

ΟΤΑΝ Ο ΤΥΠΟΣ
ΕΓΡΑΦΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ 1821

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΟΥ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ
ΕΣΗΕΑ**

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Μαρία Θ. Αντωνιάδου

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
Δημήτρης Γκιώνης

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Φανή Πετραλιά

ΤΑΜΙΑΣ
Μάκης (Ευθύμιος) Διόγος

ΜΕΛΗ
Σίσσυ Αλωνιστιώτου
Βασίλης Βασιλικός
Αλφόνσος Βιτάλης
Μαρία Κοζάκου
Κατερίνα Λυμπεροπούλου
Αντώνης Πανούτσος
Ιάσων – Παύλος Τριανταφυλλίδης

ΕΚΔΟΣΗ

Γενικός συντονισμός
Κατερίνα Χ. Λυμπεροπούλου

Συμβουλευτική επιτροπή
Τίτος Ιω. Αθανασιάδης
Δημήτρης Γκιώνης
Λευτέρης Σκιαδάς

Επιμέλεια ύλης
Όλγα Παρασκευά

Διόρθωση κειμένων
Νίκη Σαλτού

Σχεδιασμός
Βάσω Αβραμοπούλου

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση,
επεξεργασία εικόνων
Κατερίνα Δημητρίου
A4 Design

Φωτογραφίες εικόνων
Τάκης Αναγνωστόπουλος

Εκτύπωση
PaperGraph A.E.

ISBN 978-960-8889-53-8
ISBN 978-960-8220-24-9

© Μορφωτικό Ίδρυμα ΕΣΗΕΑ, 2021

Επισημαίνεται ότι κατά τον Νόμο 2121/1993 απαγορεύονται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, η αποθήκευσή του σε βάση δεδομένων, η αναμετάδοσή του σε ηλεκτρονική, μηχανική ή οποιαδήποτε άλλη μορφή, η φωτοανατύπωσή του και η ηχογράφησή του με οποιοδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

1821/2021

Ένας δημοσιογραφικός διάλογος 200 ετών

ΟΤΑΝ Ο ΤΥΠΟΣ
ΕΓΡΑΦΕ
ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ 1821

Οι Ξενοφώντες της επανάστασης

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΣΗΕΑ - ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

— 9 —

Χαιρετισμός
της Μαρίας Αντωνιάδου

— 11 —

Χαιρετισμός
του Σταύρου Σάββα

— 13 —

Εισαγωγή
Ο επαναστατικός Τύπος
ως ιστορική πηγή και έμπνευση
Κατερίνα Λυμπεροπούλου

— 19 —

ΤΙΤΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ
Χειρόγραφες οι πρώτες εφημερίδες του αγώνα

— 25 —

ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ
Η ελληνική επανάσταση και ο Τύπος

— 43 —

ΠΑΥΛΟΣ ΤΣΙΜΑΣ
Όπως «νά πνέωσι καί νά ζώσι»
Η ελευθερία του Τύπου στις εφημερίδες της επανάστασης

— 57 —

ΕΛΕΝΑ ΧΟΥΖΟΥΡΗ
Το τελευταίο όνειρο του Λόρδου Μπάιρον

— 69 —

ΝΙΚΟΛΑΣ ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ

Ένας άλλος ύμνος εις την ελευθερία

— 87 —

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΤΑΓΚΟΣ

Στην πρωτοπορία του φιλελευθερισμού

— 99 —

ΚΩΣΤΑΣ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ

Η διπλωματία στην Ελλάδα 1824-1825

— 119 —

ΣΩΤΗΡΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ

Το 1821, οι εμφύλιοι και το DNA των Ελλήνων

— 133 —

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΑΡΛΑΣ

Επαναστατικός Τύπος: Η φωνή της ελευθερίας

— 147 —

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Κ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ

*Ιωάννης Καποδίστριας: Επενφημίες δολοφόνου,
προδοσία ενεργηθέντος*

— 163 —

ΦΑΝΗ ΠΕΤΡΑΛΙΑ

Μάγερ, ο μαχητής της ελευθεροτυπίας

ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΤΗΣ ΕΣΗΕΑ, συμμετέχοντας στις εκδηλώσεις για τα 200 χρόνια της επανάστασης, προβαίνει, με τη συνδρομή των εκπαιδευτηρίων Ελληνογερμανική Αγωγή, στην παρούσα έκδοση με πρωτότυπα κείμενα δημοσιογράφων-ερευνητών, μελών της ΕΣΗΕΑ, που αναφέρονται τόσο στη συγκεκριμένη περίοδο όσο και, γενικότερα, στη διαχρονική συμβολή των ΜΜΕ. Η δε αναφορά στον ιστορικό, συγγραφέα και φιλόσοφο της αρχαιότητας Ξενοφώντα γίνεται επειδή εκτιμάται ως ο πρώτος δημοσιογράφος -πολεμικός ανταποκριτής- σημαντικών γεγονότων της εποχής του*. Τιμητικό μετάλλιο με τη μορφή του απονέμεται, έπειτα από απόφαση του Δ.Σ. της ΕΣΗΕΑ, σε πρόσωπα που συμβάλλουν στο έργο της.

Στα κείμενα που ακολουθούν, επιχειρείται, εκτός των άλλων, αναδρομή στην ιστορία του Τύπου, που άρχισε ως χειρόγραφος στα χρόνια του αγώνα και συνεχίστηκε εδώ και στο εξωτερικό ως έντυπος πλέον, συχνά κάτω από αντίξοες συνθήκες, συμβάλλοντας τα μέγιστα στην εξέλιξη του απελευθερωτικού αγώνα, ενημερώνοντας αγωνιστές και κοινό.

Παράλληλα, ο αναγνώστης του παρόντος πονήματος έχει τη δυνατότητα να ενημερωθεί για το πλούσιο αρχείο της ανακαινισμένης Βιβλιοθήκης της ΕΣΗΕΑ (που φέρει το όνομα του Δημήτρη Ι. Πουρνάρα, πρώην προέδρου της Ένωσης), μέρος του οποίου επικαλούνται οι συντάκτες των κειμένων. Εκεί και η εμβληματική ρήση που αναγράφεται στα *Ελληνικά Χρονικά* του ελβετικής καταγωγής πρωτοπόρου εκδότη-δημοσιογράφου Ιωάννη Ιάκωβου Μάγερ (1798-1826), που προτίμησε να ακολουθήσει τη θυσία των Μεσολογγιτών και να πεθάνει οικογενειακώς κατά τη δραματική έξοδο «*Η δημοσίευσις είναι ψυχή τῆς δικαιοσύνης*», τίτλος που δεσπόζει στην κορυφή της κεντρικής αίθουσας της ΕΣΗΕΑ.

Το βιβλίο προσφέρεται δωρεάν, όπως άλλωστε όλες οι εκδόσεις του Μορφωτικού Ιδρύματος της ΕΣΗΕΑ, στα μέλη της, καθώς και σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Ευχαριστούμε όσους με οποιονδήποτε τρόπο συνέβαλαν στην έκδοση, τους συναδέλφους-μέλη της ΕΣΗΕΑ για τα εξαιρετικά κείμενα, τα μέλη της ομάδας έκδοσης και τον Δημήτρη Κουμπιά, γενικό γραμματέα του ΕΔΟΕΑΠ, που συνέβαλε στη διαμόρφωση του τίτλου της έκδοσης.

Για το Μορφωτικό Ίδρυμα της ΕΣΗΕΑ
Μαρία Αντωνιάδου
Πρόεδρος

*Σημείωση: Ο πολιτικός και δημοσιογράφος-μέλος της ΕΣΗΕΑ Αθανάσιος Κανελλόπουλος στο βιβλίο *Ο Ξενοφών ως Δημοσιογράφος* (Εκδόσεις ΕΣΤΙΑ, 1980) αναδεικνύει τη δημοσιογραφική υπόσταση του έργου του αρχαίου συγγραφέα.

ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ, πέρα από το καθημερινό εκπαιδευτικό μας έργο, ευαισθητοποιούμε τα παιδιά και τα προετοιμάζουμε για ένα διεθνοποιημένο μέλλον, στο οποίο σήμερα η χώρα μας συμμετέχει μέσα από την ευρωπαϊκή οικογένεια. Καλλιεργούμε στους μαθητές μας τις δεξιότητες και τις ικανότητες που θα τους επιτρέψουν να κοιτούν το μέλλον με σιγουριά, να λειτουργούν αρμονικά σε έναν κόσμο χωρίς σύνορα, να είναι πολίτες του κόσμου. Η προοπτική αλλά και η ετοιμότητά τους να είναι ενεργοί Ευρωπαίοι πολίτες πρέπει να στηρίζονται σε στέρεες βάσεις, σε σταθερές αξίες, στον σεβασμό, στην παράδοση και την εθνική μας ταυτότητα, στη γνώση της Ιστορίας τους.

Δεν θα μπορούσαμε, λοιπόν, να μην είμαστε παρόντες στον εορτασμό της επετείου για τη συμπλήρωση 200 ετών από την κήρυξη της επανάστασης. Η συνεργασία μας με την ΕΣΗΕΑ μάς έδωσε την ευκαιρία να τιμήσουμε την επέτειο με ένα λεύκωμα-διάλογο ανάμεσα στο παρελθόν και στο παρόν.

Οι εφημερίδες του αγώνα της ανεξαρτησίας αποτελούν πολύτιμη μαρτυρία για μία από τις πιο σημαντικές και καίριες εποχές της Ιστορίας του ελληνικού κράτους. Η δημοσιογραφική αποτύπωση στιγμών και γεγονότων του αγώνα μάς μεταφέρει στα χρόνια της επανάστασης, χωρίς το φίλτρο του ιστορικού. Είναι το μέσο να δούμε και να αντιληφθούμε όσα συνέβαιναν τότε στον ελληνικό χώρο, τη στιγμή που συνέβαιναν. Είναι θεμέλιο για την κατάκτηση της ιστορικής γνώσης. Είναι ο τρόπος να συνειδητοποιήσουμε την ολότητα των ιστορικών γεγονότων.

Η Βιβλιοθήκη της ΕΣΗΕΑ είναι ένας θησαυρός πληροφοριών. Τυχερός όποιος έχει την ευκαιρία να την επισκεφτεί, να ξεφυλλίσει εφημερίδες τυπωμένες αιώνες πριν, να αγγίξει τα πρωτοσέλιδα του αγώνα αλλά και την ίδια την Ιστορία του.

Αυτή την τύχη μοιράζονται οι αναγνώστες του λευκώματος που κρατάτε στα χέρια σας. Πρωτότυπο υλικό από τη Βιβλιοθήκη της ΕΣΗΕΑ μεταφέρεται και σχολιάζεται στην παρούσα έκδοση. Πρωτότυπες εφημερίδες του αγώνα παρουσιάζονται για πρώτη φορά, ενώ ο σχολιασμός πρωτοσέλιδων του αγώνα από σύγχρονους διακεκριμένους δημοσιογράφους ανοίγει έναν γόνιμο διάλογο με το παρελθόν και φωτίζει τη συμβολή και την επίδραση του Τύπου στη διαμόρφωση της συνείδησης του επαναστατημένου έθνους.

Ευχή και επιθυμία μας, ο αναγνώστης του λευκώματος να δει μια διαφορετική πτυχή της επανάστασης να ξεδιπλώνεται μπροστά του, ολοζώντανη μέσα από την πένα δημοσιογράφων της εποχής, των Ξενοφώντων της επανάστασης.

Σταύρος Σάββας
Ελληνογερμανική Αγωγή

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο επαναστατικός Τύπος ως ιστορική πηγή και έμπνευση

ΑΠΟΔΕΙΧΤΗΚΕ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΡΟΚΛΗΣΗΣ εγχείρημα η επιλογή μέσα από τον πλούτο της ανακαινισμένης Βιβλιοθήκης «Δημήτρης Ι. Πουρνάρας» της ΕΣΗΕΑ των φύλλων του επαναστατικού Τύπου που αποτελούν ορόσημο του ελληνικού απελευθερωτικού αγώνα (1821-1830).

Επιδίωξη της ομάδας συντελεστών της έκδοσης του Μορφωτικού Ιδρύματος της ΕΣΗΕΑ και της Ελληνογερμανικής Αγωγής ήταν να αναδειχθεί το πρωτογενές και μη υλικό που θα επέτρεπε, με τη συγκρότησή του σε δέκα θεματικές ενότητες, τη συνοπτική αφήγηση της Επανάστασης του '21. Επιδιώχθηκε, παράλληλα, καθεμία από αυτές τις ενότητες να είναι αυτοτελής, ώστε να δίνεται ευχερέστερα η δυνατότητα στους σημερινούς δημοσιογράφους να ερμηνεύσουν, να σχολιάσουν και να φωτίσουν συγκεκριμένα θέματα μέσα από τα ρεπορτάζ των συναδέλφων τους της εποχής του μεγάλου ξεσκωμού, που κατέληξε στην ίδρυση του νέου ελληνικού κράτους, το 1830.

Σαν να βρίσκονται γύρω από ένα τραπέζι δημοσιογράφοι εκείνης της περιόδου και σημερινοί συνάδελφοί τους και να συζητούν μεταξύ τους καίριες φάσεις και κρίσιμα ζητήματα της εποχής, η έκδοση δομείται κατά κύριο λόγο μέσα από αυτόν τον διάλογο.

Πρωτότυπες εφημερίδες από τις οποίες αντλήθηκε το υλικό είναι: *Ελληνικά Χρονικά*, *Φίλος του Νόμου*, *Γενική Εφημερίς*, *Λόγιος Ερμής*. Επίσης, *Σάλπιγξ Ελληνική* (φωτογραφική ανατύπωση του 1958) και *Αχελώος* (ο τίτλος και ο λογότυπος του οποίου ελήφθησαν από το περιοδικό *Νέος Ελληνομνήμων* του έτους 1904).

Οι 10 θεματικές γύρω από τις οποίες αναπτύσσεται η έκδοση είναι:
Οι χειρόγραφες εφημερίδες του αγώνα • «Μάχου υπέρ πίστεως και πατρίδος»: Η κήρυξη της επανάστασης • Η ανεξαρτησία του Τύπου στην επανάσταση • Οι φιλέλληνες και η συμβολή τους στον αγώνα • Το ιδανικό της ελευθερίας στον Τύπο • Τα οικονομικά του αγώνα • Αγώνας και εξωτερική πολιτική • Εσωτερική πολιτική και διχόνοια των Ελλήνων • Μεσολόγγι: Τα μάτια μου δεν είδαν τόπον ενδοξότερον από τούτο το αλωνάκι - Δ. Σολωμός • Ο πρώτος κυβερνήτης του νέου ελληνικού κράτους.

Γράφουν: Τίτος Αθανασιάδης, Πέτρος Ευθυμίου, Παύλος Τσίμας, Έλενα Χουζούρη, Νικόλας Βαφειάδης, Άγγελος Στάγκος, Κώστας Ιορδανίδης, Σωτήρης Μανιάτης, Χρήστος Μπάρλας, Δημήτρης Ψυχογιός. Και το επίμετρο, η γραμματέας του Μορφωτικού Ιδρύματος Φανή Πετραλιά.

Τη δυνατότητα για την έκδοση του λευκώματος έδωσε στην ΕΣΗΕΑ η συνεργασία της με τα εκπαιδευτήρια Ελληνογερμανική Αγωγή.

Για το Μορφωτικό Ίδρυμα της ΕΣΗΕΑ
Κατερίνα Λυμπεροπούλου
μέλος του Δ.Σ., υπεύθυνη συντονισμού έκδοσης

Το σχέδιο του μνημείου προς τιμήν
του Μάγερ, που ανεγέρθηκε στο Μεσολόγγι,
με χορηγία της ΕΣΗΕΑ το 1926.

1

ΟΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΕΣ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

Ο τίτλος και ο λογότυπος της εφημερίδας *Ο Αξιολός*, της πρώτης Εφημερίδος της Κυβερνήσεως (τοπικής), της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος.

Ο Αξιολός δημοσίευε και ειδήσεις από μη κυβερνητικές πηγές, κυρίως για την εξέλιξη της επανάστασης.

ΤΙΤΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

Χειρόγραφες οι πρώτες εφημερίδες του αγώνα

.....

19

Η ΕΚΡΗΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 1821 βρήκε τις εξεγερμένες περιοχές και τις πέραν αυτών ελληνικές χώρες χωρίς εφημερίδες, μοναδικό, τότε, μέσο ενημέρωσης του λαού, λόγω έλλειψης τυπογραφείων και πιεστηρίων.

Η έλλειψη αυτή, αν δεν υπήρχαν οι χειρόγραφες εφημερίδες, θα προκαλούσε τεράστια προβλήματα στην ενημέρωση των Ελλήνων για την πορεία της επανάστασης, τον διεθνή της αντίκτυπο, τις ανακοινώσεις των κατά τόπους προσωρινών διοικητικών οργάνων, τις οδηγίες των υπευθύνων των στρατιωτικών ηγετών και την προσπάθεια των τελευταίων να ενθαρρύνουν τον ελληνικό πληθυσμό ότι οι θυσίες του θα ανταμείβονταν σύντομα, με την απελευθέρωσή του από τον τουρκικό ζυγό.

Η πρώτη, μάλιστα, εφημερίδα του αγώνα ήταν χειρόγραφη. Εκδόθηκε στο Γαλαξίδι, μόλις την 27η Μαρτίου 1821! Ο τίτλος της παραμένει άγνωστος. Στόχευε στην ενίσχυση του ηθικού των αγωνιζομένων και αμάχων και για τον λόγο αυτό κατέφευγε πολλές φορές σε ψευδείς πληροφορίες, όπως ότι η Ρωσία κήρυξε τον πόλεμο κατά της Τουρκίας και στρατός της βρίσκεται στη Βαλκανική και κατευθύνεται προς την Ελλάδα.

Γι' αυτό όταν αποκαλύφθηκαν τα ψεύδη της πέρασε στην Ιστορία ως «ψευτοεφημερίδα». Στο μεταξύ, όμως, είχε προσφέρει πολλά στον αγώνα.

Δεν πρέπει, άλλωστε, να λησμονείται ότι ο Αλέξανδρος Υψηλάντης και ο Παπαφλέσσας αρχικά και λίγο μετά ο Δημήτριος Υψηλάντης το ίδιο ψέμα έλεγαν και για τον ίδιο λόγο.

Άλλη χειρόγραφη εφημερίδα ήταν *Η Αιτωλική*. Εκδιδόταν στο Μεσολόγγι από τη 10η Αυγούστου 1821, τετρασέλιδη. Εκδότης ήταν ο επαναστάτης και πολιτικός Νικόλαος Λουριώτης. Ο ίδιος υπήρξε εκδότης, την 24η Φεβρουαρίου 1822, άλλης χειρόγραφης εφημερίδας, με τίτλο *Ο Αχελώος*, στο Βραχώρι (Αγρίνιο). Ήταν το επίσημο φύλλο της Προσωρινής Διοίκησης Δυτικής Χέρσου Ελλάδος, της οποίας ο Λουριώτης ήταν αρχιγραμματέας, με πρόεδρο της τοπικής Συνέλευσης (Γερουσία) τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο.

Ο Αχελώος ήταν πρόδρομος της έντυπης *Γενικής Εφημερίδος της Ελλάδος* (1825) και της σημερινής *Εφημερίδας της Κυβερνήσεως*. Σ' αυτήν δημοσιεύονταν νόμοι και αποφάσεις των συνελεύσεων, ανακοινώσεις των επαναστατικών σωμάτων κ.λπ.

Ο επίσημος κυβερνητικός χαρακτήρας του Αχελώου προέκυπτε από την έντυπη παρουσία της σφραγίδας της «Γερουσίας της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος», πάνω από τον τίτλο της εφημερίδας. Αλλά και από το περιεχόμενο του λογοτύπου, κάτω από τον τίτλο.

Πρώτος αναφέρθηκε στις χειρόγραφες εφημερίδες του αγώνα ο ιστορικός, δημοσιογράφος και επαναστάτης του '21 Ιωάννης Φιλίμων.

Αυτός όμως που ερεύνισε συστηματικά τα των χειρόγραφων εφημερίδων της επανάστασης και δημοσίευσε τα πορίσματά του στο εκδιδόμενο από τον ίδιο επιστημονικό περιοδικό *Νέος Ελληνομνήμων* (τόμος του έτους 1904) ήταν ο καθηγητής της Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών Σπυρίδων Λάμπρος, πρωθυπουργός της Ελλάδας 1916-1917.

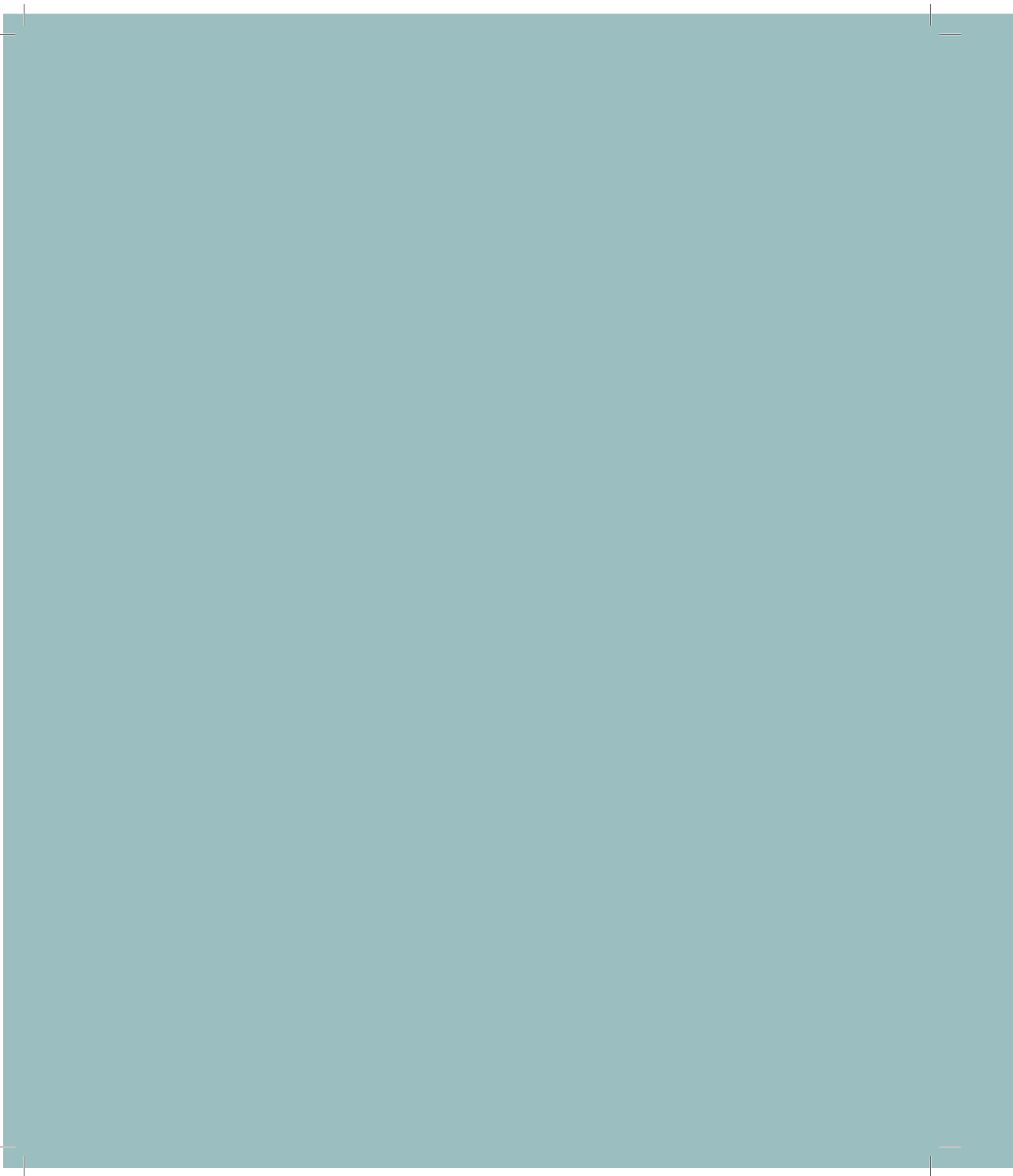
Οι χειρόγραφες εφημερίδες συντάσσονταν, βέβαια, από εγγραμμάτους, ενίοτε πολιτικούς και στρατιωτικούς, αντιγράφονταν από καλλιγράφους και διανέμονταν από τους λεγόμενους «πεζοδρόμους».

Είναι πιθανόν το περιεχόμενό τους -ή μέρος αυτού- να διαβάζονταν σε λαϊκές συγκεντρώσεις, ιδίως σε χωριά με μεγάλο αριθμό αναλφάβητων. Ενώ αποσπάσματα των εφημερίδων αυτών, που έπρεπε να γνωσθούν στο ευρύτερο κοινό, πιθανόν να αντιγράφονταν σε ξεχωριστό χαρτί και να τοιχοκολλούνταν σε πολυσύχναστα σημεία (χειρόγραφες εφημερίδες τοίχου).

Καμία από τις χειρόγραφες εφημερίδες δεν είχε τακτικό χρόνο έκδοσης. Το ίδιο όμως συνέβαινε και με τις έντυπες εφημερίδες της επανάστασης.

Αν ληφθεί υπόψη ότι από την πρώτη έντυπη εφημερίδα *Σάλπιγξ Ελληνική* (Καλαμάτα) εκδόθηκαν μόνο τρία φύλλα (από την 1η έως την 20ή Αυγούστου 1821), διότι ο εκδότης της, Θεόκλητος Φαρμακίδης, αρνήθηκε να υπαχθεί στην προληπτική λογοκρισία που καθιέρωσε στην Πελοπόννησο ο αρχιστράτηγος Δημήτριος Υψηλάντης και ότι έκτοτε εμφανίστηκαν έντυπες εφημερίδες, συστηματικότερα εκδιδόμενες από τον Ιανουάριο του 1824 -εκτός του *Ελληνικού Καθρέπτη* που εκδιδόταν στην Ύδρα, από τον Οκτώβριο του 1821, για άγνωστο διάστημα-, είναι προφανής η μεγάλη υπηρεσία που πρόσφεραν στην επανάσταση, ιδίως κατά το πρώτο μισό της (1821-1824), οι χειρόγραφες εφημερίδες.

Οι τρεις χειρόγραφες εφημερίδες εκδίδονταν στη Ρούμελη, διανέμονταν όμως και στην Πελοπόννησο, σύμφωνα με ιστορικούς της επαναστατικής περιόδου.

2

«ΜΑΧΟΥ ΥΠΕΡ ΠΙΣΤΕΩΣ
ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ»
Η ΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Ἰδιαιτερον Παράρτημα εἰς τὸν 7 Ἄρ. τοῦ Δ.
Ἐρμου 1821.

Τῆς Βιέννης ἡ Ἐφημερίς Ἄρθμ. 75 Μαρτίου 29. περιέχει
τὰ ἑξῆς ἀξιωματικὸν ἄρθρον.

Εἰς τὴν Βλαχίαν εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ αὐθέντου Ἀλε-
ξάνδρου Σούτζου συνέβη ἐπαναστασις, τῆς ὁποίας ἀρχηγὸς εἶ-
ναι ἐντόπιός τις Θεόδωρος δυσμαζόμενος, ὁ ὁποῖος ἦτον πρό-
τερον ἐβελουτῆς εἰς ῥωσικὴν δούλειυσιν, καὶ ἀφ' οὗ προεβίβη-
σθη εἰς ἀξίωμα, ἐπανομάσθη Βλαδιμιρέσκος. αὐτὴ ἡ ἐπανά-
στασις, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος μόνον οἱ Ἀρσενούται καὶ
Πανδούροι, καὶ ἡ ὁποία κατὰ τοὺς ἰδίους λόγους καὶ διακηρή-
ξεις τοῦ ἀρχηγοῦ δὲν ἀπέβλεπε τάχα κατὰ τῆς Πόρτας, ἀλλὰ
μόνον κατὰ τῶν Ἀρχόντων καὶ τῶν δημοσίων ἀξιωματικῶν
τοῦ τόπου, ἤυξισε τόσον μετὰ τῆς ἡγεμονικῆς ἀπουσίας,
ὥστε ὁ Θεόδωρος ἐδύνατο νὰ περιτρέχη ἀνεμπόδιος πολὺ μέρος
τῆς μικρᾶς Βλαχίας λεγομένης (τὰ πέριξ τῆς Βραχιάδας), καὶ
δὲν ἦτον πλέον ἀμεριμνία διὰ τὴν μακροτέραν προχάρησίν του.
Ἐν αὐτῇ δὲ ἦτον ἐλπίς, ὅτι ὁ προεγνωσμένος ἐρχομὸς τοῦ εἰς
τὴν Βλαχίαν διαρισθέντος αὐθέντου Καλλιμάχη θέλει κατα-
παύσει τὴν ἀταξίαν ταύτην, συνέβη ἐξαίφνης εἰς τὴν Μολδα-
βίαν ἄλλο τοιοῦτον πολὺ μεγαλητέρας περιοχῆς.

Εἰς τὰς 6. τοῦ παρόντος μηνὸς ὁ Πρίγκιψ Ἀλέξανδρος
Υψηλάντης, ἕως τοῦ παλαι αὐθέντου τῆς Μολδαβίας καὶ ἀ-

Λόγιος Ερμής, 1821.

Ἡ κήρυξη τῆς ἐπαναστάσεως στὴ Μολδοβλαχία.

Πρωτότυπο φύλλο τῆς εφημερίδας ποὺ σώθηκε ἀπὸ τὴν αὐστριακὴ ἀστυνομία.

ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Η ελληνική επανάσταση και ο Τύπος

.....

25

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ '21 υπήρξε αποτέλεσμα μιας μακράς πνευματικής προπαρασκευής. Ολοκληρωμένη παρουσίαση αυτής της πολύπλευρης διαδρομής αξίζει να διαβάσει κανείς στον Ε' τόμο του κλασικού έργου του Απόστολου Βακαλόπουλου «Ιστορία του Νέου Ελληνισμού», στο Α' μέρος και τα πρώτα κεφάλαια του Β', σελ. από 30 έως 90. Εκεί παρουσιάζεται η πολυεπίπεδη λειτουργία των ιδεών στην προετοιμασία της επανάστασης. Επί αιώνες, και ιδίως μετά το 1453, ο τόπος ακουμπά στα προνεωτερικά στοιχεία. Θρύλοι, μύθοι, παραδόσεις, προφητείες, ο «Μαρμαρωμένος Βασιλιάς», τραγούδια, ο «Αγαθάγγελος» και η «Φυλλάδα του Μεγαλέξανδρου» είναι αυτά που συντήρησαν στον ελληνικό λαό το φρόνημα και την ελπίδα και συμπυκνώθηκαν στην κινούσα δύναμη της Μεγάλης Ιδέας.

Από τα μέσα του 18ου αιώνα, με εκπλήσσοσα ορμή, αρχίζει η επέλαση της νεωτερικότητας, με την εκρηκτική διεύρυνση της ελληνικής παιδείας, τόσο στην υπό οθωμανικό ζυγό Ελλάδα όσο και στον ελληνισμό της διασποράς. Ο George Finlay σημειώνει στην Ιστορία του ότι «οι άνθρωποι στην προεπαναστατική Ελλάδα που μπορούσαν να γράφουν και να διαβάζουν ήταν πολλοί περισσότεροι από οποιαδήποτε άλλη χριστιανική χώρα στην Ευρώπη».

Σε αυτό το εύφορο πνευματικό έδαφος διαμορφώνεται μια πολύπλευρη εκδοτική δυναμική. Τα βλέμματα πια είναι στραμμένα στη Δύση. Η αμερικανική και η γαλλική επανάσταση και τα κελεύ-

Στρατηγός μὲν (General Major) τοῦ Αυτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας, ἕως ὅτου δὲν εἶχε δουλεύσει ἕνα χρόνον ἤδη, ἦλθεν ἐκ τῆς Βασιλευσίδος εἰς Ἰάσον με πολυάριθμον Ἀρσούτικον συνόδιον καὶ ἐκφράχθη ἐλευθερωτῆς τῶν Γραικῶν ἐν τῆς τουρκικῆς Ἰουσίας. Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν ἐξαρματούθησαν εἰ ἐκεῖ εὐρέστες Τούρκοι (ὡς 30) καὶ καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα ἐρητύθησαν. Εἶπε βέβαιον, ὅτι τρεῖς ἡμέρας πρὶν εἶλθαι εἰς Ἰάσον ὁ Πρίγκιψ Ὑφιλάτης ἠκολούθησεν εἰς τὸ Γαλάτζιον ἐπαπειλάς αἰματώδης καὶ ὅλοι οἱ ἐκεῖ εὐρέστες Τούρκοι, οἱ ὅποιοι δὲν ἠμύρουν καὶ φύγον, ἐρητύθησαν· ἢ δὲ πόλις κατεκίθη σχεδόν ὅλη.

Τῆν 7. τοῦ Μαρτίου ἐξέδωκεν ὁ Πρίγκιψ Ὑφιλάτης πλῆθος προκηρύγματα καὶ πρὸς τοὺς ἐγκατοίκους τῆς Μολδαβίας καὶ Βλαχίας καὶ πρὸς τὸ Γένος τῶν Γραικῶν εἰς τὰς λοιπὰς ἐπαρχίας τοῦ τουρκικοῦ βασιλείου.

Ταῦτα τὰ Προκηρύγματα, τὰ ὅποια εἶναι με πολλὴν ποιητικὴν φαντασίαν συνθεμένα, καὶ ὅπου αὐτὸς κηρύττεται, ὅτι εἶναι ἀπὸ πολλὰς χιλιάδας συμπατριώταις αὐτοῦ εἰς τῆς ἐλευθερώσεως τὸ ἔργον καλεσμένοι, φανεραῖναι τὴν ἐπαράστασιν ὅλων τῶν Γραικῶν ὡς πρὸ πολλοῦ ἀποφασισμένον, ἀπὸ μουσικῆς πατριωτικῆς ἐταιρείας πρὸ πολλῶν χρόνων προετοιμασμένον καὶ τὰρα παρὰ τὸ ἄρμασμένον ἀποφασίαν· φησὶται ἢ βεβαίως βητοῖς, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις ἐπιχειρεῖται εἰς τὴν κραταίαν ὑπερίσπισιν μιᾶς μεγάλης γειτονικῆς δυσῆμεως.

Εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν κρέμεται ὁ Πρίγκιψ Ὑφιλάτης πρὸς τὴν αὐτοῦ Μεγαλειότητα τοῦ Αυτοκράτορα τῆς Ῥωσσίας με παρακαλετικὸν γράμμα εἰς τὸ ἴδιον ὄφρῳ γραμμένον, καὶ παρακαλεῖ τὸν Μονάρχη νὰ μὴ ἀποποιήσῃ τὴν κραταίαν του προσηνῆ ἀπὸ τὸ Γένος τῶν Γραικῶν καὶ μάλα τῶν εἰς μέγα κίνδυνον εὐρισκομένων δύο ἡγεμονῶν.

Εὐθὺς μετὰ τὸν εἰς τὸ Λαϊκὸν ἔρχομὸν τῆς προειρημένης
εἰδήσεως ἡ Μεγαλειότης τοῦ Ὁ Αὐτοκράτορος Ἀλέξανδρος ἠδο-
κῆσε νὰ κηρύξῃ, ὅτι ἡ Μεγαλειότης τοῦ ἐπιχείρημα τοῦ-
του τοῦ Πρίγκιπος Ἰψηλιάντου ἠμπορεῖ νὰ θεωρῆται ὡς
μία ἐνέργεια τῶν ταραχόποιον προσημάτων, τὰ ὅποια χα-
ρακτηρίζουσι τὸν τωρινὸν καιρὸν ἕως καὶ τῆς ἀπειρίας καὶ εὐλασ-
τικαίας τοῦτου τοῦ νέου ἀνθρώπου. Ἐν τῷ ἄμα δὲ διαφίσει ἡ
Αὐτοκρατορική τοῦ Μεγαλειότης τὰ ἑξῆς·

1.) Ὁ Πρίγκιψ Ἀλέξανδρος Ἰψηλιάντης ἀποκλείεται ἀ-
πὸ τὴν βίωσιν δουλυσίαν.

2.) Θέλει δηλοποιῆθαι εἰς αὐτὸν, ὅτι ἡ Μεγαλειότης τοῦ
Ὁ Αὐτοκράτορος δὲν δέχεται καθόλου τὸ ἐπιχείρημά του καὶ πο-
τέ νὰ μὴ ἐλπίζῃ βοήθειαν ἐκ μέρους τῆς Ῥωσσίας.

3.) Ἐκδίδεται προσηγὴ βιητὴ εἰς τὸν Κόμητα Βιτογκε-
σβίν, τὸν κρατιγὸν τοῦ εἰς τὴν Πρωῦταν καὶ τὴν Βασσαραβίαν
Ῥωσσικοῦ κρατοῦματος, διὰ νὰ φυλάξῃ αὐστηρὰ αὐτεγερότη-
τά μεταξὺ ταύτης τῆς εἰς τὰς δύο ἡγεμονίας τῆς Μολδαβίας
καὶ Βλαχίας ταραχῆς, καὶ κατ' οὐδένα τρόπον μὴτε μὲ καμ-
μίαν προσηγίαν νὰ μὴ λάβῃ μέρος μὴτε ἀμέσως μὴτε ἐπιμέ-
σως.

4.) Αὕτη ἡ ἀπόφασις θέλει κοινοποιῆθαι εἰς τὰς εἰς Κο-
σταντινούπολιν Πρέσβους μὲ προσηγίαν νὰ εἰδοποιήσῃ αὐτὸν εἰς
τὴν Πόρταν καὶ νὰ ἐπισχύσῃ πάλιν τὴν βεβαίωσιν τὴν φανε-
ρὰν καὶ ἰσχυρὰν, ἣτις ἐδοκίμησεν εἰς αὐτὴν κατὰ τὴν πε-
ρασσιν τῆς πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν Βλαχίαν ἐπαναστάσεως. Ὁ Βα-
ρῶνος Στρατηγὸς θέλει κηρύξῃ βιητῶς, ὅτι ἡ Πολιτικὴ τῆς
Μεγαλειότητός του τοῦ Αὐτοκράτορος εἶναι διὰ παντὸς ξένη
εἰς πᾶσαν κίνησιν καὶ μηχανουργίαν, ἣτις δύναται νὰ ἀπειλῇ
τὴν ἰσχυρίαν τινὸς τύπου, ὅτι πᾶσα μέθεξις εἰς παρομοίαν

σματα του Διαφωτισμού πέφτουν σαν τη βροχή στη διψασμένη γη, στην όλο και διευρυνόμενη κατηγορία των μορφωμένων και οικονομικά αναπτυσσόμενων Ελλήνων.

Καταγράφεται μια διαρκώς αυξανόμενη εκδοτική δραστηριότητα, μεταφραστική και πρωτότυπη. Σε αυτό το πλαίσιο κάνει και την εμφάνισή του ο ελληνικός Τύπος, με τη μορφή περιοδικών αλλά και εφημερίδων, ακολουθώντας τα αντίστοιχα πρότυπα των φιλελεύθερων ευρωπαϊκών χωρών.

Αυτό το κλίμα οδήγησε το 1811 στην έκδοση του *Λόγιου Ερμής*, στη Βιέννη. Όπως, άλλωστε, στη Βιέννη το 1790 εκδόθηκε και η πρώτη ελληνική εφημερίδα, με τον τίτλο *Εφημερίς*. Ο *Λόγιος Ερμής* ήταν από κάθε άποψη η εμβληματική, εκδοτική κίνηση στην προεπαναστατική Ελλάδα. Εμπνευστής και δημιουργός του εγχειρήματος υπήρξε ο Αδαμάντιος Κοραής. Πρώτος διευθυντής, ο Άνθιμος Γαζής, ενώ τον διαδέχτηκαν ο Θεόκλητος Φαρμακίδης και ο Κωνσταντίνος Κοκκινάκης. Προσδιορίστηκε εξαρχής ως 15ήμερο φιλολογικό περιοδικό, που εκδιδόταν από το 1811 έως το 1821, όταν, μετά την έκρηξη της επανάστασης, το έκλεισε η αυστριακή λογοκρισία.

Αποσκοπούσε, σύμφωνα με τις απόψεις του Κοραή και τα προτάγματα του Διαφωτισμού, στην προετοιμασία του πνευματικού υποστρώματος για την εθνική αναγέννηση των Ελλήνων. Κυκλοφορούσε σε περισσότερες από σαράντα ελληνικές ή ευρωπαϊκές πόλεις. Τυπώθηκαν συνολικά 209 τεύχη, με 5.131 σελίδες, και καταγράφηκαν 918 συνεργάτες. Δεν έχει θέση εδώ, σε αυτή τη σύντομη παρουσίαση των θησαυρών της Βιβλιοθήκης της ΕΣΗΕΑ, να αναφερθούμε στην τότε διαμάχη των υποκρυπτόμενων διαφορετικών στρατηγικών για την εθνική απελευθέρωση. Ο Κοραής δεν έκρυψε ποτέ ότι θεωρούσε την Επανάσταση του '21 «πρώωρη», ότι έπρεπε να προηγηθεί η μακρά πνευματική-ιδεολογική προπαρασκευή και τοποθετούσε ως πιο ώριμο σημείο το 1850. Όμως, κατά τον νόμο της ετερογονίας των σκοπών, ενώ ο *Λόγιος Ερμής* δεν κήρυττε την επανάσταση, απεδείχθη ένας πολύτιμος μοχλός δικτύωσης και ανάπτυξης φρονήματος για τους επαναστάτες.

Στην ίδια την επανάσταση τώρα, ο Τύπος διαδραμάτισε ιδιαίτερο ρόλο. Εκδόθηκαν από το 1821 έως το 1828 τουλάχιστον

κινήσεις ήθελεν εἶναι ἐναντία εἰς τὰς νομίμους βάσεις τῆς αὐτοκρατορικῆς τοῦ Μεγαλειότητος· ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ εἰς τὰς σχέσεις, τὰς ὁποίας ἔχει μὲ τὴν Πέρταν, δὲν γνωρίζει μήτε ἄλλον σκοπὸν, μήτε ἄλλη ἐπιθυμίαν, ἀλλὰ μόνον τὴν διατηρήσιν καὶ ἐπιτελεσάτην ἐκτέλεσιν τῶν μεταξὺ τῶν δύο θρασυμενῶν συνθηκῶν.

Ἐκ μέρους τῆς ἐδῶ ὑψηλῆς αὐλῆς ἐδόθη προσαγῆ εἰς τὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν Κιαισαρεβασιλικὸν Ἰντερβουτζεου ἡ φερῆ μὲ τὰ ἴδια φρονήματα καὶ ἡ πληροφορήσι μὲ παρηγορητικὴν ἔμφασιν εἰς τὴν Πέρταν τὴν εὐλαβικοῦ ἐπιθυμίαν τοῦ Αὐτράτορος εἰς τὸ ἡ φυλάττει ἀπὸ πάντα κλοισμὸν τὰς μεταξὺ Ἀουστρίας καὶ Πέρτας σωζομένης εἰρηνικῆς καὶ φιλικῆς σχέσεως διὰ τῆς ἀδικαίου διατηρήσεως τῶν συνθηκῶν.

ΣΑΛΠΙΓΞ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α

Εἰς αἰῶνός ἀριστος ἀρμόσθαι πρὸς Πάτρης.
"Ὅμηρ. Ἰλιάδ. Μ. σίχ." 243.

Ἐν Καλαμῶσι, ἐν τῇ ἀ. τῆς ἐλευθερίας (1821),
Ἐκ τῆς ἑθνικῆς Τυπογραφίας.

Σάλπιγξ Ελληνική.

Ἡ πρώτη έντυπη εφημερίδα που κυκλοφόρησε
σε απελευθερωμένο ελληνικό έδαφος.

δέκα εφημερίδες, ορισμένες χειρόγραφες. Μια αδρή παρουσίαση του επαναστατικού Τύπου από την καθηγήτρια Αικατερίνη Κουμαριανού υπάρχει στον Γ΄ τόμο της «Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού», εκδόσεις Νέα Γράμματα, σελ. 311-344.

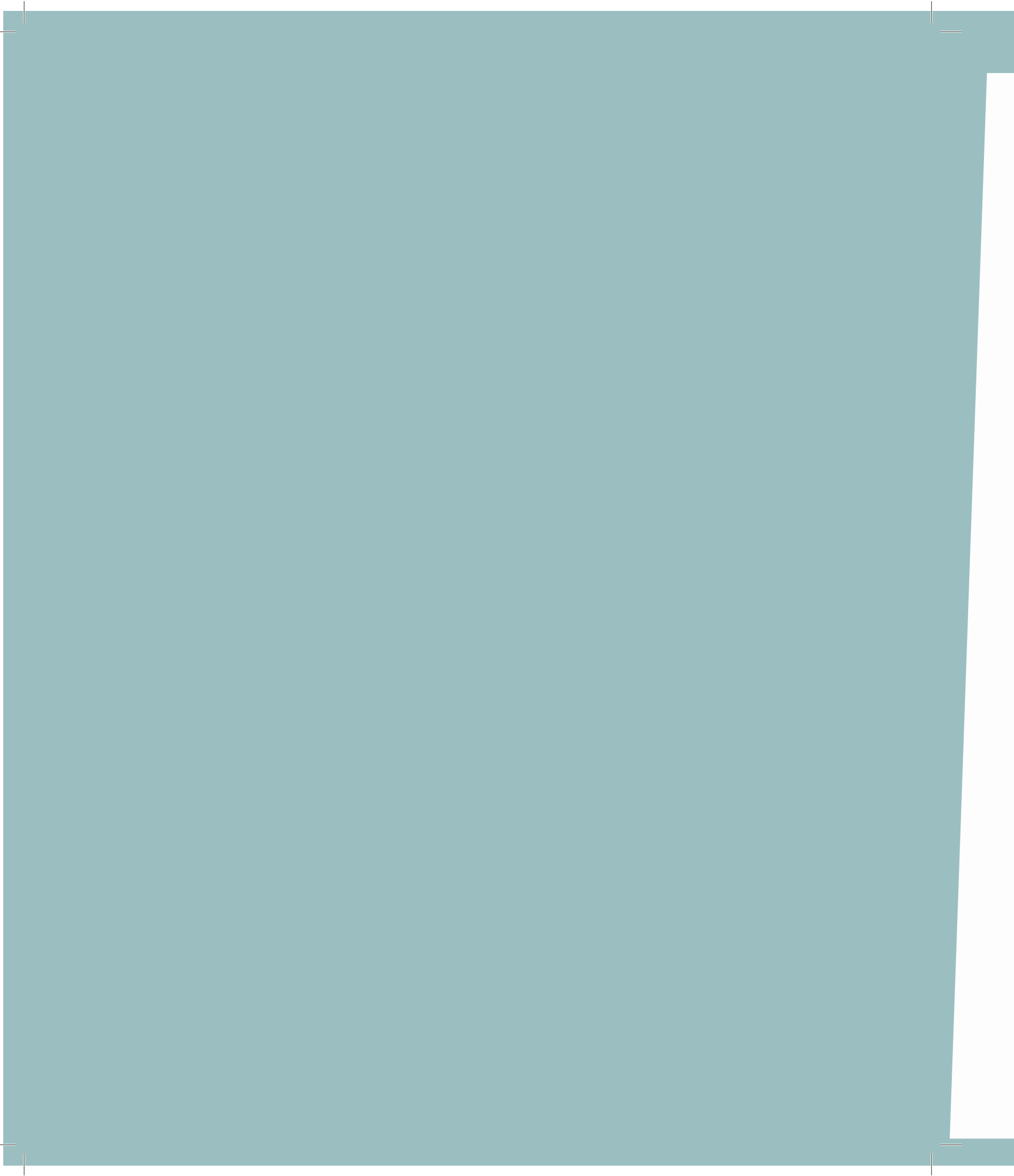
Το δεύτερο διαμάντι είναι η πρώτη έκδοση εφημερίδας, σε ελληνικό ελεύθερο έδαφος, η περίφημη Σάλπιγξ Ελληνική, της οποίας το πρώτο φύλλο τυπώνεται τον Αύγουστο του 1821 στην Καλαμάτα, σε ένα μικρό ξύλινο τυπογραφείο που είχε φέρει μαζί του ο Δημήτριος Υψηλάντης, ανατύπωση της οποίας φυλάσσεται στη Βιβλιοθήκη της ΕΣΗΕΑ. Εκδότης, διευθυντής και βασικός συντάκτης, ο Θεόκλητος Φαρμακίδης. Η ύλη είναι κυρίως επίσημα έγγραφα και πολεμικά ανακοινωθέντα από την Πελοπόννησο και τη Στερεά.

Αναγγέλλοντας ο Φαρμακίδης την επικείμενη έκδοση της εφημερίδας, ως «επιστάτης και εκδότης», διατυπώνει ένα είδος μανιφέστου, τόσο για την αναγκαιότητα της έκδοσης όσο και για τη δεοντολογία που πρέπει να τη διέπει.

«Εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις τῆς Ἑλλάδος, ὅτε ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν γένος [...] ἀπεφάσισεν [...] νὰ πιάσῃ τὰ ὄπλα, διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὁποῖαν ἀπώλεσεν αὐτονομίαν, εἶναι ἀναγκαιοτάτη καὶ ἐφημερίς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκδιδομένη. Τὸ γένος ὅλον ἀγωνιζόμενον τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγῶνα θέλει νὰ βλέπῃ καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς ἀγῶνας του κηρυττομένους, τὰς ἀρετὰς τῶν καλῶν δημοσίως ἐπαινουμένας, καὶ τὰς κακίας τῶν κακῶν ἐξελεγομένας, εἰς... ἀποφυγὴν καὶ μίμησιν. [...] Προσέτι τὰ ξένα ἔθνη ἔγιναν περίεργα εἰς τὰ πράγματά μας, καὶ συχνότατα γράφουν περὶ ἡμῶν, κρίνουν καὶ ἐπικρίνουν, ἐπαινοῦν καὶ κατηγοροῦν, καὶ ταῦτα ὅλα κηρυττόμενα διὰ τῶν ἰδίων ἐφημερίδων, θέλει νὰ γνωρίζῃ τὸ γένος εἰς ἰδικὴν του ἐφημερίδα, ἐξ ἐκείνων μεταφραζόμενα».

Ωστόσο, το εγχείρημα δεν μακροημέρευσε, για λόγους που ευδοκιμούν εν αφθονία ως σήμερα στο τοπίο του ελληνικού Τύπου. Ο Φαρμακίδης ήλθε σε σύγκρουση με την ιδιοκτησία, τον Δημήτριο Υψηλάντη και τις απόψεις του. Ο Υψηλάντης επιχείρησε προληπτική λογοκρισία, όπως θα λέγαμε σήμερα, ο Φαρμακίδης παραιτήθηκε, και έκλεισε η εφημερίδα.

Αλήθεια, πιστεύετε ότι έχουν περάσει πολλά χρόνια από το 1821...

(4)

τὸν ἄριστον καὶ τὸν ἁγιώτατον.
 Πῶς αὖ ἑλλομεν φῶναι τὸν ἀδικοφρο-
 νιστῆ τὴν πρὸς ἀλάστον τῆς Πατρι-
 δος; ἢ τὸν ἕρως ἰσας τοῦ καίσα-
 ρος; εἶδος ἀνίας τῆς αἵματος μέγα χλα-
 μῶδα τῶν τυράντων ἐξέρχεται τῶν λαῶν.
 Τί θέλετε κερῆ σφίσι ὡς Ἕλληνας,
 πρὸ τούτων ἀπορίας ἢ Πατρίδος θυμῶν
 δεικνύει μὴν τὸν πληγῶν τῶν, καὶ μὴ
 διακλισημένη φωνὴν ἐπικαλεῖται τῶν
 βοήθειαν τῶν ἰσχυρῶν. ἢ θεία πρό-
 ροια, ἢ φίλῳ συμπατριώται, εὐσπλαγ-
 χισθῆισα πλέον τῶν δυστυχίας μας,
 πρὸς ἑστέον αὐτῶν νὰ πράγματα, ὥστε
 μὴ μικρὸν κάποιον ἔβλομον ἀπολαύση
 μὴ τῶν ἐλευθερίας πᾶσαι εὐδαιμονί-
 ας. Ἄλλοτε ἀπὸ ἀξιομύμων ἀβελ-
 τερίων ἀδικησάντων, ὅ τῶν καὶ γε-
 σμέντος ἀγριώτερος, θέλει πολλαπλα-
 σίσαι τὰ δειὰ μας, καὶ ἔβλομον κα-
 τακτεῖν διὰ πάντος τὸν δυσχερέστερον
 πάντως τῶν ἑστέων.
 Στρέψατε τοὺς ὀφθαλμοὺς σας, ὡς
 ἀμπατριώται! καὶ ἴδωτε τὸν ἐλευθέρ-
 μας καταστάσει ἴδωτε ἴδωτε τοὺς καλοὺς
 καὶ ἀπατημένους καὶ τὰ τέλει αἴματι ἀρ-
 παγγεῖα διὰ χρυσοῦ ἀπαιδότητων τῶν
 ἀγαθῶν φιληδοῖαι τῶν βαρβάρων τυ-
 ράντων μας τοὺς οἰκοὺς μας γηγενε-
 μένους, τοὺς ἀγροὺς μας λαλακισμέ-
 νους καὶ ἡμᾶς αὐτοὺν ἐλευθερῶν ἀνδράποδα.
 Εἶσαι καὶ γὰρ ἡ ἀποικιστικὴν τὸν
 ἀφῆρτος τούτων ζυγῶν, καὶ ἐλευθερο-
 σμικτῆ τῆς Πατρίδος, καὶ ἀκρημίσωμεν
 ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν ἡμετέρων, διὰ τὰ
 ὑφίσταται τὸ σκῆτον, δι' οὗ πάντως
 νεκρῶν τὴν λήθη τῶν Σταυρῶν, καὶ οὕτω
 καὶ ἐδικασμένη τῆς Πατρίδος, καὶ τῆν
 ὀφθαλμῶν ἡμῶν Πίτιον ἵνα τῶν ἀσε-
 βῶ τῶν ἀσέβων καταφρόνησι.
 Μεταξὺ ἡμῶν ἐυχερέστερος εἶσαι, ὅς
 τις ἀδριώτερος ὑπερασπιστῆς τῶν ἐί-
 κων τῆς Πατρίδος, καὶ ἀφῆρματῶν
 τῶν δουλοῦν. Τὸ ἔβλομον συσταθροῖς ἡμε-
 τῶν θέλει ἐκλέξῃ τοὺς δημοκράτους
 του, καὶ εἰς τῶν ὑψιστῶν ταύτην βου-
 λῶν ἔβλομον ὑπερὶ δαίματι αἰ πρά-
 ξεις.
 Ἄς κινῶμεν λοιπὸν μὴ ἔσται καὶ ὅς

ἔσται μὴ, τὸ πλοῦτος ὡς καταβλάσθη
 ἡμῶν τῶν τῆς περιουσίας, ὡς ἐστέον
 ποιήσει ἢ ἐπιτυχίαν τῶν λαῶν
 μὴ τὸ ἴδιον τῶν παρελθόντων, καὶ οἱ
 πεπαιδευμένοι ἢ συμβουλευόμενοι τῶν
 ἀφῆρματι εἰ δὲ ἔν ξίαι αὐταῖς ἢ
 ποιησύντες πρᾶσι καὶ πολιτικῶν
 ἐπιγινῶν, ἀπὸ δόκτες τὰς εὐγαρί-
 ας εἰς ἡν ἕκαστος ὑποσχεῖ ἑαυτῶν,
 ὡς ἐρμύνωσιν ἵλα εἰς τὸ ἀπογεγραμ-
 ῶν μέγα καὶ λαμπρὸν σάδιον, καὶ ἢ
 συνιστάμενοι εἰς τῶν πατρίδα τῆς
 χρυσούμην φέρου, καὶ ὡς γενο-
 σι ἢ ἐντολασθῶμεν ἕλα ἡνθῶ ἀρεθ-
 λῶ καρῶν, μὴ τὸ ἀκαταμάχητον ἢ
 πλεον τῶν ἀδρείας, καὶ ὑπεσχηματί-
 τῶν ὀλίγου τῶν εἰκεν, καὶ μὴ αὐτῶ
 πάντῃ ἀγαθῶν. Ποιοὶ μισθωτοὶ καὶ χρο-
 νῶι δούλοι, τοῖς μὴν τὰ ἑντολασθῶ
 χροῖσιν ἀπῆρται λαοῦ, πολεμικῶν
 ἀπὲρ ἐκείνης ἀκαταμάχητον. Μάρτυ-
 ρες οἱ ἐρμῶν ἀγῶνας τῶν προπαύ-
 ρων, μὴ Μάρτυς ἢ Ἰσπανία, ἢ τὸ
 πρᾶσι καὶ μὴ κατηρότητα τῶν ἀν-
 τῶν τῶν φιλῶν εἰς τῶν τυράντων.
 Μὴ τῶν ἑστέων, ὡς τομτολίται, μὴ
 τὸ πρὸς τῶν ἑστέων ἐρμῶν σέβας,
 μὴ τῶν πρὸς τῶν ἑστέων καὶ τῶν στρατι-
 ῶν ὑποσχεῖ, μὴ τῶν τυτολίται καὶ
 σαθροῦς, ἢ ἑστέων μὴ βίβαιο
 καὶ ἀκατόρυκτος αὐτῶ θεία τεφα-
 ῶν μὴ δάφνας ἀιθαλίς τῶν ἡρωϊκῶν
 ἀγῶνας μας αὐτῶ μὴ χαλαρῶν ἀ-
 ἐχαιρίτως θέλει χαρῶν τὰ δέματα
 ἡμῶν εἰς τῶν κατῶ τῆς ἑστέων, καὶ
 τὸ παρελθόν τῶν ἐπιγινῶν γε-
 νῶν. ἢ Πατρίδος θέλει ἀπῆρται τῶ
 εὐπείθῃ καὶ γιτοῖα τῶν τῆλα μὴ τῶ
 βραβεία τῶν δάφνης καὶ οἰκίας τῶν δῶ
 πᾶσι καὶ καφῶσται εἰς τὸ ταρῶν τῶν
 πρᾶσι, θέλει ἀποκρυφῶ ὡς τῶν
 καὶ πᾶσι ἀσπέρματα, καὶ θέλει παρ-
 ῶν τῶν δέματα τῶν, ὡς ἄλλῶν τῶν
 τῶν, εἰς τῶν ἀκαταμάχητον καὶ κατῶ
 ρων τῶν μεταγεστέων.

(Τὸ λοιπὸν εἰς τὸ ἀκόλουθον φύλλον.)

Σ Α Λ Π Ι Γ Ξ

Ε Λ Λ Η Ν Ι Κ Η

Ἔτος α΄.

Αὐγούστου 5.

Ἀριθμ. Β΄.

(Γελοῦ τοῦ προκηρῦμαντός.)

Ἄς καὶ ἴσμεν λοιπὸν ἐλπίμ, ὃ ὀν-
 δραίοι καὶ μετὰ ἔμυχοι Ἰλλυριοί, τῶν
 ἐλευθερίων εἰς τὴν κλασικὴν γῆν τῆς
 Ἰλ. ὄν. Ἄς συγκροτήσωμεν μάχην
 μεταξὺ ἡ παραθύμων, καὶ τῶν Θερμο-
 πυλῶν. Ἄς προδιδώμεν εἰς τὴν τέρψιν
 τῆς Παιδείας μας, οἱ ὅποιοι διὰ τὰς
 ἀφισωσιν ἐλευθέρως ἐπολιμήσαν καὶ ἐ-
 πείσαντες ἐκεί. Ἐὰν αἱμα τῶν τυρῶνων
 εἶμε δ' αὖθις εἰς τὴν σκιά τῆς Ἐπαρ-
 τιστικῆς Θεοφιλίας καὶ τῆς Ἰουδαίας Θεο-
 στυβίας, οἱ τίτες κατετρόπωσαν τοὺς
 τριῶντα τυρῶνας εἰς αὐτίκας τῶν Ἰρ-
 μεδίων καὶ Ἰρρισην ἵστοι, οἱ ὅποιοι συλ-
 ῆσαν τὸ Πρωτοκρατικὸν ζυγὸν εἰς
 ἐκείνην τὴν Τιμολόγησιν, ὅτε οὐκ ἀπέκα-
 τέθησαν τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν ἑρμηνείαν
 καὶ τὰς ἑρμηνείας, μάλιστα εἰς ἐκείνας
 τὴν ἑρμηνείαν καὶ ἑρμηνείαν, τὴν Ἀνω-
 γίδα καὶ τῶν Τριακοσίων, οἱ τίτες κα-
 τέθησαν τὸς αὐτοὺς τὴν ἀσπίδα τῆς
 τῆς ἑρμηνείας Περσικῆς, τῆς ὅποιον
 τῆς ἑρμηνείας καὶ ἀσπίδος ἑρμηνείας ἀ-
 πορρίπτει πρὸς αἰς ἡμεῖς σήμερον μὴ
 πολλὸν μικρὸν ἀπὸ τῆς ἐξαρτίας μὴ
 ἐξ ἑρμηνείας.

Ἐἰς τὰ ὄπλα λοιπὸν φίλοι, ὃ
 Πατρίε μᾶς προσκαλεῖ!
 Ἄλεξάνδρος Ἰψιλάντης.

Τὴν 24 τοῦ Φεβρουαρίου 1821.
 Εἰς τὸ γένει, στρατοπέδον τῆς Ἰασίου.

Μοτε, δίδοντας καὶ ἐπὶ τῆς ἐφημερί-
 δος τὸ ἀνωτέρω προκηρῦγμα παρρησι-
 ζομεν εἰς τὸ Παρελλήλιον καὶ τὸ συγ-
 γραφίαν αὐτοῦ. Ὁ ἐξουσιαστικὸς κύριος
 Γ. Γ. Τυπῶνδος κρύπτει τὸ ὄνομα
 τοῦ ἡκουσε μετὰ τὴν αὐτοῦ, ὡς ἐπὶ ἡ-
 ροφορέθωμεν, τὸ σφαιτερίζεται ἄλλοι
 τοὺς κόπους τοῦ. Ὁ πατριώτης οὗτος
 ἀφ' οὗ ὑπεράσπισε τὰ δικαιώματα πα-
 τριδος εἰς ἀσκήτην τοῦ ἱερῆς τοῦ, ἡ
 παρρησιάζει καὶ ἱεροῦς ὑπὸ τῆς ἐί-
 χης τοῦ ἰσχυροῦ τοῦ Νικητῆρος,
 ἐπὶ τοῦ ὄνομα καὶ εὐτύχησε τὰ ἑρ-
 σιν τῆς σφαιρίας τοῦ ταυροῦ, ὡς εἰς τὰ
 ἐπὶ τῆς ἀσπίδος διακρυφθῆ.

Πρὸς τοὺς Ἑλληνας.

Ὀμογενεῖς Ἑλλήνων! Ἡ ἀτιμία καὶ ἀ-
 ποιθροαία τῆς Τουρκικῆς τυραννείας
 καὶ ἐξίσως ἐπὶ καθόλου ἠθωμένων ἑκα-
 τήν - π. ἀπὸ τῆς αἰωνίου νέμης τῆς
 ἀνθρωπίνης ἐδικῆς καὶ πολλὰ πᾶσα
 ἑρμηνεία ὁμολογεῖται ὑπόχρεως τὰ δικαι-
 κῆ τῆς ὑποκειμένης τῆς μετῶν δ' αὐτοῦ,
 τῆς τῶν, διὰ τῆς εὐσεβείας αὐτῶν, καὶ
 τῆς ὑπερασπίσεως ἡ εἶσα καὶ ἔξω τῆς
 ἐπικρατίας τῆς ἑρμηνείας τῆς
 μὴ τῆς ζαῖς, καὶ τῆς κερματικῆς τῶν
 κατάστασι. Ἀλλ' ἡ Τυρκετικὴ ἐξουσία ἀλ-
 λ.

36

(6)

λιας πόλις ἢν ἐγράφε παρὰ τὰ πά-
 ρα καὶ τὴν Θάλασσαν. Ἡ Τουρκικὴ
 ἐξουσία κατέβριξε τὴν ἰσχυρὰν ἑλλη-
 νικὴν, καὶ ἐπέμεινε τὴν πρὸς αἰών-
 ουσίαν τὰς ἡμᾶς ἐδίδον ἐτάσσει εἰς
 τὴν γῆν τὴν πατρῴην μὴ χωρὶς ἡμᾶς
 εἶναι πωλῆ μὴ ὑπερβολικὸν ποσόντα χρε-
 μάτων. Ἡ Τουρκικὴ ἐξουσία ἐτόλμα κα-
 τὰ τὴν ὑπερβολὴν τὴν πλεονεκτικὴν
 ἐκείνην ὑβρίων καὶ ἀπειθίας. Ἡ Τουρ-
 κικὴ ἐξουσία ἐβαρύνει, ἐκρέμαξε καὶ
 ἐπείρασεν αἰσίτως καὶ αἰσχυρῶς ἡ
 ἑλληνικὴν, ἔχουσα πλεονεξίαν καὶ ἄ-
 ναρχίαν ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων καὶ ἀ-
 νὰ τῶν ἑλλήνων. Ἡ Τουρκικὴ ἐξ-
 ουσία ἐπέμεινε ὡς ἀκρόαγμα τὴν πλε-
 ονίαν κατὰ τὴν ὑπερβολὴν, καὶ
 ὑπὸ διαφόρων προφάσεων καὶ ἐννο-
 ῶν, πολλὰς δὲ καὶ ἐξαιρέτους, διὰ
 τὰς αἰτίας αὐτῆς ἔλαττων τὰ ὑπάρχοντα
 Σουλτάνου, ὑπὸ τὴν τυρκικὴν ἐξουσίαν
 τὸ ἴδιον μὴ ἔτασχεν ὡς ἀπαισίως ὡ-
 σα εἰς φαινομένους πολέμους ἐπὶ ἑλλήνων πρὸς
 ἑαυτὴν κατὰ φαινομένους πολέμους. Πολέμους
 λοιπὸν διὰ τὰ κατὰβόλους ἐξου-
 σίας πολέμους θείων καὶ ἀνθρώπων
 δικαιμῶν καὶ καθυκόντων καὶ κανόνων
 ἕως δικαίων κρίνον, ἀνὰ τὴν πα-
 ράλογον ἢ ἀνεπιτολιτικὴν τὴν κατὰ
 τὴν Τουρκικὴν τυραννίαν ἀνεγερσάν
 μας. Διὰ ταῦτα πρέπει καὶ εἰς τὰς κα-
 τὰ μέρος ἐνέργειας καὶ πράξεις τοῦ πο-
 λέμου μὴ να φερόμεθα εὐτάκτως,
 τὰ πολυήμερον ἀδρείως τὴν ἐνέπλευσιν
 ἐχθρῶν καὶ εἰς γῆν καὶ εἰς θάλασ-
 σαν τὰ μεταχειρίζομεθα ὡς ἀνδρα-
 πῆς τοῦ αἵτιου, καὶ ὅσοι παραδί-
 δομεν ἄλλως ἢ μὴ συνδέσται. Ὅσοις
 ἀποδοῦναι καὶ ἀδικιοσύνη, καὶ τὸ συμ-
 φέρειν καὶ ὁ δόξαν τοῦ ἑλληνικοῦ εὐδ-
 ραμοῦ. Ὅσοι δὲ ἴδωσι φέρονται μὴ
 ἀναστρέφονται ἢ παραβῶσιν συνδέ-
 κων πρὸς τὴν παραδιδόμενης πο-
 λέμου, ὁ τοσοῦτος καταδικάζεται εἰς
 πολέμους τοῦ Γένους χρεωστῶν ἰσο-
 ῶς ἀπαιτῆσαι καὶ ἀποδοῦναι τὸ ὅσον ἰ-
 μερον σέβας εἰς τὰς ἑνωπάρχους δι-
 οικήσεις, καὶ κανόνες τὰ μέγιστα καὶ μὴ
 ἄλλο τὸ παρατηρῆσαι οὔτε εἰς τὴν γῆν οὔ

τε εἰς τὴν θάλασσαν ἀνθρώπων ἢ πράγ-
 μα ἑνωπάρχους διοικήσεις, ἢ ἄλλου τι-
 νοῦ ἑλλήνων εὐδαιμονίαν εἰς τὸν παρόντα πό-
 λεμον. Ὅσοι ἴδωσι πράξει τι ἐλα-
 τίων καὶ οὐκ ἐπιδρομῶν εἰς πολέμους
 τοῦ γένους, ἑλλήνων καὶ ἀδικαίως εἶναι
 μὴ ἄλλως τὸ δικαίον οὐκ ἔστι καὶ πά-
 σα ἑνωπάρχει καὶ ἰσοπέδουσα ἀντὶ
 παρακαλεῖται κατὰ τὸ γένος, εἰ τὸν πλε-
 ονιστικὸν δικαίον ἑλλήνων Σουλτάνου
 ὡς, ὅτι τὰ πολέμους ἑλληνικὰ πλοῖα
 πρέπει καὶ ἔχουσα ἑλληνοφρον ἄλλως
 ἢ ἀπὸ Γένους, ἢ ἀπὸ Σουλτάνου ἢ ἀπὸ
 Ψαρῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἐπιπέδων Πη-
 ρεῖουσιον ἀρχισουλτάνου ὡς ἐπιπέ-
 δων καὶ ἑλλήνων τοιαύτων ἀλλως ἀ-
 πὸ τῶν ἑλληνικῶν πόλεων, ἑλλήνων ἐξου-
 σίας εἶναι ὡς ἑλληνοφρον, καὶ εἰ ἀνδρα-
 πῆς ἑλλήνων καταδικάζονται ὡς κειρά-
 ται ἴαν δὲ πρὸς τὴν ἀπὸ ἑνωπάρχους ὡ-
 τας παρακαλεῖται τὰ ἑλλήνων ὡς ἀνδρα-
 πῆς.

Πολιορκία τῆς Τριπολιτζᾶς.

Ἡ πόλις τῆς Τριπολιτζᾶς κείνη εἰς
 ἀραιοτάτην πεδιάδα, πλεονεξίαν εἰς πε-
 τρῶν βουνα ἑνωπάρχους Τριπολιτζᾶς,
 ἐπὶ τὴν ἑλλήνων οἰκιστῶν εἰς
 αὐτὴν ὄψοι ἑλλήνων ἑλλήνων, ἀλλο-
 γων, περίπου τίσσασιν χιλιάδες, ἐκ
 τῆς ὄψεως τὸ ἑνωπάρχους εἶναι ἑλλή-
 νοφρον ὅσοι εἰς οἱ κάτοικοι, συμποσού-
 μοι εἰς περίπου τρισάκοντα χιλιάδας
 παύχου, μὴ ἄλλως ἑλλήνων ἑνωπάρχους
 αὐτὴν ἑλλήνων μεταχειρίζονται φησί-
 νος, τὴν ὄψοις ἑλλήνων ἀπὸ τῆς ἑλλήνων
 τοῦ αἵτου, εἰς τὴν ὄψοις ἑλλήνων
 οἱ Πηλοπονησιοὶ καὶ τὴν ἑλλήνων διὰ
 τὰ τὴν προσηλυτισμοῦ ἀπὸ τῆς ἑλλήνων
 εἶναι. Τὸ κείνη εἶναι ἑλλήνων, διὰ τὴν
 ἑλλήνων ἑλλήνων ἐκὸς τριπολιτζᾶς
 τὴν δὲ ἑνωπάρχους πόλις εἶναι φησὶν
 καὶ πλεονεξίαν εἰς τὴν παρὰ τὴν ἑλλήνων
 διὰ ταῦτα ὅσοι οἱ κάτοικοι, καὶ
 τὸ ἑλλήνων ἑλλήνων κατὰ ἑλλήνων,
 καὶ ἀποδοῦναι εἰς μὴ ἀπὸ ἑλλήνων,
 οἱ δὲ ἀπὸ ἑλλήνων.

Οἱ πολιορκούντες τὴν Τριπολιτζᾶς

(7)
 Ἕλληνας εἶσαι ἕξ χιλιάδες καὶ καθ' ἡμέραν αὐξάνει· ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν διὰ τῆς παρουσίας τοῦ πληρεξουσίου ἀρχιστρατῆγου πρίγκιπος Δαμητρίου Τ. Φιλάντη, καὶ τοσοῦτος ἐτελειοποιήθη ἡ πολιορκία τῆς πόλεως, ὥστε οἱ ἐχθροὶ καταχωροῦνται πανταχόθεν τὰ κενώσια ἐπιπλασάσαι καὶ ἀπὸ προὔβαλλουσι δουρατὰ καὶ εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὸ περιείχισμά της· εἶσαι δὲ ἐλπὶς ἐντὸς ὀλίγου εὐλόγη τέλος ἡ πικρὸς τις Φύλαξαι ὁ διαληφθεὶς πρίγκιψ εἰς Πελοπόννησον ἔγραψεν εὐθὺς εἰς Τριπολιζάν προτρέπων τοὺς πολιορκουμένους εἰς συνθήκας· ἀλλ' αὐτοὶ ἐλπίζοντες ἀκόμη εὐλόγη εἰς αὐτοὺς βοήθειαν καὶ τρέφοντες τὸν λαόν μετὰ τῆς ἐλπίδας δὲ ἔστρεψαν εἰς τὸ πριβύημα, καὶ αὐτὰς ἐπιμένουσι ἰσχυροζωμόως·

Ἔδρα.

Ἐπιτολὴ τοῦ εὐγενοῦς Κυρίου Γεωργίου Τουρκίου ἀπὸ 9 Ἰουλίου 1821 ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου.

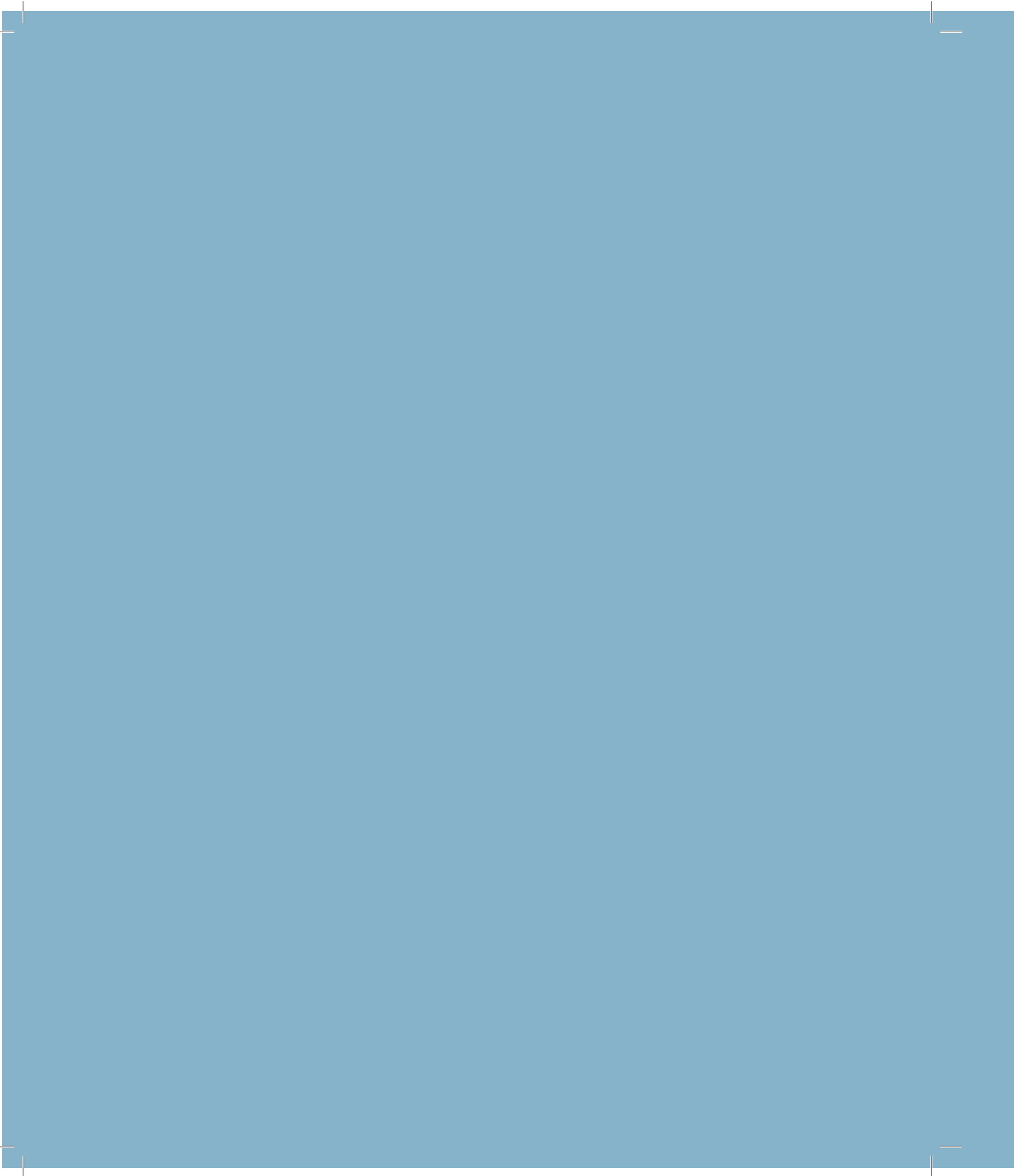
Εὐγενέστατοι ἀρχόντες καὶ λοιποὶ κάτοικοι!

Σαῖς δελαποισίμην, ὡς προχθὲς φθάσαντες εἰς Ψαρά, ἐμάθαμεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς στόλος ἐπέσκητο εἰς Σάμον εἰς Κολώσαι, καὶ ἔτασχε εὐάπαυτος τὸν Σαρκεύς, διὰ τὰ παραδουσαι, λεγόμενοι ὡς παραδίδουσαι καὶ αἱ εἰδικαί μας ἦσαν πλὴν οἱ Σάμοι δὲ ἔδωκαν πίστιν, καὶ ἐβάσταξαν ἡμεῖς δὲ χτενίσθησαν ἀπὸ Ψαρά, καὶ πρὸς τὸ βράδυ ἐβιάσαμεν πλοῖον τῶν παραλίων τῆς Ἰστίας καὶ Σάμου, καὶ ἐβεβαιώθημεν ἀπὸ τὸ βαδνῦ, ὅτι ὁ Τουρκικὸς στόλος συνίσταται ἀπὸ ὀκτώ μεγάλων πλοίων καὶ τὰ ἄλλα μικρὰ, καὶ ὅτι ἐστὶσαν εἰς Κουσατίσαι τὰ κενώσια (οὐρητικὰ πλοῖα), διὰ τὰ πάροντα στρατεύματα καὶ τὰ τὸ πέρασους εἰς Σάμον. Σάμον τὸ πρῶτ' ἐπὶ

δαμεν κατὰ ἀπὸ τὸ Κουσατίσαι κατὰ τὸν ἀριθμὸν, εἰς τὰ ὅποια ἐπιπλασάσαμεν καὶ ἐκτυπέσαμεν καὶ αὐτὰ καὶ τὰ ἕξω ἔχυρωματα καὶ τὰς σκαπίας. Ἀπὸ τὰ κενώσια ἐβγήκεν ὅλος τὸ στρατεύμα ἔξω ἀπὸ τῶν φείβων ἔδωκεν ὑπὸ καὶ βάρκην μας καὶ ἐβάσαν φατίαν, καὶ εἰαυσαι καὶ τὰ ὀκτώ. Πρὸς τὸ μεσημέρι εἶδαμεν ἕν Τουρκικὸν τοῦ στόλου πλοῖον πρὸς τὸν πορθμὸν τῆς Σάμου (Γαρ-μυροσί), καὶ ἐστοχάσθημεν ὅτι ἦεν ὁ ἴδιος ὁ Τουρκικὸς στόλος εἰς τὰ παλαιὰ ἔδωκεν μὴν ἔχοντες καὶ ῥόν τὰ συμβουλευθῆμεν, ἐκινήσαμεν κατ' αὐτοῦ μὴ ὀλίγα πλοῖα, καὶ ὁ μὴν Τουρκικὸς στόλος ἐξεπελάσθη κατὰ τὴν τῆς πορθμῶ, καὶ ἐσυνείροντο ἔλα ἔμοῦ μακρὰ· ἡμεῖς δὲ ἐπιπλασάσαμεν εἰς αὐτὰ, τὰ ὅποια ἐβιάσαν καὶ ἡμῖς ἐστρέψαμεν. ἦσαν δὲ τέσσαρα δελτία, τέσσαρες φρεγάδες, ἕν κρηβίτον, καὶ τὰ ἄλλα μικρὰ. —

Ἐδοτικοὶ τῆς Λιβαδίας καὶ τῶν πέριξ χωρίων!

Διὲν ἔπρεπε εἰς τὸν πόλεμον τῶν τῶν κατὰ τὴν ἀρχὴν ἡ ἀδιάφορος ἐπισημασμένοι εἰς τὴν θείαν βοήθειαν ὅσοι οἱ ἐμογενεῖς λαοὶ ἐσυμφωνήσαν καὶ ἀπετάσαν τὰ πιάσους τὰ ὄπλα, διὰ τὰ κατατρέφου τῆς παράνομου καὶ ἀπὸ τῆς ἔθρου τυραννίας, ἀπὸ τῆς ὅποιον τὸ γένος ἐβασσαίλει τοσοῦτος χρόνος. Τὰ ἀσπίρητα δέλαια τοῦ πορθμῶ μας σβόμειαν καὶ ὅλα τὰ ἔδωκεν τῆς ἰσχύος, γένοιται μακρόθεν ἀδιάφορα διὰ τοὺς πολιορκουμένους δέλαια, καὶ ἡ φύγη ὅμως μᾶλλον εὐχόται οἱ φίλοι δέλαια ἐβασσι ἀγαθῶν καὶ ἔσονται καμρία ἀμφοβολία ἡτιδιόκειν λάβει τῆς ἀγαθῶν ταύτην ἐβασσι, ἐπὶ ἔγωγε ἀσπιταῦσας συμφωνίας, καὶ εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα ἀπορρῶσισον προθυμίας καὶ διὰ τὴν εὐχόμεν· Ὅσοι εἰμὲθα ἐκωλύει μετὰ τὴν αὐτὴν οὐράσιον πίστιν ἔσοιμὲθα μέλη τῆ αὐτῆς γένους· ὅσοι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἕτερον

3

Η ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ
ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ
ΣΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Αρ. 6

Τὸ πλὴν εἶρη, καὶ εὐδαιμονία.

Θρασύβουλος

Μεσολόγγι τῆς 23 Ἰαννουαρίου 1826.

ΚΕΙΤΕΡΙΚΑ.

Σύμφωνα καὶ τέλος τῶν Πρακτικῶν.

Τῆς 31 Δεκεμβρίου, ἰβήθησαν γενομένης Συνέλευσης, αὐτογράφοις καὶ διὰ τῶν ἐπισημοτέρων ἀξιωματικῶν, τῶν ὁποίων, μετὰ τινος προσεκτικότητος, ἐπιμελεθῆσαν καὶ ἀπεργάσαντο ἐπιτόματα εἰς ἀκλόνητος.

Ἡμεῖς οἱ ἀπογραφόμενοι, βλέποντες τὴν ἐπισημοτέραν ἀκατοχυσίαν, συνεχῶς ἴσως εἰς ἓν, καὶ ἐξετάσαντες τὰς αἰτίας, ἰδόντες, ὅτι ἀπὸ τῶν ἐν μέρος τῶν ἐπισημοτέρων ἐχθρῶν, καὶ ἡ γέννησις καὶ ἡ σφοδρότης τῶν καταστροφῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων τῶν ἀνεπισημοτέρων τῶν μισθῶν τῶν στρατιωτικῶν, εἴται ἡ καθ' αὐτὸν ἀξία τῶν αἰτιῶν, καὶ θέλοντες ἐν εὐραστῇ κρίσει, ἀπὸ τῶν κείνων εἰς τὸ εἶδος καὶ καταγραφῶν, ἀπογραφόμενοι μὴ ἀκούσθαι ἀπόρατον εἰς τὸ ἀκλόνητος.

α.) Θέλει ἀποδοθῆναι μισθὸς ἀπὸ τριῶν χιλιάδων δραχμῶν, καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν θέλει εἶναι εἶρη, ὅσοι ἀπ' ἀρχῆς ἐπέβησαν εἰς τὰ ἄρματα, καὶ εἰς ἀποδοθῆναι, ὡστε πληροῦν καὶ κάρπον ἄλλων ἐργασιῶν καὶ δὲ λοιπῶν, ἐν ὅσῳ μὴ δύνανται χρεῖα, καὶ καταλείνεται εἰς τὰς ἐργασίας των, ἐν κακῇ χρεῖα εἶρας, καὶ ἐργασιῶν καὶ αἰσῶν, καὶ καὶ ἐννοεῖται μὴ εἶς αἴμα

τῶν μισθῶν στρατιωτικῶν.

β.) Ἡ ποσὸς τῶν μισθῶν στρατιωτικῶν, ὅπου θέλει εἶναι ἡ ἀλλὰ ἀρχαῖα ἀναίμακτος μὴ ἐλαττωθῆναι καταλόγου, καὶ εἶρη, καὶ εἰ μὴ καὶ αὐτῶν.

γ.) Νὰ διακρίνῃ εἰς στρατιωτικῶν Συρὰς βεῖλαν, συγκαταμεν ἀπὸ τριῶν ἀποδοθῆναι τῶν ἀποδοθῆναι, τὸ ὅπου καὶ ἀπὸ τῶν τῶν στρατιωτικῶν ἀποδοθῆναι, καὶ ἡ ἀποδοθῆναι τῶν καὶ ἀποδοθῆναι τὸ αὐτὸ συρὰς βεῖλαν καὶ κριτῶν καὶ τὰς ἀποδοθῆναι μὴ μὴ διαφοράς μεταξὺ τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν πολιτῶν.

δ.) Τὸ αὐτὸ συμβούλιον εἶρη καὶ κριτῶν εἰς τὴν ἀποδοθῆναι, ὅσοι εἶρη εἶρη ἐπιβιβασίαν, ἢ ἄλλως ἐπιβιβασίαν, διὰ καὶ ἀποδοθῆναι καὶ καὶ τριῶν ἀποδοθῆναι καὶ ἀπὸ τῶν στρατιωτικῶν.

ε.) Τὸ αὐτὸ Συμβούλιον εἶρη καὶ κριτῶν εἶρη τὰ σχέδια δια τὰς ἐκστρατείας, καὶ καὶ τὰ παρακαλῶν εἰς τὴν ἀποδοθῆναι ἀποδοθῆναι δὲ στρατιωτικῶν χωρὶς τῶν ἀποδοθῆναι τῶν πολιτικῶν Συμβουλῶν καὶ μὴ ἴσως μὴ καὶ ἐκστρατείας εἰς οὐδενῶν ἐκστρατείας, καὶ τὰς μερῶν ἀνάγκης ἀπὸ ἀποδοθῆναι ἐχθρῶν.

ς.) Ἡ ἀποδοθῆναι εἰς ὅλην τὴν ἐκστρατείας καὶ ἀποδοθῆναι τῶν μισθῶν στρατιωτικῶν ἀποδοθῆναι ἀπὸ τῶν ἀποδοθῆναι τῶν ἀρχαῖων τῶν στρατιωτικῶν. Ὅτι καὶ εἶρη εἶρη τῶν ἀποδοθῆναι καὶ εἶρη

Ελληνικά Χρονικά, η πρώτη εφημερίδα του αγώνα.
Η έκδοσή της γινόταν σε τυπογραφείο στο Μεσολόγγι
και συνεχίστηκε ακόμη και κατά τη διάρκεια
της πολιορκίας του.

ΠΑΥΛΟΣ ΤΣΙΜΑΣ

Όπως «νά πνέωσι καί νά ζῶσι»

Η ελευθερία του Τύπου
στις εφημερίδες της επανάστασης

.....

43

Ο ΘΕΜΕΛΙΟΣ ΛΙΘΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ, της ελληνικής δημοσιογραφίας, τέθηκε την Πρωτοχρονιά του 1824 στο Μεσολόγγι. Ένας Ιρλανδός φιλέλληνας, ο συνταγματάρχης Λέστερ Στάνχοπ, είχε μεταφέρει στην απελευθερωμένη Ελλάδα τα τυπογραφεία που έλειπαν. Κι ένας άλλος φιλέλληνας, ο Ελβετός Ιωάννης Ιάκωβος Μάγερ, το πρώτο από τα 211 φύλλα μιας εφημερίδας με τίτλο *Ελληνικά Χρονικά*. Στο πέμπτο φύλλο της, με ημερομηνία 19 Ιανουαρίου 1824, η εφημερίδα δημοσίευσε ένα μικρό, ανώνυμο άρθρο, υπό τον τίτλο *«Η δημοσίευσis εἶναι ψυχὴ τῆς δικαιοσύνης»*.

Η εμβληματική αυτή φράση, αναρτημένη χρόνια τώρα στη μεγάλη αίθουσα συνεδριάσεων της ΕΣΗΕΑ, έμελλε να γίνει το πρώτο άρθρο πίστεως στην πνευματική ιστορία του ελληνικού Τύπου. Και την αυθεντική ερμηνεία του την έδωσε ο ίδιος ο Μάγερ, σε ένα μικρό κείμενο που συνοδεύει τον τίτλο: *«Η διά τοῦ Τύπου δημοσίευσis διαλευκαίνει καί διασαφηνίζει τὰ πάντα, καί δίδει τὸ ἀκριβέστατον μέτρον τῶν πραγμάτων ὄλων. Τῆς δέ ἐπωφελεστάτης ταύτης δημοσιεύσεως ὄργανα εἶναι αἱ ἐφημερίδες»*. Και αμέσως παρακάτω ο Μάγερ υποστηρίζει ότι το δικαίωμα των Ελλήνων να δημοσιεύουν διά του Τύπου είναι εξίσου σημαντικό με το δικαίωμα «νά πνέωσι καί νά ζῶσι» και δεν πρέπει να περιορίζεται. *«Οἱ περί τοῦ Τύπου νόμοι πρέ-*

πει νά ἦναι ὅμοιοι μέ τούς περί τοῦ προφορικοῦ λόγου, διότι καί ἡ γραφή δέν εἶναι καί αὐτή ἄλλο τί, εἰμή τρόπος, καθ' ὃν ἐκφράζομεν τά διανοήματα τῆς ψυχῆς μας».

Αυτό που ο Μάγερ διατύπωνε, ένας άλλος πρωτοπόρος του ελληνικού Τύπου, ο Θεόκλητος Φαρμακίδης -ένας προφήτης του ελληνικού διαφωτισμού, συντάκτης πρώτα του *Λόγιου Ερμῆ* στη Βιέννη και κατόπιν, τον Αύγουστο του 1821, της πρώτης τυπωμένης εφημερίδας στον καιρό της επανάστασης, τον Αύγουστο του 1821, στην Καλαμάτα-, το υπερασπίστηκε στην πράξη. Η *Σάλπιγξ Ελληνική* διέκοψε την έκδοσή της έπειτα από τρία μόνο φύλλα, διότι ο Φαρμακίδης αρνήθηκε να δεχθεί μέτρα προληπτικής λογοκρισίας εκ μέρους των Αρχών της επαναστατημένης Ελλάδας.

Κατά κάποιον τρόπο, λοιπόν, οι εφημερίδες, που με ηρωικό τρόπο τυπώνονταν στα ηρωικά χρόνια της επανάστασης, αφενός, καθρέφτιζαν τη φιλοδοξία να προκύψει από τη φωτιά της επανάστασης ένα σύγχρονο, ευρωπαϊκό, φιλεύθερο κράτος, αφετέρου, προοικονόμησαν όλη την ιστορία του ελληνικού Τύπου, τον ρόλο του στην εθνική ζωή, τις φιλοδοξίες, τις ευθύνες, τα προβλήματα και τις μάχες του.

Αξίζει να διαβάσει κανείς, για παράδειγμα, ένα υποδειγματικό ρεπορτάζ που δημοσιεύτηκε στα *Ελληνικά Χρονικά* για ένα δευτερεύουσας σημασίας επεισόδιο μεταξύ ενός αυστριακού και δύο ελληνικών πλοίων, που δημοσιεύτηκε στις 19 Αυγούστου 1825. Εντυπωσιάζουν το ψυχρό, αποδραματοποιημένο ύφος του ρεπορτάζ και η επίκληση της διασταύρωσης των ειδήσεων. Και μάλιστα σε ένα φύλλο που στην προμετωπίδα του δημοσίευε, εξίσου αποδραματοποιημένα, την εξής δραματική αναγγελία: *«Ζητοῦμεν συγγνώμην ἀπό τούς κυρίους συνδρομητάς μας διά τήν διακοπήν, τήν ὁποίαν ἐξ ἀνάγκης μεταχειριζόμεθα ἐνίστε εἰς τήν ἐφημερίδα. Αἱ συνεχεῖς ζημίαι, τὰς ὁποίας ἀπό τόν ἐχθρικόν πυροβολισμόν πάσχει ἡ Τυπογραφία, γίνονται αἰτίαι ἀναπόφευκτοι ταύτης τῆς διακοπῆς».* Σκεφθείτε, μια εφημερίδα τυπώνεται στο πολιορκημένο Μεσολόγγι, κάτω από τις βόμβες, και ο συντάκτης ζητά συγγνώμη από τους αναγνώστες επειδή δεν είναι συνεπής στην έκδοσή της! Αν πρέπει να αναζητήσει κανείς τη ρίζα του επαγγελματισμού στην ελληνική δημοσιογραφία, εκεί θα τη βρει. Για την ιστορία, λίγους μήνες αργότερα το τυπογραφείο

καταστράφηκε από μια βόμβα και ο ίδιος ο Μάγερ σκοτώθηκε, μαζί με τη γυναίκα και τα δύο παιδιά του, κατά την έξοδο.

Αυτό είναι το εντυπωσιακό με τις εφημερίδες του αγώνα. Ότι κατάφερναν να τυπώνονται, με τη συνδρομή φιλελλήνων συνήθως, σε απίστευτα δύσκολες συνθήκες. Κι ότι ενώ συντάσσονταν και τυπώνονταν στη διάρκεια ενός αιματηρού, παθιασμένου αγώνα, φιλοδοξούσαν εντούτοις να είναι εφημερίδες, όχι επαναστατημένες σάλπιγγες, να ενημερώνουν, όχι απλώς να προπαγανδίζουν υπέρ της ελευθερίας. Και να υπερασπίζονται το δικαίωμα στην ενημέρωση, ως ισότιμο του δικαιώματος των ανθρώπων «νά πνέωσι καί νά ζῶσι».

Και κάτι ακόμα. Οι εφημερίδες αυτές τυπώνονταν σε καιρούς εσωτερικών ταραχών και εμφύλιων συγκρούσεων μεταξύ των επαναστατημένων Ελλήνων. Σε αυτές τις συνθήκες αναζητούσαν τον ρόλο τους. Είναι ενδιαφέρον ο τρόπος που προσδιορίζει τον ρόλο αυτό μια επιστολή αναγνώστη, του Ιωάννη Ειρηναίου, στην *Εφημερίδα των Αθηνών* (δημοσιευμένη την 1η Νοεμβρίου 1824), μια σημαντική εφημερίδα που τυπωνόταν στην Αθήνα, στο δεύτερο τυπογραφείο του Στάνχοουπ. «Χρέος λοιπόν απαραίτητον ἔχετε», έγραφε ο Ειρηναίος, «νά ἐκδίδετε διά τοῦ Τύπου ὅσα συντελοῦσι πρὸς φωτισμόν τοῦ Γένους, καί ὄχι πρὸς σκοτισμόν, ὅσα πρὸς οἰκοδομήν, οὐκ ὅσα πρὸς καθαίρεσιν. Δέν εἴστε ἀπλοί καί ἀδιάφοροι ἐργολάβοι τούτου τοῦ ἐγχειρήματος, διά νά ἀποβλέπετε εἰς τό τριώβολον τοῦ ἐφημέρου μισθοῦ, καί νά μὴν φροντίζετε περαιτέρω». Και παρακάτω: «Δέν πρέπει νά συγχωρῆτε εἰς τούς τυκόντας τό νά ἐπικέωσιν εἰς τὰς λυχνίας σας, ὁ μὲν χολήν καί πικρίαν ἀντ' ἐλαίου, ὁ δέ ἀκάθαρτα καί ἀηδῆ ἐξεμήματα... Δέν εἴστε σάλπιγγες ἠχοῦσαι, οὐδέ κύμβαλα ἀλαλάζοντα, ἄψυχα καί ἀναίσθητα ὄργανα, καθὼς σᾶς φουσήσει τις ἢ ἐγγίξει τὰς χορδὰς σας».

Είναι σαν όλα τα προβλήματα να είχαν τεθεί και οι λύσεις να είχαν διατυπωθεί ήδη από το 1824. Όσες φορές κι αν χρειάστηκε στην κατοπινή ιστορία του ελληνικού Τύπου να τεθούν ξανά, όσες φορές κι αν χρειάστηκε οι λειτουργοί του Τύπου να δοκιμαστούν στην υπεράσπιση της ψυχής της δικαιοσύνης, της δημοκρατίας δηλαδή, που είναι η δημοσίευση.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Λιδα. 63^ο - 66^ο

Τὸ πρῶτον ἔτος, τὰς κείρας
ἔργα.

Δευτέρα 7ην.

Μεσαλλύσιον, 19 Αὐγούστου, 1825. Τετάρτη

ΕΣΣΥΓΕΡΜΑ.

Σητούριον συγκίνησιν ἀπὸ τῶν κερίας συ-
σκευαστά, καὶ διὰ τῆν ἡλικιότην, τῆν ὅποιον εἶ
ἀπέχθη μεταχειρισθέντα ἐπιτοὶ εἰς τῆν Εὐφ-
μερίδα· αἱ εὐκαχεῖ τρεῖς, τῆν ὅποιον ἀπὸ
ἀπὸ τῆν ἔχθρῆν περιδουλεῖται πᾶσιν ὃν ἤ-
σχυρῆν, γίνονται αἰτίας ἀκαταρξίμων ἰα-
την τῆν ἡλικιότην. Ἐλλείδα λοιπὸν ἐπέλα-
θες, ὅτι αἱ κέρια συνδραμεῖται καὶ διὰ τῆν
ἀλλοτρίωσιν διὰ μὴν ἀποδοῦν ἀργυριακῶν,
τῆν ὅποιον τῆν αἰσῶν, βεβαιώσιν τῆν Παισι-
στασιῶν, διὰ τῆν ἀργύριον καὶ ἔχθρῆν.

Τίμα τῆν 3 Ἰουλίου.

Τὸ παρελθὸν σάββατον, *27 τῆν παρελ-
θόντων, εἰς Ἑλληνικῶν πλοῦν ἔβραον ἐσταθῆ
ἐν Αὐστριακῶν, τῆν ὅποιον ἐκστῆσιν τῆν 28
τῆν αὐτῆν μεταῦ Κίης καὶ Καρέσιν, ὅση
συνέδρ ὃ εἶχε Ἰταλικῆ σκηνῆ, τῆν ὅποιον
διὰ ἐθελουσίωσιν διὰ τῆν παρελθόντων φά-
λου περιμένοντες ἐν τῆν βεβαιώσιν πληρο-
στερον ἀπὸ τῆν ἐσταθῆ γερμῶν ἑταίρων.

Οἱ Δουκῆται καὶ ἄλλοι ἀφικνεῖται τῆν
διὰ Ἑλληνικῶν πλοῦν ἔβραον ἀσπίδι εἰς τῆν
Αὐστριακῶν διὰ καὶ Θεοφάνη τῆν ἔβραον τῆν,
τῆν ὅποιον Θεοφάνη, ἔβραον καὶ ἔβραον
καὶ ἔβραον τῆν πλοῦν, προσδο-
κῶσιν ὅσην ὅτι μετενεμῶσιν ἰταλικῶν πο-
λεμῶσιν· ἀλλ' ὃ Αὐστριακῶν Κυβερνήτης,
μὴ ἐβραον εἰς ἰταλῶν, εἶπε μετὰ ἰταλῶν φε-

λοποιῶν εἰς τῆν ἑταίρων· ἐπιπέθῃ διὰ πεί-
θεσθῃ εἰς τῆν ἔβραον καὶ μετὰ εἰς τῆν ἔβραον
καὶ, ἐπιπέθῃ εἰς τῆν πλοῦν καὶ διὰ καὶ πλο-
μῶσιν πλοῦν μετὰ πλοῦν. Ἐν τῆν ὅτι ἔβρα-
σιν, καὶ αἱ φησὶν ἀπὸ τῆν ἰταλῶν τῆν
ἐπιπέθῃ ἐπιπέθῃ καὶ παρεστῆσιν εἰς αἰ-
πὸν τῆν ἑταίρων τῆν ἑταίρων τῆν, ἔβραον
εἰς τῆν Αὐστριακῶν πλοῦν καὶ πλοῦν· καὶ
ἄλλοι, ἐπιπέθῃ τῆν ἑταίρων, καὶ
ἐπιπέθῃ τῆν ἑταίρων. Οἱ ἔβραον
ἄλλοι ὅσην πλοῦν καὶ πλοῦν καὶ πλοῦν
τῆν, ἀπὸ πλοῦν καὶ διὰ τῆν πλοῦν
καὶ πλοῦν πλοῦν πλοῦν ἀπὸ πλοῦν
καὶ πλοῦν κατὰ τῆν ἰταλῶν χαρακτηρισ-
τικῶν γερμῶσιν, ἔβραον καὶ ἔβραον,
κατὰ τῆν Αὐστριακῶν, καὶ ἀπὸ πλοῦν
τῆν πλοῦν αὐτῶν τῆν ἑταίρων πλοῦν
πλοῦν, τῆν μετενεμῶσιν εἰς ἰταλῶν πλοῦν
τῆν ὅτι πλοῦν, καὶ ἐπιπέθῃ πλοῦν
ἐπιπέθῃ διὰ τῆν ἑταίρων τῆν καὶ τῆν
πλοῦν ὅσην.

Οἱ Αὐστριακῶν εἰσι ἑταίρων, ὅτι αἱ
ἑταίρων καὶ πλοῦν τῆν μετὰ καὶ μετὰ τῆν
μετὰ ἑταίρων πλοῦν αἰσῶν μετὰ πλοῦν
πλοῦν καὶ πλοῦν τῆν πλοῦν πλοῦν.

Εἰς ἰταλῶν τῆν ἑταίρων σκηνῆ καὶ ἑταίρων
πλοῦν· ἐπιπέθῃ πλοῦν εἰς μὴν τῆν Αὐ-
στριακῶν 6, εἰς διὰ τῆν ἑταίρων 7. Κατὰ
διὰ τῆν ἑταίρων, τῆν ἐπιπέθῃ αἰσῶν, ἑ-
ταίρων Καρὸν Σπυριδίου Καλογερά, αἱ πλοῦν
τῆν Αὐστριακῶν εἰσι εἰσι ἑταίρων αἰσῶν,
καὶ ἑταίρων ἀπὸ πλοῦν αἰσῶν ἑ-
ταίρων καὶ πλοῦν τῆν ἑταίρων τῆν καὶ ἑταίρων

48

φουέσκου, αὐτὸ τὸ Ἑλλῆσι αἰ περιεσπότε-
ροι καίρα, καὶ θαυασηρίων
(Ὁ Φ. τὸ Ν.)

Ἀκαθάρτοι φεραὶ, βουκλιζόμενοι τὴν κα-
ταχρῆσαι, πολλὰ ἀναρτήσαν τὰ δὲ Λατριν-
κῆ σημαίαν κλίαν, διότι καὶ ἀκαθάρτοι φο-
ροὶ, πραγματικῶς ἐπιμαρτυροῦν τὸν πλοῦτον τι-
μημάτων τὸν τὸ ἀποτέλεσμα. Μὲν δὲ ταύ-
τα ἄμφω μετὰ βεβαιότητος πεπεισμένοι, εἴ-
σι οἱ πλείους εἴτες, ἔχει μὲν δὲ ἔχει παρ-
μοσας ἐθίμας, ἄλλο καὶ πάντῃ ἐκαστὸν τῶν
β-τῶ ἐπιταγῶν τῆς Α. Μ. τοῦ Αὐτοκράτορος
τῆς Αὐστρίας πράττει, καθὼς γράται γιν-
οσθεὶ ἀπὸ τῆς ἀρῆς τῆς Ναυάρχου Ἀρμάνου δου-
δαδὸντος ἑαυτοῦ, τῆς δὲ αὐτοῦ ἐπισήμου κα-
τεύχοντος ὁ Αὐστριακὸς Πορτακίου, εἰς
καταστάσεως Νεοστυλίου τοῦ ἐκδοχίου. -

Ἐπιπλοῦν ἔσται ἡ κέρια, Ναυάρχου ὄντος εἰς ἄ-
καθάρτοις ἑθίμας τῆς διαταγῆς τῆς Α. Μ. Ἐπ-
μαθα αὐτὸν πτωχὸν μάρτυρα, ἐπὶ ἐκαστὸν κινεῖται,
τὸ ὅτι οὐδὲν ἢ ἐργασίᾳ τῆς μετεχειρισθῆναι πρὸ δὲ
ἐπὶ εἰς τὸ λυμῆναι τὸν Μεσολογγίου. Τὶ ἀρ-
τῆσι λοιπὸν τὸ συμπερινομεν περὶ αὐτοῦ!

Βλέπομεν ἀσπίδας καὶ πολλοὺς ἄλλας δου-
κετάς τῶν πολεμικῶν κλίαν τῆς Α. Μ. πράτ-
τουσας καθημερινῶς καταχρῆσεις τῶν διαταγῶν
των, καὶ ὅλας εἰς ἄλλο ἐκαστὸν τῶν ἀρχῶν
τῶν ἑκαστοῦ τῆς ἀδραστηριότητος, καὶ
τὸν πλοῦτον, καὶ τὸν ἀπολύτως ἑλπίσαν τὸν
Αὐτοκράτορα, εἰς τὴν φέρει τῆς σχηματῶν.
Οἱ λοιποὶ μὲν ἐπιρροῶν καὶ καθ' ἑμῶν
μᾶ, πρὸς τὴν μεγαλύτερα κινεῖται, πρὸ ὅσα ὁ
στύλος τῶν Σουλτάνου μετὰ τῶν συμμάχων τῆς
Αἰγυπτίου, Τυνζίου, Τραπεζοῦ καὶ Ἀλ-
βανίας, καὶ μὲν ὅλα τὰ δίκαιά μας παρῶν
καὶ ὅσα εἰς σήμερον δὲν ἴδμεν τὸν δὲ ἐκδοχίου.

Παράμεινε φερόμενος ἰσὺ καὶ εἰς τὸ ἐπὶ τῆς
Αὐστριακῆς σημαίαν ἐπιμαρτυροῦν τὸν πλοῦτον.
Τὶ μάλιστα λοιπὸν τὸ ἔλλοι αὐτοῦ εἰς ἄ-
δραστον τὸ μᾶ, κατακλιθεὶς εἰς τὸ μίση τῶν
πολεμικῶν ἐπιμαρτυροῦν μᾶ; Δὲ ἔχει ἄ-
σπίδας ῥητῆ καὶ εἰς πλείους εἰς τὴν διαταγῆν

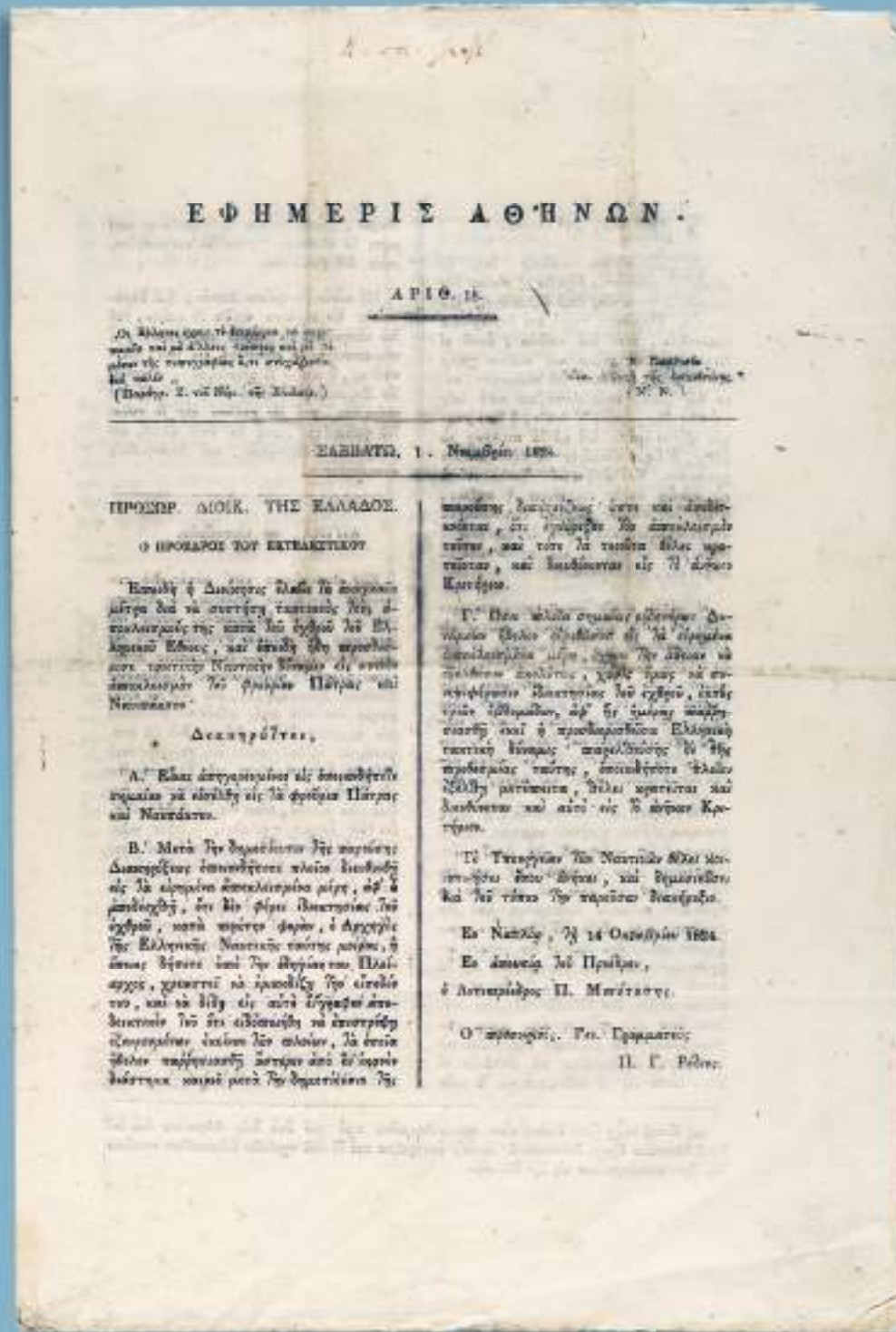
καὶ φιλοφρονεῖ οὐδενὸν ἄλλο, καὶ εἰς τὴν μετα-
φράσει ἰσχυρῶς, πολεμικῶν καὶ στρατιωτικῶν
τῶν ἐργῶν τῆς ἀδραστηριότητος, καὶ τῆς Χρ-
στοκρατίας; Ἐπὶ ἀδραστον οἱ δουκτοῦντος
ἐπιμαρτυροῦν; Ἐπὶ Χρυστοῦ; Ἐπὶ κιν-
εῖ ὄντος ἢ ἀδραστηριότητος; Ἐπὶ Σουλτάνου, ἔνα
καθημερινῶς ἰσχυρῶς, ἔνα οὐκ εἰς, ἢ ἄλλο
ζουγῶν χρυστοῦντα ποσὶ τῶν ἐπιμαρτυροῦν ἀ-
πὸ τῆς ἀρχῆς τῶν Βαρτάρου εἰς τὴν δουκτοῦντος
τῶν διαλεχθέντων κλίαν, ἐπιμαρτυροῦντα μὲν τῶν
καθημερινῶν κλίαν Μπαζίμ Νῆσ7, Μπα-
ζίμ Καρκατῶν κλι. καὶ δὲ ταῦτα, πρὸς
εἰς ὅτι τὸ ΣΤΑΤΡΗΤ ἀναρτῶνται!

Ἄλλ' ἔστιν, εἰς τὴν ἀναρτῶνται τῶν Τα-
κίαντων κλίαν, ἄλλοι. - Ἐπὶ εἰς Ἀδ-
στριακῶν τῶν κλίαν, Ἐπὶ εἰς Ἀὐστριακῶν πρὸς
μᾶ κατακλιθεὶς! Ἀναρτῶνται οὐκ εἰς
εἰς αὐτὴν τῆς φέρει. Ἐπὶ ἀλλοῦ, εἰς τὸ
καθημερινῶς εἰς Ἀὐστριακῶν εἰς καὶ οὐκ εἰς
τῶν ὄντος εἰς Ἀναρτῶνται, Ἐπὶ τῶν, Ἐ-
στριακῶν, Ἀναρτῶνται, Ἐπὶ οὐκ εἰς
Ἐπὶ τῶν καὶ λοιπῶν ἐπιμαρτυροῦντα εἰς ἄ-
δραστον τῶν κλίαν εἰς ταῦτα τῶν καθημερινῶν Ἀδ-
στριακῶν κλίαν, ἐπὶ τῶν τῶν εἰς
γινεῖται (καὶ) ἢ χρονοῦντα. εἰς ἢ
καθημερινῶς Ἀὐστριακῶν μετεχειρισθῆναι τῶν καθη-
μερινῶν εἰς τὸν πλοῦτον τῶν δουκτοῦντος, ἀπὸ
τῶν ἀναρτῶν εἰς τὸν Ἐπὶ τῶν καὶ Γαλλοῦντων,
καὶ εἰς τῶν εἰς πλοῦτον κλίαν.

Ἄλλ' ἔστιν ἔστιν τὸ εἰς, εἰς καὶ πλοῦτον
καὶ τῶν Ἑλλῆσι κατακλιθεὶς ἐπιμαρτυροῦντα εἰς
τῶν. Ναι, πρὸς τῶν καὶ τῶν καθημερινῶν
συγκλητικῶν εἰς τὸν πλοῦτον, τῶν οὐκ εἰς
μᾶ τῶν εἰς εἰς τῶν πλοῦτον κλίαν,
καὶ ἀναρτῶντα εἰς ἐπιμαρτυροῦντα μετὰ τῶν
επιμαρτυροῦντα ἐπιμαρτυροῦντα εἰς καὶ Βαρτάρου
επιμαρτυροῦντα. Ἄλλ' ἔστιν καὶ εἰς τὸν πλοῦτον καὶ
καθημερινῶς καὶ μᾶ κατακλιθεὶς, ἢ Ἐ-
πὶ τῶν δουκτοῦντος εἰς μᾶ τῶν καθημερινῶν
ἀναρτῶνται, ἀλλὰ καὶ πάντῃ πλοῦτον ἐ-
κδοχίου εἰς τῶν καθημερινῶν κλίαν, ἐπιμαρτυροῦντα.

Εἰς τῶν εἰς εἰς τὸν πλοῦτον τὸ εἰς τῶν
μᾶς γινεῖται τῶν φερόμενος εἰς βεβαιότητος μᾶς

49

Εφημερίς των Αθηνών (Αύγουστος 1824 - Απρίλιος 1825).
 Εκδόθηκε αρχικά από τον Γεώργιο Ψύλλα και τυπωνόταν σε ένα
 από τα τυπογραφεία που είχε φέρει στην Ελλάδα ο συνταγματάρχης
 Στάνχοπ εκ μέρους του ελληνικού κοιμητιού του Λονδίνου.

ΑΘΗΝΑΙ, 21 Οκτωβ.

Εξαιρετικώς υπήρξε και η...
Εξαιρετικώς υπήρξε και η...
Εξαιρετικώς υπήρξε και η...

Η αίτια αυτή της ανεπιτυχούς...
Η αίτια αυτή της ανεπιτυχούς...
Η αίτια αυτή της ανεπιτυχούς...

Εάν ήσαν η επικρατούσα...
Εάν ήσαν η επικρατούσα...
Εάν ήσαν η επικρατούσα...

...
...
...

Με αὐτὴν τὴν τρέψαν λατρίαν...
Με αὐτὴν τὴν τρέψαν λατρίαν...
Με αὐτὴν τὴν τρέψαν λατρίαν...

ΑΙΤΙΝΑ, 29 Οκτωβρίου.

Εξαιρετικώς υπήρξε και η...
Εξαιρετικώς υπήρξε και η...
Εξαιρετικώς υπήρξε και η...

Είμαι μεγάλη τιμή μου...
Είμαι μεγάλη τιμή μου...
Είμαι μεγάλη τιμή μου...

(*) Επειτὴ τὴν ἡμέραν...
(*) Επειτὴ τὴν ἡμέραν...
(*) Επειτὴ τὴν ἡμέραν...

4

ΟΙ ΦΙΛΕΛΛΗΝΕΣ
ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥΣ
ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

5
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ τῶν ἐν Ἰεροσολύμοις τῶν ΦΙΛΟΥ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ.

Λόγος ἐπιτάφιος τοῦ Λόρδ Γαυργίου Νόου Πατρῶν.

Ἐκφρασιμῶς ἀπὸ τοῦ Κ. Σπυρίδωνος Τρικούπη ἐκ Μισολογίου τῆς 16 Ἀπριλίου 1824.

Τί ἀνάπιστον συμβέβηκε; τί ἀξιοθράνητον δυστύχημα, ὀλίγος κερσεύων ἀπ' οὗτος λαὸς τῆς παύσαντος Ἑλλάδος ὁ λος χαρῆ καὶ ἀγαλλίας ἐδεχόμενος ἐς τοὺς κόλπους τοῦ τῶν ἐπισκόπου τούτου ἀνδρα, καὶ σὺ πρὸς ἕλος θλίψεως καὶ κατεφρασεύετο, μέχρι τὸ νεκρὸν τὸν ἀρθεύον με πικρὰτα δάκρυα, καὶ ὄδυναι ἀπαργύρατα. Ὁ γλυκυτάτος χαρισπισμός, ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΒΕΤΗ, ἐγὶ τὴν ἀχαρῆ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα ἐς τὰ χεῖλη τοῦ καὶ ἑλλένος Χριστοῦ, καὶ ἀνασπασίματος ὄψας τὴν ἄλλον, πρὶς τοῦ ἐν χεῖρῶν τῆς καλαῆς ἐσφραξῆς, εἰσεῖς, πῶς εἶναι ὁ Μιτάρδος, χεῖραδες ἀνθρώποι, συγγαμίνοι να ὄψασον μεταξὺ τους τὸ βέλος φέλημα τῆς ἀγίας ἐς τὴν ἐκτελέσειν πεδία ἐξ ὅπου τὸ τῆχος τῆς πόλεως μας, ἐφαινοῦται ὅτι ἐάν ἀχθῆσαν μόνον καὶ μόνον να παρκαλέσων τὸν εὐαγγελιστὴν τοῦ Παντός διὰ τὴν ὑψίαν τοῦ μεγαλοπρεποῦς τῆς εὐαγγελίας τοῦ Γένους μας.

Καὶ πῶς ἐστὶν δυνατόν να μὴ συντριβῆ ἡ καρδιά ὄλων, να μὴ καταπαρθεθῶν ὄλων τὰ χεῖλη, ἐνδέχεται ἄλλο φερῶν τὸ μέρος τούτου τῆς Ἑλλάδος ἐς πειραστικὴν χεῖραν καὶ ἀνάγκην παρα ἐς τὴν ἀποχὴν ἐς τὴν ὅποιαν ὁ πλειοψηφῆς Μιτάρδος Πατρῶν ἀνταρῆς, μὴ εὐδου καὶ ἀντὶς τῆς ζωῆς τῆς ἐς τὸ Μισολογί, καὶ τῆς καὶ ἐς ὄλων κείραν συζητῆς μᾶλλον δὲ ἀνδραπνεύει τὸ πλὴν σπασίον τὸν χεῖρ τῆς ἀναστασιῆς καὶ ἐς χεῖρας ἐπὶ ἡ πτωχία μας τῆς ἀφαιρῶν ἀποθέσει, πῶς ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκτελέσειν μεγαλοπρεποῦς, εἰς ἕνα ἀπὸ αὐτῶν τοῦ ἀνδρα, καὶ σὺ-

μῶν, ἀλόμοτον! σήμερον ὀπικρὸς ἐξίφης κερσεύων καὶ αὐτὸν καὶ τὰς εὐχὰς μας!

Ἀλλὰ δὲν ἔμποροῦσι ταχὺ καθέμενος καὶ ἐξῆ ἀπὸ τῶν Ἑλλάδος, ἀναταραχῆς καὶ χαρῶν τὰ καλὰ τῆς εὐρυπικῆς, να τρεῖθ μὴ μόνον τὴν μεγαλοπρεποῦς τῆς καρδίας τοῦ ἐς βουήμας μας, τούτο ἀρκούσι διὰ ἡμᾶς, ἐπειὸ ἡ δοκιμασιμὴ φρονήσις, καὶ βραβεία ἀρεπίας τοῦ Πρὸς ὄρον τῆς βουλής καὶ ἀμοιότητος μας ἤδωκεν ἐξοκκομεσαι μὴ μόνον τα μὴ σὺ αὐτὰ τῆς ἀφαιρῶν τῶν μερῶν τοῦ, τῶν ἀλλὰ να ἀρκούσι τούτο διὰ ἡμᾶς, δὲν ἀρκούσι, ἐξί, διὰ αὐτοῦ πλάσματος ἀπὸ τῶν φύσιν, διὰ να ὑπερασπίσει τα πάντοτε τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, ὅπου καὶ ἂν τὰ εὐλοπὰ καταπαρθεθῶν, γέννημα ἐς εὐαγγελιστὴν καὶ παντοφῶν Ἑθνος, Ἐρημῶν ἀπὸ μίαν, μὴ τὴν ἀνάγκην τῶν συγγαμινοῦ τῶν ἀναστασιμῶν Προγόνων μας, ἐκ ὅποιαν διδάσκων ὄσους ἤξευρουν να τὰ διδάσκων, ὅχι μόνον τὴν ἑλπίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν πρᾶξιν ἐκ ἡμῶν, καὶ τὴν ἑλπίαν να εἶναι ὁ Ἀνθρώπος, εἶδα τὸν ἐξοκκομῶν, τὸν ἀναστασιμῶν ἀνθρώπων τῆς Ἑλλάδος να ἀναστασιμῶν καὶ να ἐπιχειρῶν να συντρίβῃ τὰς φρενάτας ἀλυσιπρεποῦς, καὶ τὰ συντρίμματα τῶν ἀδύσων τῶν να κερῆ κοφειρῶν ὅποιαν διὰ να ἐξασπασίμῶν με τὴν βίαν ὅ, ἐκ τῶν ἀρπαξῆς ἡ βία εἶδα, καὶ ἐφρασεύει τῆς τῶν πικρῶν καὶ σπασίμων ἀπολύσεων τῆς Εὐρώπης, καὶ ἄλλο να ἀναστασιμῶν καὶ να ἀναστασιμῶν μαρτύρων, συγγαμινοῦ ὅχι μόνον μὴ τὸν πλὴν τῶν τῶν εὐχὰς εὐαγγελιστῶν, ὅχι μόνον μὴ τὴν γνώσιν τοῦ, τῆς

Ο φίλος του Νόμου (Υδρα, Μάρτιος 1824 - Μάιος 1827).

Η μακροβιότερη εφημερίδα της ελληνικής επανάστασης. Τυπωνόταν αρχικά σε αυτοσχέδια εκτυπωτική μηχανή έως ότου αντικαταστάθηκε από άλλη, δωρεά του Γάλλου φιλέλληνα Firmin Didot, φίλου του Αδαμάντιου Κοραή.

ΕΛΕΝΑ ΧΟΥΖΟΥΡΗ

Το τελευταίο όνειρο του Λόρδου Μπάιρον

.....

57

ΤΑ ΧΑΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ 19ΗΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1824, ο 36χρονος George Gordon Byron, γνωστός τοις πάσι ως Λόρδος Βύρων, ποιητής, πολιτικός και εκ βαθέων φιλέλληνας, κείται πάνω σε ένα στενό ξύλινο κρεβάτι, μέσα σε ένα από τα υγρά, χωρίς θέρμανση, δωμάτια του δεύτερου ορόφου ενός σπιτιού στο Μεσολόγγι. Έξω η βροχή δεν έχει σταματήσει από την ημέρα που ο υψηλόφρων άνδρας, παρά τις γύρω του παραινέσεις, βγήκε για ιππασία και όταν επέστρεψε κυριεύτηκε από ρίγη και αφόρητους πόνους. Αυτή τη στιγμή, και ενώ η νύχτα, με αργόσυρτους ρυθμούς, παραχωρεί τη θέση της σε μια, κατά τα φαινόμενα, γκρίζα και υγρή ημέρα, ο βαριά άρρωστος άνδρας, καθώς ο υψηλός πυρετός τον έχει και πάλι κατακυριεύσει, αρχίζει να βυθίζεται σε έναν άλλον, παράδοξο κόσμο, ανάμεσα στο όνειρο και στις αναμνήσεις που ξεπηδούν από αυτό. Και μέσα από αυτό το τελευταίο όνειρό του βλέπει να εμφανίζεται και να κάθεται στην άκρη του κρεβατιού του ο πιο προσφιλής του φίλος, ο πιο ισάξιος συνομιλητής του και συνοδοιπόρος στην ποίηση, στον ρομαντισμό στα υψηλά ιδανικά που επικεντρώνονται σε μία και μοναδική λέξη: Ελλάδα. Ο Πέρσι Σέλλεϋ. «Αγαπυτέ Σέλλεϋ», αναφωνεί μέσα στη σιωπή του ονείρου του ο, ελάχιστα πριν από τον θάνατό του, Λόρδος Βύρων, «από τότε που μας άφησες ξαφνικά στην Πίζα τόσα πολλά συνέβησαν, που μόνον εικόνες πια συγκρατώ και μόνον εν τάχει μπορώ να σε πληροφορήσω. Ναι, αγαπημένε φίλε, κατάφερα να πραγματοποιήσω το μέγιστο των ονει-

ρων μου: να φτάσω στην επαναστατημένη Ελλάδα. Μαζί, άλλωστε, δεν αναφωνούσαμε: “Είμαστε όλοι Έλληνες”; Όταν ήρθαν ο Μπλακιέρ και ο Λουριώτης, εκ μέρους του ελληνικού κοιμητηρίου του Λονδίνου, να με βρουν, τον Απρίλιο του 1823, όχι μόνον δεν είχα καμιά αντίρρηση να κατέβω στην Ελλάδα, αλλά τους τόνισα ότι αυτός ο αγώνας χρειάζεται χρήματα και αμέσως, καλέ μου φίλε, άρχισα να τα μαζεύω. Από την περιουσία μου, τα χρήματα από τις εκδόσεις μου, ό,τι είχα και δεν είχα κατατέθηκαν στα Επτάνησα, για να μπορούν εύκολα από εκεί να γίνονται αναλήψεις. Α, Σέλλεϋ, κι ήρθε η ευλογημένη ημέρα. Επιβιβαστήκαμε στο “Hercules” στις 16 Ιουλίου και καταφέραμε να φτάσουμε στο Αργοςτόλι στις 3 Αυγούστου. Περιπετειώδες ταξίδι, όχι όμως τόσο όσο εκείνο που κάναμε τον ερχόμενο Οκτώβριο για Μεσολόγγι. Αλλά ας μείνουμε στην Κεφαλλονιά. Γιατί, φίλε μου καρδιακέ, αυτά που έζησα εκεί, δεν σου κρύβω ότι με έκαναν να ανησυχώ πολύ για το μέλλον και αυτής της μοναδικής επανάστασης, αλλά και για το τι θα συμβεί όταν οι Έλληνες θα φτιάξουν το δικό τους κράτος. Να αρχίσω από τους Σουλιώτες, που ναι μεν είναι γενναίοι, αλλά τόσο άπληστοι για χρήμα, που αναγκάστηκα να τους διαλοοστείλω; Να περάσω έπειτα στις φατρίες; Από τη μία με προσκαλεί ο Κολοκοτρώνης στην Εθνική Συνέλευση στα Σάλωνα, από την άλλη ο Μαυροκορδάτος στην Ύδρα, από την τρίτη ο διοικητής του Μεσολογγίου στην πόλη του, όσο για τον Πετρόμπεη, αυτός μου ζητούσε να του δανείσω χίλιες λίρες για τον αγώνα, για να σωθεί η Ελλάδα. Ο καθένας εξυμνούσε τον εαυτό του, και μένα βέβαια, και κατηγορούσε τον άλλον. Άκου τι έγραψα στο ημερολόγιό μου: “Η χειρότερη τάση των Ελλήνων είναι η ψευτιά. Ποτέ δεν υπήρξε τόση ανικανότητα για ειλικρίνεια από τότε που η Εύα ζούσε στον Παράδεισο”. Όμως εγώ δεν ξεγελάστηκα, φίλε καλέ, και όταν έφτασα στο Μεσολόγγι, ένας ήταν ο σκοπός μου: Να τους ενώσω. Να μην πάνε χαμένα, χρόνος, χρήματα, υπομονή και υγεία, που ξόδεψα γι’ αυτούς. Τα κατάφερα άραγε, Σέλλεϋ; Τα κατάφερα;».

Ο George Gordon Byron, γνωστός ως Λόρδος Βύρων, πεθαίνει στις 6 το απόγευμα, τη Δευτέρα του Πάσχα, 19 Απριλίου 1824. Στην επαναστατημένη Ελλάδα είχε ήδη αρχίσει ο κύκλος των εμφύλιων πολέμων.

οποιᾶς μᾶς εἶδες τόσα σωτηριώδη σημεῖα,
 ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ σκαπνύειν ἀκακοσμένον
 ἑαυτοῦ τὴν τυραννίαν καὶ τὰς βαρβα-
 ρότητες ἡμεῖς, εἰς εὐχολογίαν, κατὰ τὴν
 μαρτυρίαν τῶν οὐρανίων σου, μετὰ ἀπογα-
 σίου νὰ ἀποσταύω εἰς τὴν Ἑλλάδα
 διὰ τὴν Ἑλλάδα, πῶς λαλοῦν καὶ με-
 συμερεθῶ ὄλονμας ἡ καρδία διὰ τὴν εὐ-
 φροσύνην τῆς ἐπιτοῦ σου, πῶς νὰ με
 κλάυσωμεν τὴν εὐφροσύνην σου ὡς Γενικὴν
 εὐφροσύνην ὅλην τὴν Ἑλληνικὴν Γένουσαν.

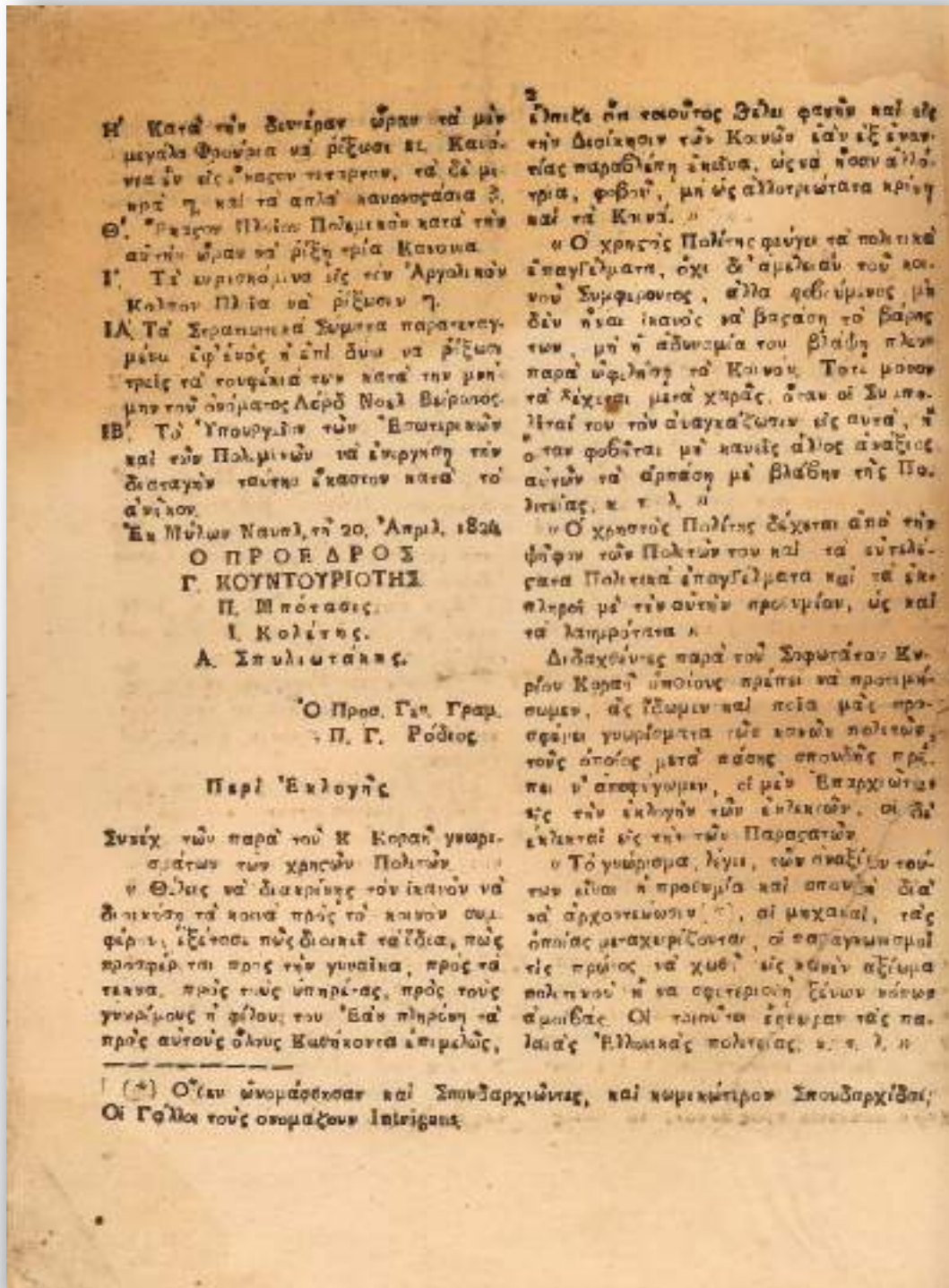
Ἀλλὰ εὖς αὐτοῦ, ἀδελφοί, εἰδότε τὸν
 φαλλοῦσιν, τὸν πλοῦτον, τὸν ἀνδραῖον,
 πτωχόπου, τὸν ἀλλοτρίων φιλιλλοῦν, εἰ-
 δάτε τὸν ἐνεργετικὸν ταῦτα φάναι βεβαιὰ
 διὰ τὰ μᾶς κινήσῃ τὴν διακρίσιν ὅταν φθα-
 νει ὅμως, εἰς φθῆναι, διὰ τὴν ὑπολήψιν
 σου καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῆς εὐδότητος ἐ-
 πιχειρήσῃς τοῦ αὐτοῦ, τοῦ ὁποίου
 κλαίοντες τὸν θάνατον ἀπαρηγόρητα, εἰ-
 ναι ἀνθρώπος, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ εἶδος σου
 εἶδεν, τὰ ὄνομα τὸν εἰς τὸν αἰῶνα μᾶς.
 Ἡ εὐρυχωρία τοῦ πνεύματός σου, καὶ τὸ
 ἔθος τῆς φαντασίας σου εἰς τὸν ἀφῆκεν
 νὰ πατήσῃ τὰ λαμπρά, πῶς κινήσῃ, ἔχου
 τῆς φιλολογικῆς τῆς παιδαγωγίας ἐπι-
 στασίον δρόμου, ὁμοίον τὸν ὁποῖον ἡ
 γιστοντικὴ πρόληψις ἐπροσπάθει καὶ προ-
 σπαθῆ ἀνομα νὰ τὸν κλάσῃ εἰς τὴν ἀ-
 φῆν Ἑυρώπην, ἀλλὰ ὅταν ζοῦν τὰ συγγράμ-
 ματά σου καὶ εὐχολογῶν εὐχολογῶν ὁ Κόσμος
 θέλει μίμναι πάντως ὁ δρόμος αὐτὸς ἀ-
 πογνοῦς, ἐπιδοῦ καὶ αὐτὸς εὐχολογῶν καὶ ὁ
 ἄλλος εἶναι δρόμος ἀληθινῆς εὐχολογῶν. Ἐδῶ
 παρατρέχω ὅτι μετὰ βία νὰ τὰς κοι-
 νοποιήσω τὸ βαθύ σέβας καὶ ὁ μεγάλος
 ἐμπουσιότης, ὅπου πάντως ἐμπουσιότης
 εἰς τὴν ἐκδοῦσιν ἡ πείρα τῆς τῶν συγ-
 γραμμάτων σου, καὶ τὸν ὁποῖον ἀισθῆναι
 μετὰ τὴν σφαιρικότητα ἀπὸ ἀλλῆν φοράν
 ἐγκωμιάσῃ καὶ ἐγκωμιάσῃ τοῦ ποιητῆ
 τοῦ αἰῶνος σου ὅτι ἡ ἑσπέρη Ἑυρώπη, καὶ
 θέλει τὸν ἐγκωμιάσῃ ὅλη ἡ πᾶσις,
 ἐπιδοῦ ἐγκωμιάσῃ διὰ ὅλην τὴν Ἑυρώπην,

καὶ διὰ ὅλους τοὺς αἰῶνας.
 Ἐπὶ ἄλλος συλλογισμὸς μου ἐργεταὶ εἰς
 τὸν κοῦν, συλλογισμὸς τῶν ἀφῆκεν καὶ
 ἀλλοτρίων ὅσον προσαρμοσμένους εἰς τὴν πε-
 ρίρασιν τῆς Πατρίδος μετὰ ἀκούσασθαι,
 Ἑλληνες, μετὰ προσοχὴν αὐτοῦ τὸν συλλο-
 γισμὸν, ἐπιδοῦ θέλω νὰ γινῆ καὶ συλλο-
 γισμὸς εἰδικὸς σας, καὶ συλλογισμὸς
 παντοειδής.

πολλὰ ἐγράψατε τὰ λαμπρά ἔθνη εἰς
 τὸν Κόσμον, ἀλλὰ οὐλοῦνται ἡ ἀπο-
 χαιρῆς τῆς ἀληθινῆς τῶν λαμπρότετων εἰς
 ὄμως φαινόμενον, σοφά, λαίπαι ἀπὸ
 τὰ χρονία ὅπου τοῦ λαμπροῦ Κόσμου,
 φαινόμενον διὰ τὸ ὅπου εἰδῆσαι, ἂν
 ποτε ἤμην, νὰ φανῆ, καὶ αὐτὸς ὁ παρα-
 τρητικὸς νοῦς τῆς φιλοσοφίας ὅλα σχε-
 δὸν τὰ ἔθνη τῆς γῆς ἐπέσαν ἀπὸ τὰ χε-
 ριά τοῦ ἐνός εἰς τὰ χεῖρά τοῦ ἄλλου
 αὐθέντων ἑκάστοις ἐκαλλετέρουσαν. Ἐκαπο-
 τε ἐχρησάσθαι, πορευσάσθαι ὅμως τὸ μακί-
 τὸν ἑσπέρικον δῶν εἶδος ἐκείνου κατα-
 σκεπτικῶν ἀπὸ βαρβαρῶν, καὶ μετὰ
 βαρβαρῶν ῥιζωμένους ἀπὸ αἰῶνος εἰς
 αὐτὸ τὸ εἶδος, εἰς τὸ εἶδος λέγει νὰ ἔ-
 σκεπτικῶν ἀφῆκεν τοῦ, ἰδὸν τὸ φαν-
 ῆσθαι, τούτοις σήμερον παρρησιασάσθαι
 κατὰ πρῶτον φοράν εἰς τὸν Κόσμον, καὶ
 φαίνεται εἰς μνησθῆναι τὸν Ἑλλῆδα, ναι,
 εἰς μνησθῆναι τὴν Ἑλλάδα φαίνεται, τὸ
 βλέπει μακρόθεν ὁ φιλόσοφος, καὶ χεῖρα
 τοῦ δεξιῆν σου, τὸ βλέπει ὁ ἱστορικός καὶ
 ἐπιμαρτυρεῖ νὰ τὸ διηγήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.
 καὶ νῦν τῆς τύχης τῶν ἐθνῶν, τὸ βλέπει
 ὁ πολιτικός, καὶ γίνεταί σκεπτικώτερος
 καὶ προφυλακτικώτερος, τούτου παραδόξως
 εἶναι ὁ καιρὸς εἰς τὸν ὁποῖον ζοῦμεν, ἀ-
 γαπητοῦ μου Ἑλλῆδες ἡ ἐπιμαρτυρεῖς τῆς
 Ἑλλάδος εἶναι ἐποχὴ τὸν αἰῶνα μᾶς
 μόνον, εἰς αἰῶνα ὅλων τῶν ἐθνῶν, ὅλων
 τῶν αἰῶνων, ἐπιδοῦ, καθὼς σὰς ἡπεί-
 ναι φησὶ τὸν μνησθῆναι εἰς τὸν πολιτικὸν
 καὶ κατὰ τὴν τῶν ἐθνῶν.

Ἡ Συνέχῃ εἰς τὸ ἐπόμενον φύλ.

59

Η' Κατά τὴν Διοίκησιν ὄραν τὰ μὲν
 μεγάλα Φρονεῖα καὶ βίβωσι κτ. Κατα-
 νια εἰς ἕκαστον τετάρτην, τὰ δὲ με-
 νῆρα γ, καὶ τὰ ἀπλά' αὐτοσχεδία β.
 Θ'. Ἐκαστὸν Ἕλληνα Πολίτην κατὰ τὴν
 αὐτὴν ὄραν καὶ βίβωσι τρία Κοίωνα
 Ι'. Τὰ ἐπισημόματα εἰς τὴν Ἀργολικὴν
 Κόλπον Πλῆτα καὶ βίβωσι γ.
 ΙΑ'. Τὰ Στρατιωτικὰ Συμβία παρατετα-
 μέτω εἰς ἕκαστον ἢ ἐπὶ ἄνω καὶ βίβωσι
 τρεῖς τὰ κοινὰ τῶν κατὰ τὴν με-
 μετὸν ἀσπίδα-σας Ἀσπὸ Νοσὶ Βαρυτοῦ.
 ΙΒ'. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἑσπαιρικῶν
 καὶ τῶν Πολιτικῶν καὶ ἐκτελέσῃ τὴν
 διασταγὴν ταῦτα ἕκαστον κατὰ τὸ
 ἀντίστοιχον.
 Ἐν Μύλων Ναυπλ, τῇ 20, Ἀπριλ, 1826
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Γ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΟΤΗΣ
 Π. Μπότασις,
 Ι. Κολίτης,
 Α. Σπυλιωτάκης.

Ὁ Πρωτ. Γραμ. Γραμ.
 Π. Γ. Ρόδιος

Παρί Έκλογής

Συνείκ τῶν παρὰ τοῦ Κ Κορσῆ γυμνα-
 σιατῶν τῶν χαρῶν Πολιτῶν
 ἢ ἑλπίς καὶ διακρίσις τὸν ἰσχυρὸν νὰ
 διοικήσῃ τὰ κοινὰ πρὸς τὸ κοινὸν συν-
 φέρει, ἐξετάσει πῶς διοικεῖ τὰ ἴδια, πῶς
 προσφέρει πρὸς τὴν γυναῖκα, πρὸς τὰ
 τέκνα, πρὸς τοὺς υπηρέτας, πρὸς τοὺς
 γυναικόμενους ἢ φίλους τοῦ ἑαῦθ πληροῦ καὶ
 πρὸς αὐτοὺς ὅλους ἐπισημονεῖα ἐπιμελῶς,

ἑλπίς ἢ τοιοῦτος ὅτι μὴ φανῶν καὶ εἰς
 τὴν Διοίκησιν τῶν Κοινῶν εἰς ἐναν-
 τίας παραδότηση ἐκείνου, ὡς καὶ ἦσαν ἀλλο-
 τρία, φοβῆθ' ἢ μὴ εἰς ἀλλοτριώτατα κρείον
 καὶ τὰ Κοινά.
 ἢ Ὁ χρηστὸς Πολίτης φεύγει τὰ πολιτικὰ
 ἐπαγγέλματα, ὅχι δ' ἀμελεῖαυ τοῦ κο-
 νου Συμφεροντος, ἀλλὰ φοβούμενος μὴ
 δύνῃ ἢ καὶ ἰκανῶς καὶ βραδύτη τὸ βάρος
 τῶν μὴ ἢ ἀδυναμία του βιάσθῃ πλέον
 παρὰ ὠφελῆσθ τὰ Κοινά. Τοῦ μόνου
 τὰ χεῖρα μετὰ χαρῆς, ὅταν αἱ Συμβί-
 ληται του τὸν ἀισχυρῶσιν εἰς αὐτὰ, ἢ
 ὅταν φοβῆται μὴ κακίτε ἄλλος ἀναξίος
 αὐτῶν τὰ ἀρσασθ μὴ βλάβη τῆς Πο-
 λιτείας, κ τ λ.
 ἢ Ὁ χρηστὸς Πολίτης δέχεται ἀπὸ τῆς
 φήφης τῶν Πολιτῶν του καὶ τὰ ἐπιτε-
 ρεῖα Πολιτικὰ ἐπαγγέλματα καὶ τὰ ἐπι-
 πληροῖ μὴ τὴν αὐτὴν προθυμίαν, ὡς καὶ
 τὰ λιηρότατα.
 Διδασκόμενος παρὰ τοῦ Σωφιστάτου Κυ-
 ρίου Κορσῆ ὁποῖον πρῆτα καὶ προσημέ-
 σωμεν, εἰς ἴδιον καὶ ποῖα μὴ προ-
 σφαιρα γυμνασιατῆ καὶ ἐκείνῃ πολιτικῶν
 τοῦς ὁποῖος μετὰ πάσης σπουδῆς πρῆ-
 πα ἢ ἀποσπινόμεν, αἰ μὲν Ἐπισημονεῖα
 εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐκλεκτῶν, αἰ δὲ
 ἐκλεταί εἰς τὴν τῶν Παραστατῶν
 ἢ Τὸ γυμνασιατῆ, λέγει, τῶν ἀναξίον του-
 τῶν εἶδος ἢ προθυμία καὶ ἀπονομή δια-
 κα ἀρχοντικῶσιν, αἰ μηχαναί, τὰς
 ὁποῖας μεταχειρίζονται, αἰ παραγωγισμοί
 εἰς πρῶτος καὶ χεῖρα εἰς ἐκείνῃ ἀξίωμα
 πολιτικῶν ἢ καὶ σφικτερισθ ἔξωθεν ἐκείνῃ
 ἀμειβῆτε. Οἱ ταῦτα ἐξέτασαν τὰς πα-
 λαιοῦς Ἑλληνικῆς πολιτείας, κ τ λ.

(*) Ὁταν ἀνορθώσαν καὶ Σπουδαρχιώτας, καὶ κωμικώτερον Σπουδαρχίβηαι,
 Οἱ Γόλλοι τοὺς ονομάζον Ἰπτιρίαντ.

Εάν τόσα κακά εδυνήθησαν να προ-
ξινήσωιν οι τοιοῦτοι εἰς τούς λαμπροὺς
ἐκείτους χαίρατες, κατὰ τοὺς ὁποίους οἱ
λαοὶ τῆς Ἑλλάδος ἐπρωτεύον εἰς τὴν γυν-
αίαν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, καὶ εἰς
πᾶν εἶδος παιδείας, πόσα μεγαλύτερα
κακά δευαυταὶ ν' ἀποτέλουν, καὶ μὴ
πῶς περισσότερα περισπουδῶν πρῆξι-
επιτελεῖται εἰς τούς ἀπομακρυνόμεν ἀπὸ τὰ
πολιτικά ἐπαγγέλματα, τῶρα δὲ τὸ Ἑλ-
ληνικὸν ἔθνος, ἀναγκαστικῶς μόλις ἀπὸ
εὐτραπείων δουλείαν, καὶ βασιλεὺς λαῶν
τῶν δεσποτατῶν του, μὲ βέβαια ἀκό-
ρη νηπιῶν καὶ ἀβεβαία ἐμβαίνει εἰς τὸ
δυστάτητον σταθμὸν τῆς πολιτικῆς ἀποκα-
ταστάσεώς του.

Ἄλλ' ἐπειδὴ εἶναι τόσων ἀναγκαῖον να
προσέχωμεν ὅσοι μὴ ποτε εἰσέλθῃ εἰς τὴν
κλεισμένην εἰς τὸ ἴσον ἐν τῷ Σώμα, ἀπὸ
τοῦ ὁποῦ ν' πηγάζουσι καὶ ἀξαρῶνται κα-
τὰ τὸν Ὀργανικὸν μας Νόμον ὅλα τὰ
λογικά Πολιτικά ἐπαγγέλματα, καὶ εἰς
τὴν ἀπείρην ἐπιχειρησὶν τῆς τύχης μας,
καὶ τῆς τύχης τῶν παιδῶν μας καὶ πολλῶν
ἐκαστημῶν ἀσχυρίων μας ἐπειδὴ οἱ
ἀπύχνοιο οὗτοι καὶ ἡν τύχη τους προ-
παρασκευάζουσι εἰς τὴν κρίσιν ταύτην
εἴθαι ἢ ἀσχυροῦντες μᾶλλον τὰ κατακα-
ραζῶν καὶ τὴν ἐν τῷ σὺνταγματικῷ μας
μὲ τῆς ἐρωτικῶν τῶν ἀδύνατον τῶν, μὲ τῶν
ὁδῶν τῶν καὶ μὲ τῶν καὶ πρῶν κα-
τάρτας τῶν, ἢ ἀδυναμιανούτες εἰς εὐαν-
τίαν να μὴ μακροκρίσωιν αἰωνίως καὶ να
συνέδωον ἀπαξ καὶ τῷ χρόνῳ να πο-
τίσωμεν μὲ εὐχαριστήρια δακρυὰ τὰ μνη-
μονα μὴ ἀπιδῶν, ἄγω τόσων σπουδαί-
ων πρῶμα εἶναι ν' ἀποφύγωμεν τοὺς ἀ-
παύτους εἰς τῆς ἐκλογῆς, ἀρά γε δὲν εἶ-
ναι εἰς ἡμᾶς συγχωρησίαν, τοὺς τοιοῦ-
τους να διζῶμεν μὲ μερικώτητα, καὶ σχε-
δὸν ἀνεπιτέτα γυρισματα, ἡμῶν τὸ κρι-
νομεν μάλιστα ἀναγκαστικῶς, καὶ τὰ με-
ρικώτητα ταῦτα γυρισματα υποσχομα-
θα ν' ἀναγίρωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον.

Ἐν Μυλων Ναυπλίου 26 Ἀπριλ,

Συνεινέσι τῶν δύο Σωματίων τῶν συγ-
γραμμάτων τῶν Διατάξεων ἀπερασίου,
τὸ μὲν Β' Σ' να μνη εἰς Ἄργη, τὸ δὲ
Β' Σ' παρα τῆ ἀργολικῆ κόλπῳ, ἐν ὁ-
ποῦ διαρκῆ ἡ πολιτοκρία τῶν Ναυπλίου. Ἡ
μεκρότης τῶν διατάξεων, καὶ οἱ ἐπιτη-
δες διαρισμένοι τακτικῶι ταχυδρομοὶ ἀ-
ναπληροῦν ἐπὶ τοῦ παρατος τὴν συνεδ-
ρομένη τῶν δύο Σωματίων εἰς τὸ να συ-
σκεπῶνται καὶ ἐκτελεῖται ὅλα αἱ υπο-
οίσεις τῆς Πατρίδος.

Συνεχ τοῦ Ἐπιταφίου Λόγου
Λοῦδ Βύρνο.

Αὐτὸ τὸ μοναδικὸν φαινόμενον ἐπαρα-
τήρησεν ὁ μέγας κινῆς τοῦ μεγαλοφρα-
νης, τοῦ πολυδρῦντου Μπαίρον, καὶ κέ-
λησι να εἰσῆ τὴν αἰσάντην του δοξάν μὲ
τὴν δοξάν σας, καὶ να ἐμβαθῆ τοιοῦτά-
του εἰς τὴν ἰστορίαν τῶν λαμπρῶν σας κα-
ταρῶντων. Δὲν εἶναι καὶ αἱμαὶς ἐπα-
κρίσασε εἰς τὰ κῆρας του, Καρρίας
ὅ γε δὲν ἠκούσθησε, καρρίας δὲν ἐπε-
ρασιόση, ἐπειδὴ εἶναι πολλὰ διαφέρει
ἢ ἐπίσης τοῦς Ἡμερησίου δοξᾶ τῆς Ἑλλά-
δος ἡτοῦ ἀξία δοξᾶ δια εἰκίον τὸν ὁ-
ποῦν δ' ἐξολογῶν ὅλα τὰ σοφὰ γόματα.
Βλέπετε λοιπὸν, ὦ Ἕλληες, βλέπετε εἰς
τὴ κειρὸν εἶναι, εἰς εἰ ἀγῶνα ἐμβα-
κατε, βλέπετε ὅτι μὲ τὴν δεξοσας δὲν
ἡμπορεῖ να συνηθῆ ἡμῶν δοξᾶ ἀπε-
ρασίση. Οἱ φιλελευθῆροι, οἱ φιλάδικοι,

οί φιλόσοφοι όλων των ἔθνων, καί μετὰ
 ἐπὶ τῆς ἀγγλοφιλίας ἰγγλιτάρροις τῆς χαί-
 ρετόν σου μακροῦν, δια σὰς συγγα-
 ροῦται, ὅλη σαξέμψυχόν σου, καί ὁ ποιη-
 τῆς τῶν κερῶν μας, ἀγκαλιὰ καί φρασημά-
 τος ἀνεύσθη, ἐξέλιμα τὴν δεξιά σου
 καί εἶλε φραστικῶς ἐπὶ ἔκλειπτο ματῶ
 μὲ τὰ κῆρτ σου τὰ μοιματῶ ἀπὸ τῆν
 ευραυνίαν χαίρεσά μας.

Γεννημέν-ς εἰς τὴν λιπαρῶντων Ἰη-
 εὐστόλη τῆς Λονδρῶν, εὐγενέστατος καί
 ἀπό πατέρα, καί μητέρα, πόθεν χαρῶν
 αἰσθητικῶν ἢ φιλικῶν τῶν ἐπὶ δια, ὅ-
 τινι ἢ πτωχῶ μας Πόλες, εἰς ἀστέρι ἐν-
 γνησοσύνης, τὸν ἐπολιτογραφῶν, εἰς πύ-
 ρου τῶν ἀγῶν τῶν θανάτου τῶν, ἔργου
 εἰς τὴν ἐργῶν, ὅταν ἢ ἀνωτότης διέχου-
 ται εἰς τὸν ἀνθρώπου ἀνίσκοματου εἰς
 τὰ ὅμα τῆς θνητῆς καί τῆς ἀθάνατης
 ζωῆς, ὅταν, λέγου, ὅλας τὸ ὄρατος κόσμος
 φέρεται εἰς μόνον σπῆκον εἰς πρὸς τὰ
 ληκρῶ ἔργα τῆς θύας Παντοδυναμίας,
 εἰς ἐκείνη τὴν φεβῶν ὡσεὶ ἢ πολύν.
 δεξοῦ πῶτος νεκρῶ ἀφ' ὧν τῶν τῶν ἔσπερον
 ὅλην ἐβάσταται εἰς τὸ ἔσπερον του ματῶ
 ὅλην ἠνῶματα, τῆς μονακριβῆς καί
 πολυαγαπῆ καί εἰς τὸν Κίρκης, καί
 τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὰ ὅμα ἠνῶματα
 βροῦν ριζωμέντ εἰς τὰ σπῆκῶντων, με-
 τε ἢ ἐργῶν τῶν θανάτου δὴν εἰσπορευθε
 εἰς τὰ ἐξελίψη! θρυγατέρτ μου!,
 εἶπεν, Ἑλλῆς εἶ! εἶπεν, καί ἢ φωνῆτον
 ἐλπίσ! ποῖα Ἑλληνικῆ καρδία εἰ μὲ
 σπῆκῶντα ὅσαις φροῆς εἰσπορευθε αὐ-
 τὴν τὴν πῶσπε.

Δεσπὶ δεξιά, ἀγαπητά μου Ἑλλῆς,
 πῶλο δεσπὶ εἶπεν εἰς τὴν σπῆκῶν τῶν
 δεξοῦ καί, ἐπὶ δεξιά εἶπεν δεξοῦ τῶν
 κληρονομῶν τῆς ἔργῶν του ἀλλὰ πῶλο
 δεσπὶ καί εἰς αὐτῶν δεξιά εἶπεν τὰ ἔργα

μας διὰ τὴν Πατρίδα, τὰ ὅμα, καί
 χαίρεσται ἀπὸ κῆρτ, δεξιά παρὰ τῶν
 ἐπῶντων ἀπὸ τῶν Οὐραίων, τῆς ὀποι-
 οῦς τῶν ἀνῆξῶ ἢ ἀρετῆ τῶν αὐτῶν καί
 ματῶν τῶν ἀγγλοφιλίας ευραυνίαν ἀπὸ
 κῆρτ εἰς τῆς ἀνῆξῶ καί τῶν, αὐτῶν τῆς
 ἀνῆξῶν εἰς τὴν πρὸς ἢ εἰς ἀγάπῶ
 του, αὐτῶν τῶν εἰσπορευθε εἰς τῆς κα-
 λα πῶν καί τῶν, αὐτῶν τῶν ἀνῆξῶν διὰ
 τῶν χαρῶν τῆς πολιτῶν τῆς ζωῆς του.
 Ὅταν, ἀγαπητά μου Ἑλλῆς, ἢ δυνα-
 μῆς τῆς ἀνῆξῶ καί ἀποσπῆκῶν τῆ
 χῆρτ ἀπὸν μῆς ἀνῆξῶν, τὰ χῆ-
 ρῆ ἀπὸν ἀνῆξῶ ἀπὸ τῆς ἀγκαλιῶ
 μας τῶν ἀδελφῶν, τὰ εἶπεν τῶν κα-
 ταρῶντων, τότε εἶπεν χαρῶ ἢ σπῆκῶ
 του καί, εἰς τῶν μακαρίων εἰσπορευθε ὅρα
 τῶν ἀνῆξῶν τῶν τῶν ἀνῆξῶ, ὅ
 ἀνῆξῶν εἰς τὴν ἔργῶν τῶν καί
 εἰσπορευθε δεξιά, καί θὰ εἰσπορευθε καί πῶ-
 γῶν τῶν πολυαγαπῶ τῶν τῶν, τὸ
 παρὰ τῶν καί τῶν εἰς ἀπὸ τὰ
 ευραυνίαν ἀνῆξῶ βροῦντων, θὰ εἰσ-
 πορευθε μὲ δεξιά, ὁ Πολιτικῶν μὲ
 ἀνῆξῶ, ὁ Ποιητῶν γυρῶν εἰς τὴν ἀρ-
 ματικῶν τῶν εἰσπορευθε τῶν θὰ γῶν τῶν
 ποικιλικῶν τῶν ἀνῆξῶ, εἰς τῶν
 Παρὰ τῶν τῆς Ἑλλάδος, τῶν ματῶν τῶν
 ἀνῆξῶ τῶν ὅμα εἰσπορευθε ὁ πολυ-
 δεξῶ συμπολιτῆς μας Ἰππῶν εἰς πολ-
 λα τῶν καί τῶν, τότε τὰ ὅμα μας τῶ-
 νων, χαρῶ πῶν καί εἰσπορευθε εἰς μῶ-
 λυνθῶν ἀπὸ τὰ ἀνῆξῶ χῆρτ τῶν
 ευραυνίαν μας, θὰ εἰσπορευθε χῆρτ τῶν
 εἰσπορευθε εἰς τὴν τῶν τῶν, τῶν τῶν τῶν
 καλλῶ τῆς γῆς μας, καὶ ὅμα τῶν τῶν
 χῆρτ καί εἰσπορευθε ὁ ποιητῶ τῶν ἀνῆ-
 γῶν μας εἰσπορευθε.

Ἡ Συμῶ καί τὸ τέλος εἰς τὸ Πα-
 ρῶντων.

5
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ του 14 Απριλίου ΤΟΥ ΦΙΛΟΥ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ:

Συνίχ. και τελ. του επιταφίου λόγου.

Αλλ' οτις ίδια λυπηρή μου αρχισία
τάρα εις τον κόπον. Με επισημύει η φαν-
τασία μου, ενόμισα. Τι βλέπω οσα η
καρδιά μου επιθυμεί, υπόστα ενλογίας
Αρχιερέως, Δερμογερωμάτα, υμνους,
Χορώνς ταχυρά εις τον τάραν του ευα-
γετίου της Ελλάδος. Αλλ' ο τάρος αυ-
τός δεν φάλα ειμι μέσα τον τα πολυ-
τιμα λείψανα αυτού του ευαγέτου, α-
δούς. Θα λείπει ο τάρος, το σωμα του
ήλικας ημέρας, αλάμα μέγα εις το
πράσιον της Γαλατίας, της νέας Πα-
τρίδος του, δεν παραβιάζει εις τας αγ-
κάλας της μετατρέχει εις την γην,
επι σπείραν επ' αχραν η γένουσι τον

Η ίδια εις τον εγκέφαλον, ακριβή του
και πολυαχρητη θυγατέρα, η ίδια εις
σου. Θα τον δειχούν, τα δάκρυα τα ε-
δικά σου. Θα παραγορεύουν τον σωμα-
τοφρον ταρου σου, και ης δάκρυα των
ορφανών Ελλήνων. Θα λη χυνοται επάνω
εις την θάλασσαν του πολυμεταστάτου πελο-
ποννήσου, και επάνω εις όλον την γην
της Ελλάδος, επάνω εις η γη της Ελ-
λαδος είναι τάρος του, καθώς εις αυταίς
ταίς ημεραις συγμής της ζωής του. Θα
και την Ελλάδα ειχα εις την καρδιά του,
και εις τα χείλη του, δικαίον η του
και ης εις από τον θάνατον του να λα-
βη και αυτά μερίδιον από τα μεγαλει-
μια λείψανα του. Η Πατρίδα του το
Πατριολόγη, αρχιπρωτεύουσα, ης σπείρα-
λον της αγάτης του, τον περυσια του
δεξου και το γλυκύτα καρδιά της καρ-
διάς του απισθάντος, δεξου το πτώμα
του, την καρδιά του, εις εντοστά του,
σου τα ξεπρωδίδει η Ελλάς. Ολα μου-
ρορημικά, όλα απαρύρητα σου τα
ξεπρωδίδει με όλον την εκκλησιαστικήν,
την πύλα σου, και φιλιωτικήν ημην
και πρωταίην, και με όλον τα πλήθος
του συμπολίτη του Πατριολόγη και ο-
μογενών του. Ελλήνων σου τα ξεπρωδίδει

επισημύει με τον ευγνωμοσύνη της,
παρηγορημα με τα δάκρυα της, τυπο-
δουμένα με ταίς Θεοδικαιαίς ενχίς και
ευλογίαις του Παναγιώτου μας Αρχιερέ-
ωσίου του αθηναίου. Σπείρα της ελευ-
θερίας του Γένους Κυρίου Πορφύριου, του
φιλολογικού αγίου. Επισκόπου κυρ. Τα-
σάρ και όλου του Κλήρου, Μασς, ενγε-
νερατη Κορη, μεθ' οι στρατηγοί τα
εδούσαν εις τους υμνους των, και τα
εφαρα εις την εκκλησιαν χιλαδης. Ελ-
λονες γραμμάτα εκκίπαζαν τα δεξιά και
αριστερά μερη του θρόνου, οδιν τα ίδια
βίαιαν, και τα γράματα των τουρκικών
όπου εκπαράσαν τους και τους τυ-
ρανους, ησαν όλα γεγραμένα κατά την
γην, όπου εις ηθ' ου να παληρσούν την
γην, όπου τους άρπαξ' τον ελληνική φι-
λιω της. Ολα αυτά τα πλάθα των γρα-
μμάτων με το στατί τυπών τον συγμής
εις τον μέσον, με το τουρκί εις τον υ-
μον, και ταίμα να εκφρασεύσουν ετα-
πών του απισθάν ενχού του Χριστού
και του Λυομάτου, παρικινύου τον πε-
ρηκό τον χρισόση, και ορκίζονται ε-
πατώ εις αυτό να μη ληροσησουν ποτέ
ταίς θυτήρις του πατρος σου, και ποτέ
να μη άρσούν επ' πατρίη από βαρ-
βάρων και τυρανικών ποδάρη ο τυπος,
εις τον όπ' ου ενρίσκουται άσφαμηνια
του χιλαδης γράματα χριστιανικά ακοι-
γούνα απ' ην την συγμής, και ο Νόος
του Υμνίου. Ολου του Χριστιανών αντι-
βούτ' εις υμνους, όλος έκουίως δια να
κατανοδωδου τα ταβίσματα λείψανα του
εις την πατρίαν του γον, και να απα-
παυθή η ψυχή του όπου οι δικαίω ης
επαυσεύται.

Συνίχ. και τελ. της επισ. του Κ. Α. Η:

Αλλ' επάνω εις την Αγγλιαν ό λόγος,
συγχρησάται με να σάς ενθυμίσω και
πάλιν οτι ειχα όλην αρχιτέρα,
το ηπ' αλλοι αλλοί και όλοι εκληκτοί η
ακόμη και εις τα ελευθερα Έθνη ευμει-

64

6

ταί κατά δυστυχίαν η' ολιγότης αὐτῆ. Ἡ
 διαφορά δὲν γαίη πλεονεξία τοῦτο, ὅτι
 εἰς τὰ εὐνοήσια αὐτῆ οὐλίγη, εἰς τὰ νεω-
 ρογένηματα τῶν εὐνοήσιων, ἀσυνκρίτως
 οὐλίγητοι, καὶ εἰς τὰ δουλωμένα δὲν μέ-
 νει αὐτὰ κλητός αὐτῆ εὐλιγότης οὐλίγη
 ἀσυνκρίτως

Διὰ τοῦτο, φίλοι πολῖται, εἰς τῶν
 Ἀγγλων τὸ φιλευθέρημα καὶ φιλελευθέρων
 ἔθους ὅλου πρέπει νὰ προσφέρωμεν ὡς
 ἀνδραγαθίαν, καὶ νὰ προσφέρωμεν τὴν χρῆ-
 σιμοσύνην εἰς πῦτόν τῆς Πατρίδος μας
 κοινὴν εὐνοήσιον. Ὅταν ὅμως ὁ λόγος
 ἦναι περὶ τῶν συμφεροντῶν εἰς τὴν δια-
 τερσίαν τῆς αὐτονομίας, καὶ μὲν αὐτοὶ
 κερδοῦν τῆς συμβουλῆς, μετὰ νὰ δίδετε
 εἰς καθένα πίσυν

—Μέμνησθε ἀπίστῳ, ἀρθρα ταῦτα φρονῶν,
 εἰπὼν εἰς τὸν παλαιόν μας εὐ-
 λιγὴ καὶ εὐνοήσιον ἀπὸ τοῦ ἀσυνκρίτως
 μέγας ἀλλοτῆς τῶν Ἀγγλικανικῶν εὐνο-
 ησιῶν κίβητος, ὅτι ὅσον ἀσυνκρίτως
 εἶναι εἰς τὴν θρησκείαν ἢ δίχως
 εὐνοήσιον κίβητος, ἄλλο τόσον ἐπιπρόσθετον
 γίνεται εἰς τὴν πολιτικὴν ἢ διαίτην τοι-
 κῶν φίλοι πολῖται, τοῦς ὀλίγην ἐκ-
 λευτούς, καὶ αὐτῶν μόνων τὰς συμβου-
 λὰς διχρήσθη μετὰ χάριτος εἰς αὐτῶν
 εἰς τὴν εὐνοήσιον Βενθλίου καὶ εὐνοήσιον
 εἰς τὴν εὐνοήσιον εἰς αὐτῶν ὡς εὐνοήσιον
 εἰς τὴν εὐνοήσιον τὸ δουτῶν, διὰ νὰ
 εἰς τὴν εὐνοήσιον καὶ τὰ εἰς τὴν εὐνοήσιον
 εἰς τὴν εὐνοήσιον τῆς αὐτονομίας

Ο Φίλος σας Α. Κ.

Περίοδ Β'. ΠΡΟΣΩΡΙΝῆ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ
 Ἀριθ 30 ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐπιδοῦ καὶ πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν
 κερδῶν τῆς Ἑλλάδος, καὶ Βουλευτικῆς
 Σύλλας ἀπεφάσθη νὰ ληρῆναι Δακτικῶν ἐξο-
 κιστικῶν ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς
 Τραπεζικῆς κατὰ τὸν Νόμον ἀπ' Α. ρ. 28, καὶ
 καὶ εἰς τὴν εὐνοήσιον τὸ δουτῶν ἀπὸ τῆς
 εὐνοήσιον καὶ τὸ δουτῶν ἀπὸ τῆς εὐνοήσιον
 εἰς τὴν εὐνοήσιον καὶ τὸ δουτῶν ἀπὸ τῆς
 εὐνοήσιον καὶ τὸ δουτῶν ἀπὸ τῆς εὐνοήσιον

Ἐπιδοῦ εἰς τὴν εὐνοήσιον τὴν περίστασιν αὐ-
 τῆς εὐνοήσιον ἀπὸ τῆς εὐνοήσιον μετὰ προσοχῆς, καὶ

χρῆσις μετὰ προσοχῆς, τῶν ὁποίων ἢ εὐ-
 λιγὴς ἐμπορεῖ νὰ εὐνοήσιον διὰ νὰ εὐνοήσιον
 ταλαφρόσιν ταῦτα τὰ εὐνοήσιον

Τὸ Βουλευτικὸν ἔθισσιν

Α'. Ἀπὸ τὸ Δακτικὸν τοῦτο νὰ μὴν ἐξο-
 κιστικῶν μετὰ τῆς εὐνοήσιον διὰ προσοχῆς
 εὐνοήσιον, ἢ λαγαριστικῶν ἀπὸ τῆς εὐνοήσιον
 τῶν εὐνοήσιον

Β'. Τὸ Δακτικὸν τοῦτο εἶναι χρησιμῶς
 εἰς τῆς εὐνοήσιον τῶν ἔθους, εὐνοήσιον
 μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς εὐνοήσιον εὐνοήσιον
 εἰς τῆς εὐνοήσιον καὶ εὐνοήσιον εὐνοήσιον
 τῆς, καὶ ἄλλας μελλούσας ἀνάγκης
 τοῦ ἔθους

Γ'. Τὸ Δακτικὸν τοῦτο εἶναι παρακαταθήκη
 εἰς Ζακτικῶν ἢ εἰς Σακτικῶν

Δ'. Ὅτι εἰς τὴν εὐνοήσιον ἢ εἰς Λακτικῶν
 εὐνοήσιον εὐνοήσιον εὐνοήσιον εὐνοήσιον
 τοῦ Δακτικῶν, ὡς εὐνοήσιον ἢ εὐνοήσιον
 κατὰ τὸν ἀπὸ τῆς εὐνοήσιον εὐνοήσιον
 εὐνοήσιον εὐνοήσιον εὐνοήσιον εὐνοήσιον
 εὐνοήσιον τοῦ Βουλευτικῶν, ὡς εὐνοήσιον
 μετὰ τοῦ Προεδρῶν ἢ Ἀπὸ τῆς εὐνοήσιον
 καὶ προσοχῆς εὐνοήσιον μετὰ τοῦ Α' ἢ
 Β' Γραμματικῶν, καὶ μετὰ τῆς εὐνοήσιον
 τῶν περὶ τοῦτο πρακτικῶν εὐνοήσιον
 τῆς εὐνοήσιον εὐνοήσιον εὐνοήσιον
 τοῦ Βουλευτικῶν καὶ εὐνοήσιον τῆς
 Σακτικῶν, καὶ προσοχῆς εὐνοήσιον
 εὐνοήσιον μετὰ τοῦ Α' ἢ Β' Γραμματικῶν,
 καὶ μετὰ τῆς εὐνοήσιον μετὰ τοῦ Ἐκτελε-
 ρικῶν διὰ τοῦ Ὑπουργικῶν τῆς Οἰκονομικῶν

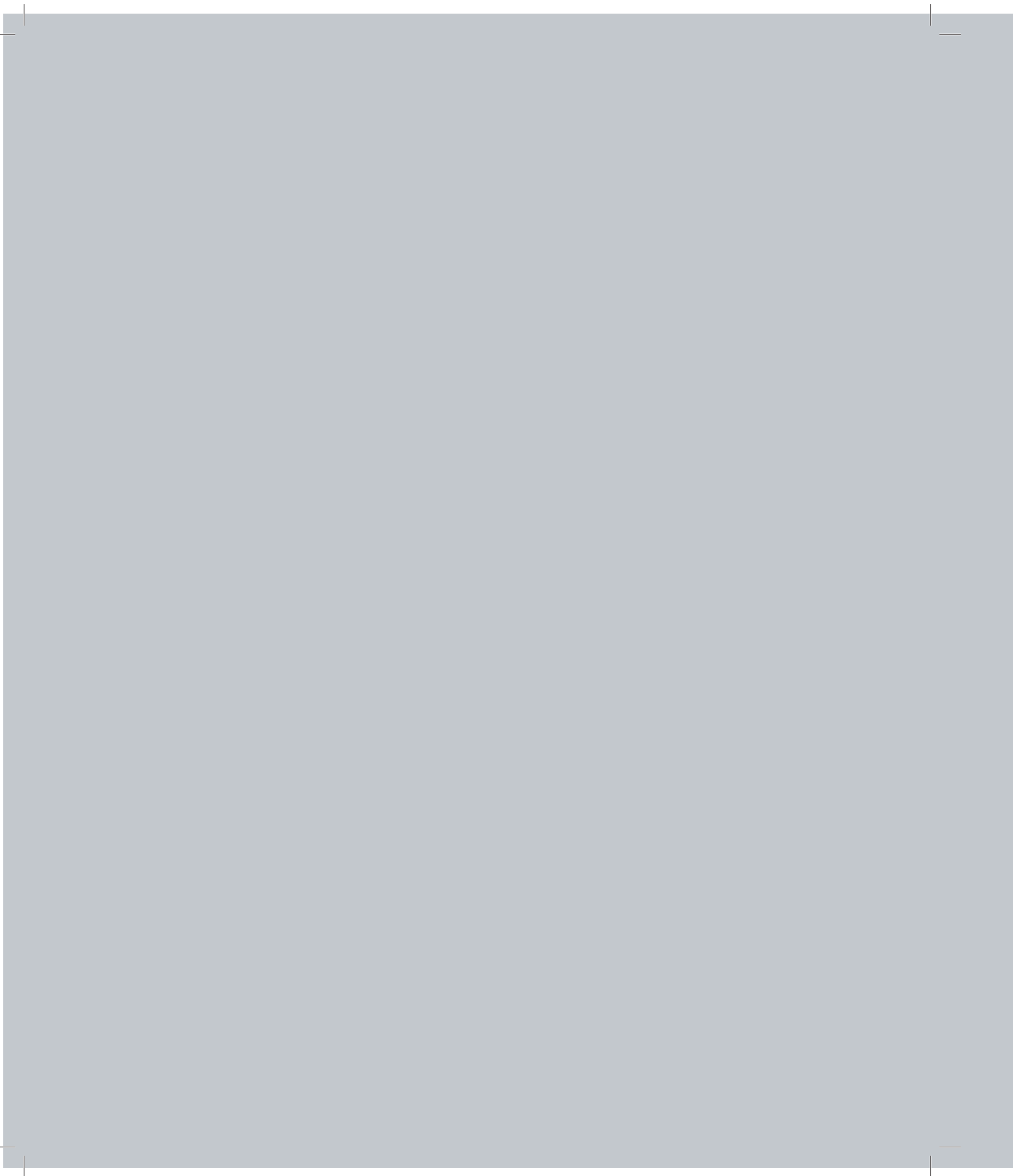
Ε'. Ὁ παρῶν Νόμος ἀναλλοτῶν εὐνοήσιον
 εὐνοήσιον κατὰ γὰρ καὶ εὐνοήσιον,
 εὐνοήσιον καὶ εὐνοήσιον, εὐνοήσιον τῆς
 εὐνοήσιον, εὐνοήσιον εὐνοήσιον εἰς
 τὸν Κώδικα τῶν Νόμων

Ἐν Ἀργεῖ, τῆ 27, Ἀπριλ, 1824

Ὁ Ἀπὸ τῆς εὐνοήσιον
 Βουλευτικῶν Θεοδώρου
 Ὁ Α' Γραμματικῶν
 Ιω. Σακτικῶν

Ἐπικυροῦται,
 Ὁ Προεδρῶν τοῦ Ἐκτελεστικῶν
 Γ. Κωνσταντινῶν
 Ὁ προσοχῆς Γενικῶν Γραμ-
 Π. Γ. Κωδικῶν

65

5

ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ
ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ

Συγγράμμα Γραμμ.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ.

Αρ. 18

Τὰ πλάυ ἑρέλη, τοῖς κίλισσ.

Φραγκλῖτες.

Μεταλόγιον τῆς 1 Μαρτίου 1824.

Ἰσπανία.

Γνωρίζεται ἡ τρέψις, καθ' αὐτὴν ἀνεργαίτε εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἢ παρακέναι· ἀξίωμα. Ἰτι δὲ οὐκ ἐπιπέθη εἰς τὸν δουραχὸν ταύτης ἔπειτα καὶ αὐτὴ παρακέναι ἐκείνη δικαιοσύνη· κούταται τοῦ Παρισηίου τῶν βασιλέων, καὶ δὲν ἀγνοῦμεν τοῦ Κιόργου καὶ τῶν ἄλλων ἀνδρῶν τῆς τύχης. Δὲν εἶναι τὰς πυχνοκαίον καὶ ἀναμύτηται καὶ ἑτέροις ἀλόγως καὶ φέρει καὶ πρὸ ταύτων;

Ὁ Βασιλεὺς παρέδωκε τὰς εἰρήνης δικαιοσύνας εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἱεροῦ κριτοῦ καὶ τοῦ πνευματικοῦ, εἰς τὴν ἐπίστασιν πάλαι εἶλα τὰ καταγραφέντα τῶν μοναχῶν τμήματα, καὶ μὴ ἀπαρδευγμένον μανίαν ἀνέτρεψε δια μᾶς, δὸν αὐτὸν Κιόργου κατὰ τῆς τριῶν τελευταίων χρόνων ἐπέβηται. Ἐκ ἀπὸ τὰ πρῶτα δευτέρωτά του ἦτο καὶ μὴ ἀναγνωρισθεῖσαι ὡς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης, ἵνα δέινα ὁ παρῶντα δικαιοσύνη, δια συγκοταβέταις Φερδινάνδου τοῦ 2. Ἐλάβον ἀπὸ τῶν Ἁγγέλων καὶ ἄλλων. Ἄλλ' ἐκ ταύτων εἰ ταχὺ προέβη; Ἡ ἰσπανίαι τὰς δικαιοσύνας ἐμαυροῦ, ἢ μάλλον αὐτῶν δι' ἑαυτὴν ἐκφρασίθη. Δὲν καὶ εἶταν ἰδεῖσθαι τὸ δουλοῦ ἀπὸ τοῦ ἐκ Λαοδύμης ἱερέως μὴν κατὰ τὴν ἐκδράσιν τοῦ Ἀποστόλου Μενάρχου,

ἢ ὁμοίως ἐμπαροῦ ἀποκαθῆται τὸ πρῶτον μὴ παρεδόνται. Αἱ περὶ ταύτων σαφῆς τῆς ἀποκαθάρσεως ἐπιμαρτίαις "Χερσὶδ", εἶναι ἀξίως τιμηθῆναι. Κατὰ τὰς ἐκείνης Πάβου ἐργασίας ἢ Νομῶν ἀρεβῆς ἰδέας, τὴν ἰσπανίαν τῆς Ἰσπανίας χρεῖς τιμηθῆναι εἰς δευτερεύον Ἰσπανίαν διδόναι· καὶ τὰ μὲν παλαιὰ τῆς δικαιοσύνης ἕξτετα ἀναβῆναι κατ' ἕταρ εἰς 1,002,318,664 Ρεάλδων, τὰ δὲ ἀποσθέντα τῆς δὲν ὑπερβαίνον τὴν ποσότητα τῶν 300 μιλιοῦτων.

Ὁ πρῶτος, αἱ προβαλλόμενοι ἐκ τῆς δικαιοσύνης τῶν κτημάτων τοῦ ἄλλου, ἕξτετα δι' ἑαυτὴν εἰς πρὸς τὴν αἰὸν διακίον, ἢ τῆς ἐπέστρεψεν εἰς τὰ τμήματα τῶν μοναχῶν εἶλα τὰ κτήματα τὰ δουλοῦται. Τὴν τρέψις Φερδινάνδου εἰς πρῶτος ταύτων, δικαιοσύνη, ὅπως ἦ τῶν Φερδινάνδου, ἀνακαταστάται. Ὅτι χρεῖς χρεῖματα τὴν παρακέναι δὲν ἀποδοῦνται ἀπὸ κερμῶν δικαιοσύνης, κατὰ δὲ μάλλον ἀπὸ μοναχῶν δικαιοσύνης, εἰναι ἄλλου πρῶτος. Ἄλλ' ἢ δικαιοσύνης εἶναι εἶναι κατὰ τῆς, καὶ ἀποδοῦνται ἀπαιτῶν ἐκείνων κερμῶν, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ κερμῶνται. Πῶς εἶναι εἶναι κατὰ ἀνεκαμῆται τὸ κτήμα δὲ Φερδινάνδου, εἰ τις κερμῶν καὶ αὐτῶν τῶν ἀνακαμῆται, κατὰ ἀποδοῦνται; Δικαιοσύνης δουλοῦ ὡς εἶναι ἀπὸ τὰ πρῶτα εἶναι τῆς Ἰσπανίας

ΝΙΚΟΛΑΣ ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ

Ένας άλλος ύμνος εις την ελευθερία

.....

69

Η ΙΔΕΑ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ, της βγαλμένης από τα ιερά κόκκαλα των Ελλήνων, που χαιρετίζει ο Σολωμός, ήταν το μεγάλο όνειρο του γένους στα επαναστατικά και τα πρώτα μετεπαναστατικά χρόνια. Ένα όνειρο που επιδεχόταν, όμως, πολλές και διαφορετικές ερμηνείες. Η αποτίναξη του οθωμανικού ζυγού, το πρώτο ζητούμενο της επανάστασης, ήταν ο μόνος κοινός τόπος. Οι επαναστατημένοι Έλληνες ερμήνευαν από εκεί και πέρα τη λευτεριά κατά το δοκούν. Αλλιώς οι κοτζαμπάσπδες, αλλιώς οι караβοκύρηδες, αλλιώς οι αγρότες, αλλιώς οι αρματολοί κι οι κλέφτες κι αλλιώς ο πνευματικός κόσμος της εποχής.

Για να αποκτήσει οντότητα η ελευθερία, δόθηκε ένας ακόμα μεγάλος, άγνωστος εν πολλοίς αγώνας, εξίσου δύσκολος όσο και η Επανάσταση του '21. Καθοριστικό ρόλο έπαιξε ο Τύπος της εποχής. Αποτέλεσμα αυτού του λιγότερο ένδοξου αγώνα ήταν η δημιουργία του σύγχρονου ελληνικού κράτους, με όλες τις δυσκολίες, τις αδικίες και τις ατέλειες, που χαρακτήρισαν τα πρώτα 200 χρόνια της ζωής του. Είχε κι έχει αυτός ο αγώνας και ήρωες και θύματα και πολέμιους.

Ακολουθώντας τα χνάρια των προβληματισμών της δεκαετίας του 1820 περί ελευθερίας, στο αρχείο της ΕΣΗΕΑ διαβάζουμε στα *Ελληνικά Χρονικά* της 1ης και της 5ης Μαρτίου του 1824: «*Αδελφοί μου Έλληνες, ἄς μὴν στοχάζεται κανείς μας ὅτι Ἐλευθερία θέλει νά εἶπη τό νά κάμνη ὄ,τι θέλη. [...] Εἶναι λοιπόν ἡ πλέον μεγάλη ἀνοησία, εἶναι καί ἡ πλέον μεγάλη ἀδικία, καί καλῆτερα νά εἶπω τυραννία. Διότι τί ἄλλο εἶναι*

ὁ τύραννος, παρά εἰς τοιοῦτος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος κάμνει, ἢ τουλάχιστον, θέλει να κάμνη ὅ,τι θέλη;».

Στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου δύο χρόνια μετά την πρώτη αποτυχημένη πολιορκία του Κιουταχή και του Ομέρ Βρυώνη κι έναν χρόνο μετά την ήττα στο Αιτωλικό του Μουσταή πασά, που δεν κατάφερε να καθυποτάξει τους επαναστατημένους Μεσολογγίτες, η δημοσιογραφική πένα έδινε τον δικό της αγώνα ελευθερίας «εις τα πιεστήρια του θεοσδότου Τύπου». Εντυπωσιάζουν οι σελίδες με επίκαιρες διεθνείς ειδήσεις, που στην ανάλυσή τους ανάγονται στην αναζήτηση της πραγματικής ελευθερίας. Ιθύνων νους και πιθανότατα και συντάκτης του ιστορικού άρθρου «Περί ελευθερίας» θεωρείται ο Ελβετός φιλέλληνας ιατρός Ιωάννης Ιάκωβος Μάγερ, αν και προσωπικά θεωρώ ότι πιθανώς έβαζε και λίγο το κεράκι του ο μεταφραστής δάσκαλος από τη Σιάτιστα Δημήτριος Παυλίδης.

«Ἡ ἀληθινή μας ἐλευθερία εἶναι νά ἀναλάβωμεν τὰ θεῖα δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, νά ἐπιστρέψωμεν εἰς τόν ἀληθινόν σκοπόν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, νά ζῶμεν καί ἡμεῖς καί οἱ ἀπόγονοί μας μέ εὐνομίαν, μέ νόμους, οἱ ὁποῖοι νά ὑπερασπίζονται τήν πίστιν, τήν τιμήν, τήν κατάστασιν, τὰ δικαιώματα τοῦ πνεύματός μας καί τήν ζωήν μας».

Η ευνομία ήταν το ένα ζητούμενο στο υπό δημιουργία ελληνικό κράτος. Η τήρηση όμως των νόμων που θα ψηφίζονταν δεν ήταν τότε και δεν είναι και σήμερα δεδομένη.

«Διά να διαφυλάττεται λοιπόν ἡ βεβαιότης καί ἀσφάλεια τῶν δικαιωμάτων τοῦ κάθε πολίτου, χρειάζονται νόμοι, οἱ ὁποῖοι νά τὰ ἐπικυρώνωσιν ἐγγράφως, οἱ ὁποῖοι νά μή γράφωσι τίποτε ἐναντίον μέ τόν σκοπόν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, καί οἱ ὁποῖοι νά παιδεύωσιν αὐστηρά τόν ὅστις ἤθελε τολμήσει νά παραβῆ αὐτούς».

Μια άλλη αδυναμία της φυλής μας, ο σήμερα αποκαλούμενος «ωχαδερφισμός» ή όπως έλεγαν τότε οι απολίτικοι ιδιώτες (idiots στη γλώσσα του Λόρδου Βύρωνα) «Τι με μέλει;»

«Ἄν λοιπόν πολεμῶμεν τώρα διά νά ζήσωμεν τῷ ὄντι ἐλεύθεροι, ἄς ἐξαλείψωμεν ἀπό τās καρδίας μας τό διεφθαρμένον τοῦτο καί δουλικόν φρόνημα, Τί μέ μέλει; Ὅλους πρέπει νά μάς μέλη, διά νά ἡμεθα ἐλεύθεροι. Ὅλοι πρέπει νά ἡμεθα ἐνωμένοι μέ ἀγάπην ἀδελφικῆν, καί νά συντρέχωμεν μέ ζῆλον ἔνθερμον εἰς τό νά συστήσωμεν τήν θεῖαν εὐνομίαν, εἰς τό νά αὐ-

(2)

επισημάνει τὸ ἴδιον αἴτιον, τὸν οὐκ ἐπιπλήθει ἢ δόξαισι ἀπεκχεῖται ἐκ πληροῦ τοῖς δεδουλευμένοις μέτραις τοῦ κρατικῆς τῆς ἐξουσίας, τῆς οὐκ ἐπιπλήθει ἢ δόξαισι ἀπεκχεῖται ἐκ πληροῦ τοῖς δεδουλευμένοις μέτραις τοῦ κρατικῆς τῆς ἐξουσίας, τῆς οὐκ ἐπιπλήθει ἢ δόξαισι ἀπεκχεῖται ἐκ πληροῦ τοῖς δεδουλευμένοις μέτραις τοῦ κρατικῆς τῆς ἐξουσίας.

Οὐδὲν ἀμφιβολία, ὅτι οἱ κρατικῆς τοῦ Μαρξίου, καὶ Βολσεβόφου, καὶ τῶν ἄλλων κρατικῶν, ὅσοι παρέβησαν τὸ χρέος αἰς τὸ Κόσμη, περιήρουν ἀπὸ τῶν οὐκ ἐπιπλήθει ἢ δόξαισι ἀπεκχεῖται ἐκ πληροῦ τοῖς δεδουλευμένοις μέτραις τοῦ κρατικῆς τῆς ἐξουσίας, τῆς οὐκ ἐπιπλήθει ἢ δόξαισι ἀπεκχεῖται ἐκ πληροῦ τοῖς δεδουλευμένοις μέτραις τοῦ κρατικῆς τῆς ἐξουσίας. Αἱ τοιαύται ἀταξίαι μέχρι τῆς βαθμῆς ἐπισημάνει τὸ ἴδιον αἴτιον, τὸν οὐκ ἐπιπλήθει ἢ δόξαισι ἀπεκχεῖται ἐκ πληροῦ τοῖς δεδουλευμένοις μέτραις τοῦ κρατικῆς τῆς ἐξουσίας.

Εἰς ἐπισημάνει τὸ ἴδιον αἴτιον, τὸν οὐκ ἐπιπλήθει ἢ δόξαισι ἀπεκχεῖται ἐκ πληροῦ τοῖς δεδουλευμένοις μέτραις τοῦ κρατικῆς τῆς ἐξουσίας, τῆς οὐκ ἐπιπλήθει ἢ δόξαισι ἀπεκχεῖται ἐκ πληροῦ τοῖς δεδουλευμένοις μέτραις τοῦ κρατικῆς τῆς ἐξουσίας, τῆς οὐκ ἐπιπλήθει ἢ δόξαισι ἀπεκχεῖται ἐκ πληροῦ τοῖς δεδουλευμένοις μέτραις τοῦ κρατικῆς τῆς ἐξουσίας.

Στεγνὸν αἰετὸς τὸς ἀμειψίας μου.
Τὴ θύμην καὶ αἶμα εὐλευθρίας.

Αἱ δὲ οὐκ ἐπιπλήθει ἢ δόξαισι ἀπεκχεῖται ἐκ πληροῦ τοῖς δεδουλευμένοις μέτραις τοῦ κρατικῆς τῆς ἐξουσίας, τῆς οὐκ ἐπιπλήθει ἢ δόξαισι ἀπεκχεῖται ἐκ πληροῦ τοῖς δεδουλευμένοις μέτραις τοῦ κρατικῆς τῆς ἐξουσίας.

ἔχει μὲν δὲ τὸν οὐκ ἐπιπλήθει ἢ δόξαισι ἀπεκχεῖται ἐκ πληροῦ τοῖς δεδουλευμένοις μέτραις τοῦ κρατικῆς τῆς ἐξουσίας, τῆς οὐκ ἐπιπλήθει ἢ δόξαισι ἀπεκχεῖται ἐκ πληροῦ τοῖς δεδουλευμένοις μέτραις τοῦ κρατικῆς τῆς ἐξουσίας, τῆς οὐκ ἐπιπλήθει ἢ δόξαισι ἀπεκχεῖται ἐκ πληροῦ τοῖς δεδουλευμένοις μέτραις τοῦ κρατικῆς τῆς ἐξουσίας.

Εἰς τὸν οὐκ ἐπιπλήθει ἢ δόξαισι ἀπεκχεῖται ἐκ πληροῦ τοῖς δεδουλευμένοις μέτραις τοῦ κρατικῆς τῆς ἐξουσίας, τῆς οὐκ ἐπιπλήθει ἢ δόξαισι ἀπεκχεῖται ἐκ πληροῦ τοῖς δεδουλευμένοις μέτραις τοῦ κρατικῆς τῆς ἐξουσίας.

ξήσωμεν τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις τοῦ ἔθνους, εἰς τό νά ἐκριζώσωμεν τοὺς ἀσεβεῖς τυράννους ἀπό τήν γῆν τῶν πατέρων μας, εἰς τό νά συστήσωμεν δημόσια σχολεῖα καί τυπογραφίας, καί εἰς ἕνα λόγον, ὅλους πρέπει νά μᾶς μέλη, διὰ νά θεμελιώσωμεν στερεά τήν ἐλευθερίαν μας».

Όλα αὐτά γράφονταν κάτω ἀπό ἀπίστευτα ἀντίξοες συνθήκες. Ενδεικτικό των δυσχερειῶν που ἀντιμετώπιζε ο ἐπαναστατικός Τύπος εἶναι το γεγονός ὅτι τα *Ελληνικά Χρονικά* ἀναγκάστηκαν πολλές φορές νά ἀναστείλουν προσωρινά τήν ἐκδοσή τους: «Ζητοῦμεν συγγνώμην ἀπό τοὺς κυρίους συνδρομητὰς μας διὰ τήν διακοπήν, τήν ὁποίαν ἐξ ἀνάγκης μεταχειριζόμεθα ἐνίοτε εἰς τήν ἑφημερίδα. Αἱ συνεχεῖς ζημίαι, τὰς ὁποίας ἀπό τόν ἐχθρικόν πυροβολισμόν πάσχει ἡ Τυπογραφία, γίνονται αἰτίαι ἀναπόφευκτοι ταύτης τῆς διακοπῆς». Μέχρι που τελικά ἐκλείσαν τόν κύκλο τους με τήν ἠρωική ἐξοδο του Μεσολογγίου. Ἄφησαν ὅμως μεγάλη παρακαταθήκη αὐτόν τόν διαφορετικό Θούριο, αὐτόν τόν πάντα ἐπίκαιρο ὕμνο στήν ἐλευθερία.

(2)

κῆς μας ζῆλῃ· Ἀνάγκη λοιπὸν εἶναι εἶναι καὶ ἐπὶ τοῖς φιλοτέτοις, ὡς τὰς πλεονεξίας συμφορὰς μας, καὶ ἐπὶ ὑπερμαχί-
 μεθα δὲ αὐτοῖς καὶ μὴ λέγειν, καὶ μὴ
 χηρίσθαι, καὶ μὴ ζῆλον, συλλογίζεσθαι
 πότε ἐπὶ χωρὶς τοῖς νόμοις χάριτας
 καὶ τὴν εὐαγγέλιον μεταχρήσιν τοῦ λόγου,
 καὶ τὴν ἀπείκασιν τὸν χρομῶτον, καὶ
 τὰς δικαίαν εὐχαρίστησιν τῆς ζωῆς. Ἀ-
 λόγη καὶ ἐπὶ ὑπερμαχίαν προθέτως εἰς
 ἐκείνους, οἱ ὅποιοι μὴ κοινὴ καὶ ἀδελφει-
 ρὸν ἐλάττω διακρίνεται ἐπιτίθει τὸν νό-
 μον, ἐκτίθει, καὶ μὴ εἶνα λόγον, δι-
 καιοῦται· καθὼς πάλιν καὶ ὅταν εἰ δει-
 κται πρέπει καὶ συλλογίζονται πάντοτε
 ἴσως ἴσως παρακαταθέσθαι εὐσεβεῖσθαι,
 καὶ εἶτι εἶχον καὶ δίδουσι λόγον τῆς
 δικαιοσύνης καὶ ἐπαγωγῆσθαι τὸν ἐπι-
 τῆς Θεοῦ, ἐκείνου τὸν εἶχον τὸν ἐπι-
 τῆς τὸν ἄλλου εἶχον, ἐκείνου καὶ τὸν
 μετὰ ταῦτα γένου.

Εἰς δὲ τὰς εἰρημίας καὶ ἀνα-
 εἶμας, ἐπὶ βίαις καὶ θυμῶσι, τὸν ὑπε-
 κείναι, τὸ ἴδιον καὶ τὸν φροῦδον τοῦ
 εἶχον, διότι, εὐαγγέλιον χωρὶς εὐσεβεί-
 αν, χωρὶς ἀλλὰ ἴδιον, καὶ χωρὶς φρι-
 σμῶν τὸν νόμον, εἶναι ἀδύνατον καὶ ἐπὶ
 γένῃ καὶ ἐπὶ βασιλείῃ. Ὁ φροῦδον τοῦ
 νόμου μὴ καὶ γινώσκου τὸν εἶ-
 χον μας, καὶ ἐπὶ κρίσεως ὁρθότερα τὰ
 πράγματα. Τὰ κατὰ εἶδη μὴ κἀμῶν
 καὶ ἀδελφείμῃ τὴν γινώσκου τὸν ἴ-
 χον καὶ τοῦ κρείττου, καὶ ὑφουμένῃ εἰς
 γινώσκου φροῦδον, καὶ ἀπερριπόμεθα
 πάντων κοινῶν ἐπὶ ἀδελφείμῃ καὶ ἀδελ-
 φείμῃ, καὶ συντήρησιν καὶ ὑπεκείμῃ προ-
 θέτως καὶ εὐχαρίστησιν τῆς ζωῆς κρεί-
 σεις τοῦ φροῦδον μας νόμου. Ἡ δὲ ἐπὶ
 σέβῃ μὴ εἶναι μὴ τὸν Θεόν, τὸν
 αἶψαν πρὸς πάντας ἀφῆκε καὶ ἀφῆκε,
 μὴ εἶχον τὸν ἀγιότητα τὸν χρομῶτον μας,
 διακρίνῃ εἰς τὸν καρδίαν μας ζῆλον ἀγα-
 λίστην, εἶναι ἐκτελέσθαι τὰ χρομῶτον,

γινώσκου τὸν ἀγιότητα καὶ ἀφῆκε ἀφῆ-
 κῃς τὸν καρδίαν, ἀφῆκε δὲ τὸν εἶ-
 χον χρομῶτον τὴν ἀδελφείμῃ τὸν φροῦ-
 δον μας νόμου, καὶ μὴ εἶνα λόγον μὴ
 κρείττου κρείττου προσηκόντως εἰς τὸν Θεόν,
 εἰς τὸν καρδίαν, εἰς τὸν αἶψαν μας, καὶ
 εἰς τὸν πλοῦτον μας.

Διὰ ταῦτα λοιπὸν εἶναι ἀνάγκη πρ-
 οῦς, ἀποκρίσεως καὶ πνευματικῶν, εἰς
 τὸν εἶχον ἴδιον τὸν φροῦδον καὶ ἀλλὸν
 ἐλάττω εἶδη βίβλια φροῦδον ἢ ἀφῆ-
 κῃς τὸν εἶχον, χρομῶτον εἶμας καὶ
 ἡμῶν καὶ ἀπερριπόμεθα προθέτως, διὰ τὸ
 ἐκτελέσθαι τὸν ἐκτελέσθαι τὸν κρείττου
 ἀφῆκε τὸν εἶχον καὶ χρομῶτον τὸν
 ἀφῆκε. Ἀφῆκε ἀφῆκε εἰς τὸν
 ἀφῆκε ἀφῆκε τὸν εἶχον τὴν εἶχον δὲ
 πρέπει εἰ καλὸς πλοῦτος καὶ ἀφῆκε ὡς ἀ-
 φῆκε καὶ ἀφῆκε εἰς τὸ ὑποκρί-
 νου τὸν εἶχον, ὅταν κρείττου καὶ ἀφῆκε
 ἀφῆκε ἀφῆκε ἢ ἀφῆκε τὸν εἶχον. Διὰ ταῦτα
 εἶναι ἀνάγκη τὸν εἶχον ἀφῆκε καὶ
 εἰς τὸν εἶχον. Διὰ τὸν φροῦδον καὶ
 ἀφῆκε, εἶναι πρέπει διὰ τὸν εἶχον καὶ
 ἀφῆκε εἰς τὸν φροῦδον τὸν φροῦδον
 ἀφῆκε. Συλλογίζου δὲ, εἶναι εἰς τὸν
 φροῦδον, καὶ οἱ συμπολίται σου ἴδιον χρο-
 μῶτον καὶ ἀφῆκε, βίβλια εἰς
 τὴν καρδίαν σου, εἶναι μὴ ἀφῆκε,
 καὶ τὴν πάντων, συλλογίζου εἶναι ἢ φρο-
 νητικὸν τὸν εὐαγγέλιον κρείττου ἀφῆκε τὸν
 εὐαγγέλιον τὸν εἶχον σου· καὶ εἶτι πάλιν
 ἢ εὐαγγέλιον τὸν εἶχον σου κρείττου ἀφῆκε
 τὸν εἶχον, καὶ ἀφῆκε τὸν φροῦδον τὸν.
 Ἀφῆκε εἶναι ἀφῆκε εἰς τὸν φροῦδον
 καὶ ἀφῆκε τὸν φροῦδον, ἀφῆκε
 πρέπει εἰς τὸν φροῦδον τῆς φροῦ-
 δον σου εὐαγγέλιον. Ἡ συνέχ. ἀφῆκε.

Εἰς τὸν ἀφῆκε 24 Δεκ. 1823 Πρὸ-
 δρον τὸν ἴδιον. Χρομῶτον εἶναι ἀφῆκε
 ἀφῆκε ἢ ἀφῆκε ἢ ἀφῆκε εἰς τὸν φροῦ-
 δον. Ἡ φροῦδον εἶναι ἀφῆκε καὶ

75

(3)

πρωτότυπο... (3)

Απόφαση... (3)

Η δια της... (3)

Μ' είν ταύτα... (3)

Επίσης... (3)

Αλλ' εάν... (3)

Τα πείσματα... (3)

Μόνος και... (3)

τα να γυμνή... (3)

Εως ότε... (3)

Μ' όλα ταύτα... (3)

Επιστολή... (3)

Ευλαριστά!

Επειδή... (3)

(4)

ταίς, παρακαλούμε τῆς Ἐλευθεροπό-
τά σας να συνηθεύετε δια γραμμάτων
μὲ τὸν κρατὸν Διαμαρτυροῦ Νουλιάνου
(τὸν δὲ αὐτὸν ἀπερρίψαμε πλεμζουοὺς μας
πρὸς τὴν Ὑπερτάτη Διοίκησιν,
διὰ τὴν παρασῆν τὰ καθ' ἡμᾶς, καὶ καὶ
μὲς πρὸς τρωὰς καὶ ἑτα ἀναγκαστὴ εἰς
πολεμὸν) καὶ ἀκαλοῦναι νὰ μὲς γουο-
ποθεῖτε τὰς ἀποτοὺς σας, διὰ τὴν σπου-
γασθῆναι ἐκ οὐρανοῦ ὑπὲρ τῆς φίλης
Πατρίδος μας.

Οἱ Ἀρχαγοὶ τῆς Ὀλύμπου.
Καὶ Γάτος. Σπέντζης. Μπίνας. Γούλας.
Γεωργίος Σπύρου. Παναγιώτης Τζόρας.

Ἐπισημάνου Στρατηγῶ Διμαρτυρῶ, γρα-
φῆσα πρὸς τὸν Π. Α. Μαυρεορδάνου
ἀπὸ Κρανίδου.

Πρὸ ἀλόγου κηρύου ἀλλοῦ εἰς Κρανί-
διον, ὅπου διατρίβει ἡ Ὑπερτάτη
Διοίκησις, καὶ μαθὼν ἀκριβῶς τὸ πα-
ρὸν σῆμα, τὸ ὅτιον ἀπαρθε εἰς τὸν
ἐν Μετλήγγιου Διοικητοῦ, σπείδου καὶ ἐ-
γὼ νὰ κινηθῆναι πρὸς τὴν Ἐλευθερο-
πόταν σας καὶ τὰ ἰδιώμενα αἰσθητικά,
καὶ τὸν ημετηρῶν μου Ὀλυμπῶν τοῦ
σπείδου καὶ τὰς ἀεφῆς. Ἡμεῖς, Ἐ-
λευθεροπόταν, εἴθ' εἴ ἀπέλαμν κατὰ τὸν
παρόντα τὸ ἔθελον, καὶ εἰς διαίρειν μί-
χας κατετραπέμεν τὸν ἔχθρὸν, τίνας
πύκτας φρεθῆντες γουοῖας, τέκνα, συρ-
γαστὴς, εἰσῆς, καὶ ἀτῆματα, καὶ μίκαν-
τες ἀπὸ τῆς καὶ φρεθῆς, κατετόσο-
μεν εἰς τὸν ἄνω Σαῖθον, ὅπου γουοῖ-
ας ἀγασθῆναι, ἀπερρίψαμε τὸν γῆ-
λον τὸν ἔχθρὸν, ὅστις ἐπῆλθε καθ' ἡ-
μᾶς ἀφροῦ, καὶ ἀειδερῶναι τῆς
ἀφροῦ, φρεθῆναι ὑπὲρ τοῦ 400 Ὀ-
λυμπῶν. Καὶ τούτω μεν τὰ καθ' ἡ-
μᾶς μέχρι τούτου εἴδη δὲ εἴδη εἰ συμ-
φροῦ αἰ κρατῶν καὶ συμπερῶναι μεν
μὲ ἔθελον ἀπερρίψαμε τὸν πρὸς τὴν

Ὑπερτάτη Διοίκησιν, διὰ τὴν
παρασῆν πρὸς αὐτὸν εἴδη τὰ καθ' ἡμᾶς,
καὶ πρὸς τούτω, εἰτι εἴδη ἀφροῦ μεν
γουοῖας ὑπὲρ τῆς Πατρίδος καὶ μίκαν-
τες τῆς φρεθῆς τῆς ἀφροῦ μας, εἴ-
μηναι ἡ Διοίκησις μὲς ἀφροῦ
τρωὰς καὶ ἑτα ἀναγκαστὴ εἰς πόλεμον.
Ὅθεν σπείδου νὰ γουοποθῆναι τὰ αὐτὰ
καὶ πρὸς τὴν Ἐλευθεροπόταν σας, καὶ
πρὸς τούτω, ὅτι ὁ ἔχθρὸς ἀφροῦ εἰς
τὴν Θεσσαλίαν νὰ πιασθῆναι ἀφροῦ,
εἰτι σπείδου νὰ εἰσθῆναι εἰς τὸν φρεθῆ,
καὶ ἀκαλοῦναι εἰδη πρὸς νὰ κινηθῆναι
καὶ μὲς κατ' αὐτοῦ μ' εἴδη τὸν δεικτὴ
ἀφροῦ καὶ ἀφροῦ.

Τὸ Ὀλυμπῶν φρεθῆσα συμπε-
ρῶναι εἰς δύο χιλιάδας φρεθῆναι καὶ
εἰσθῆσα, καὶ ἔχει σπείδου νὰ ἀφρο-
ταρθε κατὰ τὸν ἔχθρὸν καὶ διὰ τῆς
καὶ διὰ τῆς ἀφροῦ. Παρακαλοῦναι σπείδου,
νὰ παρασῆναι πρὸς τῆς κρατῶν τῆς
ἀφροῦ καὶ ἀφροῦ Ἐλλάδος τοῦ
τῆς τῆς τῆς Ὀλυμπῶν τῆς τῆς
καὶ μὲν μὲ τὸ αὐτὸν σῆμα.

Τῆς φρεθῆς 1804. Ὁ Στρατ. Διμαρτυρῶ
ἀπὸ Κρανίδου. Νουλιάνου Ὀλύμπου.

Θεωροῦναι εἰς χροῖς ἡμᾶς ἀφροῦ
τῆς νὰ γουοποθῆναι πρὸς τῆς ἐν
Γερμανίᾳ καὶ Ἐλβετίᾳ φρεθῆναι εἰ-
ταρῆς, καὶ πρὸς τῆς γουοῖας τῆς
φρεθῆναι διὰ τῆς Ἐλλήνων Κρατοῦ,
τὰ ἔθελον ἔχου κατ' εἰσθῆναι ἡμᾶς ἀφροῦ
ἀφροῦ καὶ ἀφροῦ εἰς μὲν εἰς
τῆς Ἐλλάδα ἀλλὰ καὶ εἰς πολλὰ μέρη
τῆς φρεθῆναι. Εἰσθῆσα, νὰ μὲ δεικτὴ
ἀφροῦ εἰς τῆς λόγου ἀφροῦ πρὸς Βε-
ρῶναι Ἄδρα φρεθῆναι ἀφροῦ, εἰτι
ἀφροῦ τῆς τῆς ἀφροῦ καὶ ἀφροῦ
εἰσθῆσα (καθὼς ὁ ἴδιος εἰτι) τῆς φρεθῆναι
εἰσθῆσα, διὰ τὴν ἀφροῦ ἀφροῦ
τῆς πρὸ Ἐλλήνων ἀφροῦ.

Οἱ ἐν Ἐλλάδι Παροῦνται τῆς Γερ-
μανο-Ἐλβετίᾳ Ἐπῆρῆς.

77

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ.

Αρ. 20 και 21.

Τά πλείω όφελι, τός πλείων.

Φραγκλίνας

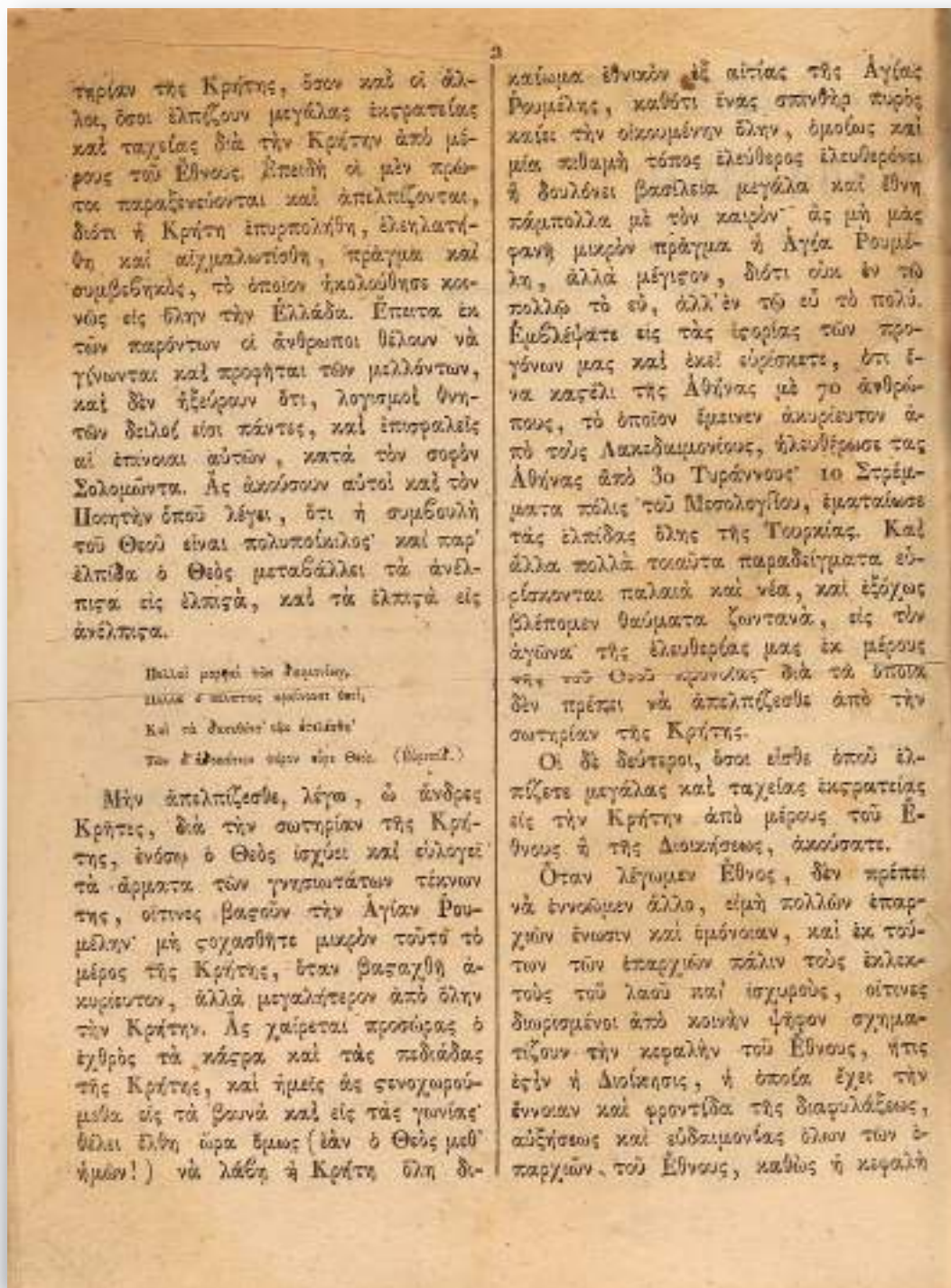
Μεταόργων τής 12 Μαρτίου 1824.

Στέφανε και τήσ τεσ σφεστών τεσ
παι τή ΕΘΝ. κα ός
Πατριώτα.

Όταν πρώτα κα τυλληγράφηθε και δια έβθε
αλλά και οι συμφορες του έθνους. Αδελφοί
μην ημεσδογμω και από τή σφαιρά μας. Έ-
χου κινηθέν, αισθάσασθε, χριστεσ, πόθος, και
άλλα διάφορα μέρα: εστω λοιπόσ τέλει
μην το νόμα, ή όστω το ποτίσθωμεν,
ακούσασθε ός αυτό έσ καιόν συμφορον,
από τή σφαιρά όφελώνται και οι χριστεσ,
και οι πόθος, και οι έσπευδοσ, και τή
πλείω παραφορον μέρασ του έθνους και
έσ έθνος, όστω εν σφαιρά σφαιρομένησ
από πόθος, από έσπευδοσ, από χριστεσ κα-
θώς ός από ήσασ όστω εν μέρασ μέρασ
τασ εσπευδοσ μας σφαιροσ: λοιπόν ή τιποσ
μην όφελι τή ΕΘΝ. κασ σφαιρά, όφελι
βίβασ και άδελφ. μέρασ του. Ασπεύδ. έ-
μην ασφαιροσ φιλοστας, και καιόν σφαιροσ,
έθνος ασφαιροσ εν εσ τεσ σφαιροσ σφαιροσ
ή πρώτα κα μέρα, δια τήσ καιόν σφαιροσ
σφαιροσ του έθνος του, και όφελι, Τί με
μέλει. Τούτο τή τί με μέλει σφαιροσ
καθώς τή έθνος κασ ήσασ σφαιροσ. Τού-
τε μεσ έσπευδοσ ός όστω τασ καιόν. Τού-
το μεσ έσπευδοσ όστω ασφαιροσ σφαιροσ
τα εν τήσ σφαιροσ σφαιροσ. Αν λοι-
πόν πολυώμεσ τούτα δια κα σφαιροσ τα-
όστω εσπευδοσ, ός έσπευδοσ από τήσ

ακαθάρσασ τήσ διαφοροσσ τούτο και
σφαιροσ σφαιροσ, Τί με μέλει. Έθνος
καθώς κασ μέρα, δια κα σφαιροσ ε-
σπευδοσ: έθνος πρώτα κα σφαιροσ σφαιροσ
κα με σφαιροσ σφαιροσ, και εν σφαιροσ
σφαιροσ με έθνος σφαιροσ εν τή κα
σφαιροσσ τήσ έθνος σφαιροσ, ός τή κα
σφαιροσσ τήσ σφαιροσσ τήσ σφαιροσσ τήσ
έθνος, εν τή κα σφαιροσσ τήσ σφαιροσσ
σφαιροσ σφαιροσσ από τήσ καιόν τήσ σφαιροσ
σφαιροσ, εν τή κα σφαιροσσ τήσ σφαιροσσ
σφαιροσσ και σφαιροσσ, και εν τήσ
έθνος, έθνος πρώτα κα μεσ μέρα, δια
κα σφαιροσσ τήσ σφαιροσσ τήσ σφαιροσσ
μασ. Τούτο πρώτα κα κα σφαιροσσ, και
έθνος εν τήσ έθνος κα σφαιροσ, και εν
τήσ σφαιροσσ κα σφαιροσσ. Και, όφελι
με τήσ σφαιροσσ τήσ σφαιροσσ σφαιροσσ
μασ πρώτα κα σφαιροσσ και ή σφαιροσσ
σφαιροσσ τήσ σφαιροσσ σφαιροσσ, και
τασ εν τήσ σφαιροσσ σφαιροσσ. Διά
σφαιροσσ σφαιροσσ, από σφαιροσσ τήσ
έθνος κασ, όφελι κασ καιόνσ κατάν
σφαιροσσσ κασ. Πού όστω οι τούτα σφαιροσσ
σφαιροσσ σφαιροσσ τήσ σφαιροσσσ και τήσ
σφαιροσσσ τήσ σφαιροσσ σφαιροσσσ
έθνος σφαιροσσ σφαιροσσ, έθνος ή έθ-
σφαιροσσ, και σφαιροσσσ σφαιροσσσ σφαιροσσ
κασ σφαιροσσσ σφαιροσσσ εν τήσ σφαιροσσ
σφαιροσσ τήσ σφαιροσσ σφαιροσσ. Και εν
σφαιροσσ τήσ Έθνος κασ σφαιροσσ σφαιροσσ

78

τηρίαν της Κρήτης, όσον και οι άλλοι, όσοι ελπίζουν μεγάλης εισπρατικής και ταχείας διά την Κρήτην από μέρους του Έθνους, επειδή οι μόν πρώτοι παραδεινούνται και απειλούνται, διότι η Κρήτη επισπολήθη, διεληλατήθη και αιχμαλωτίσθη, πράγμα και συμβεβηκός, τὸ όποιον ηκολούθησε κοινώς εις όλην την Ελλάδα. Έπειτα εις των παρόντων οι άνθρωποι θέλουν να γίνωνται και προφήται τὸν μελλόντων, και δὲν ήξέριαν ότι, λογημοί θνητῶν δειλοί είσι πάντες, και ισραηλιεῖς οι έπικουοι αὐτῶν, κατά τὸν σοφὸν Σολομώντα. Ας ακούσων αὐτοί και τὸν Ποιητὴν όπου λέγει, ότι η συμβουλή του Θεού είναι πολυποσίδιος, και παρ' έλπιδα ο Θεός μεταβάλλει τὰ ανέλιπτα εις έλπίδα, και τὰ έλπιτά εις ανέλιπτα.

Παλλοι μαρτο τον Θεου, και ος ε πιστοις κρινονται θεοι, και τα δευτερα εις ελπίδα του εθνους ειναι εις θεο. (Περικλ.)

Μην απειλιζεσθε, λέγω, ο άνδρες Κρήτες, διά την σωτηρίαν της Κρήτης, ένωση ο Θεός ισχύει και εύλογεί τα άρματα των γνησιωτάτων τέκνων της, οίτινες βασιών την Αγίαν Ρουμύλην μη συχασθητε μικρόν τούτο τὸ μέρος της Κρήτης, όταν βασιχθη άκυριεστον, αλλά μεγαλύτερον από όλην την Κρήτην. Ας χαιρέται προσέρας ο εχθρός τὰ κάτρα και τὰς παιδάδας της Κρήτης, και ήμετε ως συνοχωρούμεθα εις τὰ βουνά και εις τὰς γωνίας, θέλει όλην ώρα ήμωσ (εάν ο Θεός μεθ' ήμων!) να λάβη η Κρήτη όλη δι-

καίωμα εθνικόν εις αιτίας της Αγίας Ρουμύλης, καθότι ένας σπινθηρ πυρός και οι την οικουμένην όλην, όμοίως και μια πιθαμή τόπος ελευθερος ελευθερόν η δουλόνη βασιλεια μεγάλη και όλη πάμπολλα με τὸν καιρόν, ως μη μας φανή μικρόν πράγμα η Αγία Ρουμύλη, αλλά μέγισον, διότι οίκα εν τὸ πολλῶ τὸ εὖ, άλλ' εν τῶ εὖ τὸ πολύ. Εμβλέψατε εις τὰς ιστορίας των προγόνων μας και εκεί εύρισκετε, ότι ενα καρτέλι της Αθήνας με το ανθρώπου, τὸ όποιον ήμινεν άκυριεστον από τὸς Λακιδαιμονίους, ήλευθερωσε τας Αθήνας από 3ο Τυράννουσ, το Στρέμματα πόλις του Μισολογίου, ήματάωσε τὰς ελπίδας όλης της Τουρκίας. Και άλλα πολλά τούαυτα παραδειγματα εύρίσκονται παλαιά και νέα, και εφόως βλέπομεν θαύματα ζωντανά, εις την άγώνα της ελευθερίας μας εκ μέρους της του Θεού κρινόμεν δια τὰ ύποκα δὲν πρέπει να απειλιζεσθε από την σωτηρίαν της Κρήτης.

Οι δε δεύτεροι, όσοι είσθε όπου ελπίζετε μεγάλης και ταχείας εισπρατικής εις την Κρήτην από μέρους του Έθνους η της Διοικήσεως, ακούσατε.

Όταν λέγομεν Έθνος, δὲν πρέπει να έννοώμεν άλλο, ειμή πολλῶν επαρχιών ένωση και ήμόνοιαν, και εκ τούτων των επαρχιών πάλιν τὸς έλεκτοὺς του λαού και ισχυρούς, οίτινες διορισμένοι από κοινήν ήφρον σχηματίζουν την κεφαλήν του Έθνους, ήτις εστι η Διοίκηση, η όποία έχει την έννοιαν και φροντίδα της διαφυλάξεως, αὐξήσεως και εύδαιμονίας όλων των επαρχιών του Έθνους, καθὼς η κεφαλή

3
 όλων τῶν μιλῶν τοῦ σώματος. Ὅτε
 κατὰ τοῦτον τὴν λόγον, ἔθνος δὲν εἶ-
 ναι ἄλλο, εἰμὴ αὐτὴ ἡ Διοίκησις καὶ
 Διοίκησις δὲν εἶναι ἄλλο, παρὰ αὐτὸ
 τὸ ἔθνος ὥστε οὔτε ἔθνος χωρὶς Διοί-
 κησιν ἠνομάζεται ἔθνος, οὔτε Διοίκησις
 ἀνεῦ ἔθνους λέγεται Διοίκησις. Ὅσοι
 λοιπὸν καὶ ἐξάχως οἱ Κρητικοὶ πρέπει
 νὰ ἀποδέλπωσι διὰ τὴν πατριάν τῆς
 Κρήτης εἰς τὴν Διοίκησιν.

(Ἡ Βουλὴ ἐκτίθει.)

ΠΑΡΑ 23 Μαΐου.

Διὰ ἑκατὸν ἄλλοι ἀποδύσαν ἴσ' ἐν 20 τοῦ τρέχον-
 τος ἔτους ἡ Γαλιὰ φέρουσι ἑκατὸν Μιλιακάτ' ἔργον
 διακινῶν πρὸς τὴν Ἀργολαίαν οὐκίαν, καὶ φέρουσι ἐκ
 Ἀργολῆς ταχέως (κατὰ τὴν) τὴν ὑπεραρτίστησιν τοῦ Πα-
 τέρου μὲ 4,000,000 φέρουσι. Ὁ ταχέως τῆς ὅς ἐπιτηρεῖ-
 νται ἀπὸ πολλῶν, ἀλλὰ νὰ φέρῃ αὐτὰ ἐν ταύτῃ ἐν Νε-
 κτίῳ, καὶ ὅς ἐπιτηρεῖται ἐν ἑκῆς ἐπιτηρεῖται ἀρτίστησιν ἑκῆς
 πατῆρ. Καὶ ὅς πατῆρ τῆς οὐκίαν τῆς οὐκίαν τῆς οὐκίαν
 τῆς οὐκίαν (κατὰ τὴν) ἴσ' ἐν ἑκατὸν καὶ ἐν ἑκατὸν μὲ Γα-
 λιὰς φέρουσι ἑκατὸν ἀπὸ Μιλίαν διακινῶνται καὶ αὐτὰ εἰς
 τὴν Ἀργολαίαν οὐκίαν.

Διὰ ἑκατὸν ἄλλοι ἀποδύσαν ἴσ' ἐν 20 τοῦ τρέχον-
 τος ἔτους ἡ Γαλιὰ φέρουσι ἑκατὸν Μιλιακάτ' ἔργον
 διακινῶν πρὸς τὴν Ἀργολαίαν οὐκίαν, καὶ φέρουσι ἐκ
 Ἀργολῆς ταχέως (κατὰ τὴν) τὴν ὑπεραρτίστησιν τοῦ Πα-
 τέρου μὲ 4,000,000 φέρουσι. Ὁ ταχέως τῆς ὅς ἐπιτηρεῖ-
 νται ἀπὸ πολλῶν, ἀλλὰ νὰ φέρῃ αὐτὰ ἐν ταύτῃ ἐν Νε-
 κτίῳ, καὶ ὅς ἐπιτηρεῖται ἐν ἑκῆς ἐπιτηρεῖται ἀρτίστησιν ἑκῆς
 πατῆρ. Καὶ ὅς πατῆρ τῆς οὐκίαν τῆς οὐκίαν τῆς οὐκίαν
 τῆς οὐκίαν (κατὰ τὴν) ἴσ' ἐν ἑκατὸν καὶ ἐν ἑκατὸν μὲ Γα-
 λιὰς φέρουσι ἑκατὸν ἀπὸ Μιλίαν διακινῶνται καὶ αὐτὰ εἰς
 τὴν Ἀργολαίαν οὐκίαν.

Συμπλοκὴ 15 Μαΐου.

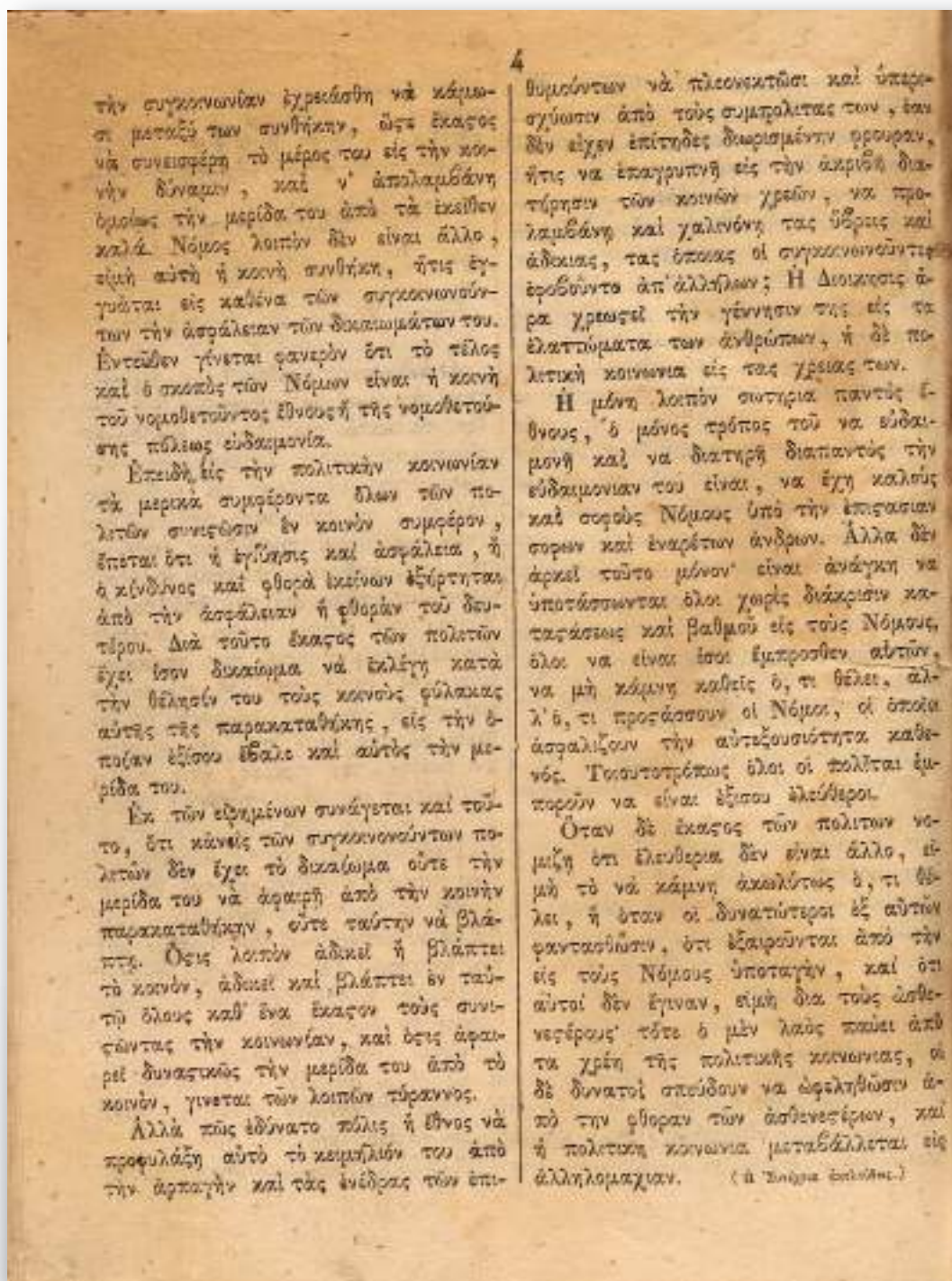
Ὁ ἀπὸ τῆς ἐπιτηρεῖται ἀρτίστησιν ἑκῆς πατῆρ ἀπὸ
 τῆς οὐκίαν τῆς οὐκίαν τῆς οὐκίαν τῆς οὐκίαν (κατὰ τὴν)
 ἴσ' ἐν ἑκατὸν καὶ ἐν ἑκατὸν μὲ Γαλιὰς φέρουσι ἑκατὸν
 ἀπὸ Μιλίαν διακινῶνται καὶ αὐτὰ εἰς τὴν Ἀργολαίαν
 οὐκίαν.

3
 ἐπιτηρεῖται ἀρτίστησιν ἑκῆς πατῆρ ἀπὸ τῆς οὐκίαν τῆς
 οὐκίαν τῆς οὐκίαν τῆς οὐκίαν (κατὰ τὴν) ἴσ' ἐν ἑκατὸν
 καὶ ἐν ἑκατὸν μὲ Γαλιὰς φέρουσι ἑκατὸν ἀπὸ Μιλίαν
 διακινῶνται καὶ αὐτὰ εἰς τὴν Ἀργολαίαν οὐκίαν.

Περὶ ἀληθοῦς Ἐλευθερίας.

**Ὅτι Ἐλευθερία δὲν ὑπάρχει,
 ὅπου Νόμος δὲν βασιλεύει.**

Ὁ ἄνθρωπος, εὐρθεὶς ἐπάγει εἰς ταύ-
 ταν τὴν σφαῖραν περικυκλωμένος ἀπὸ
 ὅλα τὰ κακὰ τῆς φύσεως, βιαζόμενος
 ἀκαταπαύτως νὰ ὑπερασπίζεται καὶ
 διαφυλάττῃ τὴν ζωὴν του ἀπὸ τοῦ
 λαθῆρας καὶ τραυμίας, ἀπὸ τοῦ κη-
 ταλισμοῦ καὶ πυροβόλους ἐκρήσεις
 τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ παγκοσμίου καὶ τοῦ
 κούσεως, τέλος πάντων ἀπὸ τοῦ ὀ-
 δόντας τῶν ἀγρίων θηρίων, τὰ ὅποια
 ἐραμιλλῶντο μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς κατοι-
 κίας καὶ τροφῆς του καὶ πολυμύνητα
 καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον ἐραίνοντο ὅτι ἤ-
 θελον νὰ τὸν ἀραιρέσωσι τὴν κυριότη-
 τα ταύτης τῆς σφαίρας, ἥτις νομίζει
 ὅτι ἀνήκει εἰς μόνον αὐτόν ὁ ἄνθρω-
 πος εἰς ταύτην κατάστασιν, μόνος καὶ
 ἐγκαταλειμμένος, δὲν εἶχε ἐλάμψαν δὴ-
 ναμὸν πρὸς τὴν διατήρησιν του. Ἐπειπε-
 λοιπὸν νὰ ἐνωθῇ μετὰ τῶν ὁμοίων του,
 διὰ νὰ συγκρονηθῶσι τὴν δυνάμειν καὶ
 τὸν νόον των. Διὰ τῆς ἐνωσεως ταύτης
 ἐβράμβευσε κατὰ τῶν κακῶν, ἐβε-
 βάωσε τὴν ὑπαρξίν του, ὑπεχέρωσε τὰ
 εἰς αὐτὴν χρέσιμα ζῶα καὶ ἐφυγάδευ-
 σε τὰ ἄλλα μακρὰν. Ὅ,τι εἰς μόνος
 νὰ κάμῃ δὲν εἶδύνατο, οἱ ἄνθρωποι ὁμο-
 φώνως τὸ ἐξέτελσαν.
 Ἀλλὰ διὰ νὰ διατηρήσωσι ταύτην

τὴν συγκοινωνίαν ἐγκρασίῃ νὰ κάμωσι μεταξύ των συνθήκην, ὥστε ἕκαστος νὰ συνεισφέρει τὸ μέρος του εἰς τὴν κοινὴν δύναμιν, καὶ ν' ἀπολαμβάνῃ ὁμοίως τὴν μερίδα του ἀπὸ τὰ ἐκείθεν καλὰ Νόμος λοιπὸν δὲν εἶναι ἄλλο, εἰμὴ αὐτὴ ἡ κοινὴ συνθήκη, ἣτις ἐγγράφεται εἰς καὶ τὰ τῶν συγκοινωνούντων τὴν ἀσφάλειαν τῶν δικαιωμάτων του. Ἐνταῦθεν γίνεται φανερόν ὅτι τὸ τέλος καὶ ὁ σκοπὸς τῶν Νόμων εἶναι ἡ κοινὴ τοῦ νομοθετούντος ἔθνους ἢ τῆς νομοθετούσης πόλεως εὐδαιμονία.

Ἐπειδὴ εἰς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν τὰ μερικὰ συμφέροντα ὅλων τῶν πολιτῶν συντρέχουσιν ἐν κοινῷ συμφέρον, ἔπεται ὅτι ἡ ἐγγύτης καὶ ἀσφάλεια, ἢ ὁ κίνδυνος καὶ φόβος κινῶν ἐξέρχεται ἀπὸ τὴν ἀσφάλειαν ἢ φθόρον τοῦ δευτέρου. Διὰ τοῦτο ἕκαστος τῶν πολιτῶν ἔχει ἴσον δικαίωμα νὰ ἐκλέγῃ κατὰ τὴν θέλησίν του τοὺς κοινούς φύλακας αὐτῆς τῆς παρακαταθήκης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξίσου ἔβαλε καὶ αὐτὸς τὴν μερίδα του.

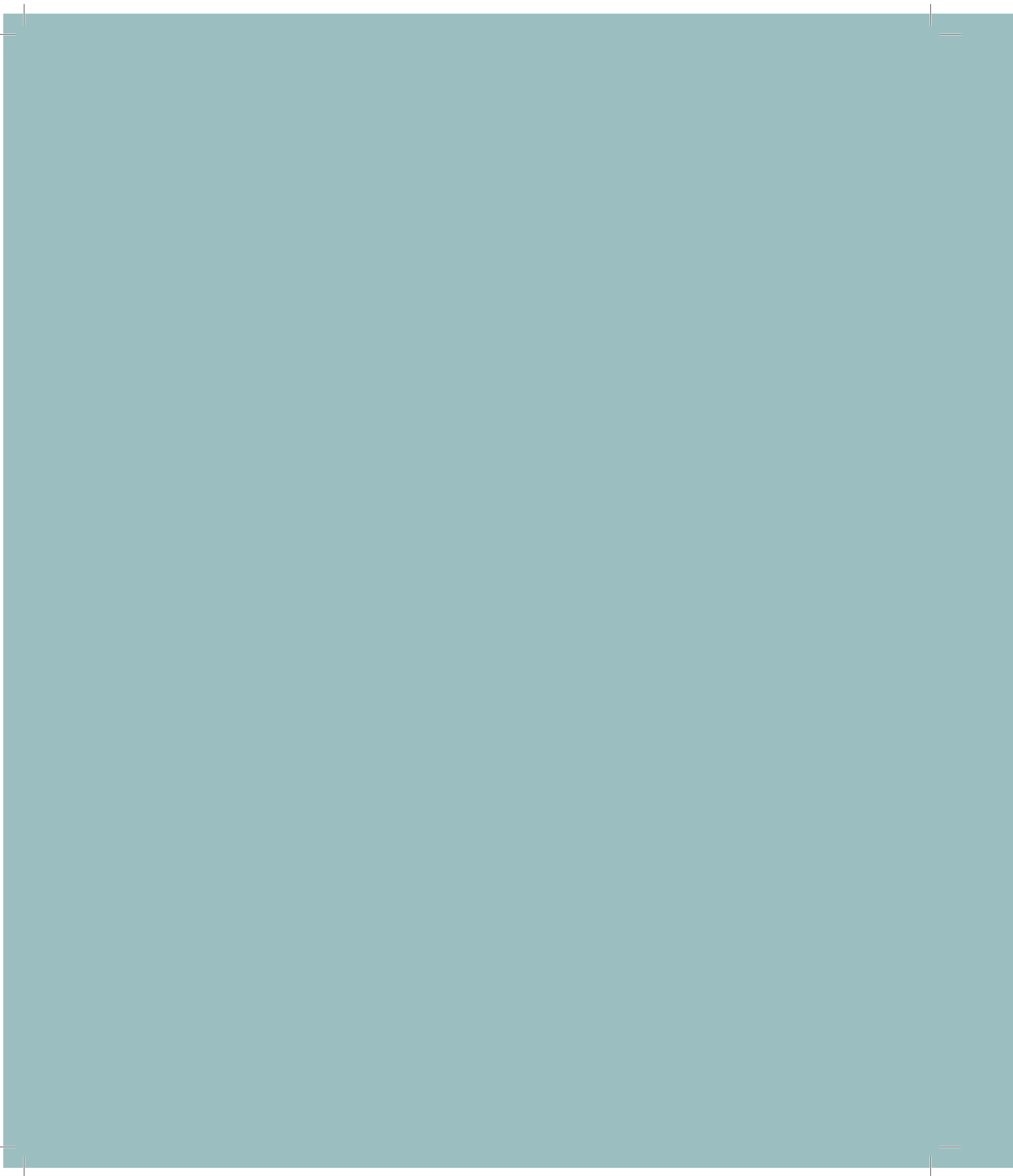
Ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγεται καὶ τοῦτο, ὅτι κανεὶς τῶν συγκοινωνούντων πολιτῶν δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα οὔτε τὴν μερίδα του νὰ ἀρῇ ἀπὸ τὴν κοινὴν παρακαταθήκην, οὔτε ταύτην νὰ βλάπτῃ. Ὅστις λοιπὸν ἀδικεῖ ἢ βλάπτει τὸ κοινόν, ἀδικεῖ καὶ βλάπτει ἐν ταῦτο ὅλους καθ' ἕνα ἕκαστον τοὺς συνεισφέροντας τὴν κοινωνίαν, καὶ ὅστις ἀφαιρῇ δυναστικῶς τὴν μερίδα του ἀπὸ τὸ κοινόν, γίνεται τῶν λοιπῶν τύραννος.

Ἀλλὰ πῶς ἐδύνατο πόλις ἢ ἔθνος νὰ προφυλάξῃ αὐτὸ τὸ κοινὸν του ἀπὸ τὴν ἀρπαγὴν καὶ τὰς ἐνέδρας τῶν ἐπι-

θυμούντων νὰ πλεονεκτῶσι καὶ ὑπερσχύουσιν ἀπὸ τοὺς συμπολίτας του, οὗτοι δὲν εἶχον ἐπίτηδες θεωρημένῃ προουραν, ἣτις νὰ ἐπαγρυπνῇ εἰς τὴν ἀκριβοῦς διατήρησιν τῶν κοινῶν χρῶν, νὰ προλαμβάνῃ καὶ χαλεπὴν τὰς ὑβρῆς καὶ ἀδικίας, τὰς ὁποίας οἱ συγκοινωνούντες ἐροδοῦντο ἀπ' ἀλλήλων; Ἡ Διοίκσις ἄρα χρεώσεται τὴν γέννησιν τῆς εἰς τὰ ἐλαττώματα των ἀνθρώπων, ἢ δὲ πολιτικὴν κοινωνίαν εἰς τὰς χρείας των.

Ἡ μόνη λοιπὸν σωτηρία παντὸς ἔθνους, ὁ μόνος τρόπος τοῦ νὰ εὐδαιμονῇ καὶ νὰ διατηρῇ διαπαντός τὴν εὐδαιμονίαν του εἶναι, νὰ ἔχῃ καλοὺς καὶ σοφοὺς Νόμους ὑπὸ τὴν ἐπιστάτην σοφῶν καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν. Ἄλλα δὲν ἀρκεῖ τούτο μόνον εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑποτάσσονται ὅλοι χωρὶς διάκρισιν κατατάξιως καὶ βαθμοῦ εἰς τοὺς Νόμους, ὅλοι νὰ εἶναι ἴσοι ἐμπροσθεν αὐτῶν, νὰ μὴ κόμην καθεὶς ὅ, τι θέλει, ἀλλ' ὅ, τι προσάσσουν οἱ Νόμοι, οἱ ὅποιοι ἀσφαλίζουν τὴν ἀνεξουσιότητα καθενός. Τοιαυτοτρόπως ὅλοι οἱ πολῖται ἐμποροῦν νὰ εἶναι ἕξου ἀλεύθεροι.

Ὅταν δὲ ἕκαστος τῶν πολιτῶν νομίμῃ ὅτι εὐθερία δὲν εἶναι ἄλλο, εἰμὴ τὸ νὰ κάμῃ ἀκαλότως ὅ, τι θέλει, ἢ ὅταν οἱ δυνατιότεροι ἐξ αὐτῶν φαντασθῶσιν, ὅτι ἐξαιροῦνται ἀπὸ τῶν εἰς τοὺς Νόμους ὑποταγῆν, καὶ ὅτι αὐτοὶ δὲν ἔμναν, εἰμὴ δια τοὺς ἀσθενετέρους τότε ὁ μὲν λαὸς παύει ἀπὸ τὰς χρείας τῆς πολιτικῆς κοινωνίας, οἱ δὲ δυνατοὶ σπεύδουσιν νὰ ἀφελθῶσιν ἀπὸ τὴν φθορὰν τῶν ἀσθενετέρων, καὶ ἡ πολιτικὴ κοινωνία μεταβάλλεται εἰς ἀλλήλομαχίαν. (ὁ ἄλλομαχίαν.)

6

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ .

Αρ. 60

Την ἑξοχὴν τοῦ Ἰσπανοῦ ἢ κρητοῦ φρονιά
κατὰ κοινῆς . Ἐκδίδεται ἕως τῆς ἑβδόμης .

Τὰ πλεονέκτημα τῆς ἐπιπέδου
Φωτοτύπου .

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ τῆς 23 Ἰουλίου 1834 .

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ,

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ τῆς 20 Ἰουλίου .

Σήμερον ἐλάσαμεν κατωχὸς εἰδήσεις ἀπὸ τῆς
Σύλλογος Ἑλ. στρατιωτῶν . Κατ' αὐτάς , ὁ ἀρ-
χὸς τῶν φρουρῶν ἐχθρῶν τῆς πόλεως μετὰ
τῆς ἰσοχώρας τῆς Ἀμφιλοχίας , ἔπει-
σεν ὅτι ἰσπανοὶ οἱ γενναῖοι Ἕλληνας ἀπὸ
τοῦ πρὸς καταλίπειν τὰς αἰσχρὰς τραπίζας
εἰς φυγὴν βασιλέως (ἴδε ἀρ. 20) : μέχρι τῆς
18 . οἱ φρουροὶ καὶ καὶ κληρὶς πληρωθέντες
πύρρον ὑπερέβαιον τὰς ἑξ ἡμετέρας , τὰ λάβ-
ρα ἐπολλοπλασιάζοντες καὶ εἰς τὰ τρία προ-
καταβάντες καὶ ἑκάστην ἡμέραν καὶ εἰς ἑπ-
τάς κλίμας σκίαν γρατῶν ἀπὸ αὐτῶν ἐχ-
θρῶν ἐπιπέδοντες εἰς ἑκάστην ἑπταήμερον , πρὸς
δοῦμα τοῦ κατὰ τὴν Σύλλογος Ἑλ. ἀρχοῦ ,
εἰς τὴν ἰσπὴν ἐποτέλεσαν μεγάλας ἐπι-
καταστάς , στρατῶν Κίτσο, Τραβίλας μετὰ
τῶν διακοσίων τοῦ ἐπιπεδοπολιτῆος Σουλίου
καὶ ὁ Μεγαλότατος Ἀντιστράτηγος Ιωάν-
νης Νταρῆς μετὰ τοὺς ποταμοὺς τοῦ ἀδρίου
Πελοποννησίου .

— Εὐχρηστέως ἔδοξε ὅτι ὁ Ἡμερ-Πασῶν
Βρονῆς ἀδίκως ἐν μέρει πᾶσαν τὴν διακρίσιν
ἐπέδωκεν ἀπεφάνει , τίλος πάντας ἐκστρατιω-
τικῆς πρὸς τὰ ἑξ ἡμετέρας ὁμοιωτικῶς ὅτι οὗτος ἔνευχε
εἰσεῖν τὴν εἰρήνην ἐπὶ ἐλαττωδῶς καταστρεφῆναι
τοῦ ἰσπὴν ἀπὸν Δεσφῶν-Πασῶν εἰς Ἀμφιλοχίαν ,
καὶ διὰ ταῦτα ἐτάλασε ἐπὶ ἑξ ἡμετέρας .
Μὲν οὖν ταῦτα , ὁ στρατῶν Ἀδριακῆς (τὸς ἐν
Ἀλλεφῶν ἀρῶν ἀπὸ τοῦ πρὸς τῆς καὶ κρητοῦ

ταλῶν τὴν ἑξ ἡμετέρας τοποθεσίας λεγόμενῶν
Τοῦρεκα τῆς κεντρικῆς πύργου τῆς Λαγκά-
δας , μετὰ ἀπὸ τῆς σταθερῆς τοῦ πρὸς ὑπερ-
συνεχῆ αὐτῶν εἰς πᾶσαν ἐξ ἡμετέρας μετὰ τῶν τε-
τρακκοσίων ἐπὶ αὐτῶν ἐκλεκτῶν Ἑλλήνων . Ἡ
κατακρίσιν αὐτῆς ἐπέδωκεν τῷ στρατῶν ἀπο-
δεδωκίαι ἀποδοῦναι τῶν ἀξιοση-
μειώτων κατὰ τὴν Δημητρίου Καρ-
λίαν , καὶ διὰ διατάξεως κατετάθη ἐπὶ μέλλει τὰ ἐ-
πιπεδοπολιτῆος ἡμῶν τὰς ὑπερὶ αὐτῶν χρηστὰς
ἐπιπέδους .

Ἐπειδὴ δὲ ἔδοξε ὅτι οἱ φρουροὶ οὐκ ἀποδοῦναι
τοῦ πρὸς τῆς Βασιλείας κατεπίστασαν τίλος τὴν
ἐπιπέδους Ἡμερ-Πασῶν διὰ τὴν ἐπιπέδους τῆς
ἐπιπέδους κατὰ τῆς Ἀμφιλοχίας , καὶ ἐπὶ
ἐπιπέδους αὐτῶν διὰ τὴν ἐπιπέδους τοῦ ἰσπὴν
σχεδὸν τοῦ Ἡμερ-Πασῶν Δεσφῶν-Πασῶν .
ἴδε (κατὰ τὴν διατάξιν τοῦ αὐτοῦ Ἡμερ-Πασῶν)
ὁ μὲν Ἀρχὸν-Πασῶν μετὰ τὴν Ἀδριακῆς καὶ
μετὰ τὴν Γαλιανῶν στρατῶν (ἔπειδὴ οὐκ ἐλά-
μα τὸ κατὰ τῆς Βασιλείας) , ἐκστρατιω-
τικῆς κατὰ τοῦ Βάλτου ὁ δὲ ἄλλος εἰς τὸ ἐ-
πιπεδοπολιτῆος ἐπὶ μετὰ τῆς ἐπιπέδους ἡμῶν
2000 στρατιωτῶν , ἐπιπεδοπολιτῆος μετὰ τῆς
Χελλῶν καὶ τίλος ὁ ἴσος μετὰ τῆς Βα-
σιλείας μετὰ τῆς ἐπιπέδους κατεπίστασαν , ἐπιπέδους
ἐπὶ τὸ κατὰ τῆς μετὰ τῆς Βάλτου . Ταῦτα
ἐπιπέδους εἰς τὴν διακρίσιν τοῦ Ἡμερ-Πασῶν Βρο-
νῆς καταπίστασαν εἰς τὴν ἑξ ἡμετέρας , ἀποδοῦναι
τοῦ ἰσπὴν κατὰ (ἴδε ἐπιπέδους εἰς τὴν ἀρ. 26
τῶν Χρονικῶν) ἀλλ' οὗτος μετὰ καταστρεφῆναι
εἰς τὴν ἑξ ἡμετέρας , ἢ ἐπιπέδους διακρίσιν Βα-

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΤΑΓΚΟΣ

Στην πρωτοπορία του φιλελευθερισμού

.....

87

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΔΕΝ ΗΤΑΝ Η ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ που εκδόθηκε στον επαναστατημένο ελληνικό χώρο μεταξύ 1821-1827, την πρώτη και κύρια περίοδο του αγώνα των Ελλήνων, για να απελευθερωθούν από τον οθωμανικό ζυγό. Η πρώτη απόπειρα έγινε από τον Θεόκλητο Φαρμακίδη, με την έκδοση της εφημερίδας *Σάλπιγξ Ελληνική*, τον Αύγουστο του 1821, στην Καλαμάτα, που κυκλοφόρησε όμως μόλις τρεις φορές. Μεσολάβησε το κενό μιας τριετίας σχεδόν και το 1824 μπορεί να χαρακτηριστεί χρονιά-ορόσημο για τον ελεύθερο ελληνικό Τύπο. Τον Ιανουάριο εκείνου του χρόνου άρχισαν να κυκλοφορούν τα *Ελληνικά Χρονικά*, με έδρα το Μεσολόγγι, τον Μάρτιο εκδόθηκε ο *Φίλος του Νόμου* στην Ύδρα και τον Αύγουστο η *Εφημερίς των Αθηνών* στην... Αθήνα. Ακολούθησαν τον Ιούλιο του 1825 στο Ναύπλιο η *Γενική Εφημερίς της Ελλάδος*, που μετεξελίχθηκε στην *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως*, και το 1826 η *Ανεξάρτητος Εφημερίς της Ελλάδος* του Παντελή Παντελή, επίσης στην Ύδρα. Φύλλα αρκετών από αυτές τις εφημερίδες, καθώς και από κάποιες προεπαναστατικές φυλλάσσονται στη Βιβλιοθήκη της ΕΣΗΕΑ, δωρεά του πρώην προέδρου της ΕΣΗΕΑ, δημοσιογράφου και εκδότη Δημήτρη Ι. Πουρνάρα.

Κοινό και βασικό γνώρισμα των εφημερίδων του ελληνικού χώρου κατά την επαναστατική περίοδο ήταν ότι στην έκδοσή τους πρωτοστάτησαν Έλληνες και φιλέλληνες, οπαδοί των φιλελεύθερων ιδεών της εποχής. Ειδικά τα *Ελληνικά Χρονικά* εκδόθηκαν με την υπο-

στήριξη του βάνουσα παρεξηγημένου, έως και κακοποιημένου, στην ιστορία της επανάστασης -όπως αυτή διδάχθηκε στα σχολεία- Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου, όταν στο Μεσολόγγι είχαν λόγο και επιρροή ο Λόρδος Μπάιρον, ο Ιταλός φίλος του κόμης Γκάμπα, ο Ιρλανδός συνταγματάρχης Στάνχοπ, εκπρόσωπος του φιλελληνικού κομιτάτου της Βρετανίας, και, βέβαια, ο Ελβετός Ιωάννης Ιάκωβος Μάγερ. Αντίστοιχα, εκδότης του *Φίλου του Νόμου*, στην Ύδρα, ήταν ο Ιταλός φιλέλληνας Ιωσήφ Κιάππε, που μιλούσε άριστα ελληνικά, ενώ η έκδοση της *Εφημερίδος των Αθηνών* οφείλεται σε πολύ μεγάλο βαθμό πάλι στον συνταγματάρχη Στάνχοπ.

Διευθυντής και ψυχή των *Ελληνικών Χρονικών* ήταν πάντως ο ανυποχώρητος φιλελεύθερος Μάγερ, με βοηθό τον Θεσσαλονικιό Δημήτρη Μεσθανέα. Κρίνοντας από την ιδεολογία των υπόλοιπων συντελεστών της έκδοσης, δηλαδή των Μαυροκορδάτου, Μπάιρον, Γκάμπα, Στάνχοπ και του πολιτικού «γκουρού» Άγγλου ριζοσπάστη νομικού/φιλόσοφου Τζέρεμι Μπένθαμ, δεν υπάρχει αμφιβολία περί της φιλελεύθερης «γραμμής» της εφημερίδας. Άλλωστε, τα άρθρα και τα σχόλια περί δημοκρατίας, μοναρχίας, δεσποτισμού, ελευθεροτυπίας, αναρχίας, σε ολόκληρη τη διάρκεια της έκδοσής της, αποδεικνύουν περίτρανα τον ιδεολογικό προσανατολισμό της. Από την άλλη πλευρά, φαίνεται ότι οι ζυμώσεις και οι παρεμβάσεις από τους πιο «ρεαλιστές» (Μαυροκορδάτος, Μπάιρον, μεταξύ άλλων) δεν ήταν σπάνιες, προκειμένου να τιθασευτεί κάπως ο άκρατος φιλελευθερισμός του Μάγερ, για να μη προσφέρονται επιχειρήματα στις συντηρητικές/αντιδραστικές μοναρχίες των δυνάμεων που μόλις είχαν καταστείλει τη Γαλλία του Ναπολέοντα εκείνα τα χρόνια και ήταν εξαιρετικά επιφυλακτικές έως αρνητικές απέναντι στην επανάσταση των Ελλήνων.

Οι φιλελεύθερες απόψεις που απηχούσαν τα *Ελληνικά Χρονικά* αποτυπώνονται καθαρά σε δύο άρθρα, των φύλλων της 23ης και της 26ης Ιουλίου 1824, που βρίσκονται στη Βιβλιοθήκη της ΕΣΗΕΑ. Το ένα, με τίτλο «*Η δημοσίευσις είναι ψυχή τῆς δικαιοσύνης*», αφορά στη διαχείριση του πρώτου δανείου που συνήψε η επαναστατική διοίκηση με Άγγλους πιστωτές, το δεύτερο, με τίτλο «*Πρέπει νά λέγη τις τήν ἀλήθειαν εις τὰς ἐφημερίδας*», πραγματεύεται το δικαίωμα του ελέγχου της εξουσίας από τον Τύπο. Ουσιαστικά και τα δύο άρθρα προβάλ-

λουν και τάσσονται υπέρ του δικαιώματος της ελευθεροτυπίας δίχως περιορισμούς και της πλήρους διαφάνειας στις αποφάσεις και τις ενέργειες των αξιωματούχων, ιδιαίτερα όσες σχετίζονται με χρήμα του δημοσίου. Με επιχειρήματα που είτε πλέον δικαιολογούν πρόνοιες για την προστασία τους σε σύγχρονα Συντάγματα φιλελεύθερων δημοκρατιών είτε χρησιμοποιούνται ακόμη και σήμερα στις καταγγελίες περιπτώσεων αδιαφάνειας και σκανδάλων περί τα οικονομικά σε όλο τον δυτικό κόσμο.

Επισημαίνεται ότι η διαχρονική φιλολογία που ακολούθησε, έως και τώρα, αναφέρεται κυρίως αφενός στους ληστρικούς όρους με τους οποίους δόθηκε το συγκεκριμένο δάνειο στους επαναστατημένους Έλληνες και αφετέρου στην κατασπατάληση και καταλήστευση των χρημάτων από κυβέρνηση, διοικητικούς και πολέμαρχους, με αποτέλεσμα την πρόκληση των πρώτων εμφύλιων συγκρούσεων. Αντικειμενικά, ωστόσο, οι επαχθέστατοι όροι του δανεισμού δύσκολα θα μπορούσαν να ήταν πολύ διαφορετικοί, αφού οι πιστωτές δεν είχαν απέναντί τους δομημένο και ανεξάρτητο κράτος, αλλά εκπροσώπους ενός λαού που είχε επαναστατήσει και αγωνιζόταν εναντίον μιας αυτοκρατορίας, χωρίς το αίσιο τέλος να είναι εγγυημένο. Ταυτόχρονα, όμως, είναι γεγονός ότι η σύναψη του δανείου αυτού σηματοδοτούσε την αποδοχή της ανεξαρτησίας της Ελλάδας από σημαντικούς κύκλους των ευρωπαϊκών δυνάμεων, ειδικότερα της Αγγλίας. Ήταν σαφώς ένα βήμα αναγνώρισης της επερχόμενης ανεξαρτησίας της χώρας... που για τους συντελεστές των *Ελληνικών Χρονικών* περιελάμβανε επίσης ως έννοιες την ελευθεροτυπία και τον έλεγχο της εξουσίας από τον Τύπο!

σε πάντα διαταγή προς τους Στρατηγούς
Δραγύμη Μουρού (α) Γεώργιο Τζήνο και τ.λ.
ως πάλαι και στρατηγείσαν. Αι Λιγυ-
ρίτις, αποδίδοντες απείθει την πρόβλη
τού εχθρού, καθώς και ε Γενικό Στρατηγόν
Αλέξανδρον μέλλει να τους προύχρησι με-
ρος της Γεωργίας.

Εμείς ευχόμεθα ότι το μεγάλο παραδειγ-
ματα όσα είδη εί ομογενείς μας Έλληνες τού-
το τι έτες, όπως και οι διάφοροι θραυκοί
αυτών, θέλω διαφύξοντες τούτους Άσκιός εις
το να απομνημονεύονται κλέση κατά των βαρ-
βαρικών με την μεγαλλότητα εντάλλω, α έ-
στωσαν βίβωσι ότι τιμωτήρας ή μήν θέλω
είναι πάντοτε ιδού τας.

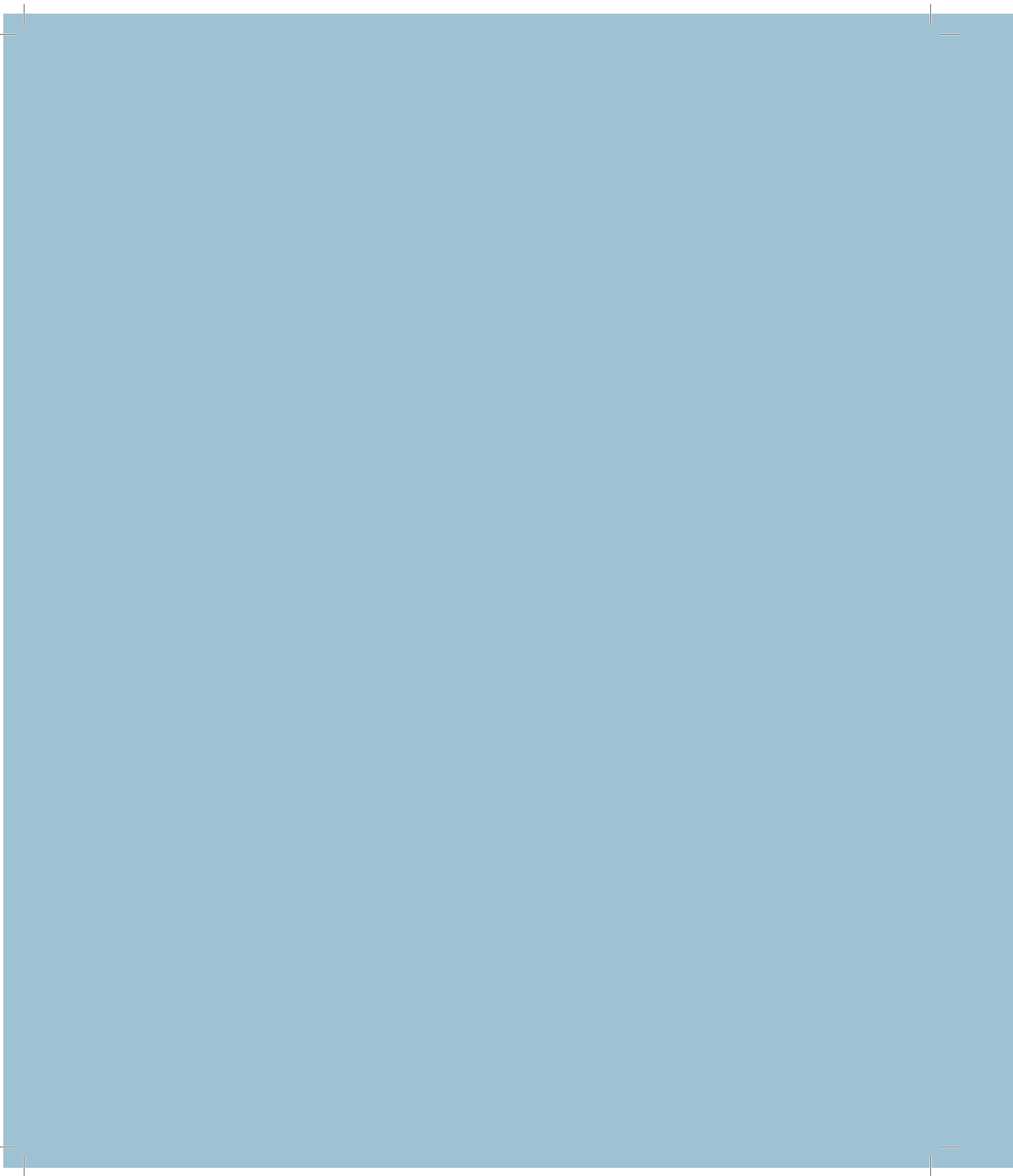
Τύ 91 — Πάντα θρησκόβια ότι οι γεναιό-
θυμοι κατόικον των δύο νήσων Τήρας και Πέ-
τρών όρ εί είδη το διαταγών της Πατριδας
των εφθαλιμαίων κληρονομή από το κλήρος του
Βασιλέως διακούσαν εις ενταλμά τους απαντα προ-
θεμισάσαν Τήρας και, αποχολήθησαν εις το να
ετοιμασάσαν όλα εις γένε τα παλαιά κλέση
τας και ήτι τούτοσαν ήδη έδη τριακοντά από-
λησ προσδοκίματες να αποτιθήσασιν εις
Ισημόν, της Κωνσταντινουπόλεως, και Αλξαρ-
χίας, και ότι θέλω συνδεδη κατά την γε-
μικόν τούτον επαντα και από μιας σημα-
τικόν κοινότην άποκαμ κλειον Φαύλον
του έποικου ε Καθηγήτου και τούτου κούρου
είνετι Διακρίμας εκδοσται κατά τού εχθρού.
Η καρδία πάντες, άδικοσίν Έλληνας, ενθά-
νεται κατόικονς έτι ανθέμις της άσικης προ-
θεμισών την άσικην θεακούσιν εις της παλαιάς
πρόβης τας εις μεγαλλίθυς κατόικον τού πρώ-
του έπείσαν νήσων Τήρας, Πετρών και Ψαλίου. (Ο
νόστος αυται εις της Έλλάδος απ' αρχής τού
κατόικονς Άρχουσ, μάθεις πάντοτε τού αυτου

(α) Άλλος όνομα αυτου ε Στρατηγός όν έμειν το
όνομα κατόικον τού έποικου έδ το 4. 58 του Χρ.
Στρατηγός Μουρού ή ε Άρχηγός Κωνσταντίνος Χριστός
Μουρού, ότε έως πάντοτε μεγαλλίθυς και άσικης
πρόβης βίβωσι κατόικονς κλειον έπείσαν τούτου
και κληρονομή, και εις τού κατά τού Βασιλέως τε-
λευτάσιν κλειον.

92
έθνημα έθλον εις έσα απείθει τον τό γουίνε
της Πατριδας μας θύλος, και επείθει εις έ-
λατω τα κατά Βασιλέως κληρονομή εχρησ
ται κληρονομή εις την ψυχόντων και τού φύδον
τού Θεού και την ειλανίαν, έτα τούτοι και ό
συνεχίζοντες Θεός και ή εχρη της Έλλάδος τού
έντεθώσαν πάντοτε εις θεα-παιτε σχεύον τη-
ματικόνς κληρονομή, κατά τού υπερήθων στα-
λη τού Γαρυκόν. Η Έλλάς όλη εις γένε
χρησται την μέχρη τούδε συνεχίζοντες εις
της κοινότην έποικον τού αυτου Νήσου, και
εις τα άδύνατα καταπολέματα των έχθροσίν των.
Προς αυτους επείθεισι διακρίμας, εις όμογενείς
πάντες της ομογενεσότητας και δια τού μεγα-
λής έπίκου θύλος ως έν μερη, τού χρηματι-
κού, άπεί και έδη άδύνατα ε άσικη, ότι μο-
να αυτου οι διακρίματες έπεί, κατόικονς
και εθ έντασ πάντοτε εθ έμειν τού συνεχίζοντες
διακρίμας μάλλων, και ότι έδη εχρη κληρο-
νομή άσικης μά αυτου έτι έμειν τού απει-
θίμας. Ταυτα έδη λέγοντες όντα τού άσικ-
επείθεισι Τηροσιν κατακρίμας. εν απο-
ελάσιν βίβωσι εις το να σημειώσαν της ά-
ρετάς και τού καταπολέματων κλειον έπεί
μας τού, ή ομογενούς Πατρι, έμειν έπεί-
θει τού γουίνε, και εις τα φιλικά τούσα της
ταυτα καθού, όμας ανθέμις ότι η Έλλάς
κατά τού γουινεσίν άσικη, εχρησται ά-
ρετήθων και Βασιλέως έποικον και τού καθ-
κόν άσικης της, και έμειν έπεί, της ά-
σικης τούτου άπεί έδη και εις τού
κλειον της την άσικησίν κληρονομή έποικ-
μας τού τού έπείθεισι άσικης Νήσου. Ας
σημειώται λιπίον γά Έλλάδος, θεός και ή
Σεβαστήν Διακρίμας άσικη έδη την ταυ-
την άσικη, τούτον? Ας σημειώται και αι
της Νήσου έπεί διακρίμας τού τού και έμειν Έλ-
λησιν? και ότι έδη ταυθού άδύνατα εις τού
αυτου, κληρονομή κα διακρίμας και έδη
επιμεινεται αυτου μας.

Εκ των άσικησιν άρετών έσαι χαρακτηρισ-
ται τού καταπολέματων αυτου τού Νήσου, έδη
είναι και ή ταυθού και ή έπεί, και
αυτου εις τα κληρονομή τού άρεται αυτου
επείθεισι και επείθει μεγαλλίθυς τού εις τού

90

7

ΑΓΩΝΑΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ο ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ,

Αρ 109^ο

ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΥΔΡΑΣ.

Υδρα, 17 ἀπριλλίου 1825.

Παρασκευή.

* Πόλις τῆς ἑλληνικῆς βίαιος τῶν ὅλων ἀλλοτριῶν ἐστὶ
ἐστὶν καὶ χωρὶς ἑκείνου καὶ ἄλλοι χριστιανῶν καὶ
(ἀπὸ Πόλις. πᾶσι. ἰ. Καρ. ἰ')

ΠΑΡΙΣΙΑ, 2 φεβρουαρίου.

Απόσπασμα ἰδιαιτέρου-γράμματος
τῆς 21 τοῦ παρελθόντος ἐκ Βιέννης.

« Βεβαιώματα ὅτι ἡ πρὸς τὴν Αὐ-
λήν μας ἀποστολή τοῦ κυρίου Στρα-
τάρχου Κάννιγγος δὲν εἶρε τὰ πράγ-
ματα κατὰ τὰς ἐλπίδας τῆς Αὐλῆς
τοῦ Λονδίνου, καὶ ὅτι ὁ πρίγκιψ Μέρ-
τερνιχ ἐπιμένει σαθερὰ προσκολλημένος
εἰς τὸ σύστημά του ὡς πρὸς τὴν παρού-
σαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων τῆς
Τουρκίας, τοῦλάχιστον πρὸς καιρὸν καὶ
ἑως ἢ ἂν ἡ Αὐλή τῆς Ρωσσίας δὲν ἐξη-
γήσῃ ἀναμφισβήτητος εἰς τὰ περὶ τῆς Ελ-
λάδος προβλήματα τῆς Αγγλίας. Πολ-
λὰ λέγονται περὶ τινος ἀναφορᾶς σα-
λείσης ἀπὸ τον πρίγκιπα Μέρτερνιχ
πρὸς τὰς μεγάλας Δυνάμεις, εἰς τὴν
ὁποίαν ὁ Υπουργὸς αὐτὸς σπειροῦν ν'
ἀποδείξῃ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ μὴ ἀ-
πομακρυνθῶσιν ἀπο τοῦ μέχρι τοῦδε πα-
ραδεδεγμένου ὡς πρὸς τοὺς Ἕλληνας
σύστημα. Υποθέτουν ὅτι ἡ ἀναφορὰ αὕτη
εἶναι τις ἐπανάληψις ἐκείνης, ἡ ὁποία κα-

τὰ τὸ παρελθὸν φθινόπωρον ἀπεστάλη
ἀπὸ τὴν Πετροῦπολιν πρὸς τὰς μεγά-
λας Δυνάμεις περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς
ὑποθέσεως. Οποιοὶ καὶ ἂν εἶναι οἱ με-
ταξὺ τῆς Ρωσσίας καὶ Αὐστρίας ὑπάρ-
χοντες δεσμοί, εἶναι σχεδὸν βέβαιον, ὅτι
αἱ δύο αὗται Δυνάμεις δὲν δύνανται πο-
τὲ νὰ συμφωνήσωσι περὶ τῶν πραγμά-
των τῆς Τουρκίας.*

(Ἐφημερίς τῆς Διοικήσεως τῆς Μάλ-
τας, 16 μαρτίου.)

Υστερον ἀπ' ὅλας τὰς μεταξὺ τῶν
διαφόρων τῆς Εὐρώπης ἐπικρατιῶν σχέ-
σεις, καὶ τὰς διαφόρους γνώμας, τὰς
ὁποίας τὰ διάφορα τῶν χριστιανῶν ἡ-
γεμόνων συμφέροντα τοὺς ὑπαγορεύουσιν
περὶ τῆς Ἑλλάδος, τὸ μόνον ἀξίωμα,
το ὁποῖον ἐμποροῦμεν νὰ θεωρῶμεν ὡς ἀναν-
τιθέμενον σήμερον, ὡς τηρεῖσθαι ἀμέσως
εἰς τὰ κοινὰ τῶν ἰθῶν δίκαια, εἶναι, ὅτι
μόνον τῶν Ἑλλήνων ἴδιον εἶναι νὰ
διατίθενται τὴν τύχην τῆς Ἑλλάδος.
Ἐξουσία, τὴν ὁποίαν τότε μόνον θέλουσιν
μας ἀρπάσαι οἱ ἄλλοι, ὅταν ἡμεῖς δεί-
ξωμεν ὅτι εἰμεθα ἀνάξιοι καὶ ἀνίκανοι

ΚΩΣΤΑΣ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ

Η διπλωματία στην Ελλάδα 1824-1825

.....

99

ΣΤΙΣ 5 ΙΟΥΝΙΟΥ 1824, ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΡΩΣΙΑΣ, Αυστρίας, Πρωσίας, Γαλλίας και Αγγλίας συναντιόνταν στην Πετρούπολη να συζητήσουν το σχέδιο του τσάρου Αλεξάνδρου Α΄ περί λύσεως του ελληνικού ζητήματος, διά της συστάσεως τριών ηγεμονιών -Ανατολικής, Δυτικής και Κεντρικής Ελλάδος-, υποτελών στον Σουλτάνο, ενώ τα νησιά θα διοικούνταν «δημογεροντικώς». Το έθνος θα εκπροσωπούσε ο Πατριάρχης, με έδρα την Κωνσταντινούπολη.

Σε αυτές τις διαδικασίες, που «*τά διάφορα τῶν χριστιανῶν ἡγεμόνων συμφέροντα τοὺς ὑπαγορεύουν περὶ τῆς Ἑλλάδος*», αναφέρεται η εφημερίδα της Ὑδρας *Ο Φίλος του Νόμου*, στο φύλλο της 17ης Απριλίου 1825, αντιτάσσοντας το επιχείρημα πως «*μόνων τῶν Ἑλλήνων ἴδιον εἶναι νά διατίθενται τήν τύχην τῆς Ἑλλάδος*».

Τα διαδραματιζόμενα στην Ευρώπη εκτυλίσσονταν στη διάρκεια του δεύτερου οικτροῦ εμφύλιου πολέμου. Η εφημερίδα της Ὑδρας, που υποστήριξε την πλευρά των νικητῶν του εμφύλιου, σε μία προσπάθεια επανασυσπειρώσεως του έθνους, επισημαίνει τον κίνδυνο υφαρπαγῆς της εξουσίας διαχειρίσεως της τύχης της Ελλάδος, «*ὅταν ἡμεῖς δείξωμεν ὅτι εἴμεθα ἀνάξιοι καί ἀνίκανοι νά τήν μεταχειρισθῶμεν*».

Στην εφημερίδα *Ελληνικά Χρονικά*, που εκδιδόταν στο Μεσολόγγι, αναδημοσιεύονται στο φύλλο της 18ης Νοεμβρίου 1825 πληροφορίες από τον διεθνή Τύπο (*Sun, New Times*, εφημερίδων της Γαλλίας και της Φλωρεντίας) περί εντατικοποιήσεως των διαβουλεύσεων

των πέντε Μεγάλων Δυνάμεων περί του μέλλοντος της Ελλάδος στη βάση του ρωσικού σχεδίου. Αναφέρεται, επίσης, συνάντηση στο Λονδίνο ελληνικής αντιπροσωπείας με τον εκεί Ρώσο πρέσβη, ο οποίος διαβεβαίωσε ότι *«ή Αύλη της Πειρουπόλεως θέλει θεωρήσει με ευννοϊκόν ὄμμα τὰς ὑποθέσεις τῆς Ἑλλάδος»*.

Είναι προφανές ότι εις την Ελλάδα οι διαβουλεύσεις των Μεγάλων Δυνάμεων παρακολουθούνταν με μεγάλο ενδιαφέρον. Ήδη από τις αρχές του Αυγούστου 1824, οπότε η κυβέρνηση του Γεωργίου Κουντουριώτη πληροφορήθηκε τα περί του ρωσικού σχεδίου, θεώρησε αναγκαίο να διαμαρτυρηθεί επισήμως. Προς τούτο, έκρινε σκόπιμο να επικαλεσθεί τη συνδρομή της Αγγλίας και ο πρωθυπουργός Κουντουριώτης απέστειλε στις 12 Αυγούστου επιστολή διαμαρτυρίας προς τον υπουργό Εξωτερικών Γεώργιο Κάννιγκ, ο οποίος στην απάντησή του επεσήμανε ότι η Ρωσία εμφορείται από φιλελληνικά αισθήματα, η Πύλη είχε απορρίψει ήδη την πρόταση του Τσάρου και ότι ουδέν θα προκύψει εάν δεν υπάρξει συμφωνία των δύο ενδιαφερόμενων μερών. Το πλέον ενδιαφέρον ίσως της επιστολής του Κάννιγκ είναι ότι η αγγλική κυβέρνηση -πρώτη από κάθε άλλη ευρωπαϊκή- προσαγόρευε την ελληνική ως «προσωρινή κυβέρνηση», υποδηλώνοντας ότι ο αγώνας των Ελλήνων είχε προοπτική να οδηγήσει στη δημιουργία κρατικής οντότητας.

Και ενώ αυτά συνέβαιναν στην ευρωπαϊκή σκηνή, τρεις φιλογενείς Ζακύνθιοι της Επιτροπής Βοηθείας των επαναστατημένων Ελλήνων, οι Διονύσιος Ρώμας, Παναγιώτης Στεφάνου και Κωνσταντίνος Δραγώνας, συνέταξαν τον Ιούνιο 1825 κείμενο, το οποίο μετά την ανάπτυξη επιχειρημάτων κατέληγε ως εξής:

«Το ελληνικό έθνος δυνάμει της παρούσης πράξεως θέτει εκουσίως την ιεράν παρακαταθήκην της εαυτού ελευθερίας, εθνικής ανεξαρτησίας, και πολιτικής υπάρξεως υπό την μοναδικήν υπεράσπισιν της Μεγάλης Βρετανίας».

Τον ίδιο μήνα η Επιτροπή έστειλε προς υπογραφή από τους Έλληνες δύο κείμενα, μη επιδεχόμενα προσθήκη ή αλλαγές. Υπέγραψαν οι πάντες, εκτός από τον Δημήτριο Υψηλάντη, τον Ιωάννη Κωλέττη, τον Γεώργιο Κουντουριώτη, τον Γιάννη Γκούρα και δύο ή τρεις βουλευτές. Τα έγγραφα στάλθηκαν στο Λονδίνο, που απέρριψε την πρόταση των Ελλήνων, διότι η αποδοχή της θα επέφερε πόλεμο της Βρετανίας

να τὴν μεταχειρισθῶμεν. Ἀλλὰ τίς τῶν Ἑλλήνων δὲν αισθάνεται τὴν ἀξίαν τῶσον μεγάλου ἀγαθοῦ, τὸ ὅποιον ἀπεκτίσαμεν μὲ πολλὰν αἱμάτων χύσιν, καὶ διὰ τὸ ὅποιον κατεδαφίσθησαν τόσαι πόλεις καὶ ἠρημάθησαν τόσαι τόποι; Πόσον ἱερὰ χρέη ὑπαγορεύει εἰς ἑκατὸν γνήσιον Ἕλληνα τὸ φρόνημα τοῦτο! μάλιστα εἰς τοὺς πολιτευομένους, εἰς τῶν ὁποίων τὰς χεῖρας ἐμπιστεύεται σήμερον ἡ τύχη τῆς Πατρίδος!

ΝΑΥΠΑΙΟΝ, 14 ἀπριλλίου.

Τὰ ἐκ τοῦ στρατοπέδου ἀξιωματικὰ γράμματα περὶ τῆς κατὰ τὴν 7 τοῦ παρόντος συμπάσης μάχης εἰς Νεοκάστρον βεβαιοῦν ὅτι οἱ πεισόντες καὶ πληρωθέντες ἐκ τῶν ἡμετέρων δὲν εἶναι περισσότεροι τῶν 125· ὅτι ὁ στρατηγὸς Παναγιώτης Ζαφειρόπουλος δὲν ἐφρονεῖται, ἀλλ' ἐξωγήθη ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς. Ἀμφιβάλλεται ἔτι καὶ περὶ τοῦ καπετὰν Ἐλευθερίου Ραφαήλ, ἂν τῷ ὄντι ἐφρονεῖται, ἢ αἰχμαλωτίσθη, διότι ὁ νεκρὸς του δὲν ἔρανη. Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς ταύτην τὴν μάχην πεισόντων ἐχθρῶν ἀρκεῖται, εἶναι ὁμοίως ἱκανός.

Σήμερον μᾶς ἦλθαν καὶ ἄλλαι εἰδήσεις ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ ἐχθροὶ τὴν 8 τοῦ μηνὸς ἔβρυσαν πάλιν κατὰ τοῦ φρουρίου καὶ τοῦ σώματος τῶν Ἀρκάδων, ἀλλ' ἀπέτυγον μὲ μεγίστην ζημίαν των, διότι ἐφρονεῖσθαι, εἰς λέγουσιν, περὶ τοὺς 1500, καὶ μ' ἔβου ὅτι εἰ ἡμέτεροι τοὺς ἐνοχλοῦν πέντε ἡμέρας ἀδιακόπως, αὐτοὶ

δὲν βέβητον οὔτε κανόνια οὔτε βόμβας, καὶ ὑποπτεύονται μὴν ἐφρονεῖται κανεῖς ἐκ τῶν πολλὰ σημαντικῶν ἀρχηγῶν των. Ἡ εἰδήσις ὁμοίως αὕτη χρειάζεται ἐπιβεβαιώσιν.

ΣΠΕΤΣΑΙ, 15 ἀπριλλίου.

Χθὲς ἦλθεν ἐνταῦθα ἡμέτερον πλοῖον πολεμικὸν ἐκ Νεοκάστρου λείπον ἐκείθεν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Σάββατον 11 τοῦ παρόντος. Ἀπ' αὐτοῦ ἐπληροφορήθημεν, ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἐβρυσαν κατὰ τοῦ φρουρίου τῶν Ἀναβαρίνων, διὰ να διαπορθημευθῶσιν ἐπὶ τῆς νήσου, καὶ οὔτε να πολιωρήσῃσι διὰ θαλάσσης καὶ ξηρᾶς τὸ Νεοκάστρον, ἀλλ' ἀντικρούσθησαν γενναίως ἀπὸ τὴν ἐκείνου φρουρᾶν καὶ ἀνεχώρησαν ἀπρακτοὶ καὶ μὲ φθορᾶν. Ὅτι οἱ ἐν τῷ Νεοκάστρῳ, προσβαλλόμενοι ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, ἀνθίστανται ἡρωϊκῶς. Τὸ φρούριον εἶναι κατὰ πάντα καλῶς ἐφοδιασμένον, καὶ οἱ φυλάσσοντες καὶ ὑπερασπιζόμενοι αὐτὸ Ἕλληνας εἶναι θαυμαστοὶ εἰς τὴν γενναϊότητα καὶ καρτεροφυλίαν.

ΥΔΡΑ, 17 ἀπριλλίου.

Προχθὲς τὴν τετράδην ἐξέπλευσαν ἀπὸ τῶν λιμένας τὰ διὰ τὴν τρίτην μὲρσαν προσδιορισμένα πλοῖα μᾶς μετὰ τῶν ἀναλογούντων τυρκολικῶν, καὶ διευθύνθησαν πρὸς τὸ Κρητικὸν πέλαγος εἰς ἐντάμωσιν τοῦ γεννασιότατου Ναυάρχου μᾶς. Πιτεύεται καινῶς ὅτι ἡ τρίτη αὐτῆ μοῖρα τοῦ Ναυτικοῦ θέλει διορισθῆ

παρά της Σ. Διοικήσεως να παραπέ-
 η την δυτικὴν Ελλάδα, δὲ να ετα-
 θῇ εἰς ὅλας τὰς χεῖρας τούτου τοῦ μέ-
 ρους καὶ να ἐμποδίσῃ τὴν αἰσθὸν τῶν
 ζωοτροφῶν εἰς τὰ ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν κρα-
 τούμενα φρούρια, καὶ εἰς τὸ ἐφορη-
 σαν ἤδη ἐκείσε Ἀλβανικὸν στρατεῖμα.

Πανταχόθεν πλέον ἐπιβεβαιώνεται ἡ
 εἰδήσις, ὅτι ὁ Οὐδυσσεὺς παρεδόθη εἰς
 χεῖρας τοῦ στρατηγοῦ Ιω. Γούρα. Πάνοι
 δημοῦς πολλῆς περιουσίας ἄξιον τὸ συμ-
 βᾶν, ἐκ τοῦ ἰποίου ἐδικασθῆν' ἀνίστη
 τὸ μέρος τῶν Τούρκων. Οἱ αἱ εἰδή-
 σεις αἱ ἐκ τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος
 συμφωνοῦν ὅτι, ἐνῶ ὁ στρατηγὸς Ιω.
 Γούρας εἶχε τὸν Οὐδυσσεὶα καταστρατογι-
 ρημένον εἰς τὸ Αταλάντιον, συνέλαβη
 κατ' ὁδὸν ταχυδρομῶν Τούρκον φέροντα
 ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως φιορμάνι πρὸς τὴν
 παστᾶν τῆς Εὐρέτου, ἀπὸ τοῦ ὁποῖον
 ἐδικριζέτο να συλλάβῃ τὸν Οὐδυσσεὶα
 καὶ τὸν στείλῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν.
 Ο στρατηγὸς ἐκαιοποιήσε τούτο εἰς τὸν
 ἀποστάτην, ὅτις χερὲς ἀναβολῆς και-
 ροῦ κραιπνῆσας τοὺς Τούρκους προσέ-
 πεσιν εἰς αὐτόν.

Ἐφρικτὸν πρᾶγμα! ὁ ἄνθρωπος οὐ-
 τος, ὅτις μὲ τὰ ἔξοχα προτερήματα καὶ
 τὴν ἀξιοσημειώτου ἐδύνατο να ἐφελήσῃ
 τὴν Πατρίδα καὶ να εἰσφρανοθῇ εἰς τὸ
 σάδιον, εἰς τὰ ὁποῖον ἀπ' ἀρχῆς ἠγχι-
 νίσθη ἐνδύξως, διαφθαρεῖ εἰς ἄσφατον
 βαθμὸν ἀπὸ τὴν εὐλαργυρίαν καὶ δοξο-
 μανίαν, καὶ προδίδας τὴν πίσιν τῶν
 φίλων του, τοὺς ὁποῖους ἐδήγει ἄλλο-

τε μὲ ζῆλον κατὰ τῶν βαρβάρων, ἐκπ-
 ρύθη ἀντίπαλόντων, καὶ δόσας τοὺς
 ὄρκους του εἰς τοὺς ἀπίστους Τούρκους,
 συμπαρετάχθη μετ' αὐτῶν διὰ να ὑπο-
 δουλώσῃ τὸν τόπον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ἰ-
 ποῖον δεδουλωμένον ὁ περίφημος Ἀνδρό-
 ττος ἔζησεν ἐλεύθερος, ἐχθρὸς ἀσπικτος
 τῶν τυράννων. Ἐφραντάζετο τάχα ἡ ψυ-
 χὴ ἐκεῖνου τοῦ ἥρωος να ἀκούσῃ ποτὲ
 ὅτι ὁ υἱὸς του ἐμελλε ν' ἀπαρνηθῇ τὰ
 ἐλεύθερα φρονήματα, μὲ τὰ ὁποῖα τὸν
 ἐξέθρεψε, καὶ ὅτι ἡ δόξα του ἐμελλε ν'
 ἀκυρωθῇ ἀπὸ τὰ τυραννικὰ φρονήμα-
 τα καὶ πράξεις τοῦ υἱοῦ του; Ἀλλὰ τί
 ἀρα ἐπράξε; Πρὶν φθάσῃ να κακοποι-
 ῆσῃ τὴν Πατρίδα, ὁ ἐπίορκος τυράν-
 νος ἐπεβουλεύθη αὐτόν. Ἀξία ἀνταμοιβῆ
 τῶν περιεόντων τοιοῦτον τυράννον!

Ἀπὸ πλοῖον ἐλθὼν ἐκ Σιέρου καὶ λεί-
 παν ἐκεῖθεν ὀκτὴ ἡμέρας σήμερον, μαν-
 θήνομεν ὅτι ἡ δευτέρα μοῖρα τοῦ Ἑλ-
 ληνικοῦ στόλου εὐρίσκειτο εἰς τὰ Ψυρά
 ἔχουσα τὰς προσθερωμένους ὑπεράνω τῆς
 Μιτυλήνης ὅτι ὁ Βυζαντινὸς στόλος συγ-
 κροτούμενος ἀπὸ 30 πολεμικὰ ἦτον ὅλος
 εἰς τὸν Ἑλλήσποντον καταδασμένος, ἰ-
 θεν ἐμελλε μετὰ τὸ Κορυμπὸν μπαϊράμι
 να ἐκπλεύσῃ ὅτι ἡ κατ' ἐκείνα τα μέ-
 ρη ἐμφάνεια τοῦ ἡμετέρου ναυτικοῦ δι-
 ἐσπειρε τὴν δειλίαν εἰς τὸν ἐχθρὸν
 στόλον, ὥστε πολλότατοι τῶν ναυτῶν του
 φεύγον κατ' ἡμέραν, καὶ οἱ μένοντες
 μένουσιν μὲ βίαν.

με τη Ρωσία, όπως υπογραμμίζοταν σε επιστολές της βρετανικής κυβερνήσεως προς τον Μιαούλη και τον Κολοκοτρώνη.

Η είδηση της απορρίψεως του ελληνικού αιτήματος προκάλεσε ανακούφιση στις ευρωπαϊκές καγκελαρίες. Τα *Ελληνικά Χρονικά* της 9ης Δεκεμβρίου αναδημοσιεύουν ανταπόκριση της 8ης Οκτωβρίου από τη Γερμανία ιταλικής εφημερίδος, κατά την οποία ο Κάννιγκ αποκάλυψε στον Γερμανό πρέσβη στο Λονδίνο, πρίγκιπα του Πολινιάκ, ότι «*ἡ Ἀγγλική Αὐλή δέν ἐμελέτα ποτέ νά δεχθῆ καθαυτὸ τὰς παρὰ τῶν Ἑλλήνων γενομένας προτάσεις*». Την απογοήτευση των Ελλήνων από τη στάση της Βρετανίας επιχειρούν να διασκεδάσουν τα *Ελληνικά Χρονικά*, στο φύλλο της 16ης Δεκεμβρίου, αναδημοσιεύοντας άρθρο της γαλλικής *Constitutionnel*, όπου αναφέρεται ότι «*κανείς δέν ὑπέθεσε βέβαια ὅτι ὁ κ. Κάννιγκ ἤθελεν ἀνταποκριθῆ*» στην πρόταση των Ελλήνων, αλλά ταυτόχρονα διαβεβαίωσε ότι, σε αντίθεση με άλλες δυνάμεις, η Βρετανία «*τρέφει ὑπέρ αὐτῆς ἐννοϊκά φρονήματα*».

Και ενώ αυτά διαδραματίζονταν στη διπλωματική σκηνή της Ευρώπης, οι αγωνιστές του Μεσολογγίου έδιναν τον υπέρτατο αγώνα εναντίον των τουρκικών και των αιγυπτιακών δυνάμεων από την 25η Απριλίου 1825 έως την ηρωική έξοδό τους στις 10-11 Απριλίου 1826.

Η εφημερίδα της Ύδρας *Ο Φίλος του Νόμου* αναδημοσίευε στο φύλλο της 6ης Ιουλίου 1826 επιστολή του Ιωάννη Ιακώβου Μάγερ, εκδότη των *Ελληνικών Χρονικών*, προς την αγγλόφωνη εφημερίδα των Παρισίων *Galignani's Messenger*. Εκεί ο Μάγερ, αφού διεκτραγωδούσε την κατάσταση των πολιορκημένων και εξήρε το υψηλό φρόνημα της φρουράς, κατέληξε: «*Ἡ τελευταία μας ὥρα ἤγγικεν. Ἡ ἱστορία θέλει μᾶς δικαίωσει, ἐγὼ δέ καυχῶμαι, διότι ἐντός ὀλίγου τό αἷμα ἑνός Ἑλβετοῦ, ἑνός ἀπογόνου τοῦ Γουλιέλμου Τέλλου, μέλλει νά σμίξει μέ τὰ αἵματα τῶν ἡρώων τῆς Ἑλλάδος*». Ο Μάγερ εφρονεύθη κατά την έξοδο του Μεσολογγίου.

Συνοπτικώς, το σχέδιο του Τσάρου Αλεξάνδρου Α' όχι απλώς απέτυχε, αλλά οι συγκρούσεις και οι διαφωνίες των κρατών που επεδίωκαν να διαμορφώσουν την τύχη των Ελλήνων είχαν ως αποτέλεσμα τη διάλυση της Ιεράς Συμμαχίας. Τα φύλλα των εφημερίδων της εποχής που περιλαμβάνονται στην έκδοση της ΕΣΗΕΑ καταγράφουν τις ανησυχίες, τις προσπάθειες, τις αντιστάσεις των Ελλήνων που έδιναν αγώνα για τη δημιουργία ελεύθερου ανεξαρτήτου κράτους.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἄρθε 99^η ἔκτ 93^η

Τὰ εὐλα ἄρθε, τῆς πλάτης
Φρα. Γαλ.

Δεύτερον ἔτος.

Μεταλήγουσ. 18 Νοεμβρίου. 1825. Τετάρτη.

104

Ἐλπίζομεν, ὅτι τὸ Κοινὸν δὴ θέλει θεω-
μᾶσαι διὰ τῆς μικρᾶς διακοπῆς ταύτης τῆς Ἐ-
φημερίδας, ἵνα μᾶλλον, ἢτε αὐτὴ κερύχθη-
ται ἐξ αἰτίας τῶν ἀπρακτικῶν πλάνων, τὰ
ἰσχυρὰ τὰ μηχανικὰ τῆς Εὐρώπης ἐργασίαι
ἐπιδουλοῦσθαι τὰ στεῖλαι κατὰ τὸν Ἑλλη-
νικόν, διότι εὐχεσθῆσαν εἶναι τὴν ἀλφειὴν τοῦ
Δούταρχου τῶν Σαλτῶν κηρύττειν, καὶ ἰσχυρῶς
ἔλα καὶ αὐτῷ καὶ καθ' ἅπαν τὸν πρὸς αὐτοὺς
ἐπὶ τῶν τα. Παρακαλοῦμεν λοιπὸν τοὺς ἀ-
ναγνώστους μᾶλλον καὶ μᾶλλον συγχωρήσαντες, διότι διὰ
ἀναγκαστικῶν τὰ Χρονικὰ κατὰ τὸ σῆμα
καὶ ἀπὸ ἡμῶν ἄς μὴ φανῶνται τοῖς Μηχανικῶν,
οἱ ὅποιοι κατανοοῦσιν τὸ ἀπρακτικὸν ἑπι-
δοῦν Ἐργασίαι, καὶ τὸ ἄλλο, διὰ τὸ ἀπο-
κλιθεῖν μὴ ἔτι τῶν 100 κερδία τοῦ
συντακτοῦ Σαλτῶν τῶν ἡμεῶν μας.

ΕΣΠΕΡΙΚΑ.

Λοῦδον. Τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1825.

Ἄρθε, καὶ ὅς φαίνεται βασιμῶς, ἢτε
ἡ Ρωσικὴ Πρεσβεία καὶ ἡ ἄλλη τῆς Ρωσικῆς
Πρεσβείας ὑποκείμενος ἐπὶ τῶν τῶν Σαλ-
τῶν πρὸς τοὺς ἀποσταλμένους Ἑλληνας (αὐ-
τῆς εἶσαι ἡ πρώτη συντέλειξίς τῶν) διὰ τὸ
ταῖς εἰπαίσι, ὅτι αἱ πολιτικὰ περιστάσεις
ταῖς ἔχει ἐπινοήσας ἀπὸ τοῦ πρὸ ἰσχυρῶν πρὸς
αὐτοὺς κερύχεται· ἀλλ' ἢτε τῶν, ἢτε ἰσχυ-
ρῶν ἐπινοήσας τῶν, ἢτε γούμης, ἢτε ἡ Αὐλὴ
τῆς Πετρούπολης θέλει διακρίνει μὴ εὐνοῦν
ἄρα τὰς ἐπινοήσας τῆς Ἑλλάδος. (San.)

Τῆς 26 τοῦ αὐτοῦ.

Ἡ εἰδησιὸς τοῦ ὅτι αἱ Ἑλληνικὴ ἐπινοήσας

ταῖς τῶν ὑπεράστικῶν μας ἐξήσαντες εἰς τῶν Κα-
στατοπόλεως, καὶ τὸ Δούτον, φαίνεται,
ἢτε βολέεται περὶ ταῖς. Τὸν συζητήσας
τα ταῖς πρὸς θέλει εἶσαι τὸ ἀποτέλεσμα,
διὰ διανομῆς καὶ τὸ συζητήσας· αὐτὴ εἶσαι
καλλὴ εἰσὶν καὶ γουμδοτήσας περὶ τοῦ
φερύματος τῆς Διακρίσεως μας εἰς ταῖς τῶν
περὶ τῶν. Εἰσὶν ὅμως βίβλαις, ἢτε τὸ
φερύμας τῆς θέλει εἶσαι συζητήσας μὴ τῶν ἀ-
φραπέτῶν καὶ μὴ τὰ ἀληθῆ Χριστιανικὰ φερ-
ύματα. (New Times.)

Παρίσιον. Τῆς 3 Ὀκτωβρίου.

Γράμμα ἐκ Βιέννης ἀναγέλει, ὅτι συνεχῶς
συζητῶνται γύρωθεν τοῦ Πρωτῶν, Μί-
τηρχου καὶ τῶν Πρέσβων τῆς Γαλλίας, Ρω-
σίας καὶ Πρωσίας. Τὰ συζητῶντες εἰς τῶν Ἑλ-
λάδα συζητῶνται καὶ τὸ πρὸς τῶν Μεγάλῃς Βρε-
τανίας τῆς Ἑλληνικῆς Διακρίσεως ζήτημα,
τὸ καὶ ἄλλῃ εἰσὶν τὰς εἰσὶν ταῖς ὑπὸ τῶν
πρωτῶν τῆς Διακρίσεως, ὅς τὰ ἀποτέλεσμα,
τὰ ἰσχυρὰ συζητῶνται εἰς ταῖς τῶν τῶν
εἰσὶν. Καὶ ἡ Ἀγγλικὴ Πρεσβεία πρὸς
τὴν εἰσὶν συνεχῶς συζητῶνται μὴ τῶν Πρω-
σίας, καὶ εἰσὶν ταῖς καλλὴ ἐπινοήσας
μῶν. (Εφ. Γαλ.)

Βιέννη. Τῆς 10 τοῦ αὐτοῦ.

Ἐπινοήσας ἔχοντες ἐπινοήσας, ἢτε πρὸς τῶν
θέλει τῶν Ὀκτωβρίου θέλει γούμης ἐπινοήσας
ἀποτέλεσμα περὶ τῶν Ρωσίας, Γαλλίας καὶ
Ἀγγλίας, συζητῶνται μὴ τῶν Αὐλῆς μας, περὶ
τῶν ἐπινοήσας τῆς Ἑλλάδος. Πρὸ ἡμερῶν εἰσαι
πλῆθος κατέστη συνεχῶς ἡ μισομένη λαχούρ-
μῶν ἀποτέλεσμα περὶ τῶν ἀποτέλεσμα

εις τῆς Αἰλῆς ἰατρῆς Ζήκος Πρέσβευς .
(Ἐφ. Φλαμανδίας .)

Λυδίων . Τῆς 8 τοῦ Βίου .

Ὁ Σατραπὴς τῆς Λυγίας μεταλλάξε μὲν
μέρος τοῦ στρατιῶτος ἐκ τῶν πολέμων βασιβακί-
κω , ὅσα ἔσται ἐναντίω , εἰς ἀγορὰς ἑσπέρων
καὶ πλεμπεδίων , διὰ τὰ τὰ μεταχειρισθῆ κα-
τὰ τῶν Ἑλλήνων . Πρὸ ἀλίης ἐστάλησαν πρὸς
αὐτὸν ὅτι εἴη ἴσο ἰσάλημα φερτῶ ἀπὸ ἐμπερ-
στιαίας μηχανῆς (rasil alla Ciarstone) . (Post)

Παρίσιος . Τῆς 17 τοῦ αὐτοῦ .

Μαθηταίους ἀπὸ Μασσαλίας , ἐπεὶ ὁ Μα-
κέρης τοῦ Λαβρῶν Στρατοῦ Γάλλος εἰς τῆς
διόλουτο τοῦ Σατραπῆ τῆς Λυγίας εἶχεν ἰλ-
θῆ ἐκεῖ διὰ τὰ ἐπιταχίον τῆς κατασκευῆς διὰ
φρυγῶν πο κακοῖν , αἱ ἰσῆαι εἶναι ἐμπερ-
στιαίας διὰ τῶ Πατῆσ αἰθῆσιν τι .
(Ἐφ. Αἰγύπτου .)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ .

Πῶς εὐ μὴ ἀγαπητῆς τις , καὶ πῶς εὐ
μὴ φρεῖς , ἀναγινώσκων τῆς κατωτέρου ἰσπο-
τοῦ ἐτελλομένων εἰς ἀδελφῶν καλοῦμεν
Χριστιανῶν καὶ ἐμμεθῆ μας ἀπὸ τῶ Σατρα-
πῆ , ἀπεταγμένοι παρὰ τῆς Διοικήσεως
τοῦ ἐξουσιῶν τοῦ Χριστιανῶν : Ὁ Κ.
Θ. Δαμασκῶς , ἰσῆαις ἴσως εἶναι
φειδῆσαι βίβλας τῆς ἐπιστολῆς τοῦ περιποδῆ
το Ροῦμῆ , καὶ εἶναι μεταχειρισθῆ εἰς
το τὰ ἐπιτάξια διὰ τὰ ἐπιταχίον τῶν Ἀφῆσιν
τι . Ὅσοι ἀπὸ μέρος μας , τῶ Κ. Δαμασκ-
ῶς εἶναι μὲν τῶ γινώσκων προσημασίας .
Ἐσπερήσων ἡμῶς τοῦ πρὸς τῆς ἐπιστολῆς
Ἑλλάδα χροῖς μας κρῆσων , εὐ τῆς διαδη-
λώσων τῶ εἶναι ἴσως ἔχθρῶς τῆς , ὅστις
προσημασιῶν εὐ σπυρῆσιν ἰσῆαις τῶ
Κοροῖν καὶ κατὰ τοῦ Σατραπῆ , καὶ βοηθῶν
τῶν πολιτῶσιν τοῦ Ροῦμῆ εἰς τῶ εὐ κατα-
τρέψῆ τοῦ Ἑλλήνων , πρετιμῶ εὐ διέδῆ
τῆς γέσων Σ 1 ε ἂ θ , ἦτις ἀπεχρησῆ
τοῦ ἐξουσιῶν ἀπὸ τοῦ ἀπίστων . Ἡ
ἐπιστολὴ αὐτῆ εἶρεθῆ μετὰ πολλῶν ἄλλων με-
ταῶν εἰς τὰ λαβῶν , τὰ ἰσῆαις ἰσῆαις οἱ Ἑλ-

ληρῶς εἰς τῶ ἐξ Ἀκαρναῖῶν μόνον τῆς 31 τοῦ
περιποδῆσιν .

Τῶ ἀκριβῆ φίλων μας καὶ περιποδῆσιν εἰσῆ
Θ. Δαμασκῶς αἰσῆσιν . Εἰς Πρέσβευ .

„ Περιποδῆσιν φίλων μας τῶν Δαμασκῶς ,
εἰς χροῖς , καὶ μετὰ τῆς ἐπίστωσιν τῆς ἰ-
γῆσιν εὐ εὐ εἰσῆσιν , ἐπεὶ ὁ ἀπίστων ἐπὶ
ἦτις εὐ κατὰ ἀπίστων εἰς τῶ κρῶ Με-
σελογῆ , ὅτι φαίνεται , εἰσῆ , καὶ ἐκεῖ ἰσ-
ρα περιποδῆσιν τὰ ἰσῆαις μας κατὰ , ἐπεὶ
εἰσῆσιν εἰς Καρδίλλω . ὅτι εὐ χροῖς
εἰσῆ εὐ κρῶ κρῶσιν κατὰ μέρος εὐ ἦ
μὴ κρῶσιν ἄλλων πραγμάτων . ἰσῆαις ἦ
εἰσῆσιν κρῶσιν χροῖς εἰσῆ . ἰσῆαις εἰς τῶ
σῆαις κρῶσιν , κρῶσιν , μετὰ τῶ μαθητῶν
τῶ ἀφῆσιν αὐτῶ μετὰ σῆαις εἰσῆ εὐ τῶ
φρεῖς εἰς τῶ σῆαις κρῶσιν καὶ κρῶ
τοῦτα φρεῖσιν μας καὶ ἦρεθῆ καὶ ἰσῆαις .

1815 Ὀκτωβρίου 31 . Ἐφ. Μεσελογῆ .

Βεζῆς Ροῦμῆ Μιχαῖλ-πασσῶς Ροῦμῆ . Τοῦ
ἐξ Νρελ . Νλερ . Σαρ .

(Τ . Σ .)

Ἀποστολῆ . Τῆς 6 Ὀκτωβρίου .

Ὁ Κλ. Γ. Φαναῖος ἐπέσων τῆς περιποδῆ-
σιν εἰσῆ μετὰ ἀλίης ἐπιταχίον τοῦ ἀπίστων
τῆς κρῶσιν μας πρὸς τὸ μέρος καλοῦμεν Μα-
γῆλαις , καὶ εἰσῆσῆσιν εἰς τῶ ἔχθρῶσιν στρα-
τοῦσιν , ἰσῆαις τρεῖς Νικηταίμωδες , τῶ εἰ-
σῆσιν καὶ ἔφρε τῶς κρῶσιν , καὶ ἔφρεσιν
εἰς , σῆαις κρῶσιν εἰσῆσιν καὶ τῶσων εἰ-
κρῶσιν ἰσῆαις . ἰσῆαις εἰς χροῖς εὐ ἐ-
κρῶσιν τῶν παραποδῆσιν βίβλων .

Περιποδῆσιν ὁ ἔχθρῶς εἰς λαίμω εὐ παραπο-
δῆ τῶ πῆλων μας , χροῖς εἰς : εὐ μὴ κρῶ-
σῆσιν τῶν παραποδῆσιν βίβλων διὰ τῆς βοηθῆσιν
τοῦ Τῆισιν . Ἡρεθῆ ἀπὸ τῶν βίβλων εἰσῆ-
σῆσιν τὸ ἀπίστων καὶ τοῦ ἀπίστων τῶ

Ἐκ τῶ Ἐπαρχοῦ Βιότων .
Τῶ 11 Νομβρίου .

Ἄρ' εὐ εἰ σῆαις τοῦ Τῆισιν εἰσῆσιν εἰς τῶ εἰ-
σῆσιν . τῶ εἰσῆ εἰσῆσιν ἀπὸ τῶ ἀπίστων εἰς Ναῦ-
σῆσιν καὶ ἰσῆαις τῶ , τὰ εἰσῆ εἰσῆσιν εἰς

At N. Constantin Ceclie

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Αριθ. 10^{ος}

Διήμερον 1821.

Τά ετήσια έθνη, δι' αλληλο-
φρονία.

Μεσαλλύσιον. 9 Δεκεμβρίου. 1825. Τετάρτη

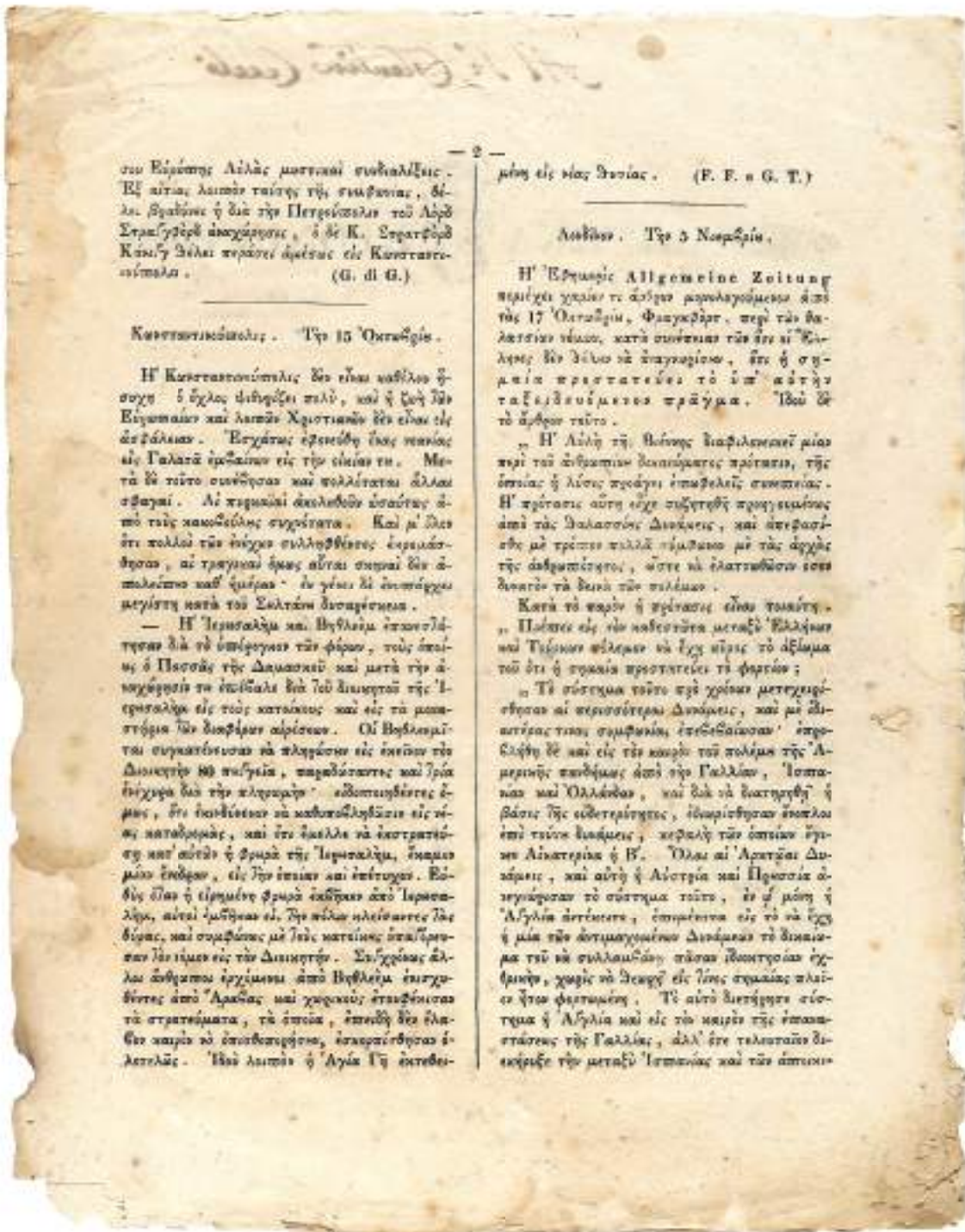
ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ.

Γερμανία. Αγγλία. Της 8 Οκτωβρίου.

Ευχαρίστητος μωθόμοσι, ότι έτα ο Κόμης Κάντλ φραγίσσε ισχυρως προς τας Προσβου μας Περίγισσα του Πελοπον, είναι υπο υπερ-βόλη εισέροστα και αόλογο ώστε να κατα-πράξουσ όλες τας αντροχίας. Όσα οι τα-πεινότεροι τών πολιτικών έχουν προείπ, έπαρ-ματιάθροσ, και ήδη έγκυροποιηθή, ότι η Αγγλική Αλήθ έτε έφελότα εντά εα έσχη κα-θαρτό τας παρὰ τών Έλλήνων γουμίας πλο-τάσις, ή έν ότω απέβλεπον να λάθω παρ αόθη ειδη, τι αωταρχίας έφ' έπισηδισσιν έ-πια. Είποι ή έφ' έτιμα μίρας έπισης αδη-θες, ότι ο Κ. Κάντλ θέλει να έφελθή, από της περιστασιό ταύτη, της έπισης έπισης ως μέσο, ή ού η Αγγλική Αλήθ μέλλει να με-ελαθήσ ηα τας έπιθήσεις της Έλλάδος, και είτα να αναδοχθή εις το πολιτικόν έτα-τροσ Προστάτις τών Έλλήνων. Δέν σημείως αότες να περιείσχη της μισοελάθρου αότην εις μέση την Αγγλίαν. Αλλ' αότη θέλει κάμει μέσο την παρομίσση, και έπειτα είαι οι Μεγάλοι Διόμεις μέλλει να προσκαλοθού ήα να λάθω μέση, να άγρικηθούσ παρ τών βότων, και είτα να γουστοποιηθούσ έσο-μίας εις την Όθωμανικήν Πόρτα ήα παρ τας άσφαστα. Αλλο δέν μένει λιπίδη, ήδη να συμφοραιοσι παρ τας βότων τούτων, ήα να έπυγγήσουσ έσομίας τώ εν Κωνσταντι-ν

νίλει με περισσοτέρων έπιτήσις. Κατά της έπισης η έπιθήσεις αότη έλαθε έπιθήσασ, αι προσηρομίας αόθησκα θέλω γουί έφ' έπιθή-σασ, και έτα εις την Πετριόπολι ή Βιόση, ή έτε Βρετανική Αλήθ θέλει άποβείγει άποκα-φύλλας, τούλάχιστον εις την άρχην, καθι-κισμα, τα έπιση ήδύσασ να σημείωσχη τας έπιθήσασ τας, ή να έπληρθή οι έπισηδισσιν της Αγγλίας τι σημείωσ. Είποιται λοιπίσι είαι να σημείωσασ, ότι τούαυτη προσηρο-μίας έπισησ θέλει είσθαι βόθαισ, σημείωσασ εις τούς Έλλήνων, και ήπειροσ, ή η Αλήθ της Μεγάλης Βρετανίας μέλλει να έπιση κα-τόν. Είπιθόμαιοται, ότι η Αλήθ αότη έτα να κάθω σημείωσασ, και ότι έπειτα τούτα ει παρὰ τώ έπισησ και Αγγλίας έπισησ. Πρό-απίσι της έπισησ και σημείωσασ να πολιτι-κίσι καθύς και έπισησ έπισησ, και ήπεισ ση-μείωσασ, ήα τας έπισησ να σημείωσασ, ότι ο εν Κωνίης Λόφ Μόγας Αρρασής, ο Αρχι-γός της κατὰ την Μεσόγειον ναυτικής Μορας, οι Απλοσι τών Αποσταλικών μερών Προβουσι και ο Κ. Αμυλτιον έδύσασσι εντά έπ' έπισησ να φερθού με τούαυτην τούση, έτα έπεισ τας έπισησ έπισησ. Παρ της έπισησ, ήα τας έπισησ βόθαισ ήπισησ μεταξύ τού Κ. Κά-ντλ, τού Περίγισσε τού Πελοπον και τού Ρουσσικού Προβουσε Κόμηςσας Λύδου, και ει-παι αότην έπισησ έπα και έπισησ έπισησ έπισησ, εις Βιόση, Πετριόπολι, εις τούσ Αγγ-λικούς Προβουσε, και έπισησ έπισησ έπισησ και εις τας έπισησ μεγάλας της Χίε-

108

του Ειρέτης Αλλάς μυστικοί συνθηλαίξι .
Εξ αίτιας λοιπών τούτων τῆς σημασίας , δέ-
λοι βλαδίως ἢ δια τῆς Πετρεόπολις του Αἰθῶ
Στρατῳρῶν ἀναχωρήσει , ὁ δὲ Κ. Στρατῳρῶν
Καὶ ἄλλοι θέλει περῶσαι ἀμέσως εἰς Κωνσταντι-
νούπολι .
(G. d. G.)

Κωνσταντινούπολις . Τῆς 15 Ὀκτωβρίου .

Ἡ Κωνσταντινούπολις ἔτι εἶναι καθύλου ὄ-
ρασις ὁ ἔχλος διεισφύζει πάλιν , καὶ ἡ ἑξῆς τῶν
Εὐρωπαϊκῶν καὶ λοιπῶν Χριστιανῶν ἔτι εἶναι εἰς
ἀπερίστατον . Ἐργάτως ἐρπειθῶ ἕως πενήτας
εἰς Γαλατῶν ἐπαύσαντο εἰς τὴν οὐσίαν τῆς . Με-
τά ἔτι τοῦτο συνθήκας καὶ πολλοτάτους ἄλλοι
εὐχαί . Ἀπὸ παλαιῶν ἀκαθάρτων ἀσπίτων ἀ-
πὸ τῶν κακοποιῶν συγκρίματα . Καὶ μὴ ἴσως
ἔτι πολλοὶ τῶν ἐνέγκω συλλεθθέντες ἐρημασ-
θησας , αἱ τραγικαὶ ἔκκες αὐταὶ σφραγὶ διὰ ἀ-
πολοῦσιν καθ' ἑαυτῶν . Ἐν γὰρ αἱ ἀποσφραγί-
μεγίστη κατὰ τοῦ Σουλτῶν διασημῶν .

— Ἡ Ἰερουσαλὴμ καὶ Βηθλεὴμ ἐκπεσθῆ-
τησαν διὰ τὸ ὑπερῶσαν τῶν φέρον , τοῦ ἀκί-
ου ὁ Πασσῶς τῆς Δαμασκίου καὶ μετὰ τῆς ἀ-
νωχέρως τῶν ἐπιβουλῶν διὰ τοῦ Δικητοῦ τῆς Ἱ-
ερουσαλὴμ εἰς τοὺς καταύκους καὶ εἰς τὰ κοι-
νήματα ἔτι διαφάνει αἰτίσιν . Οἱ Βηθλεμῆ-
ται συγκρίσινους εὐ ἀπάρσιν εἰς ἐκείτων τῶν
Δικητῶν ἢ πείρῃς , παραδόντες καὶ ἴρια
ἐνέγκω διὰ τῆς πληρωτῆς ἐδοκίμαθῆντες ἔ-
μας , ἔτι ἐκείσινους εὐ καθορθοῦσιν εἰς τῶ-
ν καταδουρῶν , καὶ ἔτι ἐκεῖνοι εὐ ἐκτραπύ-
ση καὶ αὐτῶν ἢ φραγὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ , ἕκκες
μῶν ἐκείων , εἰς τῶν ἐπίων καὶ ἐπίων . Ἐ-
δὸς εἶναι ἡ ἱερουσαλὴμ φραγὶ ἐκείων ἀπὸ Ἱερου-
σαλὴμ , αὐταὶ ἐκείων εἰς τῶν πύλων κλειόμενοι τῶν
δύων , καὶ σφραγίσας μὴ τῶν κατεῖνας ἐπαίρη-
σαν τῶν ἑμῶν εἰς τὸν Δικητῶν . Στ' ἔκκες ἄλ-
λοι ἀθῆματοι ἐργάμενοι ἀπὸ Βηθλεὴμ ἐπιγυ-
θόντες ἀπὸ Ἀραβίας καὶ χωρῶν , ἐταξέσινους
τὰ στρατεύματα , τὰ ἐπίων , ἐπειδὴ ἔτι ἐλα-
θον καὶ εὐ ἐπιδοκίμαθῆντες , ἐταξέσινους εἰ-
λεταίως . Ἐπὶ λοιπῶν ἡ Ἀγία Ἐκείσιν

μῶν εἰς εἰς ἑαυτῶν . (F. F. u G. T.)

Λοῦδων . Τῆς 5 Νοεμβρίου .

Ἡ Ἐφημερίς Allgemeine Zeitung
περιέχει γὰρ τὸ ἀπὸ μνημονεύμενον ἀπὸ
τῆς 17 Ὀκτωβρίου , Φαγκόβερτ . περὶ τῶν θα-
λασσίων ἐπίων , κατὰ συνθήκας τῶν ἐπὶ αἱ Ἑλ-
λησῶν ἔτι θέλω εὐ ἀναχωρήσιν , ἔτι ἡ ση-
μαία προσηλαίει τὸ ἔπ' αὐτῶν
ταξιδεύμενος πρῶγμα . Ἴδου ἔ-
τι τὸ ἄρθρον τοῦτο .

Ἡ Ἀλλῶ τῆς Βιέννης διαφιλανθρωπῶ μῶν
καὶ τῶν ἀθῆματων ἀναπόμνητος πρότασις , τῆς
ἐπίων ἡ λίσσις προσηλαίει ἐπιδοκίμαθῆντες .
Ἡ πρότασις αὐτῆ ἐκκε σφραγίσθῃ προσηλαίει
ἀπὸ τῶν θαλασσίων Δικητῶν , καὶ ἀπεφασί-
σθη μὴ τρέπει πάλιν ἐπιδοκίμαθῆντες μὴ τῶν ἀρ-
τῶν ἀθῆματων , ὡστε εὐ ἐπιδοκίμαθῆντες εὐ
διεσπῶν τὰ θεῖα τῶν ἐπίων .

Κατὰ τὸ παρὸν ἡ πρότασις εἶναι τοιαύτη .
Πρότασις εἰς τὸν καθορῶν μεταξὺ Ἑλλήνων
καὶ Τούρκων εὐλεμῶν εὐ ἔκκε εἰς τὸ ἀξίωμα
τοῦ ἐπὶ ἡ σημαία προσηλαίει τὸ φερόν ;

Τὸ σύστημα τοῦτο ἐπὶ χρόνῳ μετεχει-
ρήσινους αἱ ἐπιδοκίμαθῆντες Δικητῶν , καὶ μὴ ἀ-
ποκίμαθῆντες σημαίας ἐπιδοκίμαθῆντες ἑπι-
δοκίμαθῆντες ἔτι καὶ εἰς τῶν καιρῶν τοῦ πολέμου τῆς Ἀ-
μερικῆς ἐπιδοκίμαθῆντες ἀπὸ τῶν Γαλλῶν , Ἰσπα-
νῶν καὶ Ὀλλανδῶν , καὶ διὰ τὸ ἐκτραπύθῃ ἡ
βασίς τῆς οὐδετερότητος , ἐπιδοκίμαθῆντες εὐλο-
εἰς τῶν ἐπίων , κεφαλῆ τῶν ἐπίων ἔρι-
μῶν Αἰκατερίας ἢ Β . Ὅλοι αἱ Ἀραβῶν Δι-
κῆται , καὶ αὐτῶ ἡ Αἰστρία καὶ Πρωσσία ἀ-
ποκίμαθῆντες τὸ σύστημα τοῦτο , εἰ μὴ μῶν ἡ
Ἀγγλία ἀπέτινους , ἐπιδοκίμαθῆντες εἰς τὸ εὐ ἔκκε
ἡ μία τῶν ἀθῆματων Δικητῶν τὸ δικαίω-
μα τῶν εὐ συλλεθθέντων πᾶσαν ἱκανότητα ἐχ-
θῆντες , χωρὶς εὐ ἀποκίμαθῆντες εἰς σημαίας πλεί-
ον ἔτι φερόμενος . Τὸ αὐτὸ διετήρηται εἰς
τῶν ἡ Ἀγγλία καὶ εἰς τὸν καιρῶν τῆς ἐπιδο-
κίμαθῆντες τῆς Γαλλίας , ἀλλ' ἔτι τελευταίως δι-
ετήρησε τῶν μεταξὺ Ἰσπανίας καὶ τῶν ἀπικι-
μῶν

109

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἔτος 181^{ον}

Τὰ πρῶτα ἔτη, ἕως ἄλλου
ἔργου.

Δευτέρα ἑως.

Μικρολόγιον. 16 Δευτέρα. 1823. Τετάρτη.

ΕΣΠΕΡΙΚΑ.

Δελφ. Κορινθιά/γγ. Τῆν 1 Ὀκτωβρίου.

Μία Ρωσική κωμική Μοῖρα σιδημένη ἀπὸ τὸν πλοῦτον Δικροτον καὶ τῆν Φραγκίαν, ἐκχωρεῖ τῆν 21 τοῦ παρόντος ἀπὸ τὰ παρόντα ταῦτα, καὶ ἰσχυρῶς πρὸς Μεσσηνίαν. (Ἐφ. τοῦ Χαμβούργου.)

Παρίσιον. Τῆν 4 Ὀκτωβρίου.

Τὰ τελευταῖα ἀπὸ Ρωσικῶν γράμματα ἀναγγέλλει, ὅτι εἰς Πετρούπολιν εἶχον ἔλασεν κατ' αὐτὸς διάφοροι πολιτικαὶ ἐπιστολαί, αἵτινες ἐπεξηγήσαν πολλὰς ἐπιπέσεις εἰς τὰς ὅσας κειμήσαντο πρὸ τῆς ἀπαρχοῦς τοῦ *) Ἑλβετικῶν. Ἐπιβεβαιῶν δὲ ἐν γίνεσθαι, ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ἀναφέρονται εἰς τὰς ὑπεθέσεις τῆς Ἑλλάδος. Ἐν ταύταις τὸ ἀκαρπύδιον εἶναι, ὅτι ὁ Κ. Τάτσιχσθ εἶχε στείλει διαδοχικῶς πρὸς τὸν Κ. Νεομάρκ πολλίαις ταχυγράμας, καὶ ὅτι ἡ Αἰστωικὴ Πρόσβος Κ. Λεβτσόβιτς φανταί, ὅτι ἔλαθε νέαις ἰσχυρίαις. Οὕτως εἶπαμε διὰ τὴν ἑλληνικὴν μετὰ τῆν Αἰστωικῶν πρῶτων ἡμερῶν τοῦ μισοκαυτοῦ. Εἶπα ἄγουστος ἡμῶν τὴν ἀπεφασισθῆν ἡτέρον μίον, ὅτι ἡμῶν ἐσταλάσαν ταχυγράμα ἀπὸ Πετρούπολιν εἰς Πάριον.

*) Εἶπα πρὸ καὶ τῆς κωμικῆς. Ἐν Ἑλβετικῶν ἡμερῶν ἔλαθε κατὰ τὰς ἀποφασισθῆν μίον τῆς ἀποφασισθῆν τοῦ. (Συμ. Σπ.)

— Τὸ Ναυτικὸν τῆς Ἀγγλίας, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν κατέλαβον, σιδησάται ἀπὸ 28 ἑσπ. καὶ ἰσπ. καταστράματα τριήτων), καὶ τὰς ἑσπ. ἡ καταστράματα ταῦτα ἀπὸ 93 Δικροτών (κατάλοιπα), ἐν τῶν ὅσων 8 καταστράματα ἔλαθον ἀπὸ 128 μεγάλης Φραγκίας, ἔλαθον αἱ 31 εἶσαι εἰς τὸ καταστράμα ἀπὸ 44 μικρῶν Φραγκίας, ἔλαθον ἡ καταστράματα ταῦτα ἀπὸ 200 διαφόρων ἄλλων ταῦτων, ἐν τῶν ὅσων 48 καταστράματα ἔλαθον. Τὸ ἀπλοῦτον δὲ τῶν ταῦτων εἰς 401 πλοῖα, καὶ ἐν ταῦτοις κειμήσαντο εἰς αὐτὸν τὸν ἀριθμὸν αἱ 12 Μυστακάραι καὶ ἄλλαι 95 Νηεῖ, αἱ ὅσων χρησιμεύσαν, ὡς φρεσῶν, ὡς κωμικαὶ ἐλένηται, πλοῖα φιλανθῶν, καλ., ἀλλὰ τὰ ὅσων δὲν ἐκωμικίζοντο, διότι εἶναι παλαιά.

(Continuandum.)

Τῆν 9 τοῦ αὐτοῦ.

Ἐπὶ τὴν ἰσχυρίαν ἔλαθον, ὅτι ἡ Ἀγγλία ἔλαθον ἀπὸ τῆς ἑσπ. ἀποφασισθῆν εἰς τὸ ζήτημα, τὸ ὅσων τῆς ἑσπ. ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος. Καίτοι, δὲ ἐπέθετο διόψαι, ἐπὶ ὁ Κ. Κόμιντ, ἔλαθον ἀποφασισθῆν μὴ τῶν ἀποφασισθῆν καὶ ἐπαρῆ εἰς τὸ ὅσων ἔλαθον ἔγραψον. Εἶπα φανερὸν, ὅτι ἡ ἀπὸ μέρους τῆς Ἀγγλίας ἀποφασισθῆν ἀποφασισθῆν τῆς προτασίας τῆς Ἑλλάδος ἔλαθον εἶδον ἢ αὐτὸν τὸ ἔλαθον, ὅτι τὸ ἔλαθον διακομίζετο πλοῖον κατὰ τῆς Ὀθωμανικῆς Πόλεως, ἢ ὅτι ἔλαθον εἰς τὰς ἄλλας Δικροτάτας, αἱ ὅσων ὅσων ἀποφασισθῆν εἰς τὸν ἐκωμικισμὸν τῆς Ἑλλάδος, τῶν ἡ Ἀγγλία τῶν ἑσπ. ἀπὸ τῆς ἑσπ. ἀποφασισθῆν. Ἐν ταύταις

112

114

ου ταπεινὴ καλῶτερα διὰ τὸ συμβῆαι της, θέ-
λει σαρκαστικῶς εὐχαριστῶν, ὥστε αἱ Ἀλ-
γυπτιαὶ ἐπέσεις μὲ τὰς ἰσικαὶς ἐπείρας καὶ τὸ
Ἀρχιεπίσκοπον, φέρονται μὴ μὴ γίνῃ κρη-
μα μεταβολὴ τοῦ Τυρκικοῦ Κράτους εἰς τὴν
καθυστάσιν της Χερσονήσου Εἰρησίου κατὰ τὴν
ἐπίστασιν. Φοβούμενος τὰς ἀποκαταστάσεις της Ἰου-
σίας καὶ τὰς διαθέσεις της. Ἐν ἰουλίῳ ἔλα-
σε ἐν Ἀσπίδι ἀγγέλιος της διὰ τούτων, εἰμὴ νὰ
καταστῆσιν τὴν Ἀγγλίαν νὰ μὴ δεχθῆ τὰς
προσφερέας τῶν Ἑλλήνων, καὶ νὰ μὴ λάβῃ μέρος
εἰς τὰς ἐπιπέσεις της Τερμίας. Ἐλαί ἔδ
δύσκαλον νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι θέλει ἐπιτύχει
εἰς τὰς σκοπίαι της. (Προούτος.)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ.

Μεταλλάξιον. Τῆς 13 Δεκεμβρίου.

Ἀπὸ ἐθέσεως τῆς Σμύρνης τῶν 14 Ὀκτω-
βρίου πληροφορούμεθα μετὰ βεβαιότητος, ὅτι
τῆς 19, 21 καὶ 29 Σεπτεμβρίου ἐπέσεις εἰς
τὴν πόλιν ἐκείνην τρεῖς μεγάλοι πυρκαϊαί, ἀ-
πὸ τὰς ὁποίας φησισθῆσαν πολλοὶ χιλιάδες
ἀνθρώπων, καὶ ἔμειναν χωρὶς ἄσπιλον 15.000 κρη-
μα δυστυχῶν, Χριστιανῶν καὶ Τούρκων. Ἀλλ'
εἰς μὴν τῆς Τυρκίας ἐδόθησαν διὰ κακοίηματα
καὶ Χριστιανικῶν ἔργων εἰσὶν τὸν ἄλλοτε στρα-
γίοντες εἰς τὸ πειναστικὸν τοῦτο τῆς ἀνεργότητος
μας διόστραμα. εἰ δὲ ταλαιώτεροι Χριστιανῶν
ἐπέσεις τῆς δε κρησὶτε περιφερόμενοι χωρὶς ὀ-
δωρικῶν περιβαλῶν. Ἡ τελευταία πυρκαϊὰ τῶν
29 ἔλαθεν ἀρχῆς ἀπὸ τῆς ἐκείρας τῶν Εὐρωπαϊ-
κων (Φραγκομαχαλῶ), ὅπου κρησὶθησαν διὰ
ἄλλαι μισαὶ ἐπιπέσεις ἔδ πρὸ γίνῃ αὐτῆς ἡ
ἐκείνης κρησὶθησαν κρησὶτες διάφοροι βαθεῖαι
καὶ ταρμαχθεῖς φασαί, ὅπου ἐπέσεις, ὅτι καὶ
ἐπιπέσεις μάλιστα ἀπὸ κακοίητων καὶ φασὶν ἄλλοτε
κρησὶθησαν, ἡ κατὰ τυχρὸν συμβεβηκός.

Ἐπειὰ τούτων τὸ πᾶν ἔδ τρέμα εἰς ἐκείνην
τὴν πόλιν, καὶ αὐταὶ εἰ διαφόροι της ἐκείνης
Πρῶτος διακρησὶτες τὸν αὐτὸν κρησὶον. Ἐπὶ
δὲ εἰς ταυτῶν κρησὶτων αἱ Τούρκαι κρησὶται
καὶ κατελελυμένοι τὰς ἐκείνας, ὅπου ἐπεγίνθη
μας ἀπὸ μέρους τῆς ἐκείνης ἀγαθότῃ ἀδοξί-
μας, ὅπου εἰς τὴν μέση τῶν φλογῶν, καὶ

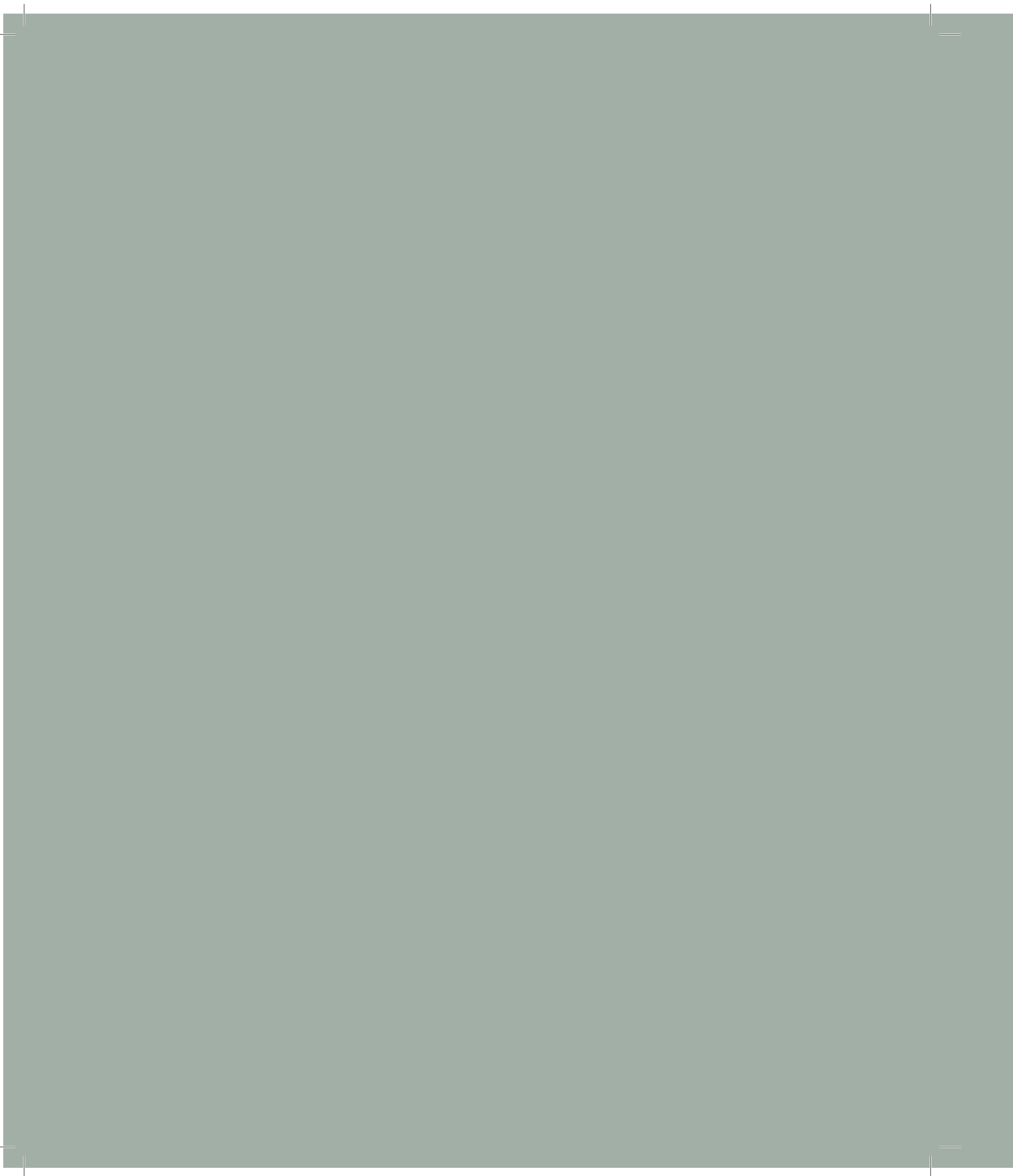
δυστάτας τὸ καλῶτα σποῦν εἰς Ἰατρὴν Γάλλο
καὶ, εἰς τὴν ἡ γινῆ ἔργου τοῦ κρησὶ ἀποκατα-
μα, ἐπὶ τῆς ἐκείνης εἰς τὸ εἰς τὴν τῶν
Γάλλων, καὶ τὰς παρεβῆσαν αὐτὰ ἄλα σποῦ καὶ
ἀδλαδῆ. Εἰς τὸ αὐτὸ συμβεβηκός ἔπῃς ἡ-
μογεθῆς ἔπῃς κρησὶταις κρησὶταις τὴν μὴ ἔπῃς
κρησὶταις κρησὶταις κρησὶταις εἰς διάφορα κρησὶ
κρησὶταις, τῶν ἔπῃς ἡ κρησὶταις ἔπῃς τὸν Χρι-
στιανικὸν τούτων αὐτοκρησὶταις καὶ μετὰ κρησὶ
κρησὶταις ἔπῃς εἰς τὴν ἐκείνας τῆς, καὶ ἐκρησὶ
κρησὶταις κρησὶταις τῆς ἐκείνης τῆς ἐκείνης, κρησὶ
κρησὶταις κρησὶταις τῆς ἐκείνης τῆς ἐκείνης.

— Ἀπὸ ἐθέσεως ἐπέσεις της Κερκίρας
καὶ Λευκαδίας πληροφορούμεθα, ὅτι ἡ Πέρτα
ἐπέσεις κρησὶταις κρησὶταις κρησὶταις, ἔπῃς
κρησὶταις κρησὶταις κρησὶταις τῶν ἀρχαίων τῶν
Ἀλβανῶν, ὅπου κρησὶταις κρησὶταις κρησὶταις με-
τὰ τοῦ Κρησὶταις, ἐπέσεις κρησὶταις κρησὶταις
κρησὶταις εἰς τὸ ἔπῃς, κατὰ ἐπέσεις καὶ ἐκεί-
νης, ὅπου κρησὶταις ἀπὸ τῶν στρατοκρησὶταις
κρησὶταις εἰς Σάλλον. Ὁ Κρησὶταις, ὅπου κρησὶ
κρησὶταις εἰς τὸ στρατιώτικον τῶν Κρησὶταις, κρησὶ
κρησὶταις κρησὶταις κρησὶταις, κατὰ κρησὶταις
κρησὶταις τῆς ἐκείνης, ἐπέσεις κρησὶταις κρησὶταις
εἰς τὰ ἐκείνης μετὰ τῆς στρατιῶν τῆς, καὶ κρησὶ
κρησὶταις κρησὶταις κρησὶταις μετὰ τὸν ἐκείνης
κρησὶταις τῶν ἐκείνης Κρησὶταις. — Ὅτι ἡ
Κρησὶταις κρησὶταις ἀποκαταστάσῃ ἔπῃς εἰς τὰ
Κρησὶταις, ὅπου κρησὶταις κρησὶταις κρησὶταις
κρησὶταις κρησὶταις κρησὶταις ἀποκρησὶταις ἔπῃς
κρησὶταις καὶ αὐτῆς τοῦ Κρησὶταις ἡ ἐπέσεις.

— Βεβαιούμεθα κρησὶταις, ὅτι ἡ Κρησὶταις
Κρησὶταις κρησὶταις, Πρῶτος ἐκείνης τῆς
Ἀγγλίας κρησὶταις τῆς Ὀθωμανικῆς Πέρτα, ἀκρησὶ
κρησὶταις διὰ τῆς Κρησὶταις κρησὶταις. Ἐκρησὶταις
κρησὶταις κρησὶταις κρησὶταις, ὅτι τὸ κρησὶταις
κρησὶταις κρησὶταις τῆς ἐκείνης κρησὶταις αὐτοκρησὶταις
κρησὶταις τῶν ἐκείνης ἀγγέλιος μας ἀποκρησὶταις.

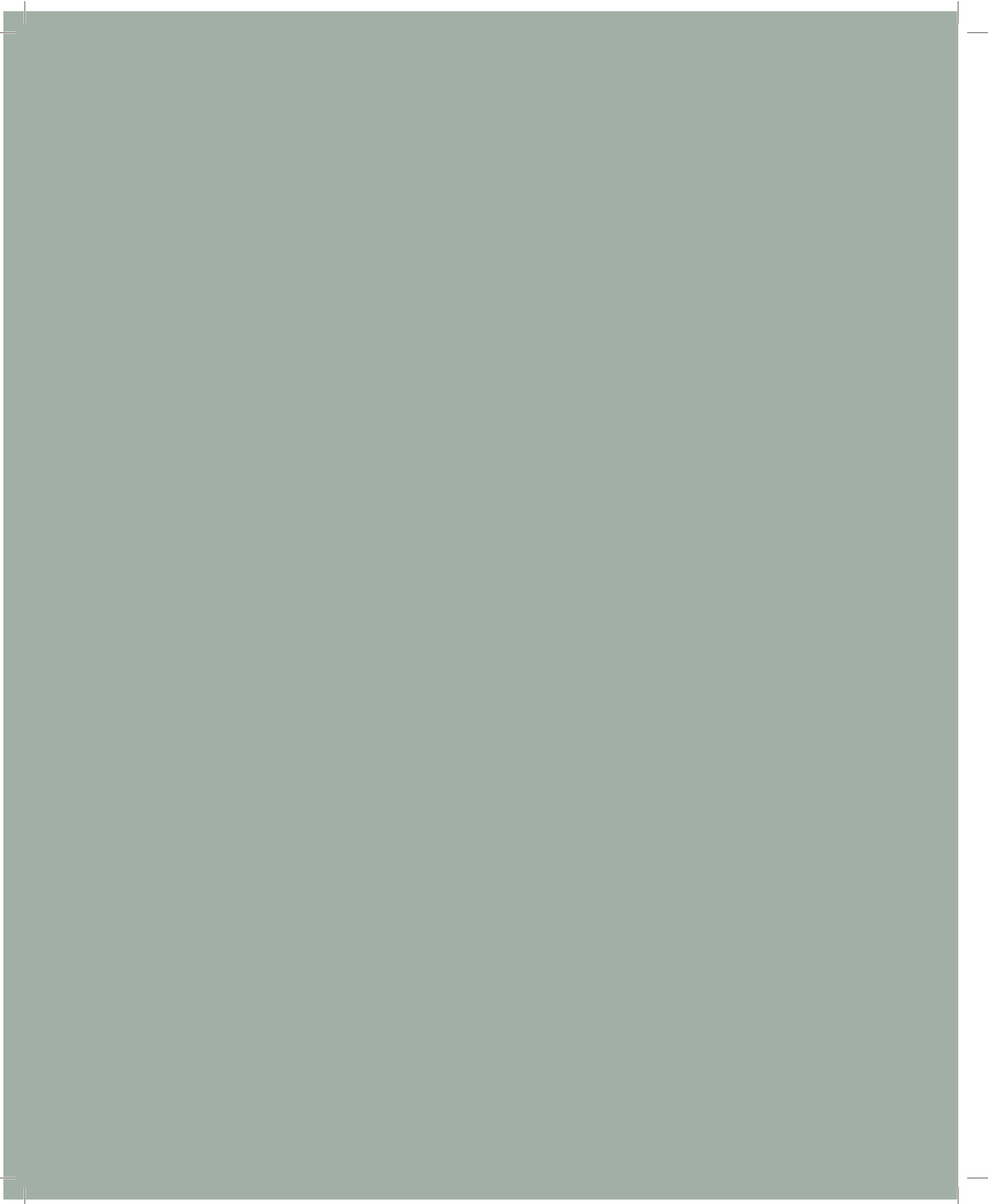
Ἐκρησὶταις ἐπέσεις.

Τῆς 13 Δεκεμβρίου. Κρησὶταις τὸ ἐκείνης τῆς
κρησὶταις ἡ κρησὶταις κρησὶταις τῶν Μεταλλάξιον καὶ Ἀρ-
κρησὶταις κρησὶταις κρησὶταις ἀπὸ τὸ κρησὶταις
κρησὶταις τῆς Ἀφρικῆς ἐκείνης τῆς. Ὅπου αἱ κρησὶταις
Ἀλβανῶν καὶ Γάλλων, ὅπου τῶν Κρησὶταις
κρησὶταις, ὅπου τῶν Κρησὶταις, ὅπου τῶν Κρησὶταις.

8

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΚΑΙ ΔΙΧΟΝΟΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΣΩΤΗΡΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ

Το 1821, οι εμφύλιοι και το DNA των Ελλήνων

.....

119

ΕΜΦΥΛΙΟΣ. ΜΙΑ ΛΕΞΗ ΠΟΥ ΜΑΣ ΠΛΗΓΩΝΕΙ και, δυστυχώς, μας ακολουθεί από τους... αρχαίους ημών προγόνους, για τους οποίους και είμαστε υπερήφανοι. Παρ' όλα αυτά, καθώς φαίνεται κι εκείνοι, εκτός των άλλων, μεγαλουργούσαν και στις εμφύλιες ανθρωποσφαγές. Μακραίωνη, ελληνική παράδοση; Οι Ολυμπιακοί Αγώνες οδηγούσαν κάθε τετραετία σε μια εκεχειρία που διέκοπτε, καθώς φαίνεται, τον διαρκή εμφύλιο πόλεμο...

Ο Ηρόδοτος στο όγδοο βιβλίο των Ιστοριών του («Ουρανία») σημειώνει: «Στάσις γὰρ ἔμφυλος πολέμου ὁμοφρονέοντος τοσοῦτω κάκιον ἔστι ὄσφ πόλεμος εἰρήνης». Δηλαδή, ο εμφύλιος πόλεμος είναι τόσο χειρότερη καταστροφή από τον καθαυτό πόλεμο όσο κι ο ίδιος ο πόλεμος από την ειρήνη...

Δυστυχώς, εμφυλίους είχαμε όχι μόνο μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, αλλά ακόμη και κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821. Καθώς συμπληρώθηκαν, λοιπόν, 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821 και παρότι γιορτάζουμε με μια σειρά εκδηλώσεις τον αγώνα για την απελευθέρωση, οι νεότερες γενιές μπορεί και να μη γνωρίζουν ότι από την έναρξη του αγώνα για ανεξαρτησία υπήρξαν δύο διαδοχικοί εμφύλιοι σπαραγμοί (1823-1825).

Οι διαμάχες προεστών και στρατιωτικών υπέβοσκαν ουσιαστικά από την έναρξη του αγώνα για ανεξαρτησία. Το πρώτο εξάμηνο η πολιτική κρίση εξελίχθηκε σε εμφύλιο πόλεμο, με αντι-

μαχόμενες παρατάξεις από τη μία πλευρά τους σημαντικότερους στρατιωτικούς της Πελοποννήσου, με επικεφαλής τον Κολοκοτρώνη, και από την άλλη τους πιο σημαντικούς πολιτικούς της Πελοποννήσου και τους νησιώτες.

Οι πρώτοι κατηγορούν τους δεύτερους ότι θέλουν να παραδώσουν την Ελλάδα στις ξένες δυνάμεις, ενώ οι πολιτικοί εκφράζουν φόβους για τις δικτατορικές τάσεις των στρατιωτικών. Η πλάστιγγα θα γείρει σχετικά εύκολα υπέρ των πολιτικών, που είχαν τη δύναμη και τον πλούτο, συσπείρωναν τους νησιώτες εφοπλιστές και κεφαλαιούχους, τους περισσότερους Ρουμελιώτες οπλαρχηγούς, το μεγαλύτερο μέρος των Πελοποννήσιων γαιοκτημόνων, τους Έλληνες του εξωτερικού και τους περισσότερους φιλέλληνες.

Το έναυσμα για τον δεύτερο εμφύλιο έδωσε η άρνηση των κατοίκων της Τριφυλίας να πληρώσουν φόρους στην κυβέρνηση Κουντουριώτη. Αυτός έστειλε στρατεύματα, για να επιβάλουν τη θέληση της κυβέρνησης. Με τα χρήματα του πρώτου μας δανείου (!) ο Κουντουριώτης θα στρέψει τους Στερεοελλαδίτες εναντίον των Πελοποννησίων, ενώ σε ενέδρα έξω από την Τριπολιτσά θα σκοτωθεί ο γιος του Κολοκοτρώνη, Πάνος. Ο Γέρος του Μοριά συντετριμμένος από τον θάνατο του γιου του αποσύρεται στη Βυτίνα, μετανιωμένος για τη συμμετοχή του στον εμφύλιο. Ένας τρίτος, ακόμα αγριότερος εμφύλιος σπαραγμός θα ξεσπάσει το 1832, μετά τη δολοφονία του Ιωάννη Καποδίστρια, που οδήγησε στο νέο ελληνικό κράτος.

Ο Τρικούπης για τους δύο εμφύλιους σημειώνει: «Μικρός ἦτον ὁ πρῶτος ἐμφύλιος πόλεμος, μικρά καί τά κινήσαντα αὐτόν αἷτια, μικροῦ λόγου καί οἱ σκοποὶ του. Ἡ Ἀρχή, τό μῆλον τῆς ἔριδος, ἦτον ἐφήμερος, διότι ἐφήμερα, ὃ ἐστίν ἐνιαύσια, ἦσαν καί τά βουλευτικά καί τά νομοτελεστικά [...] Ἀλλά λίαν δεινός καί λίαν φθοροποιός κατήνησεν ὁ δεύτερος ἐμφύλιος πόλεμος προκειμένης ὄχι ἐφημέρου ἐξουσίας ὡς ἄλλοτε, ἀλλά καταστροφῆς καί ἐξοντώσεως τῶν ἰσχυρῶν τῆς Πελοποννήσου. Ἐξώκειλε δέ ἔνεκα τούτου καί εἰς τόσῃν κακοήθειαν, ὥστε ἡ εἰς τήν Πελοπόννησον εἰσβολή, τῶν πέραν τοῦ Ἴσθμου στρατευμάτων δοθέντων εἰς ἀρπαγὴν καί εἰς ἀκολασίαν, ἀνεκάλεσεν εἰς τήν μνήμην τῶν παθόντων ὅσα κακά ἔπαθαν ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Ἀλβανῶν οἱ πατέρες αὐτῶν».

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἄρθ. 79

Δεύτερον ἔτος.

Τὸ εἰκὸν ἔτος, ἢ: κλίση
ἑταίω.

Μεσολύγιον, 9 Σεπτεμβρίου. 1825. Τετάρτη

ΚΕΝΤΡΙΚΑ.

ΠΡΟΣΩΡ. ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ τῆς ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ.
Ἡ ΠΡΟΣΩΡ. ΔΙΟΧ. τῆς Π. ΔΥΤ. Κ. ΕΛΛ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ.
Πρὸς ἀπαντὰς τοῦς Κατοικοῦς τῆς Δυτικῆς
Ἑλλάδος.

Δ : α κ η ρ ὀ τ ῆ ς .

Ὅλος ὁ κόσμος ἐμολογεῖ, καὶ αἱ καθή-
μερικὰ κτῆρα τῆς Βουλγαρίας, ὅτι ἡ κρίσις,
ἡ τιμὴ ἔκαστου, καὶ ἡ ἀδελφικὴ πρὸς ἀλ-
λόλους ἀγάπη, ἔσται σπουδαῖον τῶν ἀδελφῶν,
τῶν Παναγιωτιστῶν καὶ τῶν φρονήτων, καμνω-
δόξων καὶ θαύματων, διότι θαύματα ἐσταθή-
σαν τὰ εἰς ἰσσορῶν χρόνον καταθρονατάρια, καὶ
ἐκ παλαιῶν μίαν φρόνητα Ἑλλήνων καὶ ἐκ
κατατρεπόμενῶν ἡσασ μωρότων Βαρβαρικῶν
στρατιωμάτων τοῦ μεγάλου Κράτους τῆς Τυρκίας,
καὶ ἐκ καταπεπιεσμένων μὲν εὐταροειδέων ἴσων
Ἑλλῶν τὴν τῆς ἐκπέλευτα κάθε χρόνου εἰς
τὸ Ἀρχιεπίσκοπον. Ἐπειδὴ ἡμῶς τῶν παρόντων
πέποιθε χρόνον ἐκμάχων ἐκ ἀποχωρηθῶν ἀ-
πὸ ἡμῶς ἢ ἐλίγη καιρὸς αἰ ἀρεταὶ αὐτοῖς,
ἐκκαμώσαμεν καὶ περισσότερα παρ' ἄλλων ἐ-
νόητα εἰς ἴσων τῶν ἑρῶν ἀγῶνα μας. Ἰδὼν
λαίπιν, ἔσται εἰ ἀδελφικῶς ἀδελφότητι τῶν ἑσσορῶν
αὐτῶν τῶν ἀρετῶν ἐκμάχων, εἰς τὰς τὰ ἐπιχει-
ρήματα εὐτυχίῳ καὶ ἐπιτυχίῳ τῶν σκοπῶν των.

Γενναῖοι Ὀπλαρχεῖται, καὶ λαϊκοὶ ἀξιο-
ματικοὶ στρατιωτικοὶ τῆς ἁγίας Δοξ. Ἑλλάδος ἡ
Νεία λαμπρὴν ἐτάβην ἔχετε ἔμπροσθέν σας
εἰς τὸν ἀδελφῶν - μίαν τῶν ἐταβῶν ἴσων τῶν
ἐπιτρέψατε ἑμῶς εἰς τὴν καὶ τὰ περὶ
καί τὰ περὶ καταθρονατάρια σας ἐπιτρέψαται, ὅτι
θέλετε τὸ διακρίβει καὶ εἰς τῶν ἀδελφῶν καὶ
ἑσσορῶν - ἀλλὰ εἰς πρέπει εἰς ἀπομνηστέον,

ὅτι εἰς τὸν ἀπομνηστέον εἰς φρονήτων ἑσσορῶν
καὶ ἑσσορῶν, ἀδελφικῶς πρὸς τῶν
ἀδελφῶν καὶ τῶν φρονήτων σας εἰς τῶν σπου-
δαῖων ἢ ἐμῶν, καὶ ἡ ἀδελφικὴ ἀγάπη
χωρὶς αὐτῶν ἴσων μίαν, ἴσων λαμπρῶν
καταθρονατάρια, εἰς εἰς ἑσσορῶν καὶ τραχῶν
ἔσται εἰς αἰ ἀρεταὶ ἑσσορῶν, καὶ αὐτῶν τῶν
ἑσσορῶν ἢ ἑσσορῶν καὶ ἀδελφῶν, πα-
ραλλότως καὶ κατατῶν ἀδελφῶν. Ὀμοειδί-
τες λαίπιν, Γενναῖοι τῶν Πατριῶν ἡ-
πιόμαχων, συσταματωθέντες εἰς τῶν τῶν Με-
σολυγίῳ μὲν τῶν Γενναίων τῶν Στρατιωτῶν Γεω-
ργίου Καραϊσκάκη, διακρίβεται ἀπὸ τῶν Σ.
Δυτικῶν ἀρχῶν τῶν κατὰ τῶν ἐσσορῶν ἐπι-
χειρημάτων - καὶ μὴ ἀμφισβῆλλετε, εἰς
ἢ τῶν Νείων ἑσσορῶν εἰς ἀπομνηστέον καὶ
καίτοι, εἰς τὸν σπουδαῖον τῶν κατὰ τῶν
αὐτῶν τῶν ἑσσορῶν καὶ ἑμῶν ἀγῶνα σας.
Ναί, μὴ τὸ ἀμφισβῆλλετε, ἔχοντες παρά-
δογμα τῶν ἀπομνηστέων ἀδελφῶν σας, τῶν
Γενναίων ἑσσορῶν τῶν Μεσολυγίῳ, εἰ
ἑσσορῶν ἑμῶν σφικτῶ ἀπομνηστέον μὲν εἰς
ἐμῶν καὶ εὐλαμπῆ ἀγάπῃ, καὶ φρο-
νήτων τῶν πατριῶν τῶν Πατριωτῶν καὶ
τῶν ἀδελφῶν, ἴσων ἄλλο εἰς ἀπομνηστέον
εἰς τῶν ἐσσορῶν τῶν ἐσσορῶν, παρὰ τῶν
ἑσσορῶν σφικτῶ των, εἰς τῶν τῶν φρο-
νήτων ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν, τῶν ἀπομνη-
στέων καὶ τῶν μίαν εἰς ἑσσορῶν πλῆθος
καὶ μὴ εἰς τῶν, εἰς τῶν εἰς ἀπομνηστέον
τῶν Πατριῶν ἀπομνηστέων τῶν ἐσσορῶν,
ἑσσορῶν εἰς ἑμῶν, εἰς ἑμῶν, ἀλλὰ πολ-
λαῖς φρονήτων, καὶ ἑσσορῶν καὶ πλῆθος
εἰς τῶν ἐσσορῶν μὲν τῶν ἑσσορῶν καὶ σπουδαῖων
των καταθρονατάρια καὶ ἑσσορῶν
Γενναίων λαίπιν καὶ εἰς εἰς μίαν εὐχὴ εἰς
πολλὰ σφικτῶ, ἔχετε βεβαιώθητα εἰς κα-

121

Μήπως, λοιπόν, τελικά ο διχασμός, η διχόνοια -που τη βιώνουμε έντονα και στις μέρες μας-, η εμφύλια διαμάχη είναι μέσα στο DNA μας; Υπάρχουν, άραγε, κάποια... προαιώνια βιολογικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά; Μάλλον δεν ισχύει κάτι τέτοιο. Οι άνθρωποι, δυστυχώς, πολεμούν μεταξύ τους, είτε σε εμφυλίους είτε σε καθαυτούς πολέμους, για την εξουσία, την επικυριαρχία, την εύφορη γη, τους φυσικούς πόρους, τα χρήματα. Κι αν κάποιος ρίξει μια ματιά σε όλους τους εμφυλίους, θα εντοπίσει εύκολα αυτά τα χαρακτηριστικά. Για να εξηγήσει κάποιος τις εμφύλιες συγκρούσεις δεν αρκούν επίσης απλά αναφορές σε... προσωπικές φιλοδοξίες, φιλίες, έχθρες, αντιζηλίες, εκδικήσεις και πάει λέγοντας.

Η πορεία προς την ανεξαρτησία, την εθνική... ολοκλήρωση, οδηγεί σχεδόν αναπόφευκτα σε μια σύγκρουση ιδεών και συμφερόντων. Είναι επιτακτική ανάγκη να ξεκαθαριστεί με ποιον τρόπο, ποια μορφή, ποια στρατηγική και από ποιους θα οδηγηθεί. Από ποιους, δηλαδή, θα ελεγχθούν τελικά αυτή η πορεία και η επόμενη μέρα...

Ο ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ. ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΥΔΡΑΣ.

Αρ. 136^η

ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΥΔΡΑΣ.

Υδρα, 29 Ιουνίου 1825.

Δευτέρα.

* Είσοδος γὰρ τοιαύτην βόλευται εἰς τὴν ἑστῆσαν ἡμέραν,
ὅταν καὶ χωριστῶν ἡμερῶν καὶ ἡμερῶν πάντων.
(ἄρ. Πρωτ. Βουλ. τ. Κοι. Α')

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ.

Απόσπασμα γράμματος Τῷ Στρατηγῷ Κολοκοτρώνη τῆς 26 Ιουνίου, φιλίντος ἀπὸ Μαγουλινῆς πρὸς τὸ ἐξοχὸν ὑπουργεῖον τῶν Πολιτικῶν.

* Κατὰ τὴν 23 τοῦ ἤδη λήγουσας προίας πληροφορηθεὶς ἐκ τῶν γραμμάτων τῆς Διοικήσεως, ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἦτον νὰ κἀμῃ ἀπίδασιν εἰς Νάυσαρον, ἀπεράσιστα νὰ δώσω γενικὴν μάχην περὶ τὰ Τρίκορρα, ὥστε κελὸν αὐτὸν νὰ τοῦ ἀκέρειον τὴν ἐλπίδα τῆς ἐνώσεως.

Εδίδωσα λοιπὸν τῶν Στρατηγῶν Δημήτριον Κολοκοτρώνη μὲ δύο χιλιάδας νὰ προκαταλάβῃ τὸ Βαλτίτσι· τοῖς Στρατηγῶς Καννέλλον καὶ Παπατσώνη καὶ τὸν υἱὸν μου Γενναῖον μὲ 3 χιλιάδας, νὰ προκαταλάβουν τὰ χαρακώματα (ταμπούρια) τῶν Τρίκορρων, καὶ τοῖς Κυρίοις Ζαήμεν, Λόντου καὶ Νοταρᾶν, Πετμεζῆν καὶ Σουλωτῆν μὲ 4 χιλιάδας, οἵτινες ἦσαν εἰς τὸ Λεβίδι, νὰ ἔλθουν εἰς τὴν ἐπάνω Σχρέπαν διὰ νὰ τοῖς μεταχειρισθῶ καὶ ἂ ἡ περί-

στασι τοῦ πολέμου ἤθελε τὸ καλύτερον. Ὁ Κολοκοτρώνης προκατέλαβεν ἐγκαίρως τὴν διορισθεῖσαν θέσιν· εἰ ἐκ Λεβιδίου ἐβόησαν τὴν αὐτὴν ἐσπέραν εἰς τὴν Σχρέπαν· ὁ δὲ Δελιγιάννης, Γενναῖος, Παπατσώνης καὶ λοιποὶ, ἀπὸ κακῆς τύχης λαβόντες καὶ ὀδὸν ἐν γράμματι τοῦ Ζαήμεν, Λόντου καὶ Νοταρᾶ, διήκουν πρὶν κινῆσθαι ἔγραψον εἰς ἐμὲ, λέγοντες, ὅτι ἀνέτοιμα ὄντες δὲν δύνανται νὰ ἐκστρατεύωσιν ἐκείνην τὴν ἡμέραν, (ὑπεροὺς ὅμως εἰσαθόντες ἐκστράτευσαν), ὑποπτευθέντες ὁ Καννέλλος καὶ Γενναῖος τὴν ἐλλειψὴν ἐκείνου, δὲν ἤλθον τὴν νύκτα νὰ προκαταλάβουν ὄλας τὰς ἀναγκαίας θέσεις τῶν Τρίκορρων.

Ὁ Ζαήμεν ὅμως, Λόντος, καὶ Νοταρᾶς, ἐθάσαντες κατὰ τὴν 24 τὴν ἐσπέραν εἰς Σχρέπαν, ἀναψάν τὰς φωτιὰς τῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπληροφορέθησαν οἱ ἐχθροὶ τὸν ἐρχομὸν τῶν στρατευμάτων, καὶ περὶ τὰ ἐξημερώματα ἐκινήθησαν ἐκ Τριπολιτσᾶς διὰ νὰ προκαταλάβωσι τὰ Τρίκορρα.

Ο δὲ Δελφιδάνης καὶ ὁ Γενναῖος μαθόντες ἀπὸ γράμματα τὴν εὐαγγελίαν τῶν ἰδίων μας εἰς Σχρίπαν, ἀκολούθησαν καθὼς τοὺς εἶχα διορίσει φθάσαντες ἑμμοι: συγγενῆς μὲ τοὺς ἑθνοὺς εἰς τὴν αὐτὴν θίσιν, δὲν ἰδωθήσαν να προκαταλάβωσι καὶ νὰ ἀγχιώσωσι ὅλας τὰς ἀναγκαίας θέσεις τῶν Τριπόρων, ἀλλὰ μίρος μὲν προκαταλάβωσιν αὐτοὶ, μίρος δὲ οἱ ἑθνοὶ· καὶ οὕτως ἀρχίσωσι ὁ ἀρεβολισμός. Εὐνοήθη δὲ τότε ἐκ Βαλτιτσίου ὁ στρατηγὸς Κολοκόπουλος, διὰ νὰ ἴδῃ εἰς τὴν μάχην· ἀλλ' εἰς τὴν πεδιάδα τὸ ἵππων τοῦ ἑθνοῦ τὸν ἀνάγκασε νὰ ὑποχωρηθῆ εἰς τὴν προτείραν τοῦ θίσιν, καὶ ἀκολουθεῖ τὸν ἀποτόμισι νὰ δώσει βοήθειαν.

Ἐγὼ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἔβησα εἰς τὴν Σχρίπαν, καὶ διάταξα τὸν στρατηγὸν Νουτάρην νὰ προκαταλάβῃ ἐν Τσιμαρί, καὶ τοὺς Καλαβροτινοὺς Καπιτανίους ἐν ἄλλοι πλάγῃσι καὶ ἀνορθῶν τοῦ Γενναίου.

Ἡ μάχη ἐξήκολούθη ἀπὸ τῆς δάδεκα ἡσ: εἰς τὰς ἑπτὰ ὥρας εἰς τὸ γαράκιμα τοῦ Δελφιδάνη καὶ Γενναίου. Ὁ ἑθνοὺς ἔως τότε δὲν ἦτον συγγενωμένος εἰς τὴν μάχην, ἀλλ' ἦτον ἐκπλωμένος καὶ εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Τριπολιτσῆς διὰ θίρος, καὶ ἐπέλεον ἐκ διαλεγμάτων βοήθειαν ἀπὸ Τριπολιτῶν εἰς τὴν ἰδικαίς του, καθὼς κ' ἐγὼ ἀπὸ τὴν ἐπάνω Σχρίπαν εἰς τοὺς ἡμετέρους.

Ἐς τὰς 7 ὥρας ἐγὼ μὲν ἔβησα τὸν στρατηγὸν Λόντον, διὰ νὰ καταβῆσιν τοὺς Καλαβροτινοὺς εἰς ἕνα παρακατηνὸν Τσιμαρί, καὶ νὰ τοὺς ἀδύχησιν εἰς τὴν μάχην· οἱ δὲ ἑθνοὶ ἰ-

συγγενωθήσαν, ἐξελθόντες ἀπὸ Τριπολιτῶν ὅλας, στρατηγούμενοι ἀπὸ αὐτῶν τὸν Σατράπην, καὶ ἐφόρασαν κατὰ τὸν χαρακώματος τοῦ Γενναίου κατὰ κράτος, ἀλλ' ὁ Γενναῖος ἀπίκρουσε μὲ πολλὴν γενναϊότητα τὰς ἐσθῆς ὅλας τοῦ ἑθνοῦ, καὶ εἰς μίαν ἀπὸ αὐτῶν ἔπασιν ἐνδόξως ὁ στρατηγὸς Παπατσώνης.

Ὁ δὲ ἑθνοὺς τότε ἔκαμε προσβολὰς καὶ εἰς δια τ' ἄλλα χαρακώματα, καὶ ἡ μάχη ἔγινε γενναϊότητα, καὶ τῶσον τρωματικὴ ἐκατέρωθεν, ὥστε τριαυτὴν σχεδὸν δὲν ἐνθυμούμαι. Ὁ ἀντιπράτης Νουτάρης, κατὰ τοῦ ὁποῦ διαβύθη ἡ δυνατώτερα ἐσθῆ τοῦ ἑθνοῦ, ἀπὸ εἰς τὴν γενναϊαν τοῦ ἀντίπασιν ἐφρονέθη ὁ ὑπασιγὸς τοῦ Χρήσου Παναγιώτης, καὶ ὁ ἴδιος ἐκινδύνωσε, δὲν ἐβουλήθη πλέον νὰ κρατήσῃ τὴν λιποτακτικόντας Κορινθίους.

Ἀπὸ δὲ, ἐκτὸς τῶν ἐκείνην στρατηγὸν Παπατσώνη, καὶ ὑπασιγὸς τοῦ Χρήσου Παναγιώτης, ἐφρονέθησαν ἄλλοι 11 σημαντικοὶ ἀξιωματικοί μας, ὁ Γεώργιος Αἰωνιωτάτης, ὁ Ν. Ταμπουκόπουλος, ὁ Παπακώτης Μπούρας, ὁ Τσοῦκος καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Πολυχρόνης, ὁ Παπαγαβούλας, ὁ Χριστόπουλος Μέντης, ὁ Τσοῦκος, ὁ Θεοδοράκης Ραζῆ, ὁ Αθανάσιος Παπαδόπουλος καὶ ὁ Αποστόλης Παπαδόπουλος, καὶ μεγάλως ἐκινδύνωσαν οἱ στρατηγοὶ Δελφιδάνης καὶ Λόντες, καὶ ὁ ἀντιπράτης Νουτάρης, ἐβουλήθημεν τέλος πάντων νὰ παραιτήσωμεν τὰς θέσεις μας, οἱ γενναῖοι οὗτοι 13 φρονεθόντες ἀξιωματικοὶ ἔπασιν ἐνδόξως βφρονιδυνύοντες διὰ νὰ ἐμψυχώσωσι τοὺς στρατιώτας τῶν· τὸ εἶ-

ροποιούν παράδειγμα όμοιο της λεηλοποι-
ξίας των Κορινθίων το όποιον έμαθή-
θησαν οι περισσότεροι των Καλαβρυτι-
νών, έπέρασε την γενικήν τροπήν, μ' έ-
λον ότι εις την μάχην ταύτην μόνον
3ο Έλληνας προηθήσαν· των δέ εχ-
θρών περίτοις εξακόσιοι έπισαν, πε-
ζοί και ιππείς, και μεταξύ αυτών πολ-
λοί σηκωτικοί.

Οι αδελφοί μας επιστοματώθησαν όλκι
εις τα περί της Αλωνιακής και του
Λαοιδίου, και άλλη μάχη έως σήμεραν
δέν ικροτάθη·

ΠΑΡΗΛΑΒΩΝ τής 28 Ιουλίου.

Ο Στρατός Η. Α. ελευθέρως λαμβάνει ορισμόν επί
της τρεπείας Αλωνιακής και της Καλαβρυτικής. Όσο της Έπι-
σχόης επί Ηπειρωτικής ιστορίας επί κατηρημένων.
Είς τάς δέ, καταχρηστικώς τήσδε λέγει κατά της
Αλωνιακής περιπέτειας, λαοδίου αόριστοι. Έτοι εις το
Έκτ' αριθμόν αναφέρεται, να έλατθή. Πραγματική της Η-
πειρωτικής διακ. ίσοι έτοι έτοι ελευθέρων, να έλα-
μνα εις τα Σπάρτια, έτα ε' αναφέρεται τέλος πάντων
την έξουσίαν ή Τραπεζιανών, έτοι έφρονται προσηγορι-
αίς επί τήσδε έτοις μας οι φερραίοι έτοις, έτοι να έ-
καθίστανται τήσδε έτοις έτοις έτοις έτοις έτοις.
Αυτοί έτοι έτοι έτοις έτοις έτοις έτοις έτοις.

Ευχαριστούμε Κ. Π. Μακρομυγλή,
Εξουχίτατε Κ. Α. Τρωπακή και γεν-
ναία Καπεταναίοι τής Σπάρτης.

Αδελφοί! τόσα και τόσα γράμματά
μου έλάθετε, και εις κανένα άποκρι-
σόν σας δέν έλαθον· ή σιωπή σας μά
φέρει εις μεγάλην άπορίαν, ως δέν
δύναμαι να γνωρίσω τάς αίτίας, και
έτοι μόνον έτοι, αλλά και κάθε εύαι-
σθητος Έλληνας. Η Σπάρτη, έτοι διά
τάς μεγάλας άνδραγαθίας και ήρωί-
κά της κατορθώματα ημιζείται το άν-
θος τής Ελλάδος, άδιαφορούσα ήδη εις

την κλονιστήν τής Πελοποννήσου ά-
μαρτία· έτοι της τής έτοις έτοις. Δέν
πρέπει όμως να κοιτάται άκόμη εις αυ-
τόν τον λήθαργον, αλλά και να λά-
βη τά έπλα εις χείρας, και να τήν
βουθήσει, έτοι να μην χαθή· ή μή γέ-
νοιτο! έτοι και ή Σπάρτη μετά ταύ-
τα δέν θέλει μιναι άπηλλαγμένη από
τάς μάστιγας του εχθρού. Αισιόν έτοι
έτοις πλέον, έτοι τρέψη, και έτοι
βουθήσει την Πελοπόννησον, έτοι έτοις
να σωθή και αυτή. Πού τόσον και-
ρόν, αδελφοί, τα όπλα τής Σπάρτης;
Πού Σπαρτιατάς; Πού ή άνδρα των;
Πού ο ήρωισμός των; Πού ή φιλοτι-
μία των διά την αγάπην τής Πατρί-
δος; Διά τι δέν έτοις τέλος πάν-
των; Διά τι δέν τρέχουσι κήν τώρα;
Διά τι άμείλουν το τούτου εδάφους,
εις το όποιον έτοις να αύξηση την
δούαν και υπόληψίν των; Μεγάλη ά-
διαφορία! Μεγάλη άμελεια! Μεγάλη ή-
λιθιότητα! Μεγάλα λήθαργος! Μεγάλη ά-
σπλαγγνία! Μίγα κακόν θεωρείται τήν
σήμεραν από το μέρος τής Σπάρτης!
Αυτή έτοις την Πατρίδα κλονιστήν-
την· δέν τήν σωθεί! Αδελφοί! Μην ά-
διαφορητε πλέον, μη κοιμάσθε, άλλ'
έτοις και έτοις τής Σπάρ-
την εις την λαμπραν δούαν, ή όποις
την καρτερία· έτοις, έτοις ή μή γένοιτο,
χαθή ή Πελοπόννησος, εις ποιον τόπον
θα κατασύρωμεν διά να σωθώμεν; εις
την δυτικήν και ανατολικήν Ελλάδα;
άλλ' αυται είναι καταπλακωμένοι από
έτοις εις τά έτοις; άλλ' ή έτοις
μάς έτοις. Εις τά σπλάγια; άλλ' ά-
ποθήσωμεν τής πείνας και δούας. Εις
την Σπάρτην; και αυτή δέν θέλει μί-

9

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

*Τα μάτια μου δεν είδαν τόπον
ενδοξότερον από τούτο το αλωνάκι*

- Δ. Σολωμός

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἄρ. 3^{ος} — 4^{ος}
Τρίτη Ἔτος.

Τὰ πάλαι ἔρδη, τὰς πλεῖστον
Θρακῶν.

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ. 13 ΙΑΝΝΟΥΑΡΙΟΥ 1826. ΤΕΤΡΑΗ.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ

ΠΡΟΣΩΡ. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΒΑΛΛΑΔΟΣ.

Ο ΠΡΟΣΩΡΟΣ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ.

Πρὸς ἀπαρτας τοὺς κατ'ὶναιε καὶ παρεπιδή-
μας Νουπλίου ἡμογενοὺς.

Ἐἶναι γνωστὸς εἰς ὅλους ὁ κίνδυνος τοῦ Με-
σολογγίου, ὅστις ἄλλοις δὲν ἔμπορεῖ εὐακα-
τηθῆναι, εἰμὲν μὲν τῆν Βαλλασίαν δόξαμι· ἄλ-
λά κατὰ ὄψιν τῆν ἀπὸ ὀλίγου ἤδη ἡμετέρον ὁ
ἐχθρικός στόλος ἀποκαλεῖται ἐλευθέρως τὰ παρά-
λια τοῦ Μεσολογγίου*), ἐπειδὴ ἡ Τύρραϊκή μεί-
μα, στερημένη ἑλένη πωλεμοφοδίων, τὰ ὁ-
ποῖα ἰσχυροῦται εἰς τὰς διαφόρας καταγωγὰς,
στερημένη καὶ ἀπὸ τροφῆς, φηγακόσθη τὰ ἐπι-
στρέψη· καὶ ἤδη διὰ τὴν ἐκπλοῆσθη, ἀπαι-
τεῖται ἰσχυρὰ ποσότης χρηματικῆς, τὴν ἰσχυρὰν
τὴν Τυρραῖαν ἔν δόξαται ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ ε-
ξοικονομῆσαι. Ὁ μένος πύρρι, ὅστις ἰσχυροῦται,
εἶναι ὁ προωρετικὸς ἔρρος τῶν ἡμετέρον,
ὅσοι ἀισθάνονται τὸν κίνδυνον τῆς Πατρίδος.

Τὰ μέλη τοῦ Σ. Βαλεντινίου Σώματος συ-
μμιλίφειν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὑπὲρ τας ὄγ-

*) ἄρ. τῆν 3^{ος}! Ἰδὲ εἰς τὸν κίνδυνον ἡ Σ. Δο-
πύριος μὲν ἰσχυροῦται, καὶ ἰσχυρὰ τῶν ἡμετέρον!
(Σημ. Σου.)

δομητοὺς δὲς χιλιάδας γρόσια, καὶ ἀνάλογον
ἑλένη συνισφίρει καὶ τὰ λοιπὰ διανοητικὰ
μέλη.

Προσκαλεῖται λοιπὸν καὶ ὅλοι οἱ ἐνταῦθα
Πατριῶται τὸ συνισφίρειν ὅσα ἕκαστος βούλε-
ται, συλλογιζόμενοι, ὅτι εἰς τὴν κερδομῆ-
ταιν οὐκ εἶναι τὸ εὐδὴ τὸ Μεσολογγίον, καὶ
μὲ αὐτὸ ἡ Πατρίς ἀπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων κίνδυν-
ται, καὶ ὅτι, ὅσοι περισσώτεροι συνισφίρειν
ἔχῃ μόνον ἑλένη προσθήσει εἰς τὴν ποσότητα τοῦ
ἔρρου, ἀλλὰ ἑλένη παρακοῆσαι καὶ τοὺς λοι-
ποὺς τὸ μισθῶσαι τὸ παράδειγμα τῶν ἡμετέρον διὰ τὸ
συνεληρωθῆναι ἢ ἀσπαιτημένη ποσότης διὰ τὴν πα-
ροῦσαν ἀνάγκην τῆς Πατρίδος.

Ἡ καταγραφή τῶν ἰσχυμάτων ἑκάστου τῶν Πα-
τριῶτων, ὅσοι ἑλένη τὸ συνισφίρειν, γίνε-
ται εἰς τὴν πλατεῖαν, ἰσχυροῦται τῶν πλατῶν,
ὅσοι ἑλένη παρακοῆσαι καὶ μὲν ἐπιτροπὴ τοῦ Σ.
Βαλεντινίου Σώματος, καὶ ἰσχυρὰ εἰς ἐπιθῶσαι
ταὶ οἱ προωρετικὸι καὶ Πατριῶται.

Ἐν Νουπλίῳ τῆν 7 Δεκεμβρίου 1825.

Ὁ Πρόεδρος Γ. Κουρκιάτης.

Ὁ Γεν. Γραμ. Α. Μανουράτος.

Ἀπίστασμα γράμματος τοῦ Κ. Καλλίου Δι-
λογιστῆ ἀπὸ Μαριουῶ. Τῆν 6 Δεκεμβρίου.

Κατὰ τὴν 2 τοῦ ἐκτελέτου μηνὸς ἐξήρθησαν
τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου τέσσαρες ἀγκυροῦται, εἰ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΑΡΛΑΣ

Επαναστατικός Τύπος: Η φωνή της ελευθερίας

.....

133

10 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1826... Οι «ελεύθεροι πολιορκημένοι» του Μεσολογίου πραγματοποιούν την ηρωική έξοδο, μία από τις κορυφαίες στιγμές όχι μόνο της Επανάστασης του 1821, αλλά και ολόκληρης της νεότερης ελληνικής και παγκόσμιας Ιστορίας. Οι Μεσολογίτες βρίσκονταν υπό την ασφυκτική πολιορκία του εχθρού, παρ' όλα αυτά κατάφεραν να φτάσουν στην ελευθερία. Ελεύθεροι δεν έγιναν πολεμώντας τον εχθρό, αλλά καταπολεμώντας άλλες δυνάμεις, πολύ πιο ισχυρές, οι οποίες πίεζαν τους πολιορκημένους από όλα τα επίπεδα, από όλα τα μέτωπα.

Οι κάτοικοι στο Μεσολόγγι μπορεί να πολιορκούνταν στο σώμα, στη γη, να ήταν υποδουλωμένοι στον εχθρό, αλλά η ψυχή τους, το πνεύμα τους ήταν ελεύθερο, απαλλαγμένο από κάθε είδους πολιορκία, κάθε είδους σκλαβιά, κάτι που αποτυπώνεται στον επαναστατικό Τύπο εκείνης της εποχής. Αξίζει να αναλογιστούμε πως η έκδοση εφημερίδας από Έλληνες στο πλαίσιο της τουρκικής κυριαρχίας ήταν ένα ιδιαίτερα δύσκολο εγχείρημα αρχικά λόγω της έλλειψης τεχνολογίας και τυπογραφικού εξοπλισμού και έπειτα λόγω του περιορισμού τέτοιων ελευθεριών, για αυτό και παρατηρούμε πως ορισμένα φύλλα είναι χειρόγραφα. Ένδειξη πόσο αισθητή ήταν η ανάγκη να λειτουργήσει ο Τύπος, έστω με υποτυπώδη, αναχρονιστικά μέσα.

Διαβάζοντας αποσπάσματα των εφημερίδων αντιλαμβανόμαστε αμέσως ότι η γέννηση του ελληνικού Τύπου στόχευσε στην

ιδεολογική προετοιμασία του έθνους για την ανεξαρτησία και τη σύσταση νέου ελληνικού κράτους. Χρησιμοποιώντας το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο ο συντάκτης των εφημερίδων μιλούσε στην ψυχή των πολιορκημένων, δίνοντάς τους δύναμη να συνεχίσουν τον κοινό τους αγώνα. Με γλώσσα καθαρεύουσα και ύφος ζωντανό και γλαφυρό αποτυπώνονται οι ανακοινώσεις και τα διαγγέλματα της Προσωρινής Διοίκησης της Ελλάδος, αποκαλύπτοντας την προσπάθεια ανασυγκρότησης του ελληνικού κράτους με κοινή εθνική και ιδεολογική συνείδηση. Μεγάλη συγκίνηση προκαλούν οι επιστολές και τα άρθρα γνώμης του επαναστατικού Τύπου. Προτεραιότητες, η μόρφωση των νέων, οι επιστήμες και οι τέχνες ως εφόδια και όπλα ενάντια στον εχθρό. Ο Τύπος συντέλεσε ουσιαστικά στη διαμόρφωση και στην πραγμάτωση μαζικών συμπεριφορών που προετοίμαζαν τις ρηξικέλευθες πολιτικές και κοινωνικές μεταβολές που θα ακολουθούσαν.

Έτσι, οι Μεσολογγίτες, παρά τον ασφυκτικό κλοιό των τουρκο-αιγυπτιακών δυνάμεων από ξηρά και θάλασσα και τις αλλεπάλληλες επιθέσεις, είχαν υψώσει υψηλά το φρόνημά τους και η σημαία της επανάστασης κυμάτιζε στα τείχη της Ιεράς Πόλεως. Ωστόσο, από τα μέσα Φεβρουαρίου του 1826 η κατάσταση στο Μεσολόγγι είχε αρχίσει να γίνεται τραγική. Η πείνα, οι κακουχίες, η εξάντληση των τροφίμων, η έλλειψη του ανεφοδιασμού και η επιθυμία για την ελευθερία οδήγησαν στην ηρωική έξοδο. Αξίζει να τονιστεί ότι πριν από την έξοδο πολλοί συγγενείς, φίλοι και κυρίως γυναίκες την τελευταία στιγμή αποφάσισαν να μείνουν και να πεθάνουν με τους δικούς τους. Ο συνήθης αποχαιρετισμός ήταν *«καλήν αντάμωσιν εις τον άλλον κόσμον»* (απομνημονεύματα Δ. Αινιάν), που σήμαινε ότι όλοι ήταν αποφασισμένοι και κανείς δεν φοβόταν τον θάνατο. Όταν νύχτωσε για τα καλά τη 10η Απριλίου, άρχισε η έξοδος των πολιορκημένων, το φεγγάρι ήταν δέκα ημερών και *«τρομερός αλαλαγμός ηκούσθη εν ταυτώ από το στόμα των Ελλήνων επάνω τους, εφώναξαν όλοι με μίαν φωνήν και ώρμησαν με μαχαίρας και τουφέκια εις το εχθρικό στρατόπεδον»* (απομνημονεύματα Δ. Αινιάν). Όλοι ενωμένοι σε ένα σώμα! Το Μεσολόγγι ύστερα από δωδεκάμηνη πολιορκία έπεσε. Ο Ιμπραήμ μπήκε σε μια νεκρή πόλη, αλλά στην πραγματικό-

τητα το Μεσολόγγι δεν έπεσε, καθώς, όπως έγραψε στη Διοίκηση η Φρουρά από τη Δερβέκιστα, «η πείνα, όμως, το επαράδωσεν, αλλά μην φοβείσθε, διότι εκείνοι όπου εβαστούσαν το Μεσολόγγιον, οι περισσότεροι εγλύτωσαν με το σπαθί» (Εμμανουήλ Πρωτοψάλτης, αλληλογραφία Φρουράς Μεσολογγίου, 1825-1826, εν Αθήναις, εκ του Εθνικού Τυπογραφείου, 1963).

Κατά την έξοδο φονεύθηκαν σχεδόν όλοι οι φιλέλληνες που βρίσκονταν στο Μεσολόγγι, ανάμεσά τους ο Ελβετός Ιωάννης Ιάκωβος Μάγερ, εκδότης των *Ελληνικών Χρονικών*.

Αν πράγματι αναζητήσουμε μια επαρκή ένδειξη ή και απόδειξη της συνέχειας του έθνους μας ανά τους αιώνες, μπορούμε να την εντοπίσουμε στην πάγια μάλιστα μας από καταβολής πολιτισμού: ο αιώνιος πόθος της «ελευθερίας» και η δύναμη του ελληνικού έθνους. Μην ξεχνάμε ότι το πολυτιμότερο αγαθό του ανθρώπου είναι η ελευθερία, μια πολυσήμαντη έννοια, που μπορεί να διακριθεί σε αρκετά είδη, γεγονός που φανερώνει το πόσο δυσεπίτευκτη είναι εν τέλει στην πληρότητά της. Η επανάσταση των Ελλήνων το 1821 και η ηρωική έξοδος του Μεσολογγίου εξασφάλισαν στο έθνος, ύστερα από πολλούς αιώνες υποταγής σε ξένους κυριάρχους, ανεξάρτητη εθνική εστία. Το σθένος, το θάρρος, το μεγαλείο της ψυχής των επαναστατών της υποδουλωμένης Ελλάδας είναι η δύναμη του σύγχρονου Έλληνα. Η έξοδος του Μεσολογγίου διδάσκει ότι οι αγώνες των λαών ενάντια σε κάθε είδους εκμετάλλευση, ενάντια στην αδικία και στον αυταρχισμό αποτελούν τη δύναμη που κινεί την ιστορία, τις κοινωνίες και τα έθνη προς τα μπρος. Οι Έλληνες της Επανάστασης του 1821 έδειξαν ότι μπορούν να νικήσουν αντιπάλους που φαντάζουν πανίσχυροι. Τελικά, η δύναμη της ψυχής είναι μεγαλύτερη από τη δύναμη των όπλων!

ρχών, από Σύρα εις Σύρα, εις τὴν πελοποννησιακήν, ἀπὸ ἑκατομμύριον μίλις τῆς πόλεως, τὸ ἕρπαιον τοῦ Χαϊού-Ουρά, τὰ ζυτάν, καὶ τὰ σιμάρι, ἔργα δὲ τῶν κληρονομίων Ἑλλήνων, καὶ βιβλίον διὰ τῶν ἔργων τοῦ Μοσιλάδου· καὶ ἔρχεται μὲν τῆς κατὰ ἀρχαίους καὶ τὴν ἑσπέρην τῆς χερσονήσου, καὶ τῆς ἐκκρήσεως τοῦ πλοίου.

Γράβειν ἀπὸ Μασσαλίας, ἑστὶ τῆς 23 Μαρτίου ἡ-
βήματα καὶ μέσται εἰς τὴν Βαλκάνου μίαν κτισσο-
γραφίαν ἐκδοῦσα τοῦ πατρὸς τῆς Ἀργεντινῆς, ἀλλὰ
εἰς τὴν ἐκταύρα τῆς ἑλλάδος. Τὴν διακρίνει
εἰς τὴν ἐκταύρα καὶ τὴν ἑλλάδα. Ἡ πόλις μὲν
καταλαμβάνει τῆς σήμερον τὸ πλῆθος καὶ μὲν
τὴν ἑλλάδα καὶ τὴν ἑσπέρην ἀνεκταύρα, καὶ δια-
κρίνειται εἰς ἀνεκταύρα καὶ, χωρὶς καὶ ἀνεκταύρα
τῆς μεταξὺ τῶν σφαιρῶν καὶ ἑκατομμύριον ἑκατομμύ-
ριον καὶ ἀνεκταύρα εἰς τὴν ἑλλάδα, καὶ ἄλλοι μὲν
ἐκρίθησαν Γάλλοι ἀπὸ μισθῶν τοῦ πατρὸς τῆς Ἀργεν-
τινῆς. Ὁ στρατηγὸς Ἀλέξανδρος ἀνεκταύρα μὲν κατὰ
τῆς ἀνεκταύρας, καὶ τὰ ἀνεκταύρα ἐκρίθησαν κατὰ
τῆς ἀνεκταύρας καὶ μὲν κατὰ τῆς ἀνεκταύρας
ἀπὸ αὐτῶν τῶν μισθῶν ἀνεκταύρα εἰς τὴν
Ἀργεντινῆν.

(Ἔργα. Αἰα.)

Αἰτιόθεν 14 Ἀπριλίου.

Ἡ φήμη, ἑστὶ ἡ δόξ τοῦ Οὐίλφελμου ἀνεκταύρα ἡ-
δὲ εἰς τὴν ἀνεκταύρα τῆς ἀνεκταύρας τῆς Ρου-
σσίας, ἀνεκταύρα πρὸ ἄλλων ἡμερῶν εἰς Παρισίον, καὶ
σήμερον βιβλιόγραφον ἀνεκταύρα ἀπὸ γραμμάτων τοῦ Λο-
βίου. Αἱ Ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες, τὸ ἑκατομμύριον ἀνεκταύρα
ἡ ἀνεκταύρα μίση, ἀνεκταύρα ἡ τὸ πλῆθος
γράμματα τοῦ ἑκατομμύριον τοῦ Οὐίλφελμου μὲν, ἀνεκταύρα
καὶ μὲν ἀνεκταύρα πλῆθος τῆς ἀνεκταύρας. Ἡ ἀνεκταύρα τῆς Ρου-
σσίας ἀνεκταύρα εἰς τὴν ἀνεκταύρα ἀνεκταύρα τῆς ἀνεκταύρας τῆς
1812 κατὰ Μοσιλάδου, καὶ ἀνεκταύρα πλῆθος ἀνεκταύρα
ἀπὸ μίση τῆς ἀνεκταύρας ἀνεκταύρα εἰς τὴν ἀνεκταύρα
τῆς Πόλεως ἀνεκταύρας.

Νεότερον ἀνεκταύρα φωνήεν ἑστὶ ἡ δόξ τοῦ Οὐί-
λφελμου ἀνεκταύρα κατὰ Παρισίον.

Ἐκ Κοσταντινουπόλεως ἡ Ἀπριλίου.

Μετὰ τῆς ἀνεκταύρας, τῆς ἀνεκταύρας ἡμερῶν μετὰ τῆς
Ρωσσίας ἡ Κόμισ Μουζόνος, ἀνεκταύρα μίση
ἀνεκταύρα, καὶ τῆς ἀνεκταύρας, ἡ ἀνεκταύρα τῆς ἀνεκταύρας
καὶ τῆς ἀνεκταύρας εἰς τὴν ἀνεκταύρα τῆς ἀνεκταύρας.

Ἡ ἀνεκταύρα τῆς Ρουσσίας, ἀνεκταύρα ἀπὸ τῆς
ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας τῆς ἀνεκταύρας, ἀνεκταύρα τῆς
ἀνεκταύρας εἰς τὴν ἀνεκταύρα τῆς ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας
κατὰ τῆς ἀνεκταύρας.

« Οἱ Σύρα, ἡ ἀνεκταύρα ἀνεκταύρα εἰς Κοσ-
ταντινουπόλεον ἡμερῶν, ἡ ἀνεκταύρα ἀνεκταύρα, καὶ
« ἡ Σύρα ἀπὸ τοῦ ἀνεκταύρα καὶ εἰς τὴν ἀνεκταύρα
« ἀνεκταύρα κατὰ τῆς ἀνεκταύρας, καὶ ἀνεκταύρα
« μὲν εἰς ἀνεκταύρα τῆς Βαλκάνου. — Αἱ ἀνεκταύρα
« τῆς Βαλκάνου καὶ Μοσιλάδου ἡ ἀνεκταύρα ἀνεκταύρα
« τῆς ἀνεκταύρας, εἰς τῆς ἀνεκταύρας ἀνεκταύρα
« τῆς ἀνεκταύρας τῆς 1811 ἡμερῶν. — Νὰ ἀνεκταύρα εἰς
« τὴν ἀνεκταύρα κληρονομίων Τούρκου, καὶ τὴν ἀνεκταύρα
« τῆς ἀνεκταύρας, καὶ τὴν ἀνεκταύρα τῆς ἀνεκταύρας
« ἀνεκταύρα ἀνεκταύρα, κατὰ τὴν ἀνεκταύρα, καὶ τῆς ἀνεκταύρας
« τῆς ἀνεκταύρας τοῦ Στρατηγῆ.

« Ἡ ἀνεκταύρα τῆς Ρουσσίας εἰς τὴν Πόλιν
« εἰς ἡμερῶν ἡμερῶν, καὶ τὴν ἀνεκταύρα τῆς ἀνεκταύρας ἀ-
« νεκταύρας ἀνεκταύρα ἀνεκταύρα ἡ Κόμισ Μουζόνος
« ἡμερῶν τῆς ἀνεκταύρας ἡ ἀνεκταύρα ἀπὸ Κοσταντινου-
« πόλεως μὲν τῆς ἀνεκταύρας, καὶ μὲν τῆς ἀνεκταύρας
« τῆς ἀνεκταύρας.

« Ὁ ἀνεκταύρα ἀνεκταύρας, ἡ ἀνεκταύρα ἀνεκταύρα
« τῆς ἀνεκταύρας, ἀνεκταύρα τῆς ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας,
« καὶ τῆς ἀνεκταύρας μὲν τῆς ἀνεκταύρας.

« Ὁ Κόμισ Μουζόνος εἰς ἀνεκταύρα ἀνεκταύρα ἀνεκταύρα
« ἀνεκταύρα τῆς ἀνεκταύρας καὶ εἰς τῆς ἀνεκταύρας τῆς
« Ὀθωμανῆς Πόλεως εἰς ἀνεκταύρας.

— Ἀπὸ ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας, εἰς τῆς
« τῆς ἀνεκταύρας τῆς ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας, ἡ ἀνεκταύρας
« ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας τῆς Κόμισ Φραγκοῦ, ἀνεκταύρας τῆς
« Ρουσσίας ἀνεκταύρας, τῆς ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας, εἰς τῆς ἀνεκταύρας
« ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας καὶ ἀνεκταύρας τῆς Ρου-
« σσίας ἀνεκταύρας, καὶ εἰς μετὰ τὸ Μοσιλάδου, ἡ ἀνεκταύρας
« ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας μετὰ τῆς Κόμισ Μουζόνος
« καὶ ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας. Εἰς τῆς ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας
« καὶ εἰς τῆς ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας τῆς Μοσιλάδου, καὶ
« ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας καὶ τῆς Κόμισ
« Φραγκοῦ, ἀνεκταύρας, τῆς ἀνεκταύρας τῆς ἀνεκταύρας
« καὶ ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας. Ἐκρίθη ἀνεκταύρας καὶ ἀνεκταύρας
« ἀνεκταύρας τῆς Πόλεως· ἡ ἀνεκταύρας τῆς Σύρας
« καὶ ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας.

Διερθεύσεις.

Εἰς τὴν ἀνεκταύρα εἰς τὸ Μοσιλάδου Ἀπρ. 53 τῆς
Γεν. Ἐφημ. σελ. 212, στήλη ἀ, στή. 18 ἀνεκταύρα ἀνεκταύρα
« ἀνεκταύρα. Μὲν τῆς ἀνεκταύρας τῆς ἀνεκταύρας, ἀνεκταύρα
« τῆς ἀνεκταύρας καὶ.

Εἰς τῆς ἀνεκταύρας Ἀπρ. 59, σελ. 235, στήλη ἀ,
« στή. 13 ἀνεκταύρα ἀνεκταύρα ἀνεκταύρα ἀνεκταύρα.

Ἀνεκταύρα στήλη β, στή. 18, ἀνεκταύρα ἀνεκταύρα ἀνεκταύρας
« ἀνεκταύρα ἀνεκταύρας.

Σελ. 235, στήλη ἀ, στή. 14 ἀνεκταύρα ἀνεκταύρας
« ἀνεκταύρας ἀνεκταύρας.

139

Ο ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ,

Αρ^ο 40^α ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΥΔΡΑΣ.

Υδρα τῆ 1 Αυγούστου 1824.
Παρασκευή.

* Ἐπει γὰρ τὴν ἀποστολὴν βίβλων τῶν ὁσίων
ἐπιφανῶν ἁγίων, εἴτε καὶ χρηστικῶν Νόμων
καὶ ἄλλων χριστιανικῶν κειμένων.
(Ἄριστ. Πάρισι. τοῦτ. Α. κ.τ. Α')

Ναύπλιον, 31 Ιουλίου.

Ἡ παρουσία τοῦ στρατηγῶν Μοῦρτζίνου εἰς Καλαμάταν ἔλαμε μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἴσοι δὲν ἐγνώριζαν ἀκόμη καλῶς τὴν Σ. Διοίκησιν, καὶ εἰδείξαν τὸ πρὸς αὐτὴν σέβας τὸν μὲ τὴν πρὸς τὰς διαταγὰς τῆς πειθαρχίας.

Τὸ γενικὸν χάρτι θεῖα ὑπάρχει πολλὰ καλὰ, καὶ ἡ Σ. Διοίκησις ἐνεργεῖ ἤδη μὲ τὴν πλέον ἀκάματον δραστηριότητα, ἀποπέμποσα καθημέραν κενὰ στρατεύματα δι' ὅλας τὰς ἀναγκαίας θέσεις. Τὴν αὐτὴν ἐξέκινησεν ἐντεύθεν μ' ἐν τῷ τμήμα Κρητῶν ὁ υἱὸς τοῦ προσποθανόντος στρατηγῶν Χουρμούλη δια τὴν Ἄττικὴν. Οἱ περὶ τὰ Σάλονα στρατοπεδευμένοι ἐχθροὶ ἐνοχλοῦνται καθημέραν καὶ βλάπτονται δι' ἀεροβολισμῶν ἀπὸ τὰ στρατεύματα μας.

Οἱ ζητηθέντες ἀπὸ τὴν φιλόθρονον ἐταιρείαν τῶν Κοσμάειρων 20 νέοι Ἕλληνας καὶ 3 ἀπὸ τῶν πολιτικωτάτων Βενθῶν, διὰ νὰ σπουδάσωσιν ἀνεξόδως εἰς Ἀγγλίαν καὶ Ἀμερικὴν, ἀπερρασίθη ἀπὸ τὴν Σ. Διοίκησιν νὰ σταλῶσιν, ἐκλεχθέντες ἐναλόγως ἀπὸ τὰ πέντε μέρη τῆς Ἑλλά-

δος. Οὗτοι ἐπιτρέφοντες θέλουσιν ἀριερωθῆ εἰς τὴν κοινὴν τοῦ ἔθνους παιδείαν, εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἐπιστημῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ τὴν ταχεῖαν διάδοσιν τοῦ φωτισμοῦ.

Πολλοὶ τῶν Βουλευτῶν σκοποῦν νὰ ἀργανώσωσι δι' ἐξόδων τῶν σύστημα Ἀκαδημαϊκῶν ἀπὸ 100 μίλια τοὺς πλέον πεπαιδευμένους μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, τοῦ ὅποιου προκείμενον τέλος νὰ εἶναι ἡ τελειοποίησις τῆς Γεωργικῆς, καὶ ἄλλων ἀναγκαζῶν τεχνῶν εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Κάνεις δὲν ἀμφισβῆσαι ὅτι τοιαῦτον κοινωφελέστατον σύστημα θέλει ἀξιωθῆ τὸν Ἕπανον τῆς Σ. Διοικήσεως, ἐπὶ δὲ καὶ τὴν προτροπὴν καὶ βοήθειαν.

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἔγιναν τινὲς ἐκλογαὶ εἰς τὴν Σ. Διοίκησιν καὶ εἰς τὰ Ὑπουργεῖα. Ὁ Κ^ο Πανούτσος Νοταρὰς κρέθη πέμπτος Σίνδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Σώματος, ὁ Κ^ο Νικηλαὸς Πονηρρεπουλὸς Ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας, ὁ δὲ Κ^ο I. Θεοτόκης Ὑπουργὸς τοῦ Δικαίου. Ἐπαρχοὶ δὲ Ναυπλίου ἀντὶ τοῦ προκ^ο Ν. Βλάση διακρίθη ὁ Κ^ο Σταματέλος Ἀντωνόπουλος.

Ο Αντιπρόεδρος του Βουλευτικού κύριος Βρεσθένης Θεοδώρητος εξήγησε την άδειαν να απέλθη εις την επαρχίαν του χάριν της παρούσης υγείας του, αλλά το Σ. τούτου Σώμα δεν ενέκρινε κατ' ούδένα τρόπον την αναχώρησίν του εις τας παρούσας περιστάσεις άπέντος μάλιστα καί του Προέδρου.

Ο Αντιπρόεδρος του Εκτελεστικού κύριος Μπότσης απήλθε προηδής διάτινας υποθέσεις εις Κρανειδίον συναινέσει του Σ. τούτου Σωματος, και επιστρέφει μετ' άλλων.

Νεκρολογία—— Την 3ο του Ιουλίου τελεώθησεν ενταύθα ο καλός πατριώτης Δημήτριος Καλαμαριώτης παραστάτης του Νησιου Καλαμαράς. Περὶ τας 10 ώρας τὸ ἑσπέρας ἐσέκρινε τὸν νεκρὸν συνοδευόμενον ἀπὸ τὴν Σ. Διοκῆσιν, ἀπὸ ὅλων τῶν πολιτικῶν ὑπουργῶν μακροφορούντας, καὶ ἀπὸ τὴν φρουρὰν τῆς Σ. Διοκῆσεως, καὶ τὸν ἔθαψαν μετὰ τὴν συνθήκην παράταξιν. Ὁ κύριος Ν. Χρυσόγελος παραστάτης Σφαιου ἐξερώνησεν ἐπιτάξιον λόγον. Ὅλοι ἐπαινοῦν τὴν μεγαλοφυγίαν καὶ καρτερίαν τοῦ μακαρίτου.

ΠΡΟΣΩΡ. ΔΙΟΙΚ. ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ο ΠΡΟΕΔΡ. ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚ.

Πρὸς τὸ Πανελλήνιον διακηρύττει:

Διάφοροι πολλαχόθεν εἰδήσεις πιστοποιοῦν ὅτι ὁ Αἰγυπτιακὸς στόλος ἐφειδισμένος μετὰ 20,000 στρατεύματα, καὶ συγκείμενος ἀπὸ 56 πολεμικῶν καὶ 100 περίπου φορτικῶν πλοίων πρὸ 26 ἡμερῶν ἐξέπλεον. Ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ εἶναι νὰ κάμῃ ἀπόβασιν, ἀλλὰ τοῦ ἀγνοεῖται εἶναι φανερὸν ἡμῶς πάντοτε ὅτι

εἰς ἐν μέρος τῆς Ελλάδος. Ἡ Διοκῆσις πρὸ καιροῦ ἔλαβε τὴν ἀνάγκησιν πρόνοιαν καὶ δεύταξιν νὰ ἐκπέμψωσιν 75 πλοία, τὰ ὅποια ἤδη εἰσέρχονται εἰς τὰ πανιά. Ἐξ αὐτῶν ἄλλα προεδιωρίθησαν ἐναντίον τοῦ στόλου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἄλλα ἐπαρκενοῦσιν εἰς τὰ κινήματα τοῦ Αἰγυπτιακοῦ. Ἐναι κάθε ἐπιπέσιν συνάροσι τῆς θείας δυνάμεως νὰ καταναυμαχηθῇ ὁ ἐχθρὸς εἰς τὴν θαλάσσαν· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ μέλλον εἶναι ἀδελόν, κατὰ πρόνοιαν ἡ Διοκῆσις συμβουλεύει, προτρέπει καὶ διατάττει τὰ ἑξῆς:

A. Οἱ στρατιωτικοί, ὅσοι κατὰ διαφόρους θέσεις προεδιασέθητε, ἀν μέρη τοῦδε χρονοτρίβητε εἰς τὰ ἴδια, ἀμέσως νὰ ἐκτρατεύσῃτε, νὰ εἰρήσῃ ἕκαστος εἰς τὸ μέρος ὅπου προετάχθη, καὶ μετὰ ἀγρυπνον ὄμμα νὰ προσέχη τὰ κινήματα τῶν ἐχθρῶν.

B. Ὅσοι οἱ πολῖται, ὅσοι κατοικοῦσι εἰς παράλια μέρη, ἀμέσως νὰ ἀσφαλίσῃτε τὰ γεννήματα καὶ γυναικόπαιδά σας εἰς ὄχυρῶς τόπους, καὶ εἰς περιήσῃσιν ὅπου ὁ ἐχθρὸς ἤθελε κάμῃ ἀπόβασιν εἰς κένενα τῶν τοιούτων μέρων, νὰ κούσῃτε χωρία, γεννήματα, χόρτα καὶ λοιπά, ὅσα εἶναι προήσῃσῃτε νὰ ἀσφαλίσῃτε.

Γ. Ὅσοι πατριῶται, ὅσοι πολῖται, ἔσοι τέλος πάντων χριστιανοὶ παντί βαθμοῦ καὶ ηλικίας δυνάμενοι νὰ φέρουν ὄπλα, ὅσοι νὰ ἐπλησῃσῃτε καὶ ἀπροφάσῃται νὰ τρέξῃτε ὅπου κινδυνεύουσα ἡ Πατρίς προσκαλέσῃ τὸν ἰσχυρῶς σας βραχίονα, δια νὰ ὑπερασπισῃσῃτε τὰ ἡμετέρα δικαιώματα.

α η 3 ημέρας ύψερου του Μπαυραμίου, ήγουν την 27 η αθ.

Μεταλόγιον, 12 Ιουλίου.

Εξ επιστολής υποκειμένου αξιοπίστου πληροφόρου μεθα σήμερον ότι ο βαρβαρικός προχ'ος έργου του Ομέρ πασσα εις Αρτην με 8,000 στρατιωμα δέν αληθεία, ειμή μόνον ότι ο αυτός πασσα ειθασεν ήδη πόντι εις τό άντικρύ μέρος της Αρτης καλούμενον Μαρράτη και είναι συναδευμένος μόνον υπό 2,000 στρατιωτών' ότι προστί ο αληθής του έργου του σκοπός δέν είναι δι' έκτρατείαν, άλλ' ήλθε πρός επισκαψήν τήν υποναυτικόν του και μάλιτα πρός διάταξήν της αυτής επαρχίας του Αρτης, της οποίας τό προήριον ειχε προδιορίσει ο Σουλτάνος του να παραλάβωσιν οι Τζαμδές και αυτός δέν υπήκουσε.

Από την ιδίαν γραφήν εξαγωγήμεν περιπλέον ότι και ο Σμύδρα πασσα δέν επεχειρίσθη εισπί παραμικρόν κίνημα αποδύκων έκστρατείαν εις μέρους του και ότι τέλος ο εμπύλος πόλεμος κατά την Αλβανίαν εξακολουθεί, και με πεισμα μάλιτα μεγαλύτερον. (Έλλιν. Χρον. Αρ. 57.)

ΒΕΩΤΕΡΙΚΑ.

Αναφών εις Εβραίοις της Παναγολίας... τίνος πάσης εις διαγραφής τήν έκδοτικόν της Κρησίας, και εις περιβόησιν τα 1,200 μεταί τον δε τούτου διαφρον, δι' εις έκτου η Παναγολία δέν έκδοσης εις έκτου τό κρησική της Κρησίας και εις έκτου τή τήν άλλον ήσαν. Δέν δι τούτου εις κρησική η Κρησική έκδοσης κρησική τή έκδοσης 15 τή έκτου έκδοσης εις τήν Παναγολίας κρησική, ήν εις έκτου κρησική έκτου έκτου εις έκτου 24 τή έκτου.

(Εκ τής Γενικής Εφημερίδος)

Σύρα, 27 Ιουλίου.

Κατά της τελευταίας από Σμύρνην ειδήσεως, 500 στρατιώται τουρκοι εθάσαντες εις και μη δεχθέντες εις τήν πόλιν, ωμίτησαν εις τή χωρία Μπουτζα και Σιβτακί, ιβάνισαν περι τούς 10 Έλληνας, ήγγαλλοίτων παίδα, και ήθλασαν παρθένους, μεταξύ των οποίων και τινας Αγγλίδας και Γαλλίδας έντοπιας.

Έπίκεινα τους 40,000 Τουρκοι ειρσονται εις τή παράλια της μικράς Ασίας έτοιμοι δια να μεταβήσιν εις τήν Σύρον. Η έφοδος ήμλλη να γίνη

10

Ο ΠΡΩΤΟΣ
ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
ΚΡΑΤΟΥΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Κ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Ιωάννης Καποδίστριας:
Επευφημίες δολοφόνου, προδοσία
ευεργετηθέντος

147

ΜΕ ΤΑ ΣΗΜΕΡΙΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ προκαλεί εντύπωση το πρώτο από τα φύλλα της *Γενικής Εφημερίδος* που δημοσιεύεται εδώ (αρ. 3, έτους Γ', 11η Ιανουαρίου 1828): πρωτοσέλιδα είναι τα πρακτικά συνεδρίασης της Βουλής που είχε γίνει έναν μήνα πριν και μετά ακόμα παλαιότερη κυβερνητική απόφαση για πόσες οκάδες και δράμια είναι το καντάρι, για να ακολουθήσει στο βάθος της 2ης σελίδας η μεγάλη είδηση της ημέρας: «*Ο έξοχώτατος ήμῶν Κυβερνήτης Κόμης Ίω. Καποδίστριας κατευωδώθη ἤδη εἰς τὴν πατρίδα*». Είχε φθάσει στο Ναύπλιο με αγγλικό δίκροτο, έγινε δεκτός με ενθουσιασμό και αναμενόταν να ξεκινήσει για Αίγινα (την έδρα της εφημερίδας) «*ὅπου ἀνυπομόνως περιμένομεν ν' ἀξιωθῶμεν τῆς ποθητῆς παρουσίας του*».

Ακολουθεί ενθουσιώδης επίσημη ανακοίνωση της τριμελούς «*Αντικυβερνητικής Επιτροπῆς*» (συγκροτήθηκε τον Απρίλιο του 1827, ώσπου να έρθει ο Καποδίστριας), που συγχαίρει το έθνος, «*διότι ἀπολαμβάνει εἰς τοὺς κόλπους του ἄνδρα, τοῦ ὁποῖου τὰ φῶτα, ὁ πατριωτισμός καί ἡ εἰς τὰ πράγματα ἐμπειρία*» υπόσχονται ότι οι ελπίδες δεν θα διαψευσθούν και καλεί τους Έλληνες: «*Χαρῆτε λιοιπόν Ἕλληνες χαρῆτε, καί ἀποδώσατε εὐχαριστίας εἰς τόν ὕψιστον, ὅτι ἐπεσκέψατο ἡμᾶς καί ἀπέστειλε τῶν ἐπιθυμιῶν ἡμῶν τὴν ἐκπλήρωσιν*».

Πρώτος πρώτος υπογράφει την ενθουσιώδη ανακοίνωση ο επικεφαλής της Επιτροπής Γεώργιος Μαυρομιχάλης, τρίτοτοκος γιος του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, του ανθρώπου που, καρφώνοντας του μακρυμάνικο μαχαίρι στην καρδιά, θα δολοφονήσει τον Καποδίστρια στις 27 Σεπτεμβρίου 1831, μαζί με τον αδελφό του πατέρα του, Κωνσταντίνο που τον πυροβόλησε στο κεφάλι.

Ας πάμε στο τελευταίο από τα φύλλα της *Γενικής Εφημερίδος* που παρουσιάζονται εδώ (αρ. 32, έτος Ε', 26 Απριλίου 1830), όπου ουσιαστικά προαγγέλλεται το άδικο τέλος του Καποδίστρια: δημοσιεύει την επίσημη μετάφραση στα ελληνικά του «Πρωτοκόλλου του Λονδίνου» (3/2/1830), με το οποίο οι τρεις Μεγάλες Δυνάμεις (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία) αποφάσισαν ότι η Ελλάδα θα είναι ανεξάρτητο κράτος με σύνορα ως τον Αχελώο και τον Σπερχειό, ότι «*ή ελληνική κυβέρνησις θέλει εἶναι μοναρχική καὶ κληρονομική κατὰ τάξιν πρωτοτοκίας*» και θα την αναλάβει ηγεμών, με τον τίτλο «*Ηγεμών Κυριάρχης τῆς Ἑλλάδος*», ο πρίγκιπας Λεοπόλδος του Σαξ-Κόμπουργκ.

Ήταν επίσημο πια: ο Ιωάννης Καποδίστριας ήταν προσωρινός κυβερνήτης. Δεν θα γινόταν πρόεδρος της Ελλάδας, κατά τα νέα πολιτικά ήθη της Αμερικής, ούτε δούκας ή πρίγκιπας που θα ηγεμόνευε κατά εξουσιοδότηση των Δυνάμεων, όπως ο ίδιος ήλπιζε και φοβούνταν οι αντίπαλοί του. Σε λίγο θα παρέδιδε την εξουσία, και το πολύ που μπορούσε να ελπίζει ήταν, με τη στήριξη της Ρωσίας, να γίνει πρωθυπουργός του Λεοπόλδου.

Αλλά το ίδιο δικαιούτο να ελπίζουν όλοι όσοι είχαν ηγηθεί στους εμφύλιους πολέμους των προηγούμενων ετών: πρόκριτοι της Πελοποννήσου, κλεφταρματολοί, караβοκύρηδες των νησιών, φιλελεύθεροι «ετερόχθονες». Για την εξουσία δεν είχαν γίνει οι εμφύλιοι; Ο Καποδίστριας έπρεπε να φύγει -νεκρός ή ζωντανός- από επικεφαλής της κυβέρνησης προτού έρθει ο βασιλιάς, ώστε να προσφέρουν άλλοι τις πολύτιμες υπηρεσίες τους στον νέο ηγεμόνα - και μετά την αναίμακτη εκδίωξη του Όθωνα 30 χρόνια αργότερα έγιναν πολύνεκρες συγκρούσεις, μικρός εμφύλιος, ακριβώς για το ποιος θα κυβερνά όταν θα ερχόταν ο Γεώργιος Α'.

Ως εκείνη τη στιγμή ο Καποδίστριας ήταν παντοδύναμος: η Δ' Εθνοσυνέλευση (ψηφίσματα και αποφάσεις της δημοσιεύονται

εδώ στο φ. 53, έτους Δ', 31/7/29 της Γενικής Εφημερίδος) του αναθέτει πρακτικά όλες τις εξουσίες, τον αναγορεύει ουσιαστικά «δικτάτορα», με την αυθεντική, ρωμαϊκή έννοια του όρου. Και φαίνεται να πιστεύει ακόμη στο άστρο του, ότι μπορεί να μείνει στην εξουσία παρά τον διορισμό του Λεοπόλδου. Προκαλεί εντύπωση η ψυχρότητα των ανακοινώσεων για τη μεγάλη είδηση του Πρωτοκόλλου, δεν υπάρχει κανένας ενθουσιασμός στη Γενική Εφημερίδα, έστω και μονόστιλος στη δεύτερη σελίδα. Και στις επιστολές που στέλνει στον Λεοπόλδο, τον καλεί να σπεύσει να έρθει, διότι τα πράγματα είναι πολύ άσχημα, τόσο άσχημα τα περιγράφει ώστε νεκρώθηκε η επιθυμία του νεαρού πρίγκιπα να γίνει «ηγεμών κυριάρχης» της ανεξάρτητης Ελλάδας.

Οι ελπίδες του Καποδίστρια αναπτερώθηκαν μετά την παραίτηση του Λεοπόλδου. Αλλά δεν είχε προβλέψει -ούτε και κανείς άλλος- την Ιουλιανή Επανάσταση του 1830, στη Γαλλία, που καθάίρεσε τους Βουρβόνους και, σε ό,τι μας αφορά, κυρίως ανεξαρτητοποίησε τη Γαλλία από τη ρωσική επιρροή, στερώντας από τον κυβερνήτη την υποστήριξή της. Αλλά η μακρά μεσοβασιλεία που ακολούθησε την παραίτηση του Λεοπόλδου, η σύγκρουση για την εξουσία έγινε κανονικός εμφύλιος πόλεμος, με γνωστότερο θύμα τον ίδιο και δολοφόνο του τον άνθρωπο που πανηγύριζε και ευχαριστούσε τη θεία πρόνοια για την άφιξή του.

Ας προσθέσω, τέλος, ότι η Γενική Εφημερίς -η Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της εποχής- ήταν η αγαπημένη εφημερίδα του Καποδίστρια, κυρίως από τη στιγμή που απέλυσε τον διευθυντή που έβαλε μονόστιλο στις εσωτερικές σελίδες την άφιξή του. Για να υπάρχει μονοπόλιο, λοιπόν, του «καλού και αγαπημένου Τύπου» είχε κλείσει δύο άλλες εφημερίδες, την *Ηώ* και τον *Απόλλωνα*.

Ο *Απόλλων* μετέφερε την έδρα του στην εκτός εξουσίας του Καποδίστρια Ύδρα, των αντιπάλων του Κουντουριώτη, Μιαούλη, Μαυροκορδάτου κ.λπ., έγινε όργανό τους, τον πολεμούσε αμείλικτα και πανηγύρισε για τη δολοφονία του: «*Έπεσε το τέρας της τυραννίας, έπεσε ο τύραννος... Έπεσε θύμα της ακραιφνούς φιλοπατρίας νέων Αρμοδίων και νέων Αριστογειτόνων, νέων Βρούτων και νέων Κασίων...*».

ΟΤΑΝ Ο ΤΥΠΟΣ ΕΓΡΑΦΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ 1821

Εκδότης του *Απόλλωνος* ήταν ο Αναστάσιος Πολυζωίδης, γνωστός για την άρνησή του να καταδικάσει τον Κολοκοτρώνη επί Όθωνα, ο οποίος είχε σπουδάσει στη Γερμανία με χρηματική ενίσχυση του Καποδίστρια και του φίλου του Εϋνάρδου, αλλά, όταν γύρισε στην Ελλάδα, ο κυβερνήτης τού πρόσφερε θέση που ο Πολυζωίδης θεώρησε κατώτερη της αξίας και των προσόντων του. Πήγε με τους εχθρούς του και πανηγύρισε για τη δολοφονία του ευεργέτη του, όπως ο δολοφόνος του είχε πανηγυρίσει για την άφιξή του.

Αριθ. 32.
Έτος Ε.

ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΗΣ
Ελλάς 30
Μακεδονία 18
Θεσσαλία 9
Διευθυντής: Γεώργιος Κωνσταντίνου
Εκδοτής: Γεώργιος Κωνσταντίνου
Εκδοτικός: Γεώργιος Κωνσταντίνου

ΓΕΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΕΝ ΑΙΓΙΝΗ, ΣΑΒΒΑΤΩ, 26 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1830.

Πρόξενος της Κυβερνήσεως.

37. 497. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΑΤΕΙΑ.
Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΓΕΡΟΥΣΙΑΝ.

Υστερον από έξι μήνας από την Κυβέρνηση των Σουλτανικών Αδελφών της διακομιδή των προτίμων της εν Ελλάδι συνταξιακής, οι οποίοι έφτασαν τον τόπον της Ελλάδος, της διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή των εν Ελλάδι συνταξιακών.

Αν έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών.

Αν έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών.

Αν έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών.

Αν έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών.

Αν έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών.

Αν έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών.

κατά της αποστολής και προέβλεπε, εις προέβλεπε της Βουλής Αδελφότητας.

Εν Ναυπλίω, τας 4-6 Απριλίου 1830.

Ο Κυβερνήτης
Ι. Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.
Ο Γεν. Γραμματέας και Γραμ. Ναυτικού Γραμματέας
Γ. ΠΙΣΟΣ.

Προς την Εξουχίαν της Κυβερνήσεως της Ελλάδος.
Εν Ναυπλίω, τας 27 Μαρτίου (8 Απριλίου) 1830.

Οι κατά την προέβλεπε Ελληνική Κυβέρνηση διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών.

Αν έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών.

Αν έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών.

Αν έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών.

Αν έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών, και έτι εν συνταξιακή διακομιδής των εν Ελλάδι συνταξιακών.

11

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Ο ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΥΔΡΑΣ,

Αρ. 224^η

Υδρα, Ιουλίου 9. 1826.

Παρασκευή.

—Επισημ. γὰρ ταύτησιν βλῆτε τὸν Σόφιν ἐστῆσθε ἐξῆς,
ὅτι καὶ χωρὶς τοῦ Νομοῦ καὶ αἰσῆς χρεῖται πάντων οὐ
ἀλλ' ἡθελῶν. Πάσι. Α. Κου. 4^η

Τὴν ἐξῆς ἀναφορὰν τῶν Γρατῶν Κριζώτη καὶ Βάσου, ἂν καὶ μὴ πρόφατον, κρίνεται ἀναγκαῖον νὰ δημοσιεύσωμεν, μάλιστα διότι ἀκόμη δὲν ἀκωλύθη δι' ἄλλης ἐφημερίδος.

Σεβαστὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Α. Ελλάδος.

Εἰς τὰς αἰ. τοῦ παρόντος σὰς ἐγράψαμεν τὸν πόλεμον, τὸν ὁποῖον ἐκάρταμεν μὲ τοὺς ἔχθρους εἰς τὸν κάμπου τοῦ Καπανδρίτι· τὴν δὲ σὰς περὶ τὸν σημερινὸν πόλεμον, τὸν ὁποῖον ἐκάρταμεν εἰς τὰς ἰδίαις θύραις ἕως ἀκαλούθως σήμερον παλλὲ πρῶτ' εἶδαμεν πάλιν ἐξαιρῶντας τοὺς ἔχθρους ἐρχομένους ἐναντίον μας μὲ τὴν ἑρμῆν, μὲ τὴν ὑπερπράναιον, καὶ τὴν ἀλλοπαγμοῦς, ὅτε ἐνόμιζον, ὅτι μὲ τὴν πρῶτην παράλογον ἐρμῆν, θὰ γίνονταν θύμα τῆς μακροῦς· ἡμεῖς ὅμως, ἢ μάλλον εἶπεν ἡ ἑλληνική, ἀμα ἰδόντες τοὺς ἔχθρους μακροῦς ἐρχομένους, ἔγιμνον δὲν ἰδεῖσθαι παντελῶς, (ὡς εἶπεναι ἐνόμιζον,) ἔγιμνον δὲν τοὺς περιέμειναν εἰς τὰς ὀχυρωμένας θύρας τῶν

ἀλλ' ἐπὶ τὴν πάραυτα ἀπὸ τὰ ὀχυρωματικὰ, καὶ θρασυόντες μὲ πολλὴν προθυμίαν, καὶ ἐνθουσιασμόν ἐναντίον τῶν, τοὺς ἠπύνησαν μὲ ἀπαρδειγμάτιον γενναϊότητα εἰς τὴν μέσην τοῦ κάμπου, ὅπου καὶ συνεκρότησαν τὸν πόλεμον κατὰ τῶν ἔχθρων, ὁ ὁποῖος διήρκεισε περισσώτερον ἀπὸ πάντα ὥρας.

Εἰς ὅλην τὴν διάρκεια τοῦτοῦ τοῦ πόλεμου, ἐτόλμησαν οἱ ἔχθροι, καὶ ἐκάρταμεν πολλὰς καὶ διαφόρους ἐρμῆς ἐναντίον τῶν γενναϊοτάτων ἑλλήνων· πλὴν εἰς ὅλας ἀπῆντησαν τὰ ὄπλα τῶν ἑλλήνων, ἀνίκητα, καὶ ἀκαταμάχητα· ἐπειδὴ οἱ ἑλληνικοὶ ἐκάρταμεν πλέον νὰ πολεμοῦν καὶ εἰς τὴν μέσην τοῦ κάμπου μὲ πολυαριθμοὺς καθάρατους, γρηγορῶς νὰ δειλιάξῃ παντελῶς ἡ γενναϊότης καθὼς καὶ τὸ ἀπέδειξαν τὰ πρῶτα πραγματικῶς εἰς ταύτην τὴν μάχην· τὸ ἐπέδειξαν λέγω ἐπειδὴ πεντακτῆσι μόνον ἑλλήνι, ἀντεπόλεμησαν εἰς ταύτην τὴν πεδινὴν μάχην, μὲ τριακτοῖς καθάρατους, καὶ

ΦΑΝΗ ΠΕΤΡΑΛΙΑ

Μάγερ, ο μαχητής της ελευθεροτυπίας

.....

163

Η ΠΛΗΡΗΣ ΣΕΙΡΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ αποτελεί πολύτιμο, αν όχι το πολυτιμότερο, απόκτημα της Βιβλιοθήκης της ΕΣΗΕΑ. Ενώ ο δημιουργός τους, ψηλά από τον τοίχο της αίθουσας εκδηλώσεων, στέλνει σε δημοσιογράφους και μη το μήνυμα «*Η δημοσίευσις είναι ψυχή τῆς δικαιοσύνης*».

Γεννημένος στη Ζυρίχη, με σπουδές στη φαρμακευτική και άστατο νεανικό βίο, ο Ιάκωβος Ιωάννης Μάγερ μεταμορφώθηκε σε φλογερό επαναστάτη στο Μεσολόγγι. Όπου ασπάσθηκε την Ορθοδοξία, παντρεύτηκε την Αλτάνη Ιγγλέζου και απέκτησαν δύο κόρες. Οργάνωσε νοσοκομείο, φαρμακείο, ταχυδρομείο, περιέθαλψε πρόσφυγες, πολέμησε στους προμαχώνες.

Και προπαντός υπήρξε ο δημιουργός της εφημερίδας *Ελληνικά Χρονικά*. Χάρη σε μια τυπωτική μηχανή που του έδωσε ο συνταγματάρχης, οπαδός της ελεύθερης πληροφόρησης Λέστερ Στάνχοπ. Έτσι με βοηθό του τον τυπογράφο Δημήτριο Μεσθενέα, ο Μάγερ ετοίμασε την εφημερίδα που από καιρό σχεδίαζε. Αφού δημοσιοποίησε την «Προκήρυξη», με το «περί τῆς ἐλευθερίας τοῦ Τύπου» φρόνημά του και την ταύτισή του με τις απόψεις του φιλελεύθερου φιλοσόφου Μπένθαμ. Προκαλώντας τον θυμό του Μαυροκορδάτου, που ήταν πρόεδρος του Εκτελεστικού (δηλαδή της προσωρινής κυβέρνησης) και θιασώτης της συνταγματικής μοναρχίας. Η κόντρα τους δεν σταμάτησε ποτέ.

γολίου διακρίσει παζιός και απ' ου
 ένωσσαν και ελθόντων πολλούς ες
 αούτων, τέλος εφάησαν κικητάι και
 τροπικώγα.

Τη αληθεία οι Έλληνες τουλάχιστον να
 έπαισαν, ότι σήμερον επυλίμασαν με
 τωόντων ηρωϊκών, ώστε να εσάν οι
 παλαι παρ' Έλληνες, επειδή μ' όλον ότι
 τρίς ημέρας υπερβύοντο από ζωοτροφι-
 ας, και εζούσαν με κωφιλισμένα ε-
 τήγχα κρήθρα, μ' όλον ότι οι περισ-
 τότεροι συναρμωσάιτων ήταν θισσορο-
 πισμίνοι εδω και εκεί διά να εύρου
 εις τα θρινά σπήλαια τός κωφιλισμένας
 προς τών χωρικών, ώστε να ηεραπύ-
 θου την υπερβολικήν των πίνων μ' όλον
 τούτο και οι τόνων ελίγοι εύρεθητες εις
 τή εσθον της μάχης, κωφιλισθησαν
 εις τούς κωφιλισθασ ελθόντες
 με μεγάλην γίνωσφυγίαν, και τούς κα-
 τειώσαν περισσότερον του θέντος.

Εάν δε οι πτωχοί αυτοί Έλληνες η-
 χην πολυεργόνα εις τούτων την μά-
 χην, έπρεπε εββα να καταδύζου
 τούς ελθόντες παντάπασι από τα σύνορα
 της χωριστής Αττικής.

Ούτοι οι Έλληνες μ' ελκόντων την τα-
 λαπωριαν, μ' ελκόντων την δουλιάν,
 και μ' ελκόντων την ελλοφον των πολυε-
 ροδίων, πάλιν έκαμαν μ' όλον τούτο το
 στρατιωτικόν των γείος κατ' εσάν του
 ελληνικού ενομόντος.

Μένει λοιπόν, και η Σειβική ηκίτροπή
 θεωρουμένη ως κοινή μάχη, να κώμα
 τό προς αυτούς γείος της, προμθεύσασα
 τους από ζωοτροφίας και πολιμιοδότη, κη-
 θώς και από μισθούς, και να μη τους

παραελίψη περισσότερον να δουλιώσι
 Τη αλ' Ιουν. 1826. εις του στρατοπέ-
 δου Λιόσα.

Οι παπρωτοι
 Νικολάος Κρζιώτης και Βάστος.

Μετά την μάχην τούτων μεταβάς
 ο Κρζιώτης εις Σαλαμίνα, χάρην στρα-
 τολογίας, εζίδωκε την ελίξ προκηρύξιν.

Πρός πάντας τούς συναδελφούμας
 Έλληνας και εζωρίτους προς τούς Αθη-
 ναίους.

Η Πατρις και Ελλάς κινδυνεύει εφ'
 από τας δυνάμεις του ελθού, δεσφί αυ-
 τός είναι αδύνατος εικός παραποι' ελ-
 λην φρον, αλλ' από την αδυνασίαν μας
 αυτόν, κατά την μεγαλιαν του αδυνα-
 σίαν, εικός εβλήσμεν τον κατατροπω-
 σαι και εβλήσμεν δε παντα' ο πα-
 τριωτισμό, εμείς εβλήσθη, η εγάπη προς
 την Πατριδα μας και προς τούς αδελ-
 φούς μας συμπολίτας, προς τούς φίλους
 τας μας φιλίους, προς την εμην ελίξ
 ημεσών, και η προς τόν θεόν ελίξ
 και εβλήσμεν δόλου.

Ιδου τα αίτια, εβλήσμεν, δε τα
 εβλήσμεν ο ελθός θεωρουμένη και εβλήσ-
 με να κατση και τα πρό γέματα της
 Αττικής, δε να πολιορκησέ το ερούρι-
 όντος, και με την πίπισιν του να γίη
 κύριος ελίξ της Ελλάδος, και οι Έλ-
 ληνες μαζί με αυτό να χάσου τον καρ-
 πόν της βουής των τούτων αιματών και
 εβλήσμεν των, να χάσου το πολύτιμον
 δωρον της ελευθερίας των και την ζω-
 ήν των, και εβλήσμεν να φύγου
 την μαχαίραν του, θέλουν αγοράσαι την

ταλαιπώρον ζώον με την αιχμαλωσίαν των, και ως κτήνη να τους μεταφέρει εις τα βόθρα της Ασίας, δια να εξαλειφται την γην του νέου δεσπότη των.

Ίδού το αξιολύτουτον τίλος των Γαλλογαλιταίων, άνήτοις πέδου και οι Αθηναίαι εις τας χερας του Ιγθρού.

Αλλ' οφειθε όμωσ' εταί άδελφαι εις την θλιβσίμωσιν να τον νικητώσιν, διότι ειμθα δυνατώτεροι του καθ' όλα, και το άποδειχθίω. ειμθα περισώτεροι κατ'α την ήρωϊσμον, επιτηδειώτεροι κατ'α την τίχην του πολέμου και κατ'α την ειλικρίαν, εύρωστωτεροι κατ'α την βίωσιν του σώματος, τολευρωτότεροι και άνδριώτεροι εις το να άπαντώσιν τους κινδύνουσ, και ο Ιγθρός μας διν έμπορτί να εξισυτάι εις κανίνα από αυτά με καί.

Ημεις ελαδόμεν τά άρακτα δια να εκποκτήσωμεν την ελευθεριαν μας, δια να φυλαξώμεν την ζωίμωσιν και την ιεράνρας πίσιν, και απ' αυτά τα αίσημακα κινώσιναι, ενώ επιρρώμεν αυτωδικήτωσ κατ'α του Ιγθρού δια να ελευθερώμεν τας άτιμιασ, τας θέρμωσ, τας άδικιασ και την βραχην, τα όποια δια πόστωσ αιώνωσ υπεφερωμεν απ' αυτών αυτόσ εν του εναντιου έσφρατό από τους άρχηγούσ του δια να μασ αντιπορατάχθίω βραίωσ και φανικώσ. δια τουτό έσπασίς επολεμήσωμεν με αυτών, μικρούσ αριθμόσ Ελλήνωσ κατιτρόπωσσι πολυάριθμόσ φρατών Ιγθρικών.

ΊΠοτεσ, άδελφοί μου Ελλήνεσ, διν το έλεπί και διν το γνωρίζι, όταν ένασ πολίμωσ υπέρ πίστωσ και πατρίδοσ με ένα, όσισ διν πολίμωσ δια πίσιν και πατρίδα, αλλά διασμένωσ από τον τώρωτόν του δια να θώσιν μόνωσ και ακολίση, πρέπει να νικηται πάντοτε από τον πρώτου, επειδή νικώμενοσ διν γάνει όσισ πίσιν ούτε πατρίδα, ούτε ζωίμωσ, ούτε ελευθεριαν, καθώσ τα γάνωμεν καίμωσ.

Η κοινή λογίον της θεοσεκείασ και της φιλιότησ ημών πατρίδοσ επιτάττει να απορρώσωμεν την γαινώτητα και την άδικοριαν, αι όποιασ μασ επροξέτωσιν τόσα δυσυχρήκτα και να αναλλάσωμεν την πρώτεραν μας άνδριαν και πατριωτισμόν, και ενώ σασ προσκαλώ χριστιανικόσ και άδελφικόσ να συνενωθήτε μωσίμωσ, και να δράμωμεν εις βοήθειαν του Γεν. άρχηγού Ικούσ, ερισ θέλει μασ δεχθί με άδελφικήν και χριστιανικήν συμπνοϊαν, δια να υπερασπισώμεν τά ιερα τάχα των Αθηνών, κατ'α την γην, την όποιαν κατιβροζώμεν με τόσα αίμακα έωσ να την αποκτήσωμεν, και όσισ υπόθγωμαί άμα από ευφρανθώμεν, να κατατροπώσωμεν τον Ιγθρόν, και να τον διαζώμεν μακράν από την ελευθεράν γην της Ελλάδοσ, και να επιρρωθώμεν έπειτα νικητοί, συνοδωμένοσ με τας εύλογιασ του Θεού, και με τας εύχασ όλου του έθνούσ τισ τόσωσ υπερίτωσ παντόσ πολυτιμήτου πράγματοσ.

Σασ περιμείνω λοιπόν όσων τάχασ δια να δράμωμεν εις υπερασπισιν της πατρίδοσ με το ακτίτητον όπλον του σκουρόμασ όταν ενθουσιώθώμεν τουσ πρώτωσ χρονοσ του άγώνωσ μας, ότι ενινηθήμεν χωρίσ όπλα, χωρίσ πολιμωρόδωκα και χωρίσ τροφάσ, και οι γυμνασμένοσ εις τά άρακτα όλίγοσ, έσώσιν και εξώσιν πέ-

Την 1η Ιανουαρίου 1824 κυκλοφόρησε το πρώτο φύλλο των *Ελληνικών Χρονικών*. Εφημερίδα χρηματοδοτημένη από το Φιλελληνικό Κομιτάτο του Λονδίνου, διαποτισμένη από το φιλελεύθερο πνεύμα των διανοουμένων της μεταναπολεόντειας Ευρώπης. Εγκαινιάζοντας ουσιαστικά τη νεοελληνική δημοσιογραφία.

Εφημερίδες της πολιορκίας δημοσίευαν την επικαιρότητα, με «ειδήσεις των καθ' έκαστην συμβαινόντων». Με καθημερινό, δηλαδή ρεπορτάζ. Βοήθησαν να κρατηθεί όρθιο το ανθρώπινο δυναμικό, μέσα στην απερίγραπτη ανθρωπιστική κρίση. Έδωσαν χώρο και στις γνώμες τρίτων και σ' εκείνους που τους ασκούσαν κριτική.

Ο Μάγερ δεν ήταν πλέον μόνον ένας ρομαντικός φιλέλληνας πολεμιστής. Αλλά και παρεμβατικός δημοσιογράφος, που μέσα από τα γραφτά εμβάθυνε στις έννοιες ελευθερία, δημοκρατία, ελευθεροτυπία, δικαιοσύνη, αναρχία, δεσποτισμό. Υπερασπιζόμενος την ελευθερία της γνώμης του, ασκούσε κριτική σε ενέργειες της πολιτικής ηγεσίας. Μέχρι που κάποιες φορές η διοίκηση έφτασε σε κατάσχεση φύλλων της εφημερίδας.

Τα *Ελληνικά Χρονικά* σταμάτησαν να εκδίδονται στις 20 Φεβρουαρίου 1826. Όταν βομβαρδίστηκε το τυπογραφείο. Ο Μάγερ έσκαψε λάκκο και έθαψε τα απομεινάρια του «για να μην βεβηλωθούν από χέρια βαρβάρων».

Έχοντας πολλές φορές δώσει απάντηση στο ερώτημα «Πρέπει νά λέγη τις τήν ἀλήθειαν εἰς τὰς ἐφημερίδας;», έγραψε το τελευταίο του ρεπορτάζ σε μακροσκελή επιστολή στον Στάνχοπ. Η οποία, τελείωνε ως εξής: «*Ἡ τελευταία μας ὥρα ἤγγικεν. Ἐγὼ δέ καυχῶμαι, διότι ἐντὸς ὀλίγου τό αἷμα ἑνός Ἑλβετοῦ, ἑνός ἀπογόνου τοῦ Γουλιέλμου Τέλλου, μέλλει νά σμίξει μέ τὰ αἷματα τῶν ἡρώων τῆς Ἑλλάδος.*»

Στην έξοδο σφαγιάσθηκε μαζί με την Αλτάνη και τις κόρες τους. Ήταν είκοσι οκτώ χρόνων.

Το 1926, στα εκατό χρόνια από την έξοδο, η ΕΣΗΕΑ, με μαρμαρίνη στήλη στο σημείο όπου βρισκόταν το τυπογραφείο, τίμησε τον «γραφίδι τε και όπλοις δημοσιογράφο», παρουσία του τότε αντιπροέδρου του Δ.Σ. Ζαχαρία Παπαντωνίου. Τον διαισθητικό και πείσμονα μαχητή της ελευθεροτυπίας και της δημοσιογραφικής ανεξαρτησίας.

